dr Andrzej Fesnak, EFC®

HYDRAULIK FINANSOWY

E-book multimedialny

AndrzejFesnak.pl

Hydraulik Finansowy – Jak skutecznie uszczelniać i zwielokrotniać domowy budżet?

Wydawca:
Agencja Reklamowa Garus Marianna
41-706 Ruda Śląska
ul. Rybnicka 23

Projekt okładki:
Marianna Garus
Andrzej Fesnak
Paweł Mitula

Skład i fotoedycja:
Paweł Mitula

Fotografie:
dreamstime.com, shutterstock, pexels, pixabay, źródła własne, publiczne, Wikipedia

Copyright:
Opracowanie na podstawie notatek i manuskryptu G.A. Fesnak
© G.A. Fesnak, Agencja Reklamowa Garus Marianna

Wydanie II, poprawione i uzupełnione jako e-book multimedialny, 2022
ISBN 978-83-960884-2-0
E-book multimedialny.

Spis treści

Spis treści 3
Okiem profesora 5
Podziękowania 9
Wstęp 11
Świat nie jest zainteresowany abyś był niezależny finansowo. 13
Część I - Jak myślisz gdzie jesteś? 15
Co to jest Wartość Netto? 16
Co to jest współczynnik Current Ratio? 28
Jak wydajemy pieniądze? 38
Dlaczego w polskich finansach jest jak za Króla Ćwieczka? 50
Część II - Co jest w życiu konieczne 63
Skąd wziąć emeryturę? 64
Czy wiesz jak zabezpieczyć siebie? 77
Czy wiesz jak zabezpieczyć swój majątek? 87
Czy rozumiesz co znaczy inflacja? 98
Część III - Jak ułatwić sobie biznes? 110
Czy rozumiesz jak działa kapitalizacja? 111
Dlaczego warto wyceniać biznes metodą dynamiczną 119
Co nam mówi wewnętrzna stopa zwrotu w biznesie? 134
Jak postępować, gdy trudno obliczyć wewnętrzną stopę zwrotu? 142
Część IV - Co mogłoby się wydarzyć w życiu finansowym? 153
Czy warto kształcić siebie i dzieci? 154
Ile kosztują cię dobra nabywane na kredyt? 168
Ile kosztuje nieruchomość na kredyt hipoteczny? 183
Czym są plany długo i średnioterminowe? 197

Część V - Jak zmienić swój sposób zarządzania finansami na lepszy? 209
Co to jest indywidualna lista płac? 210
Co daje niezależność finansowa? 219
Dlaczego potrzebujesz dźwigni finansowych? 231
Co to są dobre obyczaje finansowe w wychowywaniu dzieci? 242
Część VI Jak możesz realizować drogę rozwoju świadomości finansowej? 253
Jak możesz lepiej zarządzać finansami, żeby realizować swoje cele? 254
Co daje Złota Proporcja w zarządzaniu finansami? 256
Jak Złoty Pakiet ustawi na zawsze Twoje budżetowanie? 259
Co daje Ogólna Wiedza Finansowa w życiu? 264
Co to jest Wiedza Finansowa Podstawa? 267
Co jest ważne w Finansach Osobistych? 268
Jak Złoty Pakiet ustawi na zawsze Twoje budżetowanie? 269
Jakiej wiedzy finansowej potrzebujesz w biznesie? 270
Co daje Universum Wiedzy Finansowej w życiu? 274
Ile tracisz bez Profesjonalnego Planu Finansowego? 278
Co jest ważne w Finansach Osobistych? 279
Część VII Zakończenie 284
Gdzie jeszcze możemy się spotkać? 285
Po rozwodzie, czyli jak z 50% dochodów finansować 100% celów? 286
Jakiej wiedzy potrzebuje sprzedawca? 287
Jak automatyzacja pozwala lepiej zarabiać poprzez dropshipping? 292
Jak możesz wykorzystać społecznościowy program partnerski? 298
Podsumowanie głównych tez! 299
Zakończenie 310
CREDO Dla Sióstr Feministek 314
O autorze 316
Zakończenie 320

Okiem profesora

Beata Anna Świecka, profesor Uniwersytetu Szczeińskiego, doktor habilitowany nauk ekonomicznych, specjalność finanse i bankowość, wykładowca akademicki, adiunkt, autorka książek i artykułów z dziedziny finansów i bankowości.

Szczecin, 2013-06-01
Prof. US dr hab. Beata Świecka
Uniwersytet Szczeciński
Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
Katedra Bankowości i Finansów Porównawczych

RECENZJA OPRACOWANIA „HYDRAULIK FINANSOWY" AUTORSTWA DR ANDRZEJA FESNAKA W PRACY ZBIOROWEJ „OSOBISTY NIEZBĘDNIK ŚWIADOMEGO PRZEDSIĘBIORCY"

Wprowadzenie

Przedstawione do recenzji opracowanie pt. „Hydraulik finansowy" jest częścią pracy zbiorowej pt. „Osobisty niezbędnik świadomego przedsiębiorcy". Praca ma charakter popularno – naukowy jak i edukacyjny. Składa się z wstępu oraz pięciu części, w których autor zadaje nurtujące i ważkie pytania z zakresu finansów osobistych, które są ważnym i inspirującym polem edukacyjnym i badawczym. To wstępne stwierdzenie, jakkolwiek dość ogólnikowe, odzwierciedla intensywność potrzeb w zakresie różnego rodzaju badań naukowych o teoriopoznawczym oraz aplikacyjnym charakterze.

Uwagi ogólne

Treść jest adekwatna do tytułu pracy. Struktura jest logiczna i przejrzysta. Poprawnie umiejscowiona kolejność poszczególnych części tworzy spójny obraz badanego zjawiska. Pozycja ta zawiera i w inteligentny sposób łączy treści o charakterze akademickim i utylitarnym, analizy teoretyczne i empiryczne w zakresie badanego zjawiska, wątki natury ekonomicznej i psychospołecznej. Na szczególną uwagę i wyeksponowanie zasługuje bogaty materiał empiryczny ilustrujący kształtowanie badanego zjawiska pochodzący z wieloaspektowych i pogłębionych własnych spostrzeżeń, refleksji i wniosków. W recenzowanej publikacji można wskazać na szereg kluczowych zalet, które rozstrzygają o jej wartości książki.

Za wyjątkowo wartościowe uznaję:

- przede wszystkim podjęto temat który skupia coraz większą i uzasadnioną uwagę; tematyka finansów osobistych jest bardzo ważna i aktualna;
- istotnym atutem publikacji jest również uwzględnienie w rozważaniach o charakterze ekonomicznym elementów psychospołecznych, zwracając uwagę na problem interdyscyplinarności poruszanego zagadnienia;
- dobrze przemyślany, logiczny i usystematyzowany wywód, pozwalający na wszechstronny ogląd badanego zjawiska, zarówno w ujęciu teoretyczno-poznawczym, jak i pragmatycznym;
- wysoko należy ocenić wyliczenia prezentowane w tabelach, w efekcie których uzyskano interesujące wyniki oraz przekonywująco sformułowane wnioski;
- doceniam również umiejętne korzystanie z wyników badań obcych,

Uwagi szczegółowe

Opracowanie pt. „Hydraulik finansowy" jest zaproszeniem w podróż w zakresie finansów osobistych. Kierując się słowami Eurypidesa *„Każdy z nas ma tylko jedno życie – swoje własne"* autor poddaje pod rozwagę pytanie: Jak myślisz, gdzie jesteś? Opracowanie to jest swoistym przewodnikiem po życiu finansowym. Autor pyta i daje odpowiedź co jest w życiu konieczne? Oczywiście w krótkim opracowaniu nie podejmuje wszystkich zagadnień, ale inspiruje do refleksji na własnymi finansami, przyszłym świadczeniami emerytalnymi i zabezpieczeniem majątku. Faktem jest, iż nikt nie planuje biedy na starość, ale niewielu planuje, jak jej uniknąć. Dr Andrzej Fesnak, nie tylko należy do grona tych niewielu, ale też poprzez swoje opracowanie pokazuje przetarte ścieżki, jak tą biedę na starość ominąć.

Opracowanie nie jest swoistym klasycznym podręcznikiem akademickim. Jest pisane w stylu zachodnim, posługując się metodą obrazów z wykorzystaniem komunikatywnego języka, uwzględniając przy tym terminy ekonomiczne jak: wartość netto i współczynnik *current ratio*, dźwignia finansowa, kapitalizacja, odpowiadając na pytanie dlaczego warto wycenić biznes metodą dynamiczną oraz co na mówi wewnętrzna stopa zwrotu i jak postępować, gdy trudno jest nią obliczyć. Mając na uwadze fakt, iż decyzje bogatych i biednych znacznie różną się nie tylko w wielkości wydawanych środków, ale ich strukturze, gdzie bogaci najpierw inwestują pieniądze, a wydają, to co pozostaje, zaś biedni najpierw wydają, a inwestują, to co zostaje, to dr Andrzej Fesnak zadaje pytanie: czy warto kształcić siebie i dzieci, ile kosztują Cię dobra nabywane na kredyt, ile kosztuje nieruchomość na kredyt hipoteczny, czym są plany długo i średnioterminowe? Na pierwszy rzut oka pytania proste, ale kryjące w sobie głębię. Jeśli wszyscy znają na nie odpowiedź, to dlaczego tylko niewielu jest w klasie najbogatszych, a czemu

jest tylu na granicy ubóstwa i wykluczenia społecznego i finansowego i czemu są rzesze niezadowolonych ze swojej sytuacji finansowej.

Ocena końcowa

Przedstawione do recenzji opracowanie dr Andrzeja Fesnaka uważam za rzetelne i twórcze opracowanie o dużej wartości edukacyjnej. Ze względu na dużą wartość poznawczą zasługuje na wysoką ocenę i rekomendację do zastosowania jako podręcznik do nauki finansów osobistych. Praca dojrzałą, a polemika w niej zawarta świadczy o dużym doświadczeniu autora. Pragnę zwrócić szczególną uwagę na aplikacyjny charakter pracy i jej silne osadzenie w praktyce gospodarczej. Dodatkowo warto podkreślić, że polski dorobek dotyczący finansów osobistych jest relatywnie niewielki i brakowało na rynku tak wieloaspektowego podejścia. Autor nie ustrzegł się kwestii dyskusyjnych i polemicznych, które zachęcają do przemyśleń i nurtujące i przedstawione w pracy pytania.

Podziękowania

Kiedy pisałem pierwszą wersję tej książki była wokół mnie grupa życzliwych ludzi: Bogdan Drewnowski, Ilona Dzwonnik, Danuta Fesnak (mama), Gabriela Fesnak (córka), Jolanta Stawicka, Zbigniew Zarawski.
Trudno przecenić ich wkład:

- kiedy było trzeba podnosili na duchu,
- kiedy było trzeba temperowali pomysły,
- kiedy było trzeba wspomagali dobrym słowem,
- kiedy było trzeba coś załatwiali
- kiedy było trzeba odciążyli w jakiś sposób abym miał wolną głowę
- kiedy było trzeba sprowadzali na ziemie z wysokich przeintelektualizowanych lotów
- kiedy było trzeba po prostu nie zawracali głowy i dali spokój konieczny do pracy
- kiedy było trzeb przypominali, że mam pisać…

Na pewno wiele im zawdzięczam i bardzo Wszystkim za to dziękuję

Natomiast głównym inspiratorem powstania poprawionej wersji wydania II był mój wydawca czyli Marianna Garus, EFC®.

Każdy twórca ma 2 ograniczenia psychiczne, które pojawiają się w reedycjach książek.

1/ Po pierwsze zawsze uważa, że poprzednie dzieło, poprzednia wersja jest niedoskonała i trzeba wszystko zrobić od nowa.
2/ Po drugie zastanawia się - czy należy poprawiać i wznawiać coś, co już przecież było drukowane.

W obydwu tych kwestiach Marianna przekonywała mnie podając racjonalne argumenty. Dzięki dyskusjom zmieniałem punkt widzenia. Przeważył argument, że należy dać dalsze wskazówki do rozwoju osobistego. W efekcie powstały dodatkowe 2 części ebook: część szósta i rozszerzone zakończenie czyli część siódma.

- Część VI Jak możesz realizować drogę rozwoju świadomości finansowej?
- Część VII Zakończenie.

Dzięki tym zmianom e-book: *Hydraulik finansowy. Jak skutecznie uszczelniać i zwielokrotniać domowy budżet?* zyskał zupełnie nową formę. **To ebook multimedialny.** W części 6 i 7 zostały wstawione linki pozwalające na korzystanie z dodatkowych informacji w zasobach Internetu. Te modyfikacje powstały z inspiracji wydawcy - **Mariany Garus, EFC®**. Wydawca czuwał także nad kształtem graficznym zatrudniając znanego grafika Pawła Mitulę. Za jego pracę także jestem wdzięczny.
Bez inspiracji wydawcy, grafika i wymienionych tu osób nie napisałbym ani pierwszej ani drugiej wersji.

Baaaaaaaardzo dziekuję,
Andrzej Fesnak

Wstęp

Z pieniędzmi jest jak z seksem. Edukację seksualną zdobywamy poza domem. Seksu uczy podwórko, koledzy i koleżanki, filmy porno i małżeństwo. Z finansami jest podobnie. Uczy ich podwórko, koledzy przy wódce, reklama i zaciągnięte kredyty.

Alternatywa jest kiepska. Musisz studiować finanse, aby je poznać. Uczelnie wymagają długiego wysiłku i dają podstawy akademickie. Ale ty może nie chcesz być nauczycielem akademickim. Być może nie podnieca cię algebraiczna sztuka przekształcania finansowych wzorów. Być może wolałbyś umieć odpowiedzieć na proste pytania:

- Co zrobić aby odzyskać straconą 100 krotność własnych zarobków? Tyle bowiem statystyczny Polak traci w życiu.
- Co zrobić, żeby obniżyć koszty życia a podnieść jego standard?
- Co zrobić, żeby nie płacić tak dużych odsetek od kredytów?
- Czy lepiej wziąć auto w leasing czy kupić na kredyt?

Takich pytań może być więcej. Aby na nie odpowiadać przygotowałem 5 kroków.

Krok I Jak myślisz gdzie jesteś? Ta część odpowiada na pytanie jak określić precyzyjnie swoją sytuację finansową. Dowiesz się jak pomoże Ci w precyzowaniu swojej sytuacji wartości netto oraz zadłużenia. Poznasz sposób na znalezienie struktury wydatków, a także poznasz rewelacyjne narzędzie – komputer finansowy. Dowiesz się jak może Ci pomóc w codziennych decyzjach.

Krok II Co jest w życiu konieczne? Struktura potrzeb finansowych może być bardzo indywidualna. Ale wszystkich dotyczy pytanie skąd wziąć sensowną emeryturę? Każdy chce chronić swój majątek Każdy potrzebuje też zabezpieczenia najważniejszego narzędzia do zarabiania – własnego życia i zdrowia. I każdy też do końca swoich dni będzie toczyć walkę z bezlitosną inflacją. To są niekwestionowane zagadnienia finansowe dotyczące każdego.

Krok III Jak ułatwić sobie biznes? Nawet jeśli nie prowadzisz biznesu masz do czynienia z decyzjami finansowymi. Jeśli masz lokaty lub kredyt to dotyczy cię kapitalizacja. Jeśli masz biznes musisz umieć wyceniać jego wartość i zysk z niego płynący.

Krok IV Co mogłoby się wydarzyć w życiu finansowym? Jeśli chciałbyś zmienić cokolwiek musisz być świadom ile tracisz gdy korzystasz niefrasobliwie z produktów finansowych. Tracisz także gdy nie podsiadasz planów finansowych. Brak drogi finansowania powoduje duże straty. Gdy nie znasz planu podróży - jedziesz często naokoło. A w finansach po prostu płacisz więcej za to samo.

Krok V Jak zmienić swój sposób zarządzania finansami na lepszy? W przypadku finansów problem polega na tym, że każdy wie najlepiej co ma ze swoimi finansami robić. Ale zawsze może być lepiej, Zawsze można coś poprawić i ulepszyć. W finansach z pozoru drobne kroki zawsze prowadzą do ogromnych zmian. Jeśli potrafisz robić dźwignie finansowe – to umiesz bardzo skutecznie poruszać się po świecie finansów.

Świat nie jest zainteresowany abyś był niezależny finansowo.

Droga do niezależności finansowej jest z grubsza rzecz biorąc - nudna. Prowadzi przez zwykłe budżetowanie i oszczędzanie. Zupełnie odwrotnie niż większość osób myśli. Jeśli w ogóle o niezależności finansowej myśli. Bo jeśli rzeczywiście myśli - to musi myśleć w kategoriach realizmu magicznego. Niezależność finansowa jest czymś zupełnie innym niż literacka science fiction uprawiana przez media. Z obrazu medialnego wynika bowiem, że niezależność finansowa polega na zarabianiu i wydawaniu. Należałoby dużo zarabiać i dużo wydawać. Im więcej się wydaje tym bardziej niezależnym finansowo w opinii mediów się jest. To takie bardzo celebryckie podejście do niezależności finansowej.

Celebrycka niezależność finansowa polega na spektakularnym konsumowaniu zarobionych pieniędzy.

Wydawanie oznacza, że „cię stać". To niewątpliwa racja. Ale z faktu, że obecnie możesz sobie na dużo pozwolić nie wynika, że kiedykolwiek będziesz niezależny finansowo. Dlaczego? Dlatego, że myślisz w sposób podawany przez media. Niezależność nie zależy bowiem tylko i wyłącznie od zarabiania dużych pieniędzy. Niezależność zależy przede wszystkim od umiejętności zatrzymywania tego co zarabiasz. Prawo N.C. Parkinsona mówi: Ludzie bez względu na to, ile zarabiają, mają skłonność do wydawania wszystkiego, a nawet więcej niż zarabiają. Jeśli będziesz się nim kierował – niezależności finansowej nie będzie.

Wiem, że każdą książkę można napisać lepiej.

Ale pamiętam też poszukiwane perfekcyjnego koloru w Portrecie Doriana Graya, poszukiwanie precyzyjnego zdania otwierającego powieść w Mistrzu i Małgorzacie oraz pisanie perfekcyjnego wiersza w Dniu Świra. Choć długo trwało, niewiele dało …

> *Sprzedawanie półfabrykatów intelektualnych nie tylko nie przynosi ujmy, ale jest również wysoce pożyteczne. Może nawet bardziej od napuszonych i przesiąkniętych erudycyjną wadą zawiłych rozpraw.*

Mam nadzieję, że V kroków opisanych w książę pozwoli ci łatwo zrozumieć jakie działania należy podjąć. Jeśli po drodze będziesz mieć spostrzeżenia - podziel się nimi na stronie **www.andrzejfesnak.pl** Po prawej stronie jest zakładka “Kategorie produktów” a w niej Książki i e-booki. Jest tram właśnie informacja o e-booku i można zostawić swoje opinie. **Kliknij tu aby zobaczyć wpis!**

Życzę Ci miłej lektury i zapraszam!
dr Andrzej Fesnak, EFC®

Część I - Jak myślisz gdzie jesteś?

Co to jest Wartość Netto?

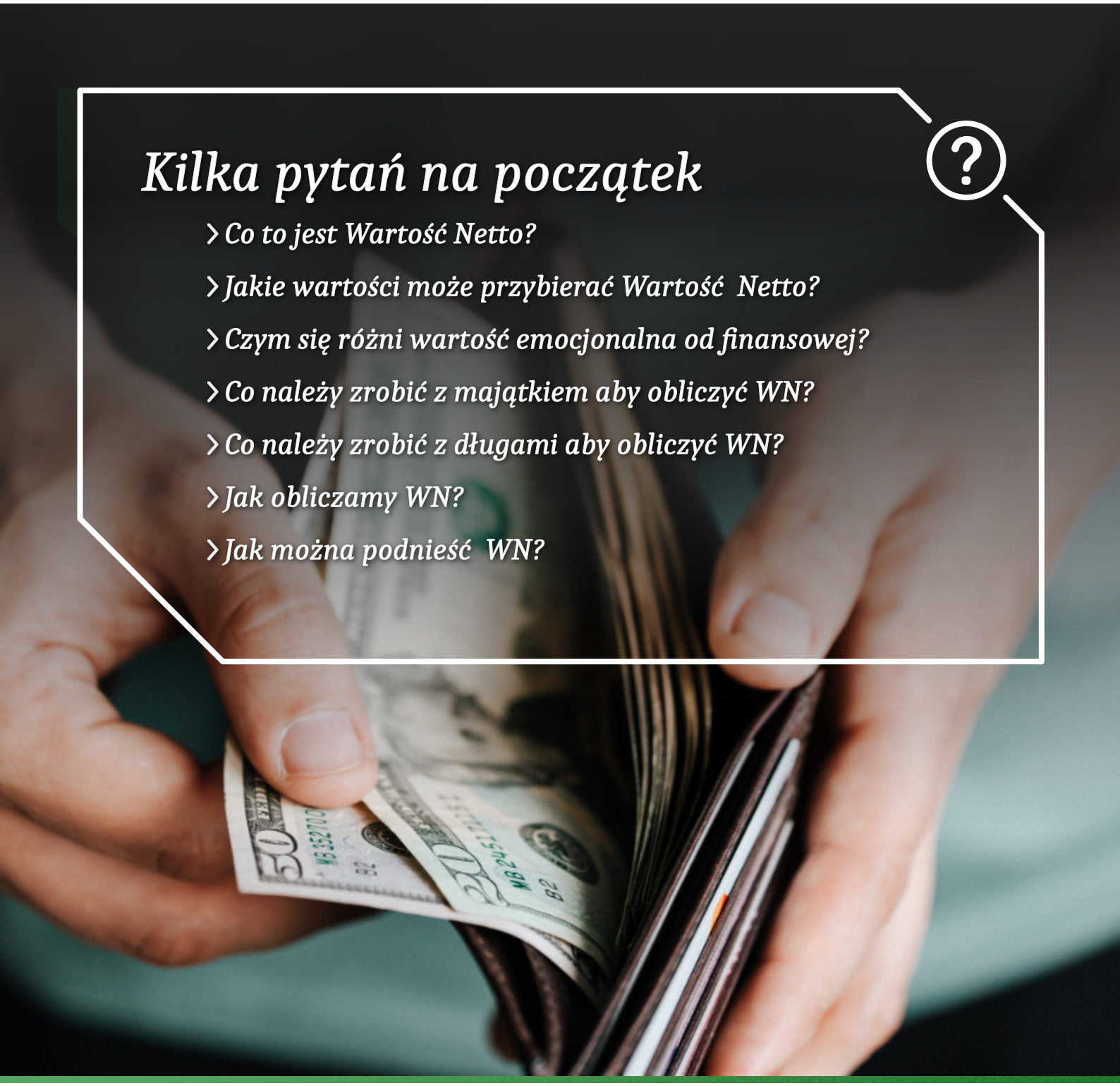

Kilka pytań na początek

- *Co to jest Wartość Netto?*
- *Jakie wartości może przybierać Wartość Netto?*
- *Czym się różni wartość emocjonalna od finansowej?*
- *Co należy zrobić z majątkiem aby obliczyć WN?*
- *Co należy zrobić z długami aby obliczyć WN?*
- *Jak obliczamy WN?*
- *Jak można podnieść WN?*

Co to jest Wartość Netto?

Z pojęciem tym mogłeś się spotkać już wcześniej. Czasem jest używane mniej lub bardziej świadomie. Często pojawiają się informacje o jakiej prawdziwej gwieździe filmu lub muzyki. Majątek takiej osoby jest wyceniany na miliony $. Jeśli pojawia się taka informacja, to jest to właśnie wartość netto w innej formie podana do publicznej wiadomości. Angielski termin to Net Worth. Co to znaczy? Najprościej ujmując – jeżeli od całości majątku odejmie się całość długów to wynik jest wartością netto. Dobrze jest jeżeli coś zostaje.

Dla przykładu po śmierci Michaela Jacksona oszacowano jego majątek na $130 milionów. Ponieważ zobowiązania były na poziomie $415 milionów dało to wartość ujemną. Dług po Jacksonie wynosił $285 milionów. Innymi słowy bogactwo Jacksona okazało się raczej bankructwem.

Jeśli zatem Gwiazda Filmu miałaby majątek szacowany na $ 50 mln a jej zobowiązania wynosiłyby $ 15 mln to tak naprawdę jej Wartość Netto wynosiłaby $ 35 mln.

Wartość netto – Net Worth

Wartość całego majątku – wartość zobowiązań = Wartość Netto

Przeanalizuj teraz swoją sytuację sprawdź jak wygląda Twoja Wartość Netto. Zapewne różni się trochę od tych z omówionych przykładów. Dobrze byłoby aby na plus – czyli żeby była większa!
Istotna jest ogólna sytuacja – czy jesteś w długach czy posiadasz majątek.

Polecenie Trenera Finansowego:

1. *Przypatrz się swojej własnej sytuacji.*
2. *Odpowiedz sobie na pytanie jak się czujesz po analizie?*
3. *Czy ta informacja pomogła Ci?*

Jak się zabrać za analizę Wartości Netto?

Analizuj przede wszystkim rzeczywistość a nie swoje wyobrażenia o rzeczywistości. Co to znaczy? Jeżeli 10 lat temu kupiłeś za 100 000 zł najnowszy model Mercedesa i do dziś kochasz to auto - to twój obiekt miłości nie jest wart 100 000 tylko znacznie mniej. Może jest wart 15000 zł, może 11 000zł? Z pewnością ma jakąś średnią wartość rynkową daleko niższą niż 100 000 zł. Mam nadzieję, że to jest teraz jasne? Nie liczy się zatem Twoje przekonanie o rzeczywistości ale prawdziwa rzeczywistość. Innymi słowy nie ma znaczenia jak bardzo kochasz swoje stare jeansy, ważne jest za ile możesz je sprzedać. Liczy się po prostu średnia cena rynkowa.

Jak widzisz zagadnienie, mimo że finansowe - budzi emocje. Taka jest rzeczywistość po prostu. Wniosek z tego jest taki, że wartość emocjonalna Twojego majątku jest zawsze większa niż wartość realna, czyli ta finansowa. Wartość finansowa < wartość emocjonalna.

I część pracy:
Dokonaj analizy swojego majątku i oszacuj go

LP	Rodzaj majątku	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
1	$		
2	£		
3	€		
4	CHF		
5	Akcje		
6	Biżuteria		
7	Dzieła sztuki		
8	Fundusze inwestycyjne		
9	Fundusze emerytalne		
10	Gotówka PLN		
11	Kolekcje		
12	Lokaty		
13	Maszyny		
14	Meble		

LP	Rodzaj majątku	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
15	Nieruchomości gruntowe		
16	Nieruchomości lokalowe		
17	Obligacje		
18	Oszczędności		
19	Patenty		
20	Pojazdy		
21	Prawa autorskie		
22	Programy komputerowe		
23	Samochody		
24	Ubezpieczenia wykup		
25	Udziały w firmach		
26	Urządzenia		
27	Złoto, kruszce		
28	Inne		
	SUMA		

Pozycję inne – można rozszerzyć o dodatkowe podpunkty.

Oszacowałeś swój majątek. Zrób to rzetelnie, bo oszukać możesz tylko siebie.

Polecenie Trenera Finansowego:

1. *Obejrzyj cyfry, które wyliczyłeś. Pokazują one sumę Twoich finansowych wyborów w życiu.*
2. *Powiedz na głos: Oszacowałem mój majątek na kwotę .....*
3. *Przeanalizuj swoje emocje, określ jak się czujesz .....*

II Część pracy: Podlicz swoje zobowiązania

Twoje zobowiązania to zwłaszcza wszystko to

- co regularnie spłacasz – np. kredyty
- co musisz ewentualnie dodatkowo zapłacić – np. wartość wykupu leasingu
- co wcześniej pożyczyłeś lub z jakiekolwiek powodu jesteś winny innym, mogą to być np. wyroki sądowe

Wykreśl z tej listy ewentualnych zobowiązań te wszystkie pozycje, które Ciebie nie dotyczą.

LP	Rodzaj zobowiązania	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
1	Akcyzy		
2	Alimenty		
3	Karty kredytowe		
4	Kredyt na samochód		
5	Kredyty hipoteczne		
6	Kredyty konsumenckie		
7	Leasing		
8	Opłaty adiacenckie		
9	Podatek gruntowy		

LP	Rodzaj zobowiązania	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
10	Podatek od nieruchomości		
11	Podatek od spadku		
12	Podatek od wzbogacenia		
13	Podatek od zysków kapitałowych (belka)		
14	Podatek VAT		
15	Podatki lokalne		
16	Pożyczki		
17	Prowizje		
18	Spłata spadku		
19	Wyroki sądowe/kary		
20	Zakupy na raty		
	SUMA		

Wykonałeś II etap pracy. Podliczyłeś swoje zobowiązania . Super!!!
To bardzo ważny moment dla Twojego zdrowia finansowego.To tak jak magia ale tym razem finansowa. Aby coś opanować – trzeba się temu przyjrzeć, nazwać, opisać. Można też porozmawiać o tym - głośno powiedzieć. A Ty właśnie jesteś w trakcie opanowania własnych zobowiązań!!!

Polecenie Trenera Finansowego:

1. Obejrzyj cyfry, które wyliczyłeś. Pokazują one sumę Twoich finansowych wyborów w życiu.
2. Powiedz na głos: Moje łączne długi wynoszą .....
3. Przeanalizuj swoje emocje, określ jak się czujesz .....

Co możesz zrobić aby Wartość Netto wzrosła?

1

Zredukuj długi

To z pewnością najlepszy i najważniejszy sposób na wzrost wartości netto. Gdy zmniejszysz długi:

- zwiększy się zdolność kredytowa
- zmieni się oprocentowanie, które jest Ci naliczane
- poprawi się twój rachunek miesięcznych przepływów finansowych
- pojawiają większe możliwości regularnego inwestowania

2

Zmniejsz koszty utrzymania

Jeżeli dokonasz zmiany w strukturze swoich wydatków - będziesz wydawać mniej. Zmieni to Twoją Wartość Netto.

- w pozycji gotówka pojawi się więcej dzięki zaoszczędzonym pieniądzom
- pojawi się możliwość przesunięcie środków do pozycji „inwestycje”
- praca kapitału podniesie z kolei ponownie wartość majątku

3

Zarabiaj więcej

Każdy wzrost zarobków podwyższa wartość majątku a tym samym wartość netto.

- w pozycji gotówka pojawi się znowu więcej dzięki dodatkowo zarobionym pieniądzom
- pojawi się dodatkowa możliwość przesunięcie środków do pozycji „inwestycje”
- praca kapitału znowu podniesie wartość majątku

4

Podnieś wartość majątku

Może się to pojawić wtedy gdy elementy składowe Twojego majątku podniosą swoją rynkową wartość. Np.:

- wzrost cen spowodował, że wartość Twojej nieruchomości wzrosła
- posiadane przez Ciebie akcje poszły w górę
- posiadane przez Ciebie Twoje fundusze inwestycyjne zwyżkowały
- oprocentowanie Twoich lokat wzrosło
- oprocentowanie Twoich obligacji wzrosło

Masz już wszystkie najważniejsze informacje o Wartości Netto. Mam nadzieję, że już wiesz co to jest i do czego służy. Mam też nadzieję, że wiesz jak ją policzyć…

Polecenie Trenera Finansowego:

1. Przeanalizuj powyższe sposoby. Zastanów, się które są dla Ciebie realne. Które z działań możesz zrealizować najszybciej i najłatwiej.
2. Powiedz na głos: Jako pierwszy sposób wybieram .....
3. Przeanalizuj swoje emocje, określ jak się czujesz .....

Warto zapamiętać:

Wartość netto to różnica pomiędzy tym co posiadasz a tym co jesteś winny.
Jeżeli jest ujemna to masz tylko długi. Jeżeli jest dodatnia – masz jakiś majtek. Powinieneś obliczać sobie własną wartość netto. Powinna rosnąć w czasie. Masz kilka sposobów na rozwój wartości netto.

Co to jest współczynnik Current Ratio?

Kilka pytań na początek

- *Co to jest współczynnik płynności Current Ratio?*
- *Co trzeba zsumować, aby policzyć CR?*
- *Jakie wartości może przybierać CR?*
- *Co wynika z wartości CR 3 lub więcej ?*
- *Co wynika z wartości CR 1 ?*
- *Co wynika z wartości CR mniejszej niż 1?*
- *Co to jest społeczne ubóstwo na wysokim poziomie?*

Co to jest współczynnik płynności Current Ratio?

Współczynnik płynności to wynik działania matematycznego. Należy podzielić Twoich płynne zasoby przez Twoje płynne zobowiązania.

O czym mówi ten współczynnik? Po prostu Informuje o możliwości spłacenia zobowiązań. Wynika z niego jak łatwo lub jak trudno możesz spłacić swoje zobowiązania.

Twoje płynne zasoby:

LP	Rodzaj zasobu	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
1	$		
2	£		
3	€		
4	CHF		
5	Akcje		
6	Biżuteria		
7	Dzieła sztuki		
8	Fundusze inwestycyjne		
9	Fundusze emerytalne		

LP	Rodzaj zasobu	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
10	Gotówka PLN		
11	Lokaty		
12	Maszyny		
13	Obligacje		
14	Oszczędności		
15	Złoto, kruszce		
16	Inne		
	SUMA		

Twoje zobowiązania:
(z poniższej listy wykreśl po prostu te pozycje, które Ciebie nie dotyczą)

LP	Rodzaj zobowiązania	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
1	Akcyzy		
2	Alimenty		
3	Karty kredytowe		
4	Kredyt na samochód		
5	Kredyty hipoteczne		

LP	Rodzaj zobowiązania	Wartość w dniu nabycia	Dzisiejsza wartość rynkowa
6	Kredyty konsumenckie		
7	Leasing		
8	Opłaty adiacenckie		
9	Podatek gruntowy		
10	Podatek od nieruchomości		
11	Podatek od spadku		
12	Podatek od wzbogacenia		
13	Podatek od zysków kapitałowych (belka)		
14	Podatek VAT		
15	Podatki lokalne		
16	Pożyczki		
17	Prowizje		
18	Spłata spadku		
19	Wyroki sądowe/kary		
20	Zakupy na raty		
	SUMA		

Jak ustalić własny współczynnik płynności Current Ratio?

1. Zsumuj wszystkie swoje środki płynne.
2. Zsumuj wszystkie swoje zobowiązania.

Mając te 2 sumy – sumę swoich płynnych środków oraz sumę swoich zobowiązań łatwo ustalisz Twój współczynnik płynności.

Współczynnik płynności – Current Ratio

$$\frac{\textit{Twoje środki płynne}}{\textit{Twoje zobowiązania}} = \textit{współczynnik płynności current ratio}$$

Wyobraź sobie teraz, że masz 20 000zł i różne zobowiązania:

Środki płynne	Zobowiązania	Current Ratio	Twoja interpretacja współczynnika ?
20 000	2000	10	
20 000	4000	5	
20 000	6000	3,33	
20 000	8000	2,5	
20 000	10 000	2	
20 000	12 000	1,67	
20 000	14 000	1,43	
20 000	16 000	1,25	
20 000	18 000	1,11	
20 000	20 000	1	
20 000	22 000	0,91	
20 000	24 000	0,83	
20 000	26 000	0,77	
20 000	28 000	0,71	
20 000	30 000	0,67	

Jak można wywnioskować z tabelki, istnieją różne wartości współczynnika Current Ratio.

1 **Current Ratio jest wyższy niż 3.**
Taka sytuacja jest rewelacyjna. Po spłacie zobowiązań zostaje jeszcze 2 razy więcej pieniędzy niż wartość spłaty.

2 **Current Ratio jest w przedziale 1,25 – 3.**
Po spłacie zostaje trochę środków. Jest to około 20% tego co było.

3 **Current Ratio jest w przedziale 1- 1,25.**
Sytuacja nie jest zła. Spłata jest możliwa. Po spłacie zostaniesz wprawdzie bez długu, ale też i bez pieniędzy.

4 **Current Ratio jest mniejszy niż 1.**
Mamy problem i to wcale nie mały. Nie jesteś niestety w stanie spłacić jednorazowo swoich zobowiązań

W tym ostatnim przypadku trzeba już mieć własny plan zrządzania długami. Bez takiego planu chyba Ci się nie uda spłacić zobowiązań.

Praktyczne przykłady

Czadowa menedżerka

Czadowa Menedżerka Beata, ma zaledwie 33 lata. Pracuje w Ogromnie Ważnej Korporacji. Zarabia 16 000zł miesięcznie. Życie czerpie pełnymi garściami. Spłaca kredyt mieszkaniowy, rata wynosi 3100 zł, kredytu wzięła 415 000zł . Ma także BMW kupiony na kredyt. Zapłaciła 162 000zł a rata wynosi 1860 zł. Chętnie podróżuje, była w Nowej Zelandii, na Malediwach, Mauritiusie, Grenlandii. Ma super sprzęt audio/video na raty. Płaci po 990zł bo sprzęt kosztował 14800 zł. Za kuchnię i komplet mebli wypoczynkowych o łącznej wartości 54300zł płaci 2240 zł co miesiąc. Posiada 3 karty kredytowe na których ma łącznie około 29 000 zadłużenia, czyli 2 pensje wystarczą, aby wyjść z długu. Ponieważ jest młoda – nie myśli o emeryturze. Jeżeli pod koniec miesiąca zostanie kilkaset złotych, to z pasją kupuje nowe buty. Ma ich już 26 par. Na koncie ma jeszcze 1030, zł ale za tydzień pensja.

Rozsądna Pracowniczka.

Agata ma 31 lat, pracuje u Prywatnego Przedsiębiorcy. Zarabia 6900 zł. Ze swoich zarobków inwestuje regularnie 3100 zł. Koszty życia to 1800 zł. Kredyt hipoteczny kosztuje ją 1430zł, rata za samochód 460zł. Spłaca też komputer – 320 zł miesięcznie. Jej konto inwestycyjne jest jej dumą. Ma tam już 493 000 zł. Konto daje jej miesięcznie 3900 zł renty kapitałowej. Nie pobiera tych pieniędzy ponieważ przed 40stką chce być milionerką. Dlatego reinwestuje pieniądze. Później będzie pobierać co miesiąc 5000 zł z konta i zwiedzi cały świat.

Beata nie ma żadnych oszczędności ani środków płynnych.

Agata ma prawie pół miliona złotych, chociaż zarabia o wiele mniej niż połowę tego co Beata...

Czy lepiej być w sytuacji Beaty czy Agaty? Jak byś wolał?

Stan Beaty można określić jako ubóstwo społeczne na relatywnie wysokim poziomie. Beata generuje Duże Przepływy Finansowe. Wiele przelatuje przez jej ręce. Ale czy cokolwiek zostaje?

Agata nie zarabia nawet połowy tego co Beata. Ale konsekwentnie buduje swój majątek. Zgromadziła prawie 0,5 mln zł. To równowartość jej pensji z 72 miesięcy – czyli z 6 lat.

Co by się stało, gdyby zabrakło przypływów? Beata będzie miała ogromne problemy. Nie będzie z czego miała spłacać swoich kredytów. Agata natomiast może szukać nowej pracy – 6 lat i żyć na dotychczasowym poziomie!!!

To praktyczna różnica między wyobrażeniem o zamożności a rzeczywistą majętną osobą.

Warto zapamiętać:

Współczynnik płynności Current Ratio mówi nam o możliwości spłaty zobowiązań. Jeżeli oscyluje wokół wartości 1, to oznacza, że twoje pieniądze wystarczają na pokrycie zobowiązań. Jeżeli jest poniżej – nie masz takich szans. Niezależnie finansowa osoba może spłacać swoje zobowiązania bez pracy. Niezależność buduje się bowiem z zatrzymywania zarobionych środków a nie z ich wydawania.

Jak wydajemy pieniądze?

Kilka pytań na początek

- Co to jest budżet domowy?
- Co to są koszty stałe budżetu domowego?
- Co to są koszty zmienne budżetu domowego?
- Co wchodzi do kategorii wydatki codzienne?
- Co wchodzi do kategorii wydatków kredyty?
- Co wchodzi do kategorii wydatków inwestowanie?
- Co wchodzi do kategorii wydatków komunikowanie?
- Co wchodzi do kategorii wydatków ryzyko/ubezpieczenia?
- Co wchodzi do kategorii wydatków transport?
- Co wchodzi do kategorii wydatków przyjemności?
- Co wchodzi do kategorii wydatków Wydatki Nieregularne?
- Co wchodzi do kategorii wydatków straty/ kary finansowe?
- Co wchodzi do kategorii wydatków „Inne”?
- Na czym polega obniżanie kosztów przy zachowaniu standardów?
- Co to jest budżet realizowany?
- Co to jest budżet planowany?

Zapewne szukałeś już czegoś w muzeum. Wybranego dzieła - obrazu lub rzeźby. W jaki sposób najłatwiej jest znaleźć to czego szukasz? Najlepiej zacząć od przeglądania planu. Stajesz przed planszą informacyjną. I od czego zaczynasz? Z pewnością od punktu: „Tu jestem" Chodząc po muzeum akceptujesz taki sposób działania. To samo dotyczy z pewnością centrum handlowego. Szukając określonego sklepu, restauracji lub punktu usługowego tak postępujesz.

A jak jest w przypadku finansów?
Niekoniecznie chcemy tak postępować. Wcale nie chcemy się dziwić gdzie jesteśmy. A co to dokładne oznacza „gdzie jesteśmy w finansach?"
To nic innego jak analiza własnych wydatków czyli budżetowanie. Ale sprawa wcale nie jest taka prosta jakby się mogło wydawać. Bynajmniej nie dlatego, że zagadnienie jest trudne. Przede wszystkim dlatego, że Twoja postawa jest problemem.

Brałem kiedyś udział w porannym programie TV. Przyniosłem niezbędny rekwizyt – słoik z paragonami. I powiedziałem, że analiza wydatków jest podstawą. Nie całkiem zachwyciłem tym redaktorów. Stwierdzili, że nikt przecież nie będzie analizował takich świstków.

Kiedyś mój znajomy zaproponował koleżankom w pracy codzienną analizę wydatków - i nie usłyszał podziękowania. Odpowiedź byłą taka, że lepiej nie wiedzieć, bo po co? Takie świstki to przecież paragony finansowe z wydanych przez nas pieniędzy.

Niestety nasze paragony finansowe to nic innego jak naoczny dowód tego, jak nasze życie finansowe rozmienia się na drobne.

W przypadku finansów podstawą osiągnięcia jakiekolwiek celu jest określenie stanu wydatków. Jest to istotne z dwóch powodów - jakościowego oraz ilościowego . Struktura wydatków pokazuje na co wydajesz pieniądze oraz ile ich wydajesz.

Wydatki dzielimy zawsze zadając sobie pytanie: co muszę wydawać zawsze, a co jest zmienne?

Innymi słowy wydatki codzienne dzielmy na:
- *stałe koszty życia*
- *zmienne koszty życia*

Koszty stałe jak nazwa wskazuje będą powtarzać się w każdym miesiącu. Koszty zmienne są różne, mogą wystąpić, ale przecież wcale nie muszą.

Bardzo często w ostatnich latach przyrównuje się tzw. gospodarstwo domowe do firmy. Firmy posiadają budżet i tę ideę można przenieść na finanse osobiste. Aby nie było problemu wydatki można pogrupować i uporządkować.

Sposoby porządkowania mogą być różne – masz tu duże pole do popisu.

Poniżej następująca propozycja:

1. Kategoria Mieszkanie/Dom	
Czynsz/opłaty	
Gaz	
Ogrzewanie	
Podatek	
Prąd	
Ścieki	
Woda	
Inne	
SUMA	

Kategoria dom/mieszkanie ujmuje wydatki związane z twoim lokum. Albo wynajmujesz albo posiadasz prawa do nieruchomości. Ponosisz koszty z tym związane.

2. Kategoria Wydatki Codzienne	
Higiena	
Kieszonkowe dla dzieci	
Ogrzewanie	
Podatek	
Prąd	
Ścieki	
Woda	
Inne	
SUMA	

Wydatki codzienne to żywność i higiena. Oczywiście mogą być bardziej szczegółowe. Można zrobić dokładną analizę sposobu żywienia z rozróżnieniem dom/miasto.

3. Kategoria Kredyty	
Debet	
Karta kredytowa	
Kredyt hipoteczny	
Kredyt konsumencki	
Kredyt samochodowy	
Inne opłaty/długi	
SUMA	

Kategoria kredyty to twoje długi. Część zarobionych pieniędzy przeznaczasz na spłatę swoich długów. Ważne abyś wiedział; jak to część. Bez tej informacji nie policzysz swojego Current Ratio.

4. Kategoria Inwestowanie	
Cele długoterminowe	
Cele krótkoterminowe	
Cele średnioterminowe	
Emerytura	
IKE	
IKZE	
Kapitał zapasowy	
Lokaty	
TFI	
Inne	
SUMA	

Inwestowanie pozwala Ci uzyskać co najmniej 3 cele:

- chronisz swoje pieniądze przed inflacją
- realizujesz finansowe zamiary taniej
- budujesz swoją emeryturę.

Samemu ustalasz wielkość inwestycji, jeżeli w ogóle inwestujesz.

5. Kategoria Komunikowanie	
Internet	
Telefon GSM	
Telefon stacjonarny	
VOIP	
Inne	
SUMA	

Część pieniędzy przeznaczasz na kontakt ze światem.
Czasy kiedy można było przeżyć całe życie w swoim grajdołku bez kontaktu ze światem minęły bezpowrotnie.

Dzisiejsza filozofia życia brzmi – mieszkam w moim ukochanym grajdołku, bo mam stamtąd kontakt z całym światem.

6.Kategoria Ryzyko/Ubezpieczenia	
Ubezp. kredytu	
Ubezp. majątku	
Ubezp. na życie	
Ubezp. OC prywatne	
Ubezp. OC/AC auta	
Ubezp. pomocy prawnej	
Ubezp. posagowe	
Ubezp. wypadków	
Ubezp. z fund inwest	
Ubezp. zdrowotne	
Inne	
SUMA	

Wielu ludzi nie lubi ubezpieczeń. Ale ta dźwignia finansowa jest Ci bardzo potrzebna. W ciągu ostatnich kilkunastu lat mieliśmy już kilka powodzi stulecia. Brzmi dziwnie – ale jest prawdziwe.

Możesz w ciągu kilku sekund stracić dorobek życia.

Możesz w ciągu kilku sekund stracić życie, zdrowie, zdolność zarabiania pieniędzy.

Tylko ubezpieczenia łagodzą finansowe skutki takich sytuacji.

7. Kategoria Transport	
Kosmetyka samochodu	
Paliwo prywatne	
Pociągi	
Samoloty	
Taksówki	
Transport publiczny	
Inne	
SUMA	

Zapewne musisz się poruszać i dojeżdżać do miejsca pracy. Jeśli prowadzisz biznes tym bardziej musisz się poruszać.

Powinieneś także analizować koszty swojego transportu.

8. Kategoria Przyjemności	
Gazety	
Hobby	
Kino	
Książki	
Płatne TV	
Płyty / DVD	
Sport	
Teatr	
Inne	
SUMA	

Na szczęście minęły czasy komuny, kiedy kulturę narodu mierzyło się ilością zużytego mydła i sprzedanych biletów do teatru.
Ale jedno pozostało. Rozrywka, przyjemności, kultura – jakkolwiek by tego nie nazywać – kosztuje.

Być może nie lubisz opery ale uprawiasz sport i chodzisz do sauny i używasz żelu do mycia więcej niż inni.
Nie jest ważne co lubisz, tylko ile na co wydajesz.

9. Kategoria Wydatki Nieregularne miesięcznie	
Boże Narodzenie 1/12	
Imieniny domownicy 1/12	
Imieniny inne osoby 1/12	
Imieniny własne 1/12	
Prezenty inne 1/12	
Przegląd i naprawy samochodu	
Ubrania 1/12	
Wakacje 1/12	
Wielkanoc 1/12	
Inne	
SUMA	

Ta grupa jest trudna do oszacowania, bo życie codzienne płata różne figle.

Pewne prawidłowości znaleźć oczywiście można.

Nieregularne wydatki mogą stanowić duży procent miesięcznego przepływu finansowego. Wówczas warto zastanowić się nad przeniesieniem ich do kategorii

10. Kategoria straty/kary finansowe	
Dopłaty podatkowe	
Kary sądowe	
Kary umowne	
Mandaty drogowe	
Mandaty straży miejskiej	
Odsetki karne	
Przegrane zakłady	
Straty inne	
SUMA	

Chcesz czy nie – i taka zawsze ponosisz jakieś kary finansowe. Po prostu musisz je płacić. Z powodu nieuwagi, przegapionych terminów, czy jakichkolwiek innych przyczyn. Te opłaty to po prostu strata. Inaczej nie da się do tego podejść. Co gorsze ta strata wynika z twojego lenistwa.
Można było jej uniknąć.

11. Kategoria „inne”	
Alimenty	
Akcyza	
Cła	
Datki	
Haracze państwowe	
Inne obciążenia finansowe	
Inne wydatki nieujęte	
Licencje	
Opłaty dla „fachowców”	
Pożyczone od nas i nie oddane	
Wymuszone łapówki	
Inne	
SUMA	

Kategoria inne jest dość dowolną. Wchodzą tu różne opłaty, które trudno zidentyfikować.

Ważne jest, abyś przeanalizował tę sytuację sam. Z pewnością znajdziesz coś, co nie zostało tu ujęte, a może mieć wpływ na twoją sytuację życiową.

Gdy już wszystkie kategorie są wypełnione można zrobić podsumowanie.

Podsumowanie	
1. Kategoria Mieszkanie/Dom	
2. Kategoria Wydatki Codzienne	
3. Kategoria Kredyty	
4. Kategoria Inwestowanie	
5. Kategoria Komunikacja	
6. Kategoria Ryzyko/ubezpieczenia	
7. Kategoria Transport	
8. Kategoria Przyjemności	
9. Kategoria Wydatki Nieregularne	
10.Kategoria starty/kary finansowe	
11. Kategoria „Inne”	
SUMA	

Wykonałeś mnóstwo pożytecznej pracy. Dzięki takim tabelkom zestawiającym wydatki można przeanalizować budżet.

Tabelki pozwalają Ci sprawdzić:

- na co wydajesz?
- ile wydajesz?
- jak często wydajesz?
- gdzie wydajesz?

Taka informacja może być z lekka szokująca. Niewątpliwie jest bardzo pomocna w dalszych działaniach.

Wiedząc to wszytko jesteś w stanie stwierdzić gdzie i jak możesz dokonać zmian w strukturze wydatków.

Najważniejsze wnioski z Twojej analizy budżetu powinny być następujące:

1

Wydajesz wszystko co zarabiasz.
Jeśli doszedłeś do wniosku nr 1 – nie przejmuj się. Nie pozostajesz sam w tej materii, tak robi zdecydowana większość. Po prostu nigdy nie zbudujesz zamożności ani niezależności finansowej.

2

Wydajesz więcej niż zarabiasz.
Jeśli doszedłeś do wniosku nr 2 – jest się czym przejmować. Wielu też tak robi. Prowadzi to w prostej drodze do katastrofy finansowej. Może zakończyć się bankructwem lub sporymi problemami finansowymi.

3

Wydajesz mniej niż zarabiasz.
Jeśli doszedłeś do wniosku nr 3 – to tylko można Ci pogratulować. Rozważnie zarządzasz swoimi finansami. A przynajmniej podstawowa zasada dotarła do ciebie i stosujesz ją z całą stanowczością. Pieniądze nie są po to aby je wydawać. Pieniądze są po to aby je gromadzić. I tak należy czynić.

Gdy już wszystkie kategorie są wypełnione można zrobić podsumowanie. W przypadku nr 1 i nr 2 powinieneś zacząć od zauważenia, że istnieją 2 rodzaje budżetu:

- budżet realizowany – i to jest ten, który wynika z realizowanych przez ciebie wydatków
- budżet planowany – to ten, który chciałbyś mieć, powinieneś dążyć do niego aby uporządkować własne życie finansowe.

Samo zestawienie tabel nic Ci nie da. Musisz obserwować swoje wydatki. I to nie przez 5 minut tylko przez kwartał. 3 miesiące powinny dać Ci wyobrażenie na co wydajesz. Wtedy możesz dokonać restrukturyzacji wydatków. Jak to zrobić? Popatrz na przykład.

Załóżmy, że zjadasz kilogram makaronu miesięcznie i kupujesz ten makaron po 4 zł za paczkę 0,5 kg. Czyli rocznie wydajesz 96 zł. Jeżeli któregoś dnia będzie super promocja i makaron będzie po 3,20 to jest to tylko 80 gr. Ale kg kosztuje teraz 6,40zł. Gdybyś kupił od razu 24 paczki to zapłaciłbyś 76,80zł. To 20% taniej. W ten sposób obniżasz koszt życia. Jeśli tę ideę zastosujesz w innych przypadkach także – możesz zaoszczędzić kilkaset złotych miesięcznie i przeznaczyć te pieniądze na inwestycje.

Warto zapamiętać:

Analiza sposobu wydawania pieniędzy to pierwszy krok w dążeniu do niezależności finansowej. Analiza powinna pokazać na co wydajesz, ile wydajesz, jak często wydajesz oraz gdzie wydajesz. Jeśli wiesz jak wydajesz, wiesz co możesz zmienić. A to pozwoli Ci powalczyć o niezależność finansową.

Dlaczego w polskich finansach jest jak za Króla Ćwieczka?

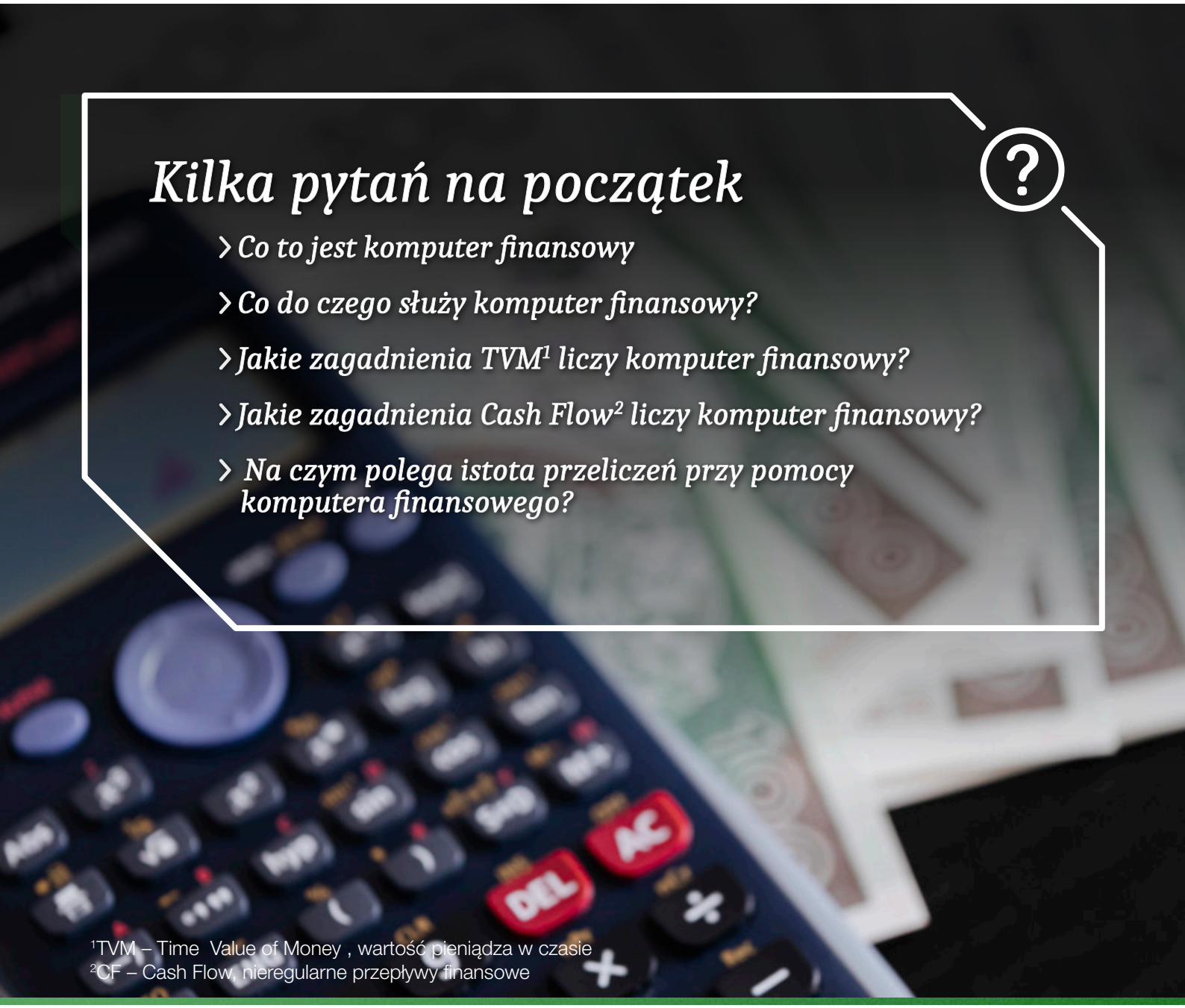

Kilka pytań na początek

- *Co to jest komputer finansowy*
- *Co do czego służy komputer finansowy?*
- *Jakie zagadnienia TVM[1] liczy komputer finansowy?*
- *Jakie zagadnienia Cash Flow[2] liczy komputer finansowy?*
- *Na czym polega istota przeliczeń przy pomocy komputera finansowego?*

[1]TVM – Time Value of Money , wartość pieniądza w czasie
[2]CF – Cash Flow, nieregularne przepływy finansowe

Jak pomaga komputer finansowy?

Świat się rozwija technologicznie w ogromnym pędzie. Nastała era epoki informacyjnej. Powstał Internet. Istnieje nawet Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. Wydawałoby się, że wszystkie te zjawiska docierają także do Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Ale w finansach mamy nadal nasz ukochany grajdołek z czasów Króla Ćwieczka. Metody Jego Królewskiej Ćwieczkowej Jegomości panują wszędzie i niepodzielnie. Jeśli uważasz, że jest inaczej - odpowiedz proszę na 2 pytania:

Przez ile minut w swoim życiu trzymałeś w ręku komputer finansowy?

Masz w ogóle pojęcie o tym, że takie urządzenie istnieje?

Zanim się obruszysz tymi pytaniami przyjmij proszę do wiadomości, że nie wie tego 95% ludzi z branży finansowej. Wiele osób skończyło ekonomię, finanse, bankowość, ubezpieczenia i nigdy nie widziało komputera finansowego. W wielu przypadkach jest nawet jeszcze gorzej. W TRAKCIE STUDIÓW DOWIEDZIELI SIĘ, ŻE TAKIE URZĄDZENIA ISTNIEJĄ, BO SUROWO ZAKAZANO ICH UŻYWANIA! Brzmi absurdalnie, ale tak jest.

Komputer finansowy należy do rodziny komputerów osobistych. Jest przenośnym małym urządzeniem i wygląda jak zwykły kalkulator. Jego sztuczną inteligencję wypełniają zagadnienia związane z finansami. Można dzięki niemu odpowiadać sobie na takie oto pytania:

1. Jak obliczać stopy procentowe?

- Jak funkcjonuje efektywna stopa procentowa
- Stopa nominalna a stopa efektywna przy różnej kapitalizacji w roku

2. Jak obliczać lokaty i depozyty?

- Jak obliczyć spodziewaną kwotę po zakończeniu lokaty brutto?
- Jak obliczyć spodziewaną kwotę po zakończeniu lokaty netto?
- Jak obliczyć oprocentowanie na podstawie efektów lokaty?
- Jak obliczyć okres trwania lokaty?
- Jak obliczyć wysokości lokaty, aby uzyskać założony wynik finansowy?

3. Jak radzić sobie z inflacją?

- Jaka jest dzisiejsza wartość nabywcza przyszłej kwoty?
- Jak obliczyć przyszły nominalny ekwiwalent dzisiejszej wartości nabywczej?

4. Jak obliczać efekty regularnego inwestowania?

- Jak obliczyć spodziewaną kwotę po zakończeniu oszczędzania brutto?
- Jak obliczyć spodziewaną kwotę po zakończeniu netto
- Jak obliczyć oprocentowania na podstawie efektów?
- Jak obliczyć okres oszczędzania?
- Jak obliczyć wysokości wpłat, aby otrzymać założony wynik finansowy?
- Jak obliczyć efekty oszczędzania wpłat jednorazowych i regularnych?
- Jak obliczyć regularne płatności przy dodatkowej wpłacie jednorazowej?
- Jak obliczyć wpłatę dodatkową przy regularnych płatnościach?

5. Co należy wiedzieć o kredycie?

- Jak obliczyć wysokość raty stałej?
- Jak obliczyć, na jaki kredyt klient możesz sobie pozwolić?
- Jak obliczyć znaczenie oprocentowania kredytu?
- Jak określić czasu trwania kredytu?
- Jak wyliczyć odsetki od całości kredytu?
- Jak wyliczyć kapitał bazowy i odsetki?
- Jak wyliczyć kwotę pozostałą do spłacenia?

6. Co należy wiedzieć o leasingu?

- Jak obliczyć raty równe w leasingu?
- Jak obliczyć na jaki leasing możesz sobie pozwolić?
- Jak obliczyć czas trwania leasingu?
- Jak obliczyć oprocentowanie leasingu?
- Jak obliczyć wartość końcową leasingu?
- Jak obliczyć odsetki z leasingu?

7. Jak radzić sobie z rentą kapitałową?

- Jak obliczyć kapitał potrzebny do renty określonej wysokości?
- Jak obliczyć jaka renta jest możliwa z określonego kapitału?
- Jak obliczyć oprocentowanie renty?
- Jak obliczyć okres wypłacania rent okresowej?
- Jak obliczyć wartość sprzedanego prawa do renty?

8. Jak obliczać nierówne przepływy Cash Flow?

- Jak ocenić biznes w oparciu o Net Present Value[3]?
- Jak obliczyć zyskowność biznesu – Internal Rate of Return[4]?
- Jak obliczyć Net Uniform Series[5]?
- Jak obliczyć Net Future Value[6]?
- Jak obliczyć Modified Internal Rate of Return[7]?

9. Jak obliczać deprecjację środków trwałych?

- Jak obliczyć korzyści metody liniowej SL[9]?
- Jak obliczyć korzyści metody numerów lat SOYD[10]?
- Jak obliczyć korzyści metody malejącej bazy DB[11]?
- Jak obliczyć deprecjację niepełnego okresu?

10. Jak liczyć zagadnienia handlowe?

- Jak łatwo obliczać zmiany procentowe?
- Jak działa narzut ?
- Czym się różni narzut od VAT-u?
- Czym się różni marża od narzutu?
- Jak łatwo obliczać Total – Part, czyli część i całość?

[3]NPV - wartość teraźniejsza netto
[4]IRR - wewnętrzna stopa zwrotu
[5]NUS - ujednolicona seria netto
[6]NFV - wartość przyszła netto
[7]MIRR – zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu
[8]W języku angielskim deprecjacja dotyczy zawsze przedmiotów trwałych a amortyzacja odnosi się do produktów finansowych np. kredytu. Deprecjacja to zatem utrata wartości przedmiotów trwałych takich jak samochody, maszyny, budynki etc. W Polsce często zamiennie jest używana obiegowo nazwa amortyzacja.
[9]SL - Straight line, metoda liniowa.
[10]SOYD – Sum Of the Year Digit, metoda podwójnej sumy numerów lat.
[11]DB – Declinig Basis, metoda podwójne podstawy.

11. Jak radzić sobie z obligacjami?

- Jak obliczyć oprocentowanie wypłacane i rentowność?
- Jak obliczać obligację zerokuponową?
- Jak obliczyć cenę obligacji?
- Jak obliczyć stopę zwrotu z obligacji?
- Jak obliczyć narosłe odsetki z obligacji?

12. Jak dokładnie obliczać daty w biznesie?

- Jak określić ilość dni między datami?
- Jak łatwo znaleźć konkretną datę po określonej ilości dni?
- Jak obliczać daty rzeczywiste?
- Jak obliczać daty na podstawie roku finansowego 360 dni?
- Jak obliczać daty na podstawie roku finansowego 365 dni?

13. Jak prognozować biznes?

- Jak obliczyć średnią arytmetyczną?
- Jak obliczyć średnią ważoną?
- Jak obliczyć odchylenie standardowe?
- Jak prognozować na podstawie 2 zmiennych?
- Jak obliczyć ewentualną sprzedaż na podstawie kosztów marketingu?
- Jak obliczyć koszty marketingu konieczne do założonej sprzedaży?
- Jak dopasować zależność liniową pomiędzy danymi w biznesie?

14. Jak obliczać kursy walut?

- Jak określać wymianę i kurs 2 walut?
- Jak stworzyć koszyk najczęściej używanych walut?
- Jak dokonywać operacji na parach walut z koszyka?

A teraz zamiast 3 x tak będzie 3 x jak...

Pierwsze jak…

Jak widzisz ze spisu czynności komputera finansowego – odpowiada on na wszystkie pytania finansowe zarówno z życia prywatnego jak i biznesowego. Dzięki temu możesz w kilka sekund znaleźć odpowiedzi na wiele pytań. Miliony ludzi na świecie używają takich urządzeń. Co roku kilkaset tysięcy osób w Europie kończąc studia uczy się posługiwania takimi komputerami. Dlatego też potrafi bardzo racjonalnie podejmować decyzje biznesowe i finansowe.

Drugie jak…

Jak kraj długi i szeroki na żadnej uczelni w Polsce nie ma wymogu ani obowiązku posługiwania się komputerami finansowymi. Absolwenci MBA oraz innych szkół biznesu, absolwenci ekonomii, finansów, bankowości, ubezpieczeń – nie widzieli nigdy takiego urządzenia i nie mieli z nim do czynienie. Dlatego też agenci ubezpieczeniowi, tzw. „doradcy finansowi”[12], pracownicy banków oraz innych instytucji finansowych nie potrafią zrobić analizy przepływów finansowych ani w biznesie ani w finansach osobistych.

[12] Istnieją tzw. „doradcy finansowi”, którzy są doradcami, bo taki napisali sobie na wizytówce. Prawdziwi Doradcy Finansowi posiadają chroniony prawnie tytuł EFG® lub EFC® nadawany przez Europejską Akademię Planowania Finansowego. Ponadto przynależą do EFFP – Europejskiej Federacji Doradców Finansowych. Są także sygnatariuszami Kodeksu Etyki stworzonego przez Polską Izbę Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych.

Trzecie jak…

Jak to inaczej bos grunniens. Jest to gatunek dużego ssaka parzystokopytnego żyjącego w Chinach, Indiach i Tybecie. Udomowiony jest zwierzęciem jucznym. Ciężko haruje przez całe życie a żyć może kilkadziesiąt lat. I Ty jak ten objuczony JAK dochodzisz do rozwiązań problemów finansowych ciężko. Objuczono Cię informacją, że wszystkie zagadnienia finansowe są trudne, a przede wszystkim liczy się je przy pomocy finansowych wzorów. I tak będziesz działać po kres swoich dni, nie wiedząc że istnieje komputer finansowy.

Oczywiście, zaraz obruszony powiesz, że masz laptop. Z pewnością masz. Może nawet masz program Excel? A może nawet umiesz się nim posługiwać. Jeśli tak, to wiesz zapewne, że Excel to arkusz kalkulacyjny a nie komputer finansowy. Pewnie wiesz także, że posiada kilkanaście funkcji finansowych przeniesionych z komputera finansowego HP12C, który ma około 130 funkcji finansowych. I wiesz także, że programowanie tych funkcji wymaga znajomości obsługi tych elementów dokładnie według instrukcji obsługi HP12C, bo inaczej nic z twoich obliczeń nie wyjdzie. Jeśli nie umiesz obsługiwać Excela a nadal twierdzisz, że masz laptop do finansów – to zadaj sobie proste pytanie. Jak myślisz, dlaczego Hewlett Packard i Microsoft jako koncerny są od Ciebie głupsze? Przecież nie wpadły na pomysł stworzenia laptopa finansowego, a Ty tę ideę wymyśliłeś od razu, prawda?
Jak działa komputer finansowy w praktyce?
Wyobraź sobie, że planujesz swoją prywatną emeryturę jako rentę kapitałową. Masz 400 000 zł. Chciałbyś uzyskać 2 cele. Przez następne 20 lat co miesiąc pobierać z tego konta pieniądze. Równocześnie chciałbyś pozostawić swoim potomnym w spadku 200 000 zł. Konto jest oprocentowane

P/YR	12
N	20
NxP/YR	240
I/YR	9
PV	- 400 000
FV	200 000
Tryb	END

Metoda komputera finansowego jest łatwa:
Masz do wprowadzenia 7 danych.
Wpisujesz te dane do odpowiednich rejestrów. Czas operacji to czas wprowadzania danych. Ja wpisuję je około 20 sekund.
Po wpisaniu obliczasz
PMT = 3299,45 zł
Tyle wynosi twoja miesięczna prywatna emerytura.

A teraz zrobimy to samo metodą jaka jucznego. Uczelnie narzuciły Ci bowiem przekonanie, że inaczej nie można. Wypłatę z miesięczną z renty kapitałowej obliczasz według wzoru:

$$PMT = \left(PV + \frac{PV + FV}{\left(1 + \frac{i}{P/YR}\right)^{N*P/YR} - 1} \right) * \frac{-\frac{i}{P/YR}}{k}$$

PV = - 400,000, twój depozyt
FV = 200,000, twój spadek
N = 20 lat, okres
P/YR = 12 miesięcy
N * P/YR = 20 x 12 = 240 całkowita ilość płatności
I/YR = 9% rocznie
PMT – twoja miesięczna renta
k = współczynnik okresu, 1 jeżeli płatność jest na końcu okresu

Większość osób policzy w sposób podany w tabelce:

Uwaga: Przykład negatywny

1.PMT= (PV + ((PV+FV) / (((1 + (i / P/YR)) ^ (N * P/YR)) – 1))) * ((- i / P/YR) / k)
2.PMT = (400000 + ((4000000 +200000) / (((1+ (0,09/12))^ (20 * 12)) – 1))) * ((-0,09 /12) / 1)
3.PMT = (400000 + ((600000) / (((1+ (0,0075)^ (240)) – 1)) * ((-0,0075) / 1)
4.PMT = (400000 + (200000 / ((1,0075^ 240) – 1)) * ((-0,0075) / 1)
5.PMT = (400000 + (600000 / (6,0092 – 1))) * (-0,0075)
6.PMT = (400000 + (600000 / 5,0092)) * -0,0075
7.PMT = (4000000 + (119 779,61)) * (-0,0075)
8.PMT = 519 779,65 * -0,0075

PMT = - 3898,35

Jeśli porównasz to z wynikiem podanym przy komputerze finansowym twoja logika musi podpowiedzieć, że te wynik mają się do siebie nijak. Po prostu się nie zgadzają. I choćbyś nie wiem ile razy liczył nigdy nie otrzymasz prawidłowego wyniku. Dlaczego tak jest? Dlatego, że prawidłowy sposób liczenia wygląda następująco:

Prawidłowe rozwiązanie zagadnienia:

1.PMT= (PV + ((PV+FV) / (((1 + (i / P/YR)) ^ (N * P/YR)) – 1))) * ((- i / P/YR) / k)
2.PMT = (-400000 + ((-4000000 +200000) / (((1+ (0,09/12))^ (20 * 12)) – 1))) * ((-0,09 /12) / 1)
3.PMT = (-400000 + ((-200000) / (((1+ (0,0075)^ (240)) – 1)) * ((-0,0075) / 1)
4.PMT = (-400000 + (-200000 / ((1,0075^ 240) – 1)) * ((-0,0075) / 1)
5.PMT = (-400000 + (-200000 / (6,0092 – 1))) * (-0,0075)
6.PMT = (-400000 + (-200000 / 5,0092)) * -0,0075
7.PMT = (-4000000 + (-39 926,54)) * (-0,0075)
8.PMT = - 439926,54 * -0,0075
9.PMT = 3299,45

Z jakiego powodu tak?
Dlaczego Twój depozyt musi być ujemny?
Skąd wiem, że właśnie w taki sposób należy to liczyć?

Wiem to z umiejętności obsługi komputera finansowego. Obliczenia TVM wymagają opozycji znaków. Twój depozyt musi być ujemny. Tak tego wymaga komputer finansowy HP12C (nie tylko ten model, wszystkie inne także). I dlatego Excel wymaga tego również. A jeśli się nie dostosujesz – masz fałszywy wynik.

Jeżeli potrafisz podnieść do 240 potęgi z pewnością poradzisz sobie z tymi obliczeniami. Ja jako humanista z krwi i kości zdecydowanie nie potrafię. Buntuję się również przeciwko objuczaniu mnie trudnymi zadaniami jak jucznego pociągowego jaka. Nie wiem, ile czasu zajmie Ci policzenie tego równania. Tu masz już dane podstawione więc pewnie kilkanaście minut. Jeśli ktoś ma tylko wzór na ogół nie jest w stanie dokonać obliczenia. Ja szanuję swój czas, dlatego obliczam takie rzeczy przy pomocy komputera finansowego w kilkanaście sekund. A na dodatek w łatwy i przyjemny sposób. I tobie radzę tak samo.

Warto zapamiętać:

Komputer finansowy Hewlett Packard to małe przenośne narzędzie. Wygląda jak zwykły kalkulator. Komputer finansowy jest dedykowany zagadnieniom finansowym. Przy jego pomocy możesz odpowiedzieć sobie na większość pytań finansów osobistych. Zrobisz to szybko w kilkadziesiąt sekund. Jeśli nie skorzystasz z tej metody będziesz mozolnie przedzierać się przez meandry wzorów finansowych jak objuczony jak przez kręte ścieżki górskie.

Jeśli chcesz podchodzić inaczej do finansów niż jak za Króla Ćwieczka możesz przejść prze kurs posługiwania się Kalkulatorem Finansowym HP10BIIPlus

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus. Jak działają Rejestry Pamięci?

Kurs Finanse Osobiste – Rejestry Pamięci HP10BIIPlus jest samodzielną częścią składową kursu Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus. Omawia funkcje pamięci – rejestry pamięci kalkulatora.

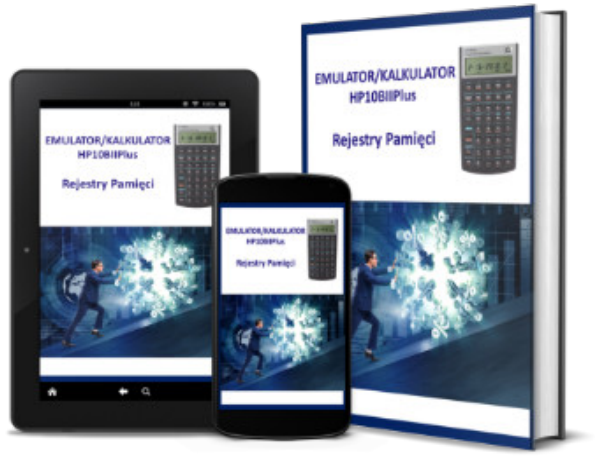

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus: Jak działają Rejestry Finansowe?

Kurs Finanse Osobiste – Rejestry Finansowe HP10BIIPlus omawia rejestry finansowe.

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus: Jak działają Rejestry Pomocnicze?

Kurs Finanse Osobiste – Rejestry Pomocnicze HP10BIIPlus omawia funkcje pomocnicze – rejestry pomocnicze kalkulatora.

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Część II - Co jest w życiu konieczne

Skąd wziąć emeryturę?

Kilka pytań na początek

- Jakie masz prawo do emerytury?
- Czym jest świadczenie emerytalne?
- Na czym polega problem emerytur w Europie?
- Co pomogą protesty społeczne w kwestii demografii?
- Ile kosztuje indywidualna emerytura 50 latka?
- Ile kosztuje indywidualna emerytura 40 latka?
- Ile kosztuje indywidualna emerytura 30 latka?
- Ile kosztuje indywidualna emerytura 20 latka?

ZUS obdarzy cię gdy będziesz stary, tak jak wszystkie inne swe ofiary…[1]

Mam nadzieję, że już się nie łudzisz wspaniałą emeryturą. W 1999 r. o obiecywano Ci pralinki Rafaello pod palmami. Tak mówiły Powszechne Towarzystwa Emerytalne. Ostatnio przemówił Rząd takimi oto słowy, że wiek emerytalny trzeba podnieść do 67 r. życia. Kolejna ekipa to zmieniła i powróciła do 65 lat. Moim zdaniem powinno się podnieść do 70 r. życia. I to nie za lat kilkanaście, ale już dziś. Problem jest demograficznej natury, starzejemy się jako społeczeństwo i tyle. Jest nas 38 milionów. Z tej okazji można by zorganizować ogólnopolski marsz, protest i demonstrację. Związki zawodowe mogłyby wziąć łopaty, kilofy, petardy i race. Starsze kobiety z flagami i polskimi i proporcami mogłyby maszerować. Z Bogiem w sercu, śpiewając kościelne pieśni, nosząc krzyże i namioty po całym kraju. Niewątpliwie dzień po takiej akcji będzie nas już więcej niż 38 milionów. Może od razu 50? Jeśli uważasz to co czytasz za opary absurdu i bzdury – to wiesz już jaki wpływ na emeryturę z sytemu repartycyjnego mają społeczne protesty...

Ale oprócz problemów demograficznych istnieje problem prawny. Jest on zupełnie nieznany większości społeczeństwa. Kilka lat temu 7 lutego 2006 roku Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok. Wyrok ten poprzedziły konsultacje z Rządem, Sejmem RP, Senatem RP a także Prokuraturą Generalną. Na mocy tego wyroku emerytura zyskała status świadczenia. Stając się świadczeniem straciła status prawa. „Z polskiego na nasze" oznacza to – że po 40 latach płacenia składek nie masz prawa do emerytury. Możesz natomiast ubiegać się o świadczenie. Będzie ono wypłacane wtedy, gdy nie będziesz miał żadnych innych dochodów, w tym również z pracy.

[1] (piosenka kabaretu Fesnak Band, na melodię „Josik z Basin" premiera na konferencji MDRT, Warszawa 2009)

Bo wówczas ograniczenie świadczenia będzie zasadne. Ponadto świadczenie to ma być wypłacane tylko wtedy, gdy państwo na nie stać. A stwierdzić to ma … pracownik ZUS! W jego gestii leży również zmiana świadczenia, gdy uzna to za stosowne. Że ZUS z tego prawa korzysta – słyszymy dosyć często. Obniża bowiem ludziom emerytury kwalifikując na nowo podstawy - mimo, iż emerytura przyznana została kilka lat wcześniej.

Jeśli chcesz zrobić dobry uczynek dla kraju, to powinieneś umrzeć wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego. ZUS zachowa sobie Twoje składki i wszyscy będą zadowoleni. Jeśli zamierzasz żyć jako emeryt to żyj dłużej niż 100 lat. ZUS bowiem chwali się, że każdy 100 latek otrzymuje dodatkową dopłatę 2000 zł miesięcznie do emerytury. Tak było przy wieku emerytalnym 65 lat. Czy po podniesieniu do 67 roku życia próg przesunie się na 102 rok – zobaczymy.

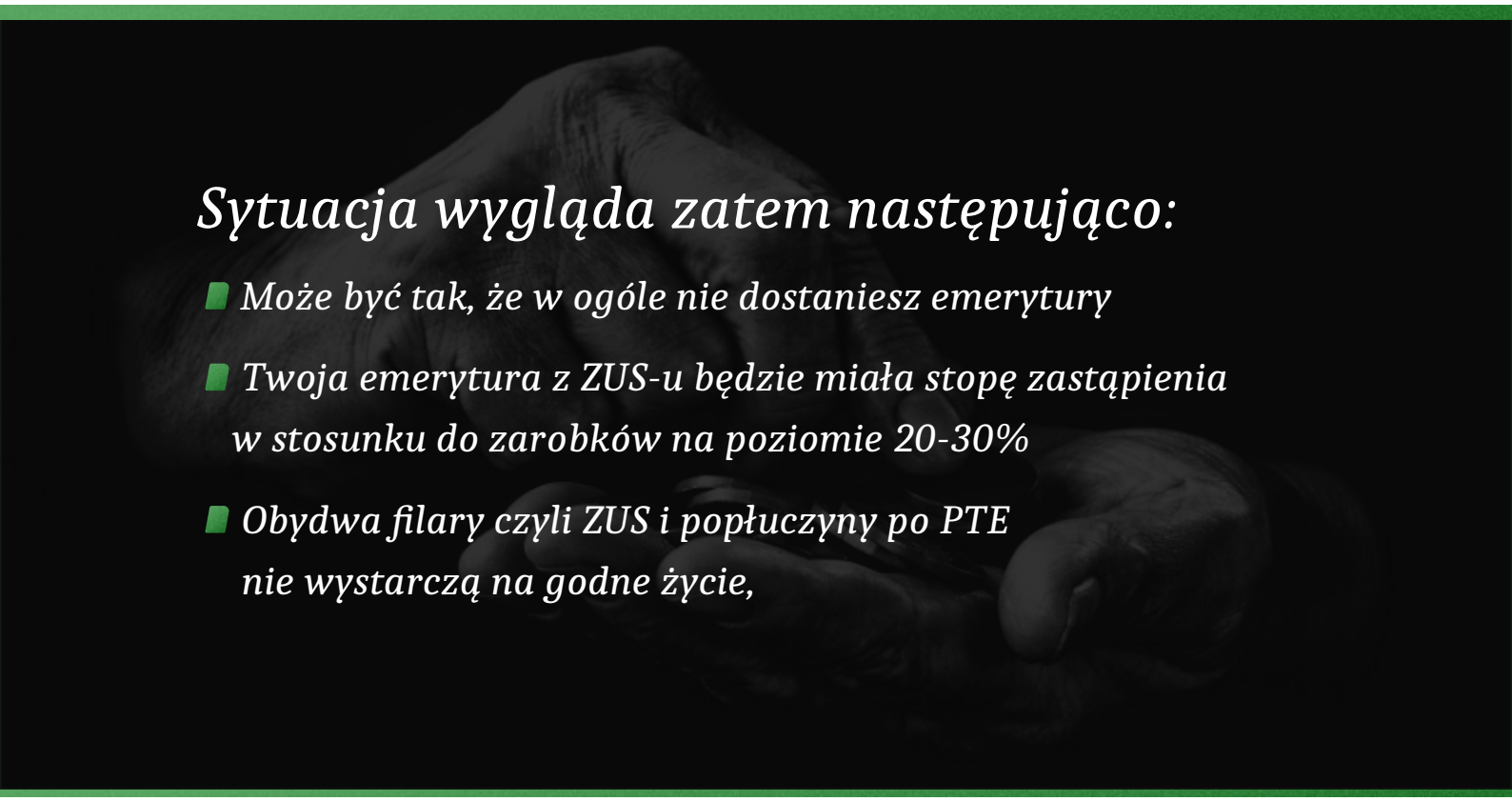

Sytuacja wygląda zatem następująco:

- *Może być tak, że w ogóle nie dostaniesz emerytury*
- *Twoja emerytura z ZUS-u będzie miała stopę zastąpienia w stosunku do zarobków na poziomie 20-30%*
- *Obydwa filary czyli ZUS i popłuczyny po PTE nie wystarczą na godne życie,*

Żebyś nie wyciągną pochopnych wniosków dodam jeszcze tylko, że problem ten dotyczy całej Europy, nie tylko Polski. Społeczeństwo starzeje się niezależnie od tego czy rządzą nami zieloni, czerni, czerwoni, liberałowi, socjaliści, narodowcy, ludowcy czy konserwatyści. W roku 2004 rozmawiałem na ten temat z Vincentem J. Derudderem - Sekretarzem Generalnym Europejskiej Federacji Doradców Finansowych i Pośredników Finansowych (FECIF). Ta organizacja została założona w roku 1999 w Belgii. Jej celem jest rozwijanie koncepcji niezależnego doradztwa finansowego i działalności brokerskiej w kierunku jak najpełniejszego zabezpieczania interesu publicznego. Poruszaliśmy tematykę emerytur w Europie.

Oto co powiedział mi Vincent:

> *Ogromna bomba zegarowa tyka cały czas i wybuch jest coraz bliżej. Mówię tu o załamaniu większości systemów emerytalnych w Europie. Czy się to politykom podoba czy nie - jest to ogólny kolaps i załamanie. I jakkolwiek nie podoba się to politykom i prawodawcy niechętnie rozmawiają o ujednoliconym sensownym systemie emerytalno-rentowym – problem istnieje. Politycy będą musieli zająć się tym tematem choć unikają go jak ognia. Choć większości rządów jest to nie w smak – zmiany będą szły w kierunku liberalizacji działań i przepisów. Państwa nie są w stanie zapewnić emerytur swoim obywatelom. Obywatele muszą zrobić to sami. Dlatego prawo będzie musiało bardziej uwzględniać interesy konsumentów niż do tej pory. Czy się to prawodawcom podoba czy nie – tak po prostu jest. Załamanie systemów socjalnych różnych państw – a Polska jest w takiej samej sytuacji – unaocznia jedynie konieczność indywidualnej troski każdego obywatela o własną finansową przyszłość. A przeciętny obywatel nie ma wiedzy wystarczającej do właściwego zarządzania własnym kapitałem, do stworzenia sobie indywidualnego portfela w oparciu o ogólnie dostępne produkty finansowe. Totalne załamanie sytemu emerytalnego - ku irytacji prawodawców i polityków - podnosi jedynie atrakcyjność naszego zawodu. Przeciętny obywatel będzie musiał skorzystać przy rozwiązywaniu problemu z pomocy profesjonalisty. Osobisty doradca finansowy i pośrednik produktów finansowych staje się bardzo ważny dla przeciętnego obywatela*[2]

[2] (Europa pośredników, Rozmowa z Vincentem J. Derudderem, sekretarzem FECI, Gazeta Ubezpieczeniowa z dnia 27.04.2004

Jeśli zatem nie umrzesz wraz z wiekiem emerytalnym, a chciałbyś także skorzystać z dodatku 2000 zł jako 100 latek czy też 102 latek – to musisz zastanowić się co będziesz robić przez 35 lat. Właściwie bardziej musisz się zastanowić nad tym, z czego będziesz żył bez pracy, bo robić będziesz mógł to na co przyjdzie Ci ochota i twoja aktualna kondycja zdrowotna.

Moja dobra rada – potraktuj ZUS jako dodatek, pieniądze extra kieszonkowe, etc. O swoją emeryturę zadbaj po prostu sam.

Co oznacza jednostka emerytalna 1000 zł?

Aby ułatwić rozważania przyjmę 1000 zł za podstawową kwotę jak jest potrzebna na emeryturze. Jeśli ktoś potrzebuje 2500 zł lub 5000 zł - będzie mógł pomnożyć sobie wskaźniki odpowiednio razy 2, 3 lub razy 5.

Przyjmijmy 3 typy osobowości:
1/ bardzo konserwatywny, pracuje tylko z bankami, stopa zwrotu 5%
2/ skory do niewielkiego ryzyka, wybiera fundusze obligacji lub mieszane, stop zawrotu 8%
3/ dynamiczny, pracuje z funduszami akcyjnymi, stopa zwrotu 12%

Przyjmijmy, że zakładamy kapitał do stałej renty, którą następnie ktoś odziedziczy.

Pobierana rocznie kwota to 12 000zł

Kapitał potrzebny do miesięcznego pobierania 1000 zł przy różnym oprocentowaniu		
5%	8%	12%
240 000 zł	150 000 zł	100 000 zł

Jak zatem widać, aby mieć 1000 zł odsetek miesięcznie potrzebny jest kapitał własny od 100 000 zł do 250 000 zł. Jak to teraz przełożyć na emeryturę. I co należy zrobić, aby taka emerytura była możliwa?

Emerytura 50-latka

50 latek ma jak na razie 15 lat do emerytury. 15 lat to 180 miesięcy.
W zależności od swojej osobowości może wykorzystać dowolne dostępne produkty rynkowe. Ile musiałby miesięcznie inwestować, aby osiągnąć swój cel?

Oprocentowanie	5%	8%	12%
Żądana kwota	240 000 zł	150 000 zł	100 000 zł
Miesięcznie	894,11 zł	430,61 zł	198,19 zł
Wpłacone zł	160 952,21 zł	77 509,33 zł	35 673,52 zł
Wpłata jako % kwoty	67,06%	51,67 %	35,67 %
Zysk w zł	79 047,79 zł	72 490,67 zł	71 347,03 zł
Zysk jako % wpłaty	49,11 %	93,53 %	189,32 %

Jak widzisz 50-latek, jeśli potrzebuje 3000 zł to musi wszystko przemnożyć przez 3. Jeśli chciałby uzyskać cel w bezpieczny konserwatywny sposób musiałby wydawać 2682,33 miesięcznie. Problem w tym, że niestety powinien być konserwatywny, bo nie ma zbyt wielu lat na odrobienie ewentualnej straty w technice kup i trzymaj. Rozwiązaniem jest tylko edukacja finansowa i efektywne zarządzanie zainwestowanym kapitałem.

Emerytura 40-latka

40-latek ma jak na razie 25 lat do emerytury. 25 lat to 300 miesięcy.
W zależności od swojej osobowości może wykorzystać dowolne dostępne produkty rynkowe. Ile musiałby miesięcznie inwestować, aby osiągnąć swój cel?

Oprocentowanie	5%	8%	12%
Żądana kwota	240 000 zł	150 000 zł	100 000 zł
Miesięcznie	401,34 zł	156,68 zł	52,70 zł
Wpłacone zł	120 403,15 zł	47 003,94 zł	15 809,15 zł
Wpłata jako % kwoty	50,17%	31,34 %	15,81 %
Zysk w zł	119 596,85 zł	102 996,06 zł	84 190, 85 zł
Zysk jako % wpłaty	99,33 %	219,12 %	532,55 %

Jak widzisz 40 latek, jeśli potrzebuje 3000 zł to musi wszystko przemnożyć przez 3. Jeśli chciałby uzyskać cel w bezpieczny konserwatywny sposób musiałby wydawać 1204,02 miesięcznie.

Ale w przypadku korzystania z mieszanych funduszy byłoby 470,04 zł. Taki wysiłek może udźwignąć, a poza tym ma 25 lat na inwestycje. Może nawet pozwolić sobie na elementy funduszy akcyjnych.
Jak widzisz w porównaniu z 50-latkiem ponosi wydatek o połowę mniejszy.

Emerytura 30-latka

30-latek ma jak na razie 35 lat do emerytury. 35 lat to 420 miesięcy.
W zależności od swojej osobowości może wykorzystać dowolne dostępne produkty rynkowe. Ile musiałby miesięcznie inwestować, aby osiągnąć swój cel?

Oprocentowanie	5%	8%	12%
Żądana kwota	240 000 zł	150 000 zł	100 000 zł
Miesięcznie	210,37 zł	64,96 zł	15,40 zł
Wpłacone zł	88 357,02 zł	27 282,47 zł	6 466,25 zł
Wpłata jako % kwoty	36,82 %	18,19 %	6,47%
Zysk w zł	151 642,98 zł	122 717,53 zł	93 533,76 zł
Zysk jako % wpłaty	171,63 %	449,80 %	1446,49 %

W przypadku 30-latka sytuacja wygląda całkiem dobrze. Jako konserwatysta w finansach mógłby spokojnie uzbierać sobie na 3000 emerytury płacąc po 631,11 zł miesięcznie. Ponieważ ma 35 lat przed sobą może spokojnie korzystać ze wszystkich 3 strategii na raz. Będzie go to kosztować 290,73 zł miesięcznie.

Emerytura 20-latka

20-latek ma jak na razie 45 lat do emerytury. 45 lat to 540 miesięcy.
W zależności od swojej osobowości może wykorzystać dowolne dostępne produkty rynkowe. Ile musiałby miesięcznie inwestować, aby osiągnąć swój cel?

Oprocentowanie	5%	8%	12%
Żądana kwota	240 000 zł	150 000 zł	100 000 zł
Miesięcznie	117,94 zł	28,25 zł	4,61 zł
Wpłacone zł	63 689,24 zł	15 255,09 zł	2 492,01 zł
Wpłata jako % kwoty	26,54 %	10,17 %	2,49 %
Zysk w zł	176 310,76 zł	134 744, 91 zł	97 507, 99 zł
Zysk jako % wpłaty	276,83 %	883,28 %	4112,82 %

Dwudziestolatek ma 45 lat do emerytury przed sobą. Jest zdecydowanie w najlepszej sytuacji. Może spokojnie zastosować co najmniej 2 warianty działań.

Po pierwsze może całkiem spokojnie korzystać z rynku funduszy akcyjnych. Kwotą 50 zł zadba o własną rentę kapitałową w wysokości 10 000 zł miesięcznie. Po drugie jeśli przeznaczy na inwestowanie trochę więcej niż 50 zł miesięcznie - może w łatwy sposób zbudować rentę kapitałową wcześniej niż przed 65 rokiem życia – np. w wieku 45 lat. Wówczas nie będzie musiał pracować dla pieniędzy a zacznie dla przyjemności.

Jak widzisz im wcześniej się zacznie tym lepiej. Z grubsza rzecz biorąc w zaokrągleniu można powiedzieć, że:

W przypadku konserwatywnego klienta

- 20 latek angażuje środki 8 razy mniejsze niż 50 latek.
- 30 latek angażuje środki 4 razy mniejsze niż 50 latek.
- 40 latek angażuje środki 2 razy mniejsze niż 50 latek.

W przypadku umiarkowanego ryzyka

- 20 latek angażuje środki 15 razy mniejsze niż 50 latek.
- 30 latek angażuje środki 7 razy mniejsze niż 50 latek.
- 40 latek angażuje środki 2 razy mniejsze niż 50 latek.

W przypadku dynamicznego klienta

- 20 latek angażuje środki 43 razy mniejsze niż 50 latek.
- 30 latek angażuje środki 13 razy mniejsze niż 50 latek.
- 40 latek angażuje środki 4 razy mniejsze niż 50 latek.

Dlatego warto się nad tym zastanowić samemu wcześniej i nie czekać na ZUS.

Podsumowanie

Jaką emeryturę będziesz miał tego nie wiadomo. Raczej mniejszą niż większą, w granicach 20% stopy zastąpienia. Wynika to z problemów demograficznych i żadne marsze i protesty tu nie pomogą. W podobnej sytuacji jest cała Europa. Dlatego, lepiej zadbać samemu o rentę kapitałową. Im wcześniej to zrobisz tym lepiej. 20-latek może przeznaczyć na ten cel od kilku do kilkudziesięciu razy mniej niż 50-latek – w zależności od sposobu inwestowania.

Podstawą do emerytury jest renta kapitałowa. Jest na ten temat kurs:

Lekcja nr 1. Renta kapitałowa – wprowadzenie do zagadnienia.
Lekcja nr 2. Rejestry finansowe do obliczania renty kapitałowej z HP10BIIPlus.
Lekcja nr 3. Jaki kapitał trzeba zgromadzić, aby mieć rentę określonej wartości?
Lekcja nr 4. Jak obliczyć wysokość okresowej renty wypłacanej miesięcznie?
Lekcja nr 5. Jak obliczyć oprocentowanie okresowej renty wypłacanej miesięcznie?
Lekcja nr 6. Jak obliczyć okres wypłacania renty kapitałowej?
Lekcja nr 7. Jak obliczyć wysokość okresowej renty wypłacanej miesięcznie z kapitałem do spadku?
Lekcja nr 8. Jak obliczyć wysokość stałej renty wypłacanej miesięcznie?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Czy wiesz jak zabezpieczyć siebie?

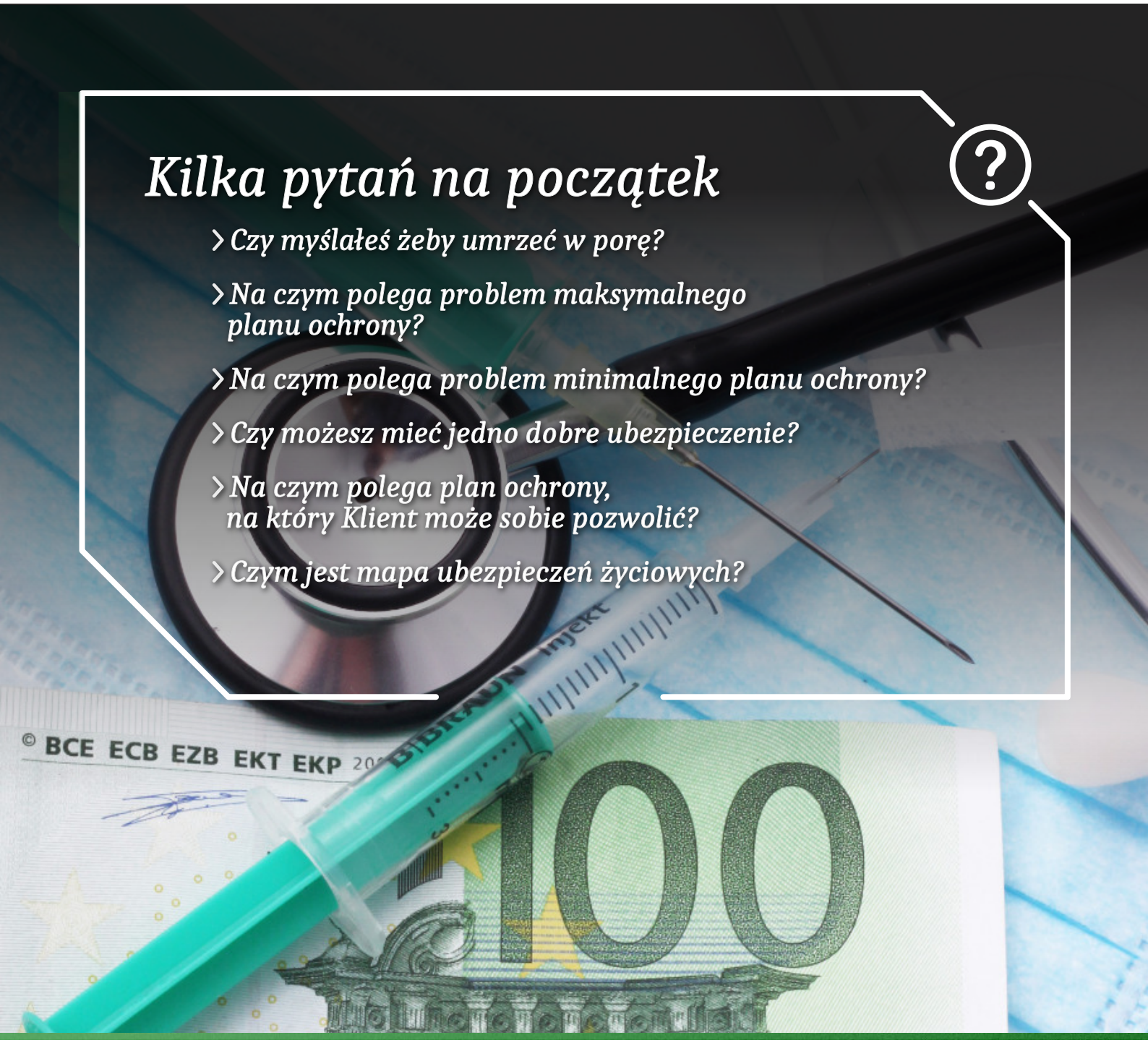

Kilka pytań na początek

- Czy myślałeś żeby umrzeć w porę?
- Na czym polega problem maksymalnego planu ochrony?
- Na czym polega problem minimalnego planu ochrony?
- Czy możesz mieć jedno dobre ubezpieczenie?
- Na czym polega plan ochrony, na który Klient może sobie pozwolić?
- Czym jest mapa ubezpieczeń życiowych?

Niepełna świadomość ubezpieczeniowa

Jeżeli jesteś kobietą – to jak odpowiesz na pytanie: Co jest bardziej potrzebne w kuchni nóż, zlewozmywak czy piekarnik?
Jeżeli jesteś mężczyzną to powiedz co jest bardziej potrzebne z narzędzi: młotek, śrubokręt czy obcęgi?

Pewnie te pytania jawią się bez sensu, bo przecież wszystko jest potrzebne. W świecie warsztatowym, czy kuchennym wydaje się to być oczywiste. Ale czy w świecie ubezpieczeń na życie też? Kiedy dzwoni agent i proponuje spotkanie to co mówimy najchętniej? - „Dziękuję, ja już mam ubezpieczenie" Czyli innymi słowy: nóż w kuchni i młotek w warsztacie zastąpi wszystko. I wszystkie problemy rozwiąże.

Wyobraź sobie, że Twoja firma produkuje najlepszą, najzdrowszą i najwygodniejszą pościel do spania. Wszyscy chętnie kupują i każdy chce ją mieć. Robisz to dzięki specjalnej maszynie, której nikt inny nie ma. Jak będziesz obchodził się z maszyną? Będziesz ją konserwować, chronić, zabezpieczać i ubezpieczać? A może pozwolisz jej rdzewieć po prostu trzymając pod gołym niebem?

A teraz pomyśl czym jest twoje zdrowe? Czy nie jest to najważniejszy element twojego wyposażenia? Czy nie jest przypadkiem podstawą twojego dobrobytu? Narzędziem, dzięki któremu osiągasz to wszystko? W mojej koncepcji to po prostu maszynka do zarabiania pieniędzy. I jak się z tą maszynką obchodzisz?

W świecie ubezpieczeniowym panują trochę inne zasady niż w pozostałych finansach. Na giełdzie wiadomo – należy kupić tanio a drogo sprzedawać. Jeśli nie ta akcja teraz, to za jakiś czas inna. Z ubezpieczeniami jest zupełnie inaczej.

Możesz je kupić tylko dziś i teraz za określoną cenę. Za kilka dni może być o wiele drożej. A kiedy będziesz ich naprawdę potrzebować – możesz ich w ogóle nie otrzymać. Jest tak z powodu ryzyka, które zawsze może się przytrafić. Podobnie jak wypadek. Nie musi, ale może. Co się może wydarzyć?

- możesz stracić zdrowie i pozostawać samodzielny w podstawowych czynnościach życiowych
- możesz stracić zdrowie i pozostawać niesamodzielny w podstawowych czynnościach życiowych
- możesz stracić życie

To wszystko może zdarzyć się w związku 3 ryzykami, na które jesteś narażony jako osoba.

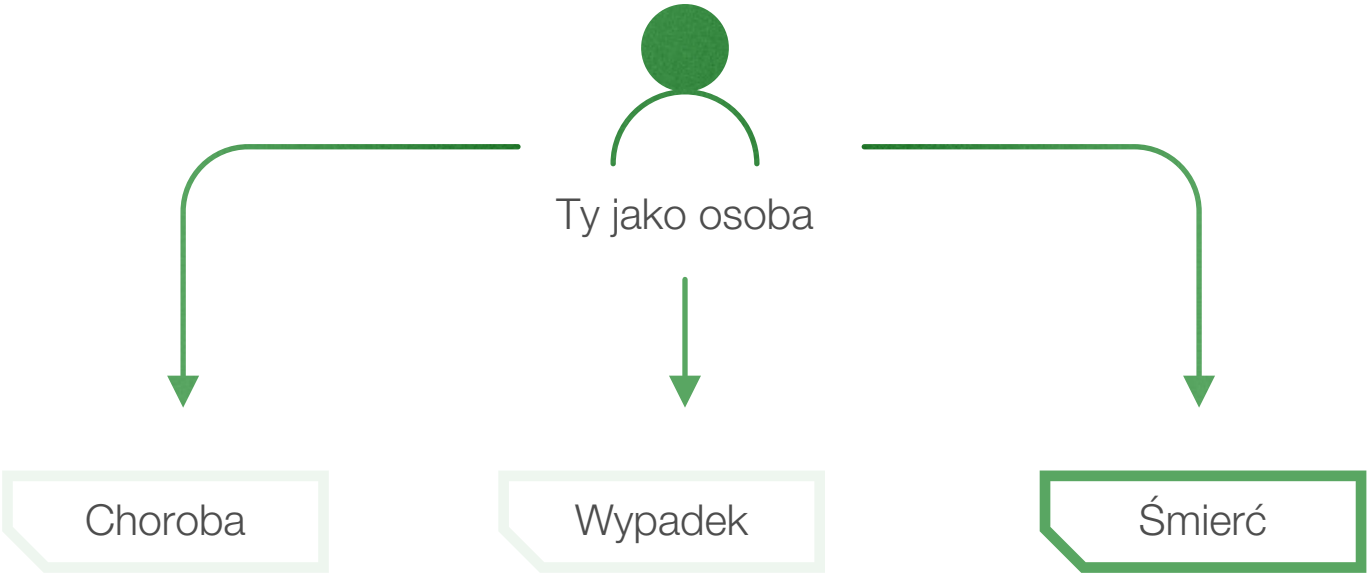

Choroba i wypadek są to tzw. ryzyka potencjalne, mogą się zdarzyć, ale nie muszą.

Śmierć jest ryzykiem obligatoryjnym. To znaczy, że zdarzy się na pewno. Pozostaje jedynie pytanie kiedy? Jakkolwiek by nie było umrzesz na jeden z 3 sposobów:

- **umrzesz za wcześnie** i pozostawisz bliskich z problemami
- **umrzesz we właściwym czasie** – przywilej dany od Boga tylko nielicznym
- **umrzesz za późno** – będziesz się zastanawiać czemu jeszcze żyjesz gdy nie ma nikogo znanego z Twojego pokolenia

Jeśli jesteś osoba samotną – potrzebujesz ubezpieczenia na życie z wszystkimi możliwymi opcjami ochronnymi dotyczącymi Twojego zdrowia.

Jeżeli masz rodzinę, potrzebujesz zabezpieczenia rodziny na wypadek przedwczesnej śmierci.

Być może masz spaczony pogląd na ubezpieczenia nieudaną reformą emerytalną. Wiele osób wówczas wmawiało, że ubezpieczenie na życie to dodatek emerytalny w ramach III filara. Ubezpieczenie może mieć efekt oszczędzania i budowania kapitału. Ale nigdy nie jest to jego podstawowa funkcja. To tak jakbyś chciał w jednym samochodzie umieścić 2 funkcje – super szybkie auto sportowe i duża bezpieczna wygodna limuzyna. Do tej pory żaden konstruktor tego nie wymyślił i w ubezpieczeniach nie jest inaczej.

Funkcja ochronna jest tu podstawą. Znani amerykańscy Doradcy Finansowi ujmują to następująco: „Podstawową przesłanką do kupna ubezpieczenia na życie jest zamiana niepewności, że osoba może nie być w stanie pokryć wszystkich zobowiązań finansowych w przypadku nieszczęścia na pewność, że te wszystkie finansowe zobowiązania zostaną pokryte.” [1]

Jak zatem może wyglądać ubezpieczenie na życie?

Przykład – Państwo Wzorek.
Marian i Beata Wzorek są małżeństwem. Marian zarabia 5000 zł netto miesięcznie a Beata 3000 zł netto miesięcznie. Mają dzieci w wieku przedszkol-

[1] Practicing Financial Planning for Proffesionals, Sid Mitra, Ph.D., CFP, CABI (London), CAIIB, Potts Tom, Ph.D., CFP, LaBrecque Leon, JD, CPA, CFP, CFA, RH Publishing, Ninth Eddition, Rochester Michigan, 2005, confe 4-1

nym; Jurka (6 lat) i Ewę (3 lata). Państwo Wzorek spłacają kredyt hipoteczny (400 000 zł, na 30 lat, 6,5%, w złotówkach, rata stała 2528,27 zł, udało im się już spłacić 35 rat). Kupili też na kredyt samochód osobowy (49 000 zł, 7 lat, 8,5%), i płacą od pół roku ratę stałą 775,99 zł. Kredyty razem kosztują ich 3304,26 zł. Na życie zostaje około 4700 zł miesięcznie. Czasem daje się coś zaoszczędzić, czasem w ruch idzie karta kredytowa i jest regulowana z następnej pensji.

Maksymalny Plan Ochrony.

Plan maksymalny wynika przede wszystkim z przepływów finansowych generowanych przez tę rodzinę. Jest oczywiście uzależniony od dostępnych na rynku produktów a przede wszystkim od dostępnych stóp procentowych. Jak sama nazwa wskazuje jego podstawowa funkcją jest maksymalna ochrona

Co się może wydarzyć?

Gdyby zmarł/zginął Marian to Beacie brakowałoby 5000 zł miesięcznie czyli 60 000 w roku. Gdyby zmarła/zginęła Beata to Marianowi brakowałoby 3000 zł miesięcznie czyli 36 000 w roku. Co zatem można zrobić. Ponieważ chodzi tu o pewne pieniądze a nie inwestycje z ryzykiem, to rozwiązanie leży raczej w kręgu produktów bankowych ze stopą zwrotu gwarantowaną na poziomie 6-8%. Pomijamy inflację i podatki, aby przykład był jaśniejszy.

Marian musiałby się ubezpieczyć na kwotę od 750 000 zł do 1 000 000 zł. Przy oprocentowaniu 6% rocznie potrzeba 1 000 000 zł, przy 8% wystarczy 750 000 zł W razie śmierci Mariana Beata otrzyma sumę ubezpieczenia, która złożona w banku da potrzebne odsetki.

Minimalny Plan Ochrony.

Wiadomo co daje minimalna ochrona ubezpieczeniowa. Najczęściej 2 pozorne wątpliwe korzyści. Jest to po pierwsze minimalne miesięczne obciążenie budżetu domowego. Po drugie pojawia się błogi spokój i przekonanie, że wszystko już ubezpieczyliśmy. Np. za 25 zł miesięcznie Marian kupił ubezpieczenie z sumą 4000 zł.
Co to da Beacie w razie jego śmierci? Koszty pogrzebu czy pomnik?

Skąd się biorą minimalne plany ochrony?

Najczęściej agent ubezpieczeniowy po prostu boi się klienta. I dlatego jest szczęśliwy, że cokolwiek sprzedał. Czasem też klient kupuje cokolwiek dla świętego spokoju.
Jak widać plan minimalny jest tani – ale niewiele daje. To tak jakby się miało gasić pożar szklankami wody.

Plan, na który stać klienta

Plan, na który stać klienta wynika z analizy przepływów finansowych. Jeżeli Wzorkowi mają na życie 4700 zł, to jaką kwotę mogą przeznaczyć na ubezpieczenia? 500 zł czy może 700 zł? Z tej kwoty należy zrobić najlepszy użytek. Jeżeli Marian miałby 400 zł do dyspozycji, a Beata 300 zł to w ramach tych funduszy należy zrobić maksimum możliwej ochrony. I teraz powraca pytanie młotek, śrubokręt czy obcęgi?

Nie ma sensu przeznaczać całej kwoty na 1 typ ubezpieczenia. Poniższa proponowana przeze mnie mapa ubezpieczeń powinna pomóc w wyborze produktów.

Mapa ubezpieczeń

Mapa oparta jest na dwóch osiach. Oś pionowa pokazuje przejście od inwestycji do ochrony. Ubezpieczenie może mieć charakter bardziej ochronny lub bardziej inwestycyjny. Obydwu tych funkcji w równym stopniu naraz nie może mieć. Oś pozioma wskazuje na osobę, która ma odnosić korzyści tytułu umowy ubezpieczenia. Korzyści te może mieć ubezpieczony lub jego rodzina.

Mapa ta powinna uzmysłowić, co się dzieje ze składkami, które otrzymuje towarzystwo ubezpieczeniowe.

Albo są one przeznaczane na ochronę, albo na inwestycję. Innej możliwości nie ma. Istotne jest też to, że wymienione na mapie produkty mają rożne ceny – a to jest ważne w kontekście określonej kwoty przeznaczonej na całość przez klienta.

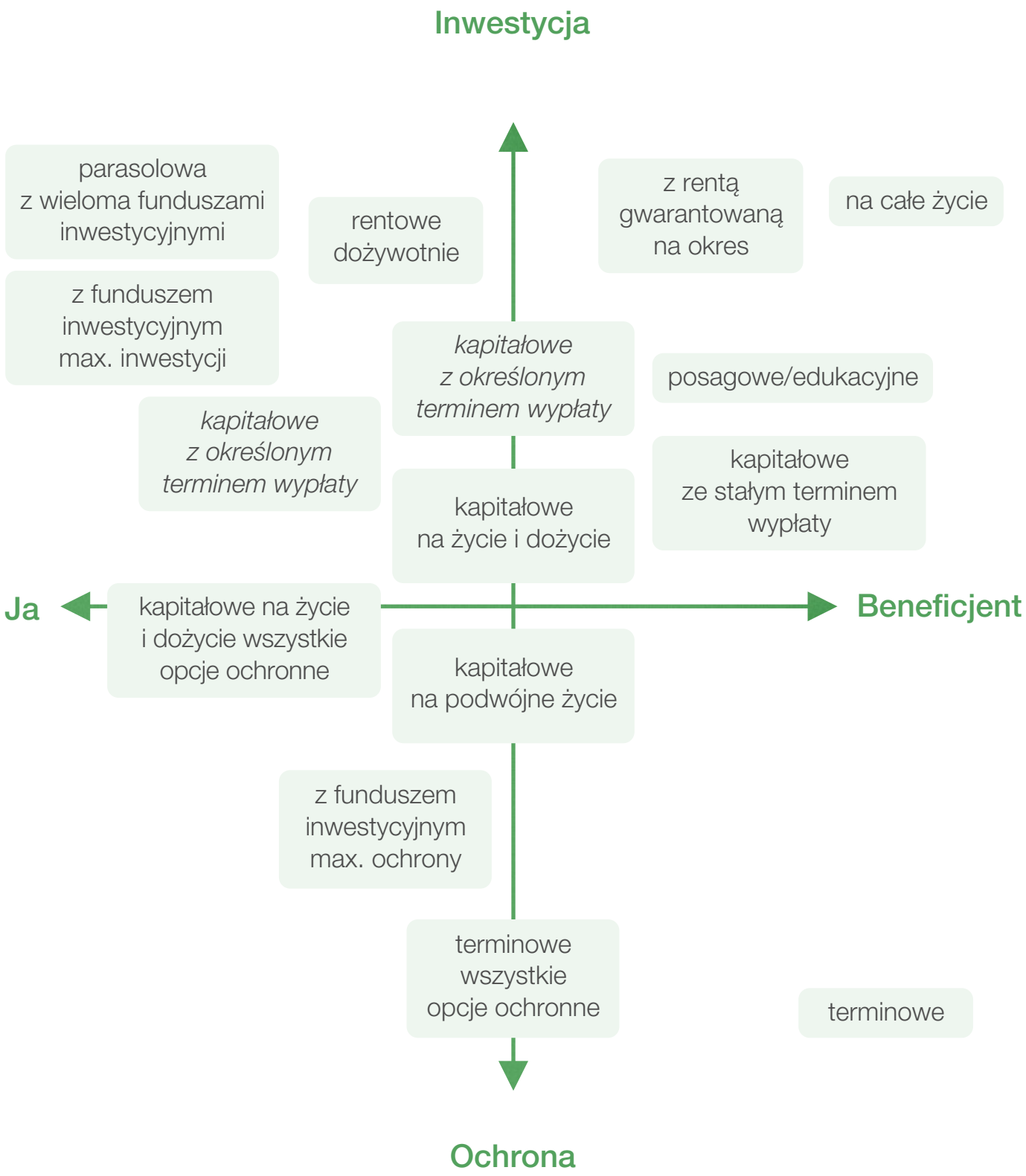
Inwestycja
parasolowa z wieloma funduszami inwestycyjnymi
rentowe dożywotnie
z rentą gwarantowaną na okres
na całe życie
z funduszem inwestycyjnym max. inwestycji
kapitałowe z określonym terminem wypłaty
posagowe/edukacyjne
kapitałowe z określonym terminem wypłaty
kapitałowe na życie i dożycie
kapitałowe ze stałym terminem wypłaty
Ja
kapitałowe na życie i dożycie wszystkie opcje ochronne
Beneficjent
kapitałowe na podwójne życie
z funduszem inwestycyjnym max. ochrony
terminowe wszystkie opcje ochronne
terminowe
Ochrona

W sytuacji Wzorków większy sens miałoby złożenie np. ubezpieczenia terminowego, na całe życie oraz kapitałowego z dodatkami ochronnymi niż samo kapitałowe za całą kwotę. Oczywiście to tylko prosty przykład mający na celu uzmysłowienie problematyki. Prawdziwa analiza wymaga uwzględnienia ponadto wielu innych aspektów. Mam nadzieję, że po tym zestawieniu nie będzie mówić: „ja już mam ubezpieczenie”…

Podsumowanie.

Świat ubezpieczeń różni się od innych wymiarów życia. Tu nie da się poczekać aż będzie taniej, bo z reguły jest albo drożej, albo w ogóle nic. Większość ludzi nie rozumie tego zagadnienia i uważa, że jednym produktem ubezpieczeniowym może zaspokoić wszystkie potrzeby. Aby rzeczywiście dobrze się ubezpieczyć na życie potrzebna jest analiza sytuacji, a następnie wybór kilku produktów ubezpieczeniowych. Każdy z nich ma bowiem swoje charakterystyczne cechy, zabezpiecza trochę inny aspekt i ma własną cenę. Taka konstelacja daje lepsze efekty niż jeden drogi produkt.

Czy wiesz jak zabezpieczyć swój majątek?

Kilka pytań na początek

- Co determinuje styl życia?
- Na czym polega „ruch antyubezpieczeniowy”?
- Co to jest ryzyko osoby?
- Co to jest ryzyko majątku?
- Co to jest ryzyko odpowiedzialności?
- Czym się charakteryzuje społeczeństwo ryzyka i informacji?
- O czym mówi zegar przestępczości?
- Jakich ubezpieczeń majątkowych potrzebujesz jako osoba prywatna?
- Jakich ubezpieczeń majątkowych potrzebujesz jako osoba prowadząca biznes?
- Po co jest OC biznesowe?

Styl życia a ryzyko ubezpieczeniowe

Nad brzegiem rzeki, gdzie miasto Warka
Była posiadłość Marka i Darka,
Darek miał willę, i przystań z łódką
A Marek nędzną chatkę skromniutką
Gdy powódź wszystkim zabrała graty,
To więcej stracił Darek bogaty
Bo wszystkie szkody, te do pokrycia
Wytwarza zawsze tylko styl życia...

Mam nadzieję, że ten wierszyk jest wystarczającym wprowadzeniem. Istnieje zawsze wiele powodów, aby się ubezpieczyć. Istnieje też dziwne zjawisko kulturowe – „ruch antyubezpieczeniowy". Autorzy wszelakiej maści w swoich artykułach i publikacjach przestrzegają przed ubezpieczaniem się. Piętnują też najczęściej agentów. Ponieważ nie są specjalistami w tej materii, raczej rzadko dotykają ważnych zagadnień. Ale przede wszystkim nie rozumieją idei dźwigni finansowej zawartej w ubezpieczeniu. Tym bardziej nie rozumieją konieczności dostosowania ubezpieczenia do indywidualnych potrzeb.

To przede wszystkim twój styl życia powoduje potrzebę ubezpieczeniową. Najczęściej o wiele większą, niż jesteś to w stanie sobie wyobrazić. I tym bardziej zaakceptować sfinansowanie takie ubezpieczenia.
I chociaż mówi się w naszym starym porzekadle, że mądry Polak po szkodzie – to rzeczywistość jest inna. Ubezpieczeniowo patrząc jesteśmy tak samo głupi niezależnie od szkód i klęsk żywiołowych. Poszkodowani w ostatnich latach kilkoma powodziami stulecia nadal odbudowują swoje

domy w tych samych zagrożonych powodzią miejscach. Co więcej nawet mają pretensje do świata, że towarzystwa ubezpieczeniowe nie chcą takich lokalizacji ubezpieczać a organizacje pozarządowe wspierać takich powodzian.

Straty zbiorowe

Oczywiście gdy zamiast indywidualnej straty mamy jakikolwiek zbiorowy problem. politycy wszelkiej maści natychmiast chcą zbić na tym swój polityczny kapitał. Rządzący na obietnicach, opozycyjni na krytyce rządzących. Ten polityczny cyrk ma jednak bardzo negatywny wpływ na świadomość ubezpieczeniową. Zamiast świadomego zarządzania swoim ryzykiem uczy żebractwa i litości. Państwo nie jest odpowiedzialne za pierzynę Kowalskiego. Państwo jest odpowiedzialne za drogi i mosty, telekomunikację, transport. Wychodzi bowiem na to, że ci co się ubezpieczają i płacą składki – robią to niepotrzebnie. Jeśli bowiem będzie zbiorowa katastrofa, klęska żywiołowa czy coś w szerszym aspekcie – Rząd da po równo każdemu poszkodowanemu. Więc ci co wydawali na cukierki zamiast na składki ubezpieczeniowe – wyjdą na tym zawsze lepiej.
Co więcej – ten sposób myślenia ma ogromną akceptację i przyzwolenie społeczne. Gdy premier Włodzimierz Cimoszewicz przytomnie zauważył, że trzeba być przezornym i ubezpieczać się – to nie dostał za to aplauzu. Skończyło się dymisją…

Źródła ryzyka

Jak zatem podejść do problemów związanych ze stratami majątkowi? Większość osób intuicyjnie mówi, że to fatum, zły los, pech lub nieszczęście.
Z punktu widzenia ubezpieczeniowego to tylko ryzyko, które może pojawić się z większym lub mniejszym prawdopodobieństwem. Np. mało prawdo-

podobne ryzyko jest takie, że spadniesz teraz z liny, bo chodzisz po linie i czytasz ten tekst. Ale bardziej prawdopodobne jest takie, że przegapisz przystanek, bo czytasz w autobusie. Amerykańscy Doradcy Finansowi, którzy stworzyli standardy doradztwa finansowego. Podchodzcą do ryzyka które może zniszczyć majątek - wyróżniają trzy problemy[1]:

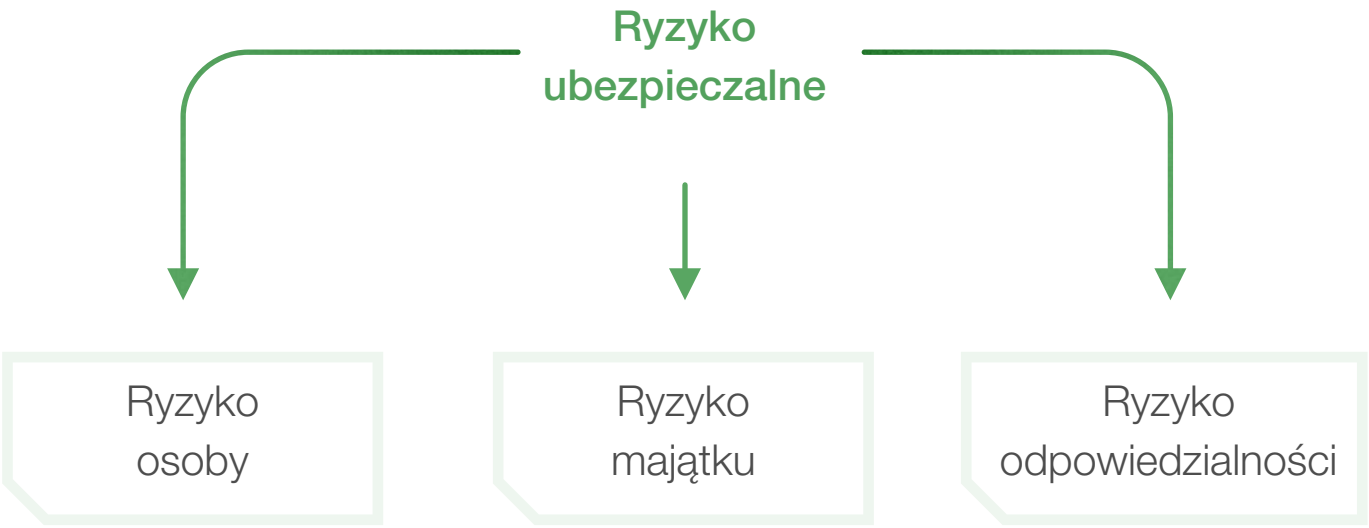

Cóż to oznacza?

- **Ryzyko osoby** w tej koncepcji to wszystkie sprawy dotyczące człowieka, a więc ochrony/utraty zdrowie i życia
- **Ryzyko majątku** to wszystkie zdarzenia, które mogą przynieść stratę w majątku
- **Ryzyko odpowiedzialności** występuje jeżeli komuś zrobiłeś szkodę majątkową lub osobową a ta osoba zgłasza wobec ciebie roszczenia

[1] Practicing Financial Planning for Professional, Mitra Sid Ph.D., CFP®, CCABI(LONDON), CAIIB, Pottz Tom, Ph.D., CFP®, LaBrecque Leon, JD,CPA, CFP®, CFA, RH Publishing, Rochester Michigan, 2005, confe, 4-6

Słyszałeś pewnie słynną historię o tym jak pewna amerykanka dostała milion $ odszkodowania od Mac Donald's za poparzenie się gorącą kawą, tak jakby w zwyczaju było picie letniej albo zimnej. Jeszcze gorszą rzecz zrobiła inna piekąc żywcem kota w mikrofali. Chciała go ponoć wysuszyć tylko. Zamordowała kota, a że był to ulubiony to też dostała milionowe odszkodowanie[2].

Społeczeństwo informacji i ryzyka.

Niemiecki socjolog Ulrich Beck w swojej słynnej analizie socjologicznej zdefiniował problem już w samym tytule – „Społeczeństwo ryzyka". W jego koncepcji wygląda to następująco: „Nasza ocena jest następująca: podczas gdy w społeczeństwie industrialnym „logika" produkcji bogactwa dominuje nad logiką produkcji ryzyka, w społeczeństwie ryzyka stosunek ten ulega zmianie. W centrum stoją wielorakie ryzyka i skutki modernizacji, przejawiające się w nieodwracalnym zagrożeniu życia roślin, zwierząt i ludzi. Nie można ich już, tak jak zagrożeń związanych z miejscem pracy w XIX i pierwszej połowie XX wieku, ograniczyć lokalnie lub zawęzić do pewnej specyficznej grupy, zawierają one bowiem tendencje globalizacyjne, które obejmują zarówno produkcje, jak i reprodukcje. Przekraczają granice państw i w tym sensie umożliwiają powstanie ponadnarodowych i ponadklasowych zagrożeń globalnych, posiadających nową dynamikę społeczną i polityczną.[3]"

Co to w praktyce oznacza? Żyjemy w erze ryzyka informacji.

- **brak informacji** jest ryzykiem
- **nadmiar informacji** jest ryzykiem
- **fałszywa informacja** jest ryzykiem
- **właściwa informacja** o niewłaściwym czasie jest ryzykiem

[2] Tak na marginesie dodam, że mam np. kilku „ulubionych" polityków, af

[3] Ulrich Beck, Społeczeństwo ryzyka. W drodze do innej nowoczesności, Wydawnictwo naukowe Scholar, Warszawa 2002, confe 20

I wszystko to może spowodować ogromne straty. Jak pewnie pamiętasz 26 grudnia 2004 było ogromne tsunami, które zniszczyło wyspę Phuket. Kierownictwo tajlandzkiego oddziału meteorologów szkoliło się właśnie, gdy zarejestrowane zostały wstrząsy. Wiadomo było, że za parę godzin może być tsunami. Gdyby ludzi ostrzeżono opuściliby strefę przybrzeżną i uratowali się. Kierownictwo przedyskutowało sprawę i postanowiło nie wydawać ostrzeżenia, bo mogłoby być fałszywe, a wtedy byłyby straty gospodarcze ponadto meteorologowie by się ośmieszyli. Panowie wybrali honor. Tsunami przyszło. Zginęło około 300 000 osób…

Zegar przestępstw

Ryzyko jest wszechobecne. Produkujemy je w nadmiarze. Pojawia się na dodatek zawsze jako niezapowiedziane, nagłe. I dlatego potrzebne jest ubezpieczenie. Załamania dachu hali wystawowej w Katowicach nikt nie przewidział, tak jak nikt nie przewidział Katastrofy Smoleńskiej. Oprócz takich zupełnie zaskakujących zdarzeń istnieją też takie, które wynikają z policyjnych statystyk. Policja publikuje w zegarze przestępstw zdarzenia, które powodują straty majątkowe. Czas pomiędzy popełnianiem takich przestępstw mierzy się niestety w minutach. Oto dane z zegara przestępczości za rok 2004 i 2020[3]:

Czas między przestępstwami	2004	2020
przestępstwo w ogóle	co 22 s	co 40 s
przestępstwo kryminalne:	co 29 s	
kradzież cudzej rzeczy:	co 1 min 33 s	co 4 min 55 s
kradzież z włamaniem:	co 1 min 59 s	co 7 min 36 s
przestępstwo gospodarcze:	co 3 min 28 s	co 2 min 39 s
kradzieże samochodów:	co 10 min 18 s	co 59 min 21 s
przestępstwa rozbójnicze:	o 10 min 50 s	co 1 godz 39 min

[3] Conde: Andrzej Fesnak, Jakie decyzje podejmują bogaci I dlaczego biedni robią błędy działając inaczej? Złote Myśli, Gliwice 2011.

Jeżeli dołożymy do tego informację, że około 15 osób na każde 10 000 uczestniczy w wypadku drogowym, to masz wystarczająco dużo informacji, aby zastanowić się czy warto ubezpieczać swój majątek.

Twoje potrzebne ubezpieczenia

Czego możesz potrzebować jako osoba prywatna?

- musisz ubezpieczyć samochód, obligatoryjnie OC i dobrowolnie AC,
- powinieneś ubezpieczyć standardowo swoje mieszkania/dom z wyposażeniem,
- powinieneś dodatkowo ubezpieczyć inne wartości np. kolekcje, zbiory etc.,
- musisz ubezpieczyć własną odpowiedzialność cywilną,
- potrzebujesz dla siebie ubezpieczenia ochrony prawnej,

jeśli prowadzisz biznes

- musisz mieć firmowe oc biznesowe – czyli odpowiedzialność, za szkody, które twoja forma może wyrządzić innym,
- musisz ubezpieczyć mienie firmowe, jeśli je stracisz to twój biznes leży,
- potrzebujesz ubezpieczenia business interruption – czyli ubezpieczenie na okres przerwy do momentu kontynuacji biznesu,
- musisz ubezpieczyć kredyty i transakcje handlowe,
- powinieneś ubezpieczyć sprzęt elektroniczny i dane komputerowe,
- musisz mieć dodatkowe ubezpieczenie wypadkowe dla swoich pracowników,
- powinieneś mieć dodatkowe ubezpieczenie członków zarządów – zwłaszcza jeżeli jesteś w zarządzie,

Zakres ochrony ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie oc samochodu jest obligatoryjne, nie tyle więc istotne co daje, bardziej ważne jest co Ci grozi za jego brak.

Ubezpieczenie Auto Casco samochodu, zwraca koszty strat, które sam powodujesz, zwraca też wartość samochodu gdy zostanie skradziony. W Polsce to standard, że samochody są kradzione, ponieważ nikomu nie zależy na skutecznym rozwiązaniu problemów kradzieży. Auto Casco wymagane jest także przy samochodach kupowanych na kredyt.

Ubezpieczenie domu od ognia jest obligatoryjne. Ubezpieczenie mieszkania nie jest. Podobnie z innymi żywiołami. Kilkuminutowa powódź lub godzinny pożar jest w stanie zniszczyć wszystko. Stracisz mienie warte kilkaset tysięcy złotych podczas, gdy ubezpieczenie kosztuje kilkaset złotych. Podobnie dom wart miliony możesz ubezpieczyć za tysiące.

Ubezpieczenie dodatkowych wartości nie jest objęte umową standardową. Stracisz cenne kolekcje, które zbierałeś latami, jeśli nie posiadasz dodatkowego ubezpieczenia. Taka umowa jest zwykle rozszerzeniem umowy podstawowej.

Ubezpieczenie prywatnej odpowiedzialności cywilnej. Jeśli go nie posiadasz to odpowiadasz za wyrządzone szkody. Z reguły taniej jest wykupić takie ubezpieczenie niż malować sąsiadowi z dołu mieszkanie po tym jak wyciekła woda z pralki na podłogę. A pralki jak wiesz z telewizji – psują się. Oglądasz prawie codziennie te reklamy.

Ubezpieczenie ochrony prawnej potrzebujesz dla siebie ubezpieczenia ochrony prawnej. Być może już przeżyłeś wymianę zdań i różnicę poglądów w trakcie stłuczki samochodowej. Albo różnicę zdań z właścicielem lokalu, który wynajmujesz. W takich sytuacjach zamiast się denerwować i kłócić masz prawnika, który reprezentuje twoje interesy.

Odpowiedzialność cywilna biznesowa. Jeśli prowadzisz firmę, to w każdej chwili możesz zrobić komuś szkodę nawet niechcący. Ile zapłacił Mac Donald's za gorącą kawę – już wiesz. Na razie jest to u nas o wiele mniej, ale w tym kierunku się rozwijamy. Niezależnie od rzeczywistej szkody – apetyty ludzi na odszkodowanie rośnie gwałtownie.

Ubezpieczenie mienia firmowego jest analogicznym ubezpieczeniem jak mienie domowe. Zwróć uwagę, że coś może mieć w dokumentach wartość finansową 1 zł, ale dla ciebie jest niezbędnym urządzeniem do produkcji. Wartość odtworzeniowa nowego – o ile możliwe może z kolei iść w dziesiątki tysięcy zł. Oszacuj majątek z brokerem lub dobrym Doradcą Finansowym.

Business interruption – ta angielska nazwa to przerwa w biznesie. Jeśli dostaniesz za spaloną halę produkcyjną np. 250 000 zł to wystarczy Ci na odbudowę. Ale to może trwać pół roku. A jeśli ta hala produkowała za milion miesięcznie to straciłeś 6 mln zł. Po to jest to ubezpieczenie, żeby tej straty nie było.

Ubezpieczenie kredytów i transakcji handlowych ma bardzo poważny sens finansowy. Z różnych powodów firma może mieć problem ze spłatą kredytu. Jeszcze gorzej jest gdy wysyłasz towar o znacznej wartości i nie otrzymujesz zapłaty. Jeżeli masz ubezpieczoną transakcję to po odjęciu kosztów zawsze masz do dyspozycji ponad 90% swoich wierzytelności.

Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego i danych. To, że komputery mogą się zepsuć już pewnie wiesz. Mogą też być skradzione. Jeśli jesteś od nich uzależniony – to masz problem biznesowy. Pamiętaj również o tym, że możesz stracić dyski z danymi - a tych pieniądze nie odtworzą. Ważniejsza jest tu polityka ochrony kopiowanie danych.

Ubezpieczenie wypadkowe pracowników. Jako pracodawca ubezpieczasz swoich ludzi w systemie społecznym. Ale jeśli dojdzie do inwalidztwa każdy zarzuci Ci niedostateczną staranność, brak bezpieczeństwa etc. W procesie karnym możesz dostać wyrok mówiący o nawiązce – dodatkowym świadczeniu pieniężnym w ramach odszkodowania. Dodatkowe ubezpieczenie grupowe jest tańszym rozwiązaniem.

Ubezpieczenie członków zarządu to ważne ubezpieczenie dla osób obciążonych odpowiedzialnością za firmę. Jak sama nazwa nie wskazuje – w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadasz nieograniczenie swoim majątkiem osobistym. Takie jest polskie prawo. Mało uczciwych poznasz po tym, że majątek jest przepisany na żonę i dzieci. Czy nie lepiej jest zabezpieczyć się przed problemami stosownym ubezpieczeniem?

W świetle tych informacji – zastanów się jak podchodziłeś do propozycji agentów ubezpieczeniowych. Większość ludzi traktuje w naszym kraju próbę oszacowania ryzyk przez agenta jako nachalność sprzedażową. Dopytuje w jednym celu – za wszelką cenę chce coś wcisnąć, prawda? Jedynie wdowy, pogorzelcy i powodzianie mają inne zdanie na ten temat. Najczęściej po niewczasie…

Podsumowanie

W epoce informacyjnej produkujemy obecnie więcej ryzyka niż w epoce industrialnej. Oznacza to możliwość straty własnego dorobku w kilka sekund. Aby temu przeciwdziałać potrzebne są ubezpieczenia majątkowe. Prowadzący biznes potrzebują ich więcej niż osoby prywatne. Bez tych ubezpieczeń zarządzanie ryzykiem jest niemożliwe. Zegar przestępczości oraz inne statystyki pokazują, jak bardzo ryzyko obecne jest w naszym życiu i powinny ułatwić zrozumienie problemu.

Czy rozumiesz co znaczy inflacja?

Kilka pytań na początek

- *Co powoduje inflacja?*
- *Po jakich 2 zjawiskach widzisz, że jest inflacja?*
- *Jakie 2 główne problemy związane z inflacją pojawiają się?*
- *Do jakiego mechanizmu możesz porównać inflację?*
- *Na czym polega liczenie realnej wartości nabywczej pieniędzy?*
- *Na czym polega liczenie ekwiwalentu kwoty?*
- *Co oznacza niska inflacja 3% w okresie pokolenia?*

Co powoduje inflacja i po czym ją poznać?

Przede mną leży książeczka zbliżona do formatu B6 Autorzy: Eamon Buttler, Madsen Pirie. Tytuł: *„Jak podwyższyć swój iloraz inteligencji?”* Wydawnictwo Wolny Wybór, Gdańsk 1994, ISBN 83-85863-03-06. Cena książki 42 000 zł. Tyle samo kosztuje 5 letni skośnooki Mercedes E 220 CDI z automatyczną skrzynią biegów. Cóż zatem napisali Butler i Pirie – że ich książka kosztuje aż tyle? Wprawdzie temat własnej inteligencji wart jest każdych pieniędzy, ale większość pewnie wybierze 5 letniego Mercedesa, prawda? Problem leży w tym, że książka jest z roku 1994, a Mercedes wyprodukowany w 2007 a sprzedawany w 2012. A w roku 1995 nastąpiła denominacja złotego w relacji 1:10 000. Czyli książka na chwile obecną warta jest 4,2 zł a Mercedes nadal ma wartość 42 000 zł.

Ten przykład powinien dobitnie uzmysłowić kilka problemów związanych z inflacją:

1. Inflacja powoduje wzrost cen
2. Inflacja powoduje zwiększenie ilości pieniędzy w obiegu
3. Aby zrozumieć właściwą wartość należy sprowadzić sytuację do porównywalnych parametrów

Sprowadzanie do porównywalnych parametrów jest zagadnieniem bardziej skomplikowanym niż podanie współczynnika denominacji. Dotyczy bowiem wartości pieniądza w czasie. Uściślając zagadnienie to problem procentu składanego oraz odwrotności tego procesu czyli dyskontowania.

W przypadku inflacji potrzebne są Ci umiejętności liczenia wywoływanych przez nią skutków, czyli efektów finansowych. Kiedy słyszysz rozmowy o inflacji pojawiają się najczęściej 2 pytania:

1. W jaki sposób obliczyć ekwiwalent dzisiejszego kapitału po latach działania inflacji, aby zachował taką samą wartość nabywczą jak teraz?

2. Jaka będzie siła nabywcza określonej dzisiejszej kwoty po latach działania inflacji, jeśli kwota ta nominalnie się nie zmieni?

Inflacja w skali 1 roku.

Przyjmijmy teoretycznie, że inflacja wynosi 10% w skali roku. jak sobie z tym zagadnieniem poradzić? Przyjrzyjmy się zagadnieniu na przykładzie.

Pytanie 1 – jak obliczyć ekwiwalent?

Jeżeli inflacja wynosi 10% rocznie a masz 1 000 zł, to za rok potrzebujesz o 10% więcej aby miały one taką samą siłę nabywczą 1 000 zł. Czyli do wcześniejszej kwoty 1 000 zł musisz jeszcze dodać 1 000 zł x 10% = 100 zł. A zatem potrzebujesz 1 100 zł. To proste.

Jeśli inflacja wynosi 4,6% to musisz dodać 1000 x 4,6% = 1046 zł. Mając po roku tę większą kwotę zachowujesz swoją siłę nabywczą w 100%.

Pytanie 2 - jaka będzie siła nabywcza tej samej kwoty pieniędzy?
Oczywiście siła nabywcza Twojego 1 000 zł wynosi mniej niż tysiąc. Ale nie jest to 1 000 zł - 10% = 900 zł. Problem jest trochę bardziej złożony, ponieważ pieniądze należy dyskontować – a to odwrotność procentu składanego. Z punktu widzenie matematyki, procent składany to potęgowanie. Licząc procent składany mnożysz kwotę przez procenty podniesione do potęgi okresu – czyli używasz potęgowania. Dyskontowanie to czynność odwrotna. A zatem jest to logarytmowanie. Dlatego nie można zastąpić tych dwóch operacji matematycznych dodawaniem i odejmowaniem.

Uwaga: Przykład negatywny

Większość ludzi policzy następująco:
1000 zł – 10% inflacji = 1000 – 10%
1000 – 10% = 1000 – (1000 x 0,1)
1000 – 10% - 1000 – 100
1000 – 100 = 900
A zatem
1000 zł – 10% inflacji to 900 zł
To zły wynik i nie należy tak robić

Innymi słowy, operacja która musisz wykonać brzmi następująco: Oblicz jaka kwota wystarczyłaby przed rokiem aby kupić tyle co dziś za 1000 zł, jeżeli inflacja była na poziomie 10% ?

Wróćmy do tego samego przykładu. Siła nabywcza to 909,09 gr. Dlaczego akurat tyle? - Tyle wynosi wartość zdyskontowana. Czyli gdybyś miał 909,09 i zdeponował je na 10% na rok to rachunek wyglądałby następująco:

909,09 zł + 10%
909,09 + (909,09 x 10%)
909,09 + 90,909 (w zaokrągleniu 90,91
909,09 + 90,91 = 1000 zł.

Zwróć uwagę na ciekawe zjawisko. Po roku działania inflacji na poziomie 10%:

- aby kupić za rok tyle samo co teraz za 1000 zł – potrzebujesz 1100 zł
- jeśli będziesz miał 1000 zł za rok – to kupisz tyle ile dziś za 909,91 zł

Inflacja w skali wielu lat.

Wcześniejszy przykład był już trochę skomplikowany. Jak zatem podejść do normalnego problemu życiowego:

Problem inflacyjny:

Dostałeś właśnie sporną część kosztów odszkodowania za samochód. Jest to 40 000 zł. Ale dostałeś te pieniądze po 5 latach procesowania z towarzystwem ubezpieczeniowym. Jaką wartość nabywczą mają dziś te pieniądze sprzed 5 lat? Jaki jest ich ekwiwalent finansowy dzisiaj? Inflacja wynosiła średnio 3,9% rocznie.

Takie praktyczne życiowe zagadnienia możesz łatwo obliczyć przy pomocy kalkulatora finansowego, o którym czytałeś w rozdziale 1.4. Zabierze Ci to kilkadziesiąt sekund. W jaki sposób to zrobić? Zidentyfikujmy dane zagadnienia posługując się od razu angielskimi zwrotami, ponieważ angielskie terminy są stosowane na całym świecie w dziedzinie finansów.

P/YR	1
N	5
NxP/YR	5
I/YR	3,9%
PMT	0
FV	40000
Tryb	END

Wpisanie danych zabierze Ci kilkadziesiąt sekund. Po wpisaniu danych do komputera obliczamy PV.
PV = 33 035, 60
A zatem to co odzyskałeś jest warte **33 035,60 zł** a potrzebujesz **40 000 zł.**

Rozwiązałeś problem – ale „tylko trochę". Wprawdzie masz pieniądze – ale zdecydowanie nie tyle co trzeba. A zatem ile trzeba? Aby się tego dowiedzieć musisz dokonać kolejnych obliczeń. Chcesz wiedzieć jaka kwota odpowiadałaby sile nabywczej 40 000 zł po 5 latach działania inflacji na poziomie 3,9%.

P/YR	1
N	5
NxP/YR	5
I/YR	3,9%
PMT	0
PV	40000
Tryb	END

Wpisujesz ponownie właściwe dane do komputera finansowego. Po wpisaniu danych do komputera obliczamy FV.
FV = 48 432,59
A zatem to co powinieneś odzyskać to kwota 40 000 zł sprzed pięciu lat. Przy inflacji 3,9% obecnie równowartością jest **48 432,59 zł**.

Jeśli dostaniesz 40 000 zł to otrzymujesz 82,59% tego co powinieneś. Czyli inflacja ukradła Ci prawie 20%. A Ty nie znając tych mechanizmów zgadzasz się na 40 000 zł. Jesteś dobrym klientem towarzystwa ubezpieczeniowego. Pozwoliłeś zaoszczędzić 8432,59 zł.

Jeżeli zastanowisz się chwilę nad ostatnim przykładem, to ze zdziwieniem stwierdzisz, że jest to przecież - mechanizm ….lokaty!!!

Jeśli złożyłbyś 40 000 zł na 3,9% netto rocznie to po 5 latach wyjąłbyś właśnie 48 432,59 zł.

A jeśli po 5 latach przy tym samym oprocentowaniu chciałbyś wyjąć z konta 40 000 zł, to wystarczy, że zdeponujesz 33 035,60 zł

Inflacja w skali wielu lat.
A teraz trochę trudniejszy przykład

Inflacja a mieszkanie:
Kupiłeś 21 lat temu mieszkanie za 129 000 zł,
inflacja średnioroczna wynosiła w tym czasie 4,17%.
Możesz je sprzedać dziś za 260 000 zł. Dobry interes?

Już na pierwszy rzut oka interes wygląda na całkiem dobry. Dostaniesz 2 razy tyle co zapłaciłeś.

P/YR	1
N	21
NxP/YR	21
I/YR	4,17%
PMT	0
PV	129 000
Tryb	END

Zobaczmy co powie nasz niezawodny przyjaciel komputer finansowy HP17BII+ lub jego młodszy brat HP10BII.
Wpisujesz dane do komputera. Po wpisaniu danych do komputera obliczamy FV.
FV = **280 635,69 zł**

Cóż oznacza ten wynik? Oznacza, że jeżeli chciałbyś urealnić cenę o proces inflacji przez te lata, to powinieneś sprzedać mieszkanie za 280 635,69 zł. Ale ofertę masz za 260 000 zł. Co to oznacza? Tylko tyle, że jeżeli nie umiesz liczyć takich zagadnień, to tracisz. To co wyglądało na początku na dobry interes – podwójna cena – okazało się na końcu stratą 20 635, 69 zł. I tak to jest jeśli nie umiesz obliczać skutków inflacji przy pomocy komputera finansowego.

Jak Zła Wiedźma Inflacja kradnie nam pieniądze?

Aby móc sobie wyobrazić działanie Złej Wiedźmy Inflacji poniżej są 2 tabelki. Założenie do obydwu jest takie same, Chodzi o 10 000 zł na przestrzeni lat przy działaniu inflacji.

Załóżmy, że włożyłeś do szuflady 10 000 zł i wyjmujesz po latach. Idziesz na zakupy i doświadczasz realnej wartości pieniądza. Wygląda to następująco:

Lata	Inflacja 2%	Inflacja 3%	Inflacja 4%	Inflacja 5%	Inflacja 7%
5 lat	9057,31	8626,09	8219,27	7835,26	7129,86
10 lat	8203,48	7440,94	6755,64	6139,13	5083,49
15 lat	7430,15	6418,62	5552,65	4810,17	3624,46
20 lat	6729,71	5536,76	4563,87	3768,89	2584,19
25 lat	6095,31	4776,06	3751,17	2953,03	1842,49
30 lat	5520,71	4119,87	3083,19	2313,77	1313,67
35 lat	5000,28	3553,83	2534,15	1812,90	936,63
40 lat	4528,90	3065,57	2082,89	1420,46	667,80
45 lat	4101,97	2644,39	1711,98	1112,97	476,13

Jak widzisz nawet jednocyfrowa inflacja nieźle, niczym turkuć podjadek – podgryzie Ci Twoje pieniądze. Już przy 3% wystarczy okres pokolenia, aby pieniądze straciły połowę na wartości.

Odwróćmy teraz sytuację.
Załóżmy, że chcesz mieć 100% realną wartość pieniądza w przyszłości. Chcesz aby nadal twoje pieniądze były warte 10 000 zł.Ile więcej musisz ich zatem mieć, aby była to taka sama siła nabywcza?

Lata	Inflacja 2%	Inflacja 3%	Inflacja 4%	Inflacja 5%	Inflacja 7%
5 lat	11040,81	11592,74	12166,53	12762,82	14025,52
10 lat	12189,94	13439,16	14802,44	16288,95	19671,51
15 lat	13458,68	15579,67	18009,44	20789,28	27590,32
20 lat	14859,47	18061,11	21911,23	26532,98	38696,84
25 lat	16406,06	20937,78	26658,36	33863,55	54274,33
30 lat	18113,62	24272,62	32433,98	43219,42	76122,55
35 lat	19998,90	28138,62	39460,89	55160,15	106765,81
40 lat	22080,40	32620,38	48010,21	70399,89	149744,58
45 lat	24378,54	37815,96	58411,76	89850,08	210024,52

Jak widzisz reguła powtarza się. Nawet 3% wystarcza, aby w granicach pokolenia, czyli 25 lat wartość wzrosła dwukrotnie. A przy 4% wystarcza na to zaledwie 18 lat.

A zatem inflacja może nieźle pokrzyżować plany i zamiary, jeśli nie potrafisz uwzględnić jej w swoich przeliczeniach. Pomyśl teraz, że założyłeś 30 lat oszczędzania na dodatkową emeryturę. Po tych 30 latach miałbyś mieć 1000 zł. A tu okazuje się, że przy 3% inflacji potrzebujesz 2400 zł. Albo inaczej za ten twój tysiąc kupujesz tyle co dziś za 413 zł!!!

Podsumowanie

Inflacja to problem nie zawsze właściwie uświadomiony. Jeśli jest wysoka i książka kosztuje kilkadziesiąt tysięcy – wtedy jest łatwo zauważalna. Jeśli natomiast jest niska 3%-4% - raczej nie zdajemy sobie z niej sprawy. W przypadku inflacji zawsze interesują nas 2 zagadnienia. Jaka jest siła nabywcza pieniędzy po latach lub jaki ekwiwalent kwoty powinno się mieć, aby siła nabywcza pozostała. Już bowiem nawet 3% powoduje utratę połowy wartości w okresie jednego pokolenia.

Jest specjalny kurs, który uczy wszystkich podstawowych zagadnień związanych z inflacją: Co musisz wiedzieć o inflacji?

Lekcja nr 1. Kto podkrada nam pieniądze, mimo iż bezpiecznie zamknęliśmy je w szufladzie, czyli Inflacja – Wprowadzenie.
Lekcja nr 2. Jakie są rodzaje inflacji?
Lekcja nr 3. Jak liczymy siłę nabywczą po latach działania inflacji?
Lekcja nr 4. Jak obliczyć ekwiwalent kwoty z powodu inflacji?
Lekcja nr 5. Jak obliczyć średnioroczny poziom inflacji przez lata działania?
Lekcja nr 6. Jak obliczyć okres trwania inflacji?
Lekcja nr 7. Terminy, pytania, streszczenie problemu.

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Część III - Jak ułatwić sobie biznes?

Czy rozumiesz jak działa kapitalizacja?

Kilka pytań na początek

- *Czy umiesz obliczyć efektywną stopę procentową?*
- *Czy rozumiesz jak działa kapitalizacja?*
- *Czy wiesz kiedy nominalna stopa zwrotu jest równa efektywnej?*
- *Czy wiesz o wynika z częstszej kapitalizacji?*

Czy wszystko złoto co się świeci? Wyobraź sobie, że wielkość odsetek zależy zawsze od:

- czasu, na jaki zawarta jest umowa
- częstotliwości kapitalizacji – czyli częstotliwości naliczania odsetek

Szczegóły te mogą się różnić dla różnych banków. W celu dokładnego obliczenia wielkości odsetek należy sprawdzić zasady naliczania odsetek stosowane przez dany bank. Bardzo istotny jest termin kapitalizacji. Im częściej – tym lepiej. Różnicę tę pokazuje stopa efektywna. Banki podają natomiast najczęściej stopę nominalną.

Twój problem polega na tym, żeby umieć sobie policzyć stopę efektywną.

Bank 1 proponuje stopę procentową 7,01% kapitalizowaną kwartalnie.
Bank 2 proponuje stopę procentową 6,98% kapitalizowaną miesięcznie.
Bank 3 proponuje stopę procentową 6,97% kapitalizowaną ciągle (codziennie).
W którym banku ulokować pieniądze, aby mieć najwyższe odsetki?

Nie wiedząc jak policzyć większość ludzi wybiera ten, który daje nominalnie najwięcej. Sprawdź zatem jak jest naprawdę. Możesz policzyć i rozwiązać ten problem przy pomocy komputera finansowego.

Stopa nominalna	Nominal rate	NOM %
Stopa efektywna	Effective rate	EFF %
Częstotliwość okresu	Periods per Year	P/YR

Bank 1 proponuje stopę procentową 7,01% kapitalizowaną kwartalnie.

Częstotliwość okresu	Periods per Year	P/YR4
Stopa nominalna	Nominal rate	NOM% 7,1
Stopa efektywna	Effective rate	EFF % ?

Po wprowadzeniu tych informacji i naciśnięciu EFF % komputer pokazuje 7,1964. A zatem stopa efektywna wynosi 7,1964% - w zaokrągleniu **7,20%**.

Bank 2 proponuje stopę procentową 6,98% kapitalizowaną miesięcznie.

Częstotliwość okresu	Periods per Year	P/YR12
Stopa nominalna	Nominal rate	NOM% 6,98
Stopa efektywna	Effective rate	EFF % ?

Po wprowadzeniu tych informacji i naciśnięciu EFF% komputer pokazuje 7,2077. A zatem stopa efektywna wynosi 7,2077% - w zaokrągleniu **7,21%**.

Bank 3 proponuje stopę procentową 6,97% kapitalizowaną ciągle (codziennie).

Częstotliwość okresu	Periods per Year	P/YR365
Stopa nominalna	Nominal rate	NOM % 6,97%
Stopa efektywna	Effective rate	EFF % ?

Po wprowadzeniu tych informacji i naciśnięciu EFF% komputer pokazuje 7,2179. A zatem stopa efektywna wynosi 7,2179 % - w zaokrągleniu **7,22%**.

Porównaj teraz ofertę wszystkich 3 banków:

Bank	Stopa nominalna	Kapitalizacja	Stopa efektywna
Bank 1	7,01	1/4	7,19 %
Bank 2	6,98	1/12	7,21 %
Bank 3	6,97	365	7,22 %

Okazało się, że bank z najniższym oprocentowaniem nominalnym dał największą stopę efektywną. Różnica jest z pozoru niewielka. Jeżeli odłożyłbyś 1000 zł to:

- w Banku nr 1 miałbyś 71,90 zł,
- w Banku nr 2 miałbyś 72,10 zł,
- w Banku nr 3 miałbyś 72,20 zł.

Jak widzisz w finansach często znajdziesz regułę CIA z politycznych thrillerów: nic nie jest takie jakim wydaje się być... Ta pozorna regułą jest prawdziwa. W większości przypadków dla przeciętnego użytkownika rynku takie rozróżnienie jest niemożliwe. Między innymi z powodu braku narzędzia - braku komputera finansowego.

Wiele osób powie, że pomiędzy Bankiem 1 i Bankiem 3 jest różnica 30 gr. To tylko 30 groszy na 1 000 zł – czyli niewiele. Nie ma o co kruszyć kopii. Niemcy mają takie jedno słowo „jein". Po polsku trzeba powiedzieć „i tak i nie" 30 gr na tysiącu to na kwocie 10 000 zł różnica wynosiłaby 3 zł.

Czasami jednak w grę wchodzą o wiele większe kwoty. W sytuacji, w której obracałbyś większą kwota np. 100 000 000 zł - to różnica na Twoim koncie wynosiłaby 30 000 zł!

To też niewiele, można rzec. Ale prowadzisz konto 10 lat i już... jest to 300 000 zł. A jeśli prowadziłbyś konto 25 lat to jest to 750 000 zł. Czy to już wygląda poważniej?

Gdyby to 30 000zł co roku inwestować na 10% rocznie to miałbyś:

- po 5 latach – 183 153,00
- po 10 latach – 478 122,74
- po 15 latach – 953 174,45
- po 20 latach – 1 718 249,98
- po 25 latach – 2 950 411,78
- po 30 latach – 4 934 820,68

Oczywiście nie każdy obraca setkami milionów. Ale w przykładzie chodzi o coś innego. O prostą drogę od 30 gr do kilku milionów. Niezależnie od kwoty - mechanizm pozostaje taki sam.

Przyjrzyj się jeszcze, jak zmienia się stopa efektywna w zależności od częstotliwości kapitalizacji. Im większy procent – tym zmiany są większe!

Stopa nominalna a stopa efektywna przy różnej kapitalizacji w roku:

%	roczna	półroczna	kwartalna	miesięczna	dzienna
3%	3%	3,02%	3,03%	3,04%	3,05%
5%	5%	5,06%	5,09%	5,12%	5,13%
7%	7%	7,12%	7,19%	7,23%	7,25%
9%	9%	9,20%	9,31%	9,38%	9,42%
15%	15%	15,56%	15,87%	16,08%	16,18%
20%	20%	21,00%	21,55%	21,94%	22,13%
25%	25%	26,56%	27,44%	28,07%	28,39%

Czego się nauczyłeś o stopach procentowych?

- Nie wszystko złoto co się świeci z góry w przypadku stóp procentowych.
- Stopa efektywna jest ważniejsza niż stopa nominalna
- Kapitalizacja odgrywa ogromną rolę w przypadku oprocentowania
- Im częstsza kapitalizacja – tym lepiej gdy oszczędzasz
- Im częstsza kapitalizacja – tym gorzej gdy spłacasz kredyt
- Czasem niższa stopa nominalna daje większe efekty ze względu na częstotliwość kapitalizacji

Zanim podejmiesz decyzję – po prostu policz jak wpłynie kapitalizacja na efektywną stopę procentowa.

Warto zapamiętać:

Istnieje różnica pomiędzy stopą nominalną a stopą efektywną. Stopa efektywna zależy od częstotliwości naliczania odsetek czyli kapitalizacji. Im częstsza kapitalizacja tym wyższa stopa efektywna. Wiele osób nie zdaje sobie z tego sprawy. Jednak miejsce po przecinku, nawet drugie może wpłynąć na wynik końcowy. Zwłaszcza przy dużych obrotach trwających latami mogą to być poważne kwoty.

Możesz się nauczyć na czym polegają zmiany stóp procentowych w specjalnym kursie: Konwersja stóp procentowych

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Uwzględniając efektywne stopy procentowe, zawsze jesteś lepiej przygotowany do korzystania z kredytów, lokat, depozytów i innych instrumentów finansowych.

W tym kursie nauczysz się uwzględniać kapitalizację w roku i w prosty sposób łatwo zamieniać:

- stopę nominalną na efektywną
- stopę efektywną na nominalną

Dlaczego warto wyceniać biznes metodą dynamiczną

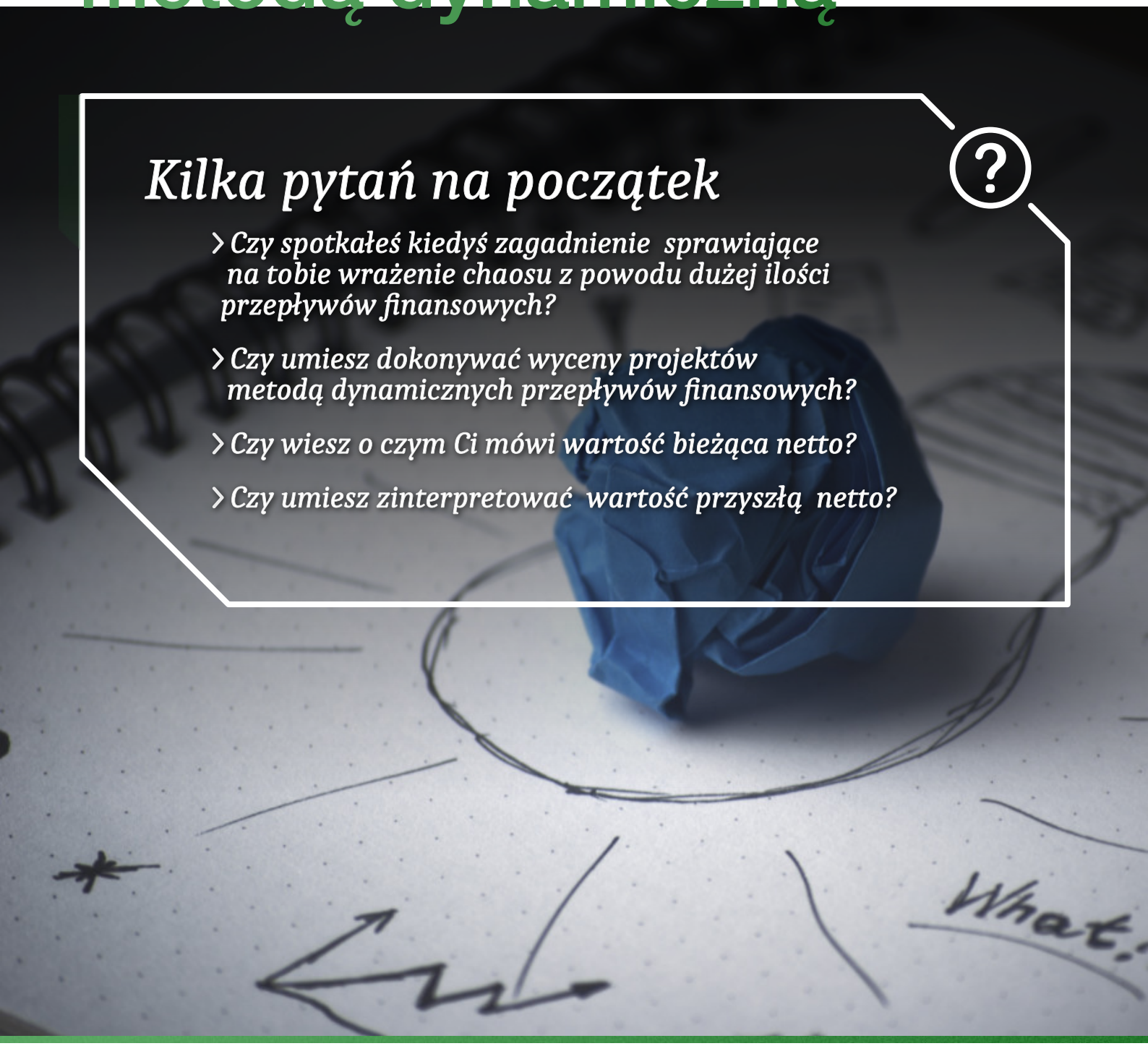

Kilka pytań na początek

- *Czy spotkałeś kiedyś zagadnienie sprawiające na tobie wrażenie chaosu z powodu dużej ilości przepływów finansowych?*
- *Czy umiesz dokonywać wyceny projektów metodą dynamicznych przepływów finansowych?*
- *Czy wiesz o czym Ci mówi wartość bieżąca netto?*
- *Czy umiesz zinterpretować wartość przyszłą netto?*

Cash Flow - czyli jak kontrolować opłacalność biznesu i nierówne przepływy finansowe?

Jak zapewne pamiętasz Cash Flow jest operacją finansową, która jest nieregularna. Przepływy pieniężne są różne, mogą też być w różnych kierunkach, pieniądze możesz otrzymywać lub wydawać.

Ponieważ te teksty są pisane z myślą o „nie-finansistach" użyjmy tu prostego porównania. Wyobraź sobie pole zasiane pszenicą. A teraz przyjrzyjmy się małemu wycinkowi – takiemu 1m x 1m czyli $1m^2$ pola. Rosną na nim źdźbła zboża. Jedne są bardziej dorodne dadzą kilkadziesiąt ziaren - inne mniej dorodne dadzą po kilkanaście, jeszcze inne nie urosły i nie mają ziaren. W kilku miejscach mamy zagęszczenie i źdźbła się cisną – w innym miejscu mamy samą ziemię – nic nie wyrosło. Aby to wszystko było możliwe – ktoś musiał zasiać to zboże. Nie miał jednak żadnej pewności co z tego wyjdzie. Ten proces zasiania to Twój zerowy Cash Flow Cf 0 – to moment, w którym zainwestowałeś. Ale następne przepływy będą ujemne lub dodatnie. Niektóre ziarna wywiał wiatr, inne wydłubały ptaki lub zjadły robaki i gryzonie. To Twoje zerowe przepływy. Część zaczęła wzrastać, ale po jakimś czasie została zniszczona. To przepływy ujemne. Są jednak i takie które dadzą nowe ziarna. Ile tego będzie nie wiemy, jedne więcej, drugie mniej – to twoje przypływy dodatnie i przyszła wartość NFV. Uwzględniwszy wszystkie czynniki atmosferyczne i działanie szkodników wiesz, że nie każde zasiane ziarno wzejdzie. Ale te co wzejdą wynagrodzą trud. Jeżeli policzysz relację pomiędzy zasianymi ziarnami a tym co zyskałeś otrzymasz określony niepowtarzalny procent. To twoje IRR – wewnętrzna stopa. Jeśli ją uwzględnisz, to pokaże ci ile ziaren musiałeś zasiać aby zboże wzeszło. Przy niej obliczasz swoje NPV, które po uwzględnieniu czynnika dyskontowania pokaże,

że miałbyś zero gdybyś zasiał tylko to co wywiał wiatr i rozkradły ptaki i gryzonie. Niezależnie od tego, ile ci ziaren wzeszło a ile się zagubiło – musisz ustawić w siewniku odległość i wielkość dziurek, którymi siejesz. To są twoje zunifikowane serie netto NUS.

Może to trochę „rolniczy" przykład – ale uwierz mi, że usiłuję uniknąć określeń typu: *przez wartość bieżącą netto rozumiemy sumę zdyskontowanych nadwyżek lub deficytów w saldzie przepływów czyli zdyskontowane wpływy pomniejszone o wydatki w ramach projektu.*

W przypadku regularnych przepływów (Time Value of Money) wszystko było prostsze. Widziałeś pewnie jak się nawadnia pole przy pomocy specjalnych kół wodnych? Koło się obraca i ma przyczepione do siebie kubełki, które zawsze biorą taką samą ilość wody. Następnie ta woda jest przelewana na pole. Tak funkcjonuje częstotliwość w kapitalizacji. Nawet jeżeli część wody z kubełka się wylewa po drodze (to nic innego jak tylko podatki i inflacja) to na polu i tak z każdym obrotem jest więcej i więcej.

Jeszcze dokładniejszy przykład działania TVM i procentu składanego to lepienie bałwanka ze śniegu. Myślę, że jako dziecko miałeś kiedyś okazję lepić bałwanka. A może lepiłeś go niedawno dla swoich dzieci? Na początku masz garstkę śniegu i zaczynasz tę małą kulę toczyć. Za każdym razem, kiedy kulka dokona pełnego obrotu - powiększa się. Mimo tego, że obrót ciągle wynosi tylko 360° kulka rośnie. Tak działa procent składany.

Przejdźmy teraz z rolniczej sielanki i dziecięcych wspomnień do twardego świata finansów.

W przypadku Cash Flow nie ma oczywistych regularności. Należy się ich doszukać i je wyłowić. Używając komputera finansowego odpowiesz sobie na wiele pytań biznesowych. Będziesz mógł zawsze określić:

- wartość bieżącą netto (NPV) – czyli sumę wszystkich przyszłych przepływów sprowadzonych do wartości teraźniejszej
- wartość przyszłą netto (NFV) - czyli sumę wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych
- ujednoliconą serię netto (NUS), którą możesz w regularny sposób zastąpić przepływy
- w przypadku danych dotyczących oprocentowania możesz obliczyć wewnętrzną stopę zwrotu IRR

Jak zatem w praktyce funkcjonują te tajemnicze wartości? Kiedy pojawiają się zagadnienia Cash Flow? Co można i należy w praktyce liczyć przy pomocy zagadnień z Cash Flow? Przyjrzyj się kilku przykładom:

Nieregularne oszczędności - Net Future Value (NFV)

Posiadasz rachunek w funduszu inwestycyjnym dającym średniorocznie 9,85% stopy zwrotu. Rachunek otworzyłeś wpłacając 2 500 zł. Przez ostatnie 3 lata wpłacałeś zawsze pod koniec kwartału określoną sumę. Było to zawsze 10% więcej niż poprzednio. Jaki jest stan Twojego konta po 3 latach jeżeli zacząłeś uzupełniać rachunek od kwoty 3 000 zł?

To typowe zagadnienie do którego potrzebna Ci jest wartość przyszła netto Net Future Value NFV. Poniżej przykład jak może Ci pomóc komputer HP 17BII+.

Krok 1: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy

Początkowa inwestycja	Początkowa inwesty-cja Initial Cash Flow	INIT	- 2 500,00 zł
I przepływ - 1 wpłata	**Cash Flow 1**	**FLOW 1**	**- 3 000,00 zł**
Ilość razy I przepływu	Times (Cfj)	**TIMES**	1
II przepływ - 1 wpłata + 10%	**Cash Flow 2**	**FLOW 2**	**- 3 300,00 z**
Ilość razy II przepływu	Times	**TIMES**	1
III przepływ - 2 wpłata + 10%	**Cash Flow 3**	**FLOW 3**	**- 3 630,00 zł**
Ilość razy III przepływu	Times	**TIMES**	1
IV przepływ - 3 wpłata + 10%	**Cash Flow 4**	**FLOW 4**	**- 3 993,00 zł**
Ilość razy IV przepływu	Times	**TIMES**	1
V przepływ - 4 wpłata + 10%	**Cash Flow 5**	**FLOW 5**	**- 4 392,30 zł**
Ilość razy V przepływu	Times	**TIMES**	1
VI przepływ - 5 wpłata + 10%	**Cash Flow 6**	**FLOW 6**	**- 4 831,53 zł**
Ilość razy VI przepływu	Times	**TIMES**	1
VII przepływ - 6 wpłata + 10%	**Cash Flow 7**	**FLOW 7**	**- 5 314,68 zł**
Ilość razy VII przepływu	Times	**TIMES**	1
VIII przepływ - 7 wpłata + 10%	**Cash Flow 8**	**FLOW 8**	**- 5 846,15 zł**
Ilość razy VIII przepływu	Times	**TIMES**	1
IX przepływ - 8 wpłata + 10%	**Cash Flow 9**	**FLOW 9**	**- 6 430,76 zł**
Ilość razy IX przepływu	Times	**TIMES**	1
X przepływ - 9 wpłata + 10%	**Cash Flow 10**	**FLOW 10**	**- 7 073,84 zł**
Ilość razy X przepływu	Times	**TIMES**	1

XI przepływ - 10 wpłata + 10%	Cash Flow 11	FLOW 11	- 7 781,22 zł
Ilość razy XI przepływu	Times	TIMES	1
XII przepływ - 11 wpłata + 10%	Cash Flow 12	FLOW 12	- 8 559,35 zł
Ilość razy XII przepływu	Times	TIMES	1
Roczna stopa zwrotu funduszu	I%	INT	9,85%
Kwartalna stopa zwrotu funduszu	I% : 4 =	INT	2,46%
Wartość przyszła netto NFV	NFV	NFV	?

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

Po wpisaniu tych informacji możesz łatwo wyliczyć NFV pozytywnych przepływów.

Wartość bieżąca netto	**Net Future Value**	**NFV 74 966,66 zł**

Wartość przyszła netto NFV przepływów przy rocznej stopie zwrotu funduszu równej 9,85% czyli kwartalnej 2,46% wynosi 74 966,63 zł. Zebrałeś całkiem ładną sumę w 3 lata!

Oszczędzanie na studia – Net Uniform Series (NUS)

Twój syn rozpocznie studia za 15 lat. Po rozpoczęciu studiów na początku każdego roku studiów będzie potrzebować 12 000 zł przez okres 4 lat. Fundusz inwestycyjny, który masz do dyspozycji daje Ci średnio 7,3%. Oblicz ile powinieneś wpłacać na koniec każdego miesiąca do zakończenia studiów syna?

Przyjrzyj się temu zagadnieniu. To typowy problem znalezienia ujednolicony serii. Zauważ, że masz wpływ na całkowity okres wpłat. Większość niedouczonych agentów ubezpieczeniowych poradzi Ci, abyś zebrał kwotę w 15 lat. Jest to 180 miesięcy. A co ma się dziać w okresie studiów? Jeśli w tym czasie możesz wpłacać to masz dodatkowe 3 lata, a zatem okres inwestowania może trwać 18 lat. Nie trzeba wielkiej filozofii, aby zauważyć, że jeśli coś trzeba osiągnąć w lat 15 zamiast w lat 18 to wysiłek miesięczny musi być większy. Jeżeli zaczniesz dziś wpłacać to po 15 latach będzie pierwsza wypłata, po 16 latach druga po 17 trzecia i po 18 latach czwarta. Przez ten cały czas jednak będziesz co miesiąc zasilać konto. Pierwszy Twój Cash Flow – zwany pierwotnym (initial) wynosi 0. Następnie 15 lat x 12 miesięcy = 180 - przepływ pierwotny = 179 przepływów. I teraz następuje pierwsza wypłata 12 000 zł i jest to 1 raz. Następnie jest 11 razy Cash Flow kiedy wpłacasz dalej, następuję II wypłata itd.

Krok 1: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy

Początkowa inwestycja	Początkowa inwestycja Initial Cash Flow	INIT	0 zł
I okres wpłat	**Cash Flow 1**	**FLOW 1**	**0**
Ilość razy I przepływu	Times (Cfj)	**TIMES**	179
I wypłata	**Cash Flow 2**	**FLOW 2**	**12 000**
Ilość razy I wypłaty	Times	**TIMES**	1
II okres wpłat	**Cash Flow 3**	**FLOW 3**	**0**
Ilość razy II okresu wpłat	Times	**TIMES**	11
II wypłata	**Cash Flow 4**	**FLOW 4**	**12 000**
Ilość razy II wypłaty	Times	**TIMES**	1
III okres wpłat	**Cash Flow 5**	**FLOW 5**	**0**
Ilość razy III okresu wpłat	Times	**TIMES**	11
III wypłata	**Cash Flow 6**	**FLOW 6**	**12 000**
Ilość razy III wypłaty	Times	**TIMES**	1
IV okres wpłat	**Cash Flow 7**	**FLOW 7**	**0**
Ilość razy IV okresu wpłat	Times	**TIMES**	11
IV wypłata	**Cash Flow 8**	**FLOW 8**	**12 000**
Roczna stopa zwrotu funduszu	I%	**INT**	7,3%
Miesięczna stopa zwrotu funduszu	**I% : 12 =**	**INT**	**0,61%**
Ujednolicona seria netto	Net Uniform Series	**NUS**	?

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

Po wprowadzeniu tych informacji do HP 17BII+ można łatwo wyliczyć NUS.

Ujednolicone Serie Netto - Net Uniform Series. NUS = 120,74 zł. **A zatem powinieneś wpłacać regularnie 120,74 zł na konto funduszu.** Ta kwota pokryje wysiłek finansowy związany z edukacją dziecka.

Co tak naprawdę zrobiłeś? Patrząc z Twojego punktu widzenia pieniądze są wydawane przez Ciebie, wypłacane Tobie, wydawane przez Ciebie etc. Dlatego mówimy o przepływach finansowych co wykracza poza rany zwykłego oszczędzania. W zwykłym oszczędzaniu najpierw oszczędzasz a później wypłacasz. Tutaj masz tę sytuację naprzemiennie. Z technicznego i finansowego punktu widzenia patrząc:

- Zdyskontowałeś 4 płatności potrzebne po 15, 16, 17 i 18 roku do wartości bieżącej przy stopie procentowej podanej przez fundusz (Innymi słowy sprawdziłeś jaką kwotę te pieniądze stanowią dziś przy podanej stopie zwrotu z funduszu)

- Zastąpiłeś kwotę bieżącą ujednolicą serią płatniczą (tak jak regularne składki), ale w taki sposób, że połączyły one niejako filozofię oszczędzania oraz spłaty kredytu na raz, ponieważ po 15 latach oszczędzasz nadal oszczędzasz – ale równocześnie pobierasz już kwoty.

Wyobraź sobie sytuację taką: chciałbyś zbudować na kredyt lokal użytkowy, który równocześnie zamierzasz następnie wynajmować. To typowe zadanie Cash Flow, a NUS pomoże Ci znaleźć rozwiązanie.

Czasami problem finansowy wymaga od Ciebie obliczenia wartości bieżącej netto NPV.

Jedwabny biznes – Net Present Value (NPV)

Twój kolega namawia Cię na biznes i twierdzi, że dobrze na tym zarobisz. Ma zlecenia, według których może sprzedać tkaniny jedwabne sprowadzane z Indii.

Biznes ma wyglądać tak, że w styczniu kupujecie towar. Musi być kupiony w styczniu, ponieważ istnieje ciągle możliwość, że zostanie sprzedany od razu. Gdyby jednak nie - to umowy sprzedażowe przewidują częściowe sprzedaże. Oznacza to dla, że w lutym dostaniesz 15 000 zł. W czerwcu dostaniesz 18 000 zł. W październiku dostaniesz 10 000 zł. W grudniu dostaniesz 30 000 zł. W lutym kolejnego roku 18 000 zł. W kwietniu 15 000 zł i w lipcu 20 000 zł. Kolega obiecuje Ci zarobek na poziomie 27% i oczekuje, że „wejdziesz w biznes" z kwotą 98 000 zł. Ile tak naprawdę powinieneś przeznaczyć na ten cel jeżeli rzeczywiście miałbyś zarobić 27% na swoim kapitale? To typowe zagadnienie, przy którym powinieneś policzyć wartość bieżącą netto – Net Present Value (NPV). Będziesz otrzymywał w określonych interwałach pieniądze. Wiesz ile masz na tym zarobić. Nie wiesz tylko ile to wszystko ma kosztować – nie znasz pierwotnej inwestycji i to zamierzasz obliczyć. Ta pierwotna inwestycja to nic innego jak tylko wartość NPV.

Krok 1: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy

Początkowa inwestycja	Początkowa inwesty-cja Initial Cash Flow	INIT	0 zł
Wartość 1. przepływu	**Cash Flow 1**	**FLOW 1**	**0**
Ilość przepływów	Times (Cfj)	**TIMES**	1
Wartość 2 przepływu – 1. wypłaty	**Cash Flow 2**	**FLOW 2**	**15 000 zł**
Ilość wpłat	TIMES	**TIMES**	1
Wartość 3 przepływu	Cash Flow 3	**FLOW 3**	0
Ilość przepływów	Times	**TIMES**	3
Wartość 4 przepływu – 2. wpłaty	**Cash Flow 4**	**FLOW 4**	**18 000 zł**
Ilość wpłat	Times	**TIMES**	1
Wartość 5 przepływu	**Cash Flow 5**	**FLOW 5**	**0**
Ilość przepływów	TIMES	**TIMES**	3
Ilość razy III wypłaty	Times	**TIMES**	1
Wartość 6 przepływu – 3. wpłaty	**Cash Flow 6**	**FLOW 6**	**10 000 zł**
Ilość wpłat	Times	**TIMES**	1
Wartość 7 przepływu	**Cash Flow 7**	**FLOW 7**	**0**
Ilość przepływów	Times	**TIMES**	1
Wartość 8 przepływu – 4. wpłaty	**Cash Flow 8**	**FLOW 8**	**30 000 zł**
Ilość wpłat	Times	**TIMES**	1

Wartość 9 przepływu	**Cash Flow 9**	**FLOW 9**	**0**
Ilość przepływów	Times	**TIMES**	1
Wartość 10 przepływu – 5. wpłaty	**Cash Flow 10**	**FLOW 10**	**18 000 zł**
Ilość wpłat	Times	**TIMES**	1
Wartość 11 przepływu	**Cash Flow 11**	**FLOW 11**	**0**
Ilość przepływów	Times	**TIMES**	1
Wartość 12 przepływu – 6. wpłaty	**Cash Flow 12**	**FLOW 12**	**15 000 zł**
Ilość wpłat	Times	**TIMES**	1
Wartość 13 przepływu	**Cash Flow 13**	**FLOW 13**	**0**
Ilość przepływów	Times	**TIMES**	2
Wartość 14 przepływu – 7. wpłaty	**Cash Flow 14**	**FLOW 14**	**20 000 zł**
Ilość przepływów	Times	**TIMES**	1
Roczna stopa zwrotu	I%	**INT**	27,00%
Miesięczna stopa zwrotu	I% 27 : 12 = 2,25	**INT**	2,25%
Bieżąca wartość netto	Net Present Value	**NPV**	97 866,50 zł

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

Bieżąca wartość netto - Net Present Value NPV = 97 866,50 zł. Kolega wycenił Twój wkład bardzo dobrze. Uzyskasz rzeczywiście 27% stopę zwrotu jeżeli wpłacisz 97 866,50 zł. Ale kolega zaproponował Ci 98 000 zł. Sprawdź zatem jaka będzie rzeczywista stopa zwrotu z Twojej inwestycji.

W tym celu zamiast przepływu początkowego 0 przyjmujesz - 98 000 zł i obliczasz IRR.

Powinieneś otrzymać 2,2374%. Cóż to jest? – Jest to Twoje miesięczne oprocentowanie, ponieważ okresy przeliczeniowe – jak pamiętasz – to były miesiące.
A zatem 2,2374 x 12 = 26,8486 czyli w zaokrągleniu **26,85%.**

A co by było gdybyś powiedział koledze, że możesz zainwestować tylko 95 000 zł, a kolega zgodziłby się - ale pod warunkiem, że z ostatniej płatności „urwie" Ci 2 500 zł czyli zamiast 20 000 zł otrzymasz 17 500 zł? Wystarczy tylko zmienić te wartości w początkowym Cash Flow (INIT) oraz ostatnim czyli 14 Cash Flow. Wpisujemy zatem te nowe informacje. Po wciśnięciu IRR twoja miesięczna wewnętrzna stopa zwrotu wynosi 2,3707%. Po przemnożeniu przez 12 wynosi 28,4486% czyli 28,45%. A zatem twój kapitał, który musisz zainwestować zmniejszył się – ale zyskowność wzrosła! Na tym polega siła obliczeń NPV. W ekonomii mówi się, że jest to jeden z najlepszych dynamicznych wskaźników do oceny inwestycji. Jest dlatego dynamiczny, ponieważ pozwala uwzględniać wartość pieniądza w czasie. Dzięki aplikacji Cash Flow w komputerze finansowym możesz siłę tego wskaźnika zastosować do codziennych obliczeń i ocen. Łatwo wycenisz wartość każdego biznesu, którego będziesz mógł się podjąć lub odrzucić.

Możesz powiedzieć, że to groszowe historie. Ja też uważam te liczby z przykładu za niewielką kwotę. Ale muszę Ci powiedzieć, że w moim życiu występuje dziwne zjawisko. Jeżeli zdarza mi się przez przypadek czegoś nie dopłacić – nawet kilku złotych to wydarzają się dziwne działania – protestują Banki, Urząd Skarbowy, Telekomunikacja, operatorzy GSM.

ZUS potrafi nawet wysłać list za kilka złotych, aby dopłacić kilkanaście groszy. Wszyscy pokazują co do grosza ile się im należy, naliczają odsetki etc. Jeśli zatem umiesz dokładnie policzyć swój biznes – to siła argumentów jest przy Tobie.

Warto zapamiętać:

Cash Flow to nieregularne przepływy finansowe. Umiejętność liczenia takich zagadnień w społeczeństwie jest bardzo nikła, nawet wśród osób zajmujących się biznesem. Cash flow pozwala dynamicznie oceniać projekty i biznes. Licząc takie zagadnienia wiesz jaką kwotę zainwestować, jakie będą przyszłe efekty lub jak zamienić nieregularne płatności na regularną serię rat.

Zagadnień związanych z obliczeniami Cash Flow możesz nauczyć się na kursie. Nauczysz się liczyć potrzebne wartości a także poznasz Cash Flow od strony teoretycznej.

Ca$h Flow

Co musisz wiedzieć o nieregularnych przepływach w biznesie?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kurs składa się z następujących lekcji:
Lekcja nr 1 Wprowadzenie do operacji CASH FLOW
Lekcja nr 2 Identyfikacja funkcji Cash Flow kalkulatora: HP10BIIPlus
Lekcja nr 3 Jak liczymy Net Present Value (NPV)?
Lekcja nr 4 Jak liczymy Net Future Value (NFV)?
Lekcja nr 5 Jak liczymy Internal Rate of Return (IRR)?
Lekcja nr 6 Podsumowanie informacji

Co nam mówi wewnętrzna stopa zwrotu w biznesie?

Kilka pytań na początek

- *Czy obliczałeś kiedyś wewnętrzną stopę zwrotu w swoim biznesie?*
- *Jaką metodą porównujesz swój biznes wobec alternatywnych stóp zwrotu?*
- *Czy umiesz rozróżnić stopę okresową od stopy rocznej?*

Obliczenia wewnętrznej stopy zwrotu Internal Rate of Return (IRR).

Czasem jest tak, że wiesz dokładnie ile wydałeś pieniędzy i wiesz także ile otrzymałeś.

Możesz obserwować swój biznes na przestrzeni lat. A ponieważ proces był rozłożony w czasie – chciałbyś obliczyć wewnętrzną stopę zwrotu z inwestycji w skali roku. Dzięki temu możesz porównać ją z biznesem alternatywnym lub z dostępnymi na rynku stopami zwrotu. Takie działania to typowa analiza własnego biznesu. Potrzebna – bo jak wiesz z danych statystycznych twoich własnych działań wychodzi zawsze prawda o skuteczności biznesowej.

Wewnętrzna stopu zwrotu jest wskaźnikiem dotyczącym przeszłości. Mówi z jakim finansowym efektem inwestowałeś. Obliczanie jej jest możliwe tylko wtedy gdy są wszystkie dane. A wszystkie dane są wtedy gdy biznes już kończył się. Masz informację:

- ile zainwestowałeś, a także
- ile miałeś z tego tytułu wpływów.

W takiej sytuacji możesz policzyć sobie wewnętrzną stopę zwrotu. Pamiętaj, że na podstawie stopy zwrotu nie projektujesz przyszłości. Stopa zwrotu mówi o Tym jak było w przeszłości. Obliczając wartość bieżącą netto zakładasz sobie stopę zwrotu z biznesu. Jeśli jednak ją wyliczasz, to dotyczy ona sytuacji, która się już wydarzyła. Co najwyżej możesz sprawdzić jaka byłaby wewnętrzna stopa zwrotu gdyby nakład inwestycyjny był inny. Taka sytuacja jest typowa np. dla biznesu w nieruchomościach, przyjrzyjmy się zagadnieniu na tym przykładzie.

Dom.

Kupiłeś dom za 165 000 zł. W pierwszym roku wynająłeś go za 30 000 zł. W drugim za 28 000 zł. W 3 roku dom stał pusty. W 4 roku wynająłeś dom za 37 000 zł. W piątym roku dom stał pusty. Liczyłeś, że wynajmiesz go w 6 roku ale też stał pusty. Na początku 7 roku sprzedałeś dom bez remontu za 167 000 zł. Ile zarobiłeś na tej transakcji? Porównaj swoją inwestycję do alternatywnej zakładając, że mogłeś zainwestować w fundusz z roczną stopą zwrotu równą 9%.

Ponieważ masz podany zarówno przepływ początkowy czyli inwestycyjny, jak i przepływy następne – możesz skalkulować wewnętrzną stopę zwrotu.

Krok 1: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy

Początkowa inwestycja	Początkowa inwestycja Initial Cash Flow	INIT	- 165 000 zł
I przepływ – 1. Przychód	Cash Flow 1	FLOW 1	30 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
II przepływ – 2. Przychód	Cash Flow 2	FLOW 2	28 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
III przepływ – zerowy przychód	Cash Flow 3	FLOW 3	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
IV przepływ - 3.przychód	Cash Flow 4	FLOW 4	37 000zł
Ilość razy	Times	TIMES	1

V przepływ – zerowy przychód	**Cash Flow 5**	**FLOW 5**	**0 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
V przepływ – zerowy przychód	**Cash Flow 5**	**FLOW 5**	**0 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
VI przepływ – sprzedaż	**Cash Flow 6**	**FLOW 6**	**167 000 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
Wewnętrzna stopa zwrotu	**IRR%**	**IRR%**	**?**

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

Być może zastanawia Cię przepływ III i V? Jaki jest sens liczyć wtedy, gdy jest zero?
Otóż jest sens. Istnieją co najmniej 2 powody:

1. Zakończył się bowiem rok biznesu – rok obrachunkowy. Ale przepływu nie było, a zatem odnotowujesz przepływ zero.
2. Ma to chyba dla Ciebie znaczenie w biznesie, kiedy otrzymasz pieniądze, teraz – czy za rok. Dlatego uwzględniasz okres bez przepływu jako okres z płatnością zerową.

Po wpisaniu tych danych komputer pokazuje 9,4945%. Czyli 9,49%. Jak pamiętasz interwały były roczne – a zatem jest to roczna stopa zwrotu. Innymi słowy można ten biznes porównać do lokaty. Gdybyś zdeponował pieniądze w banku na 9,49% - miałbyś w efekcie tyle samo.

Ponieważ alternatywnie mogłeś inwestować w produkt z 9% stopą zwrotu – Twoja inwestycja okazała się o 0,49% lepsza. I teraz jest czas na zastanowienie. Czy taki biznes jest opłacalny? I znowu pojawi się pytanie, ile parametrów w rozumowaniu uwzględniasz.

1/ Parametr – zysk

Biznes, który daje 0,49% więcej w skali roku jest zawsze lepszy od tego, który daje o,49% mniej. Ale chyba czujesz przez skórę, że nie da się przy pomocy tego jednego parametru zakończyć analizę.
Co się stanie, gdy wprowadzimy drugi parametr – ryzyko i trzeci np. wysiłek organizacyjny?

Nie ma działań wolnych od ryzyka. Ale być może Bank lub Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych jest narażone na mniejsze ryzyko niż Twoja samotna inwestycja. Oczywiście możesz lepiej kontrolować ryzyko niż te instytucje. Ale warto wziąć to pod rozwagę,

Wysiłek organizacyjny – prowadząc biznes jesteś zmuszony działać. W przypadku inwestycji w Banku lub TFI masz o wiele więcej wolnego czasu. Tu podstawowym problemem jest nie tyle wiedza finansowa co psychologiczna. Największym, problemem jest nasze polskie indywidualne chciejstwo. Jeśli inwestycja w cudzy biznes (Bank, TFI) przynosi Ci tyle samo co we własny to spotkasz się bardzo często z opinią: wprawdzie nie zarobiłem więcej, ale mam własny biznes. To niewątpliwie prawda i każdy jest zakochamy we własnym biznesie. Ale zastanów się nad innym spojrzeniem: po co mam odpowiadać za własny biznes, angażować siły i czas skoro gdzie indziej zarabiam tyle samo?

Interpretacja wewnętrznej stopy zwrotu to coś więcej niż tylko porównanie 2 cyfr. To szeroka wiedza biznesowa a nawet filozofia życia. Ja wybrałbym ten drugi pogląd. Mam tyle samo pieniędzy i wolny czas. Wolny nie po to, aby go stracić. Wolny po to, aby się rozwijać. Powinienem w takiej sytuacji pracować nad takim biznesem, gdzie moja stopa zwrotu będzie o wiele wyższa niż to, co alternatywnie daje mi rynek.

Oczywiście, aby to wszystko wiedzieć musisz analizować IRR – wewnętrzną stopę zwrotu z własnego biznesu. Niestety z wielu treningów wiem, że nie jest to powszechny zwyczaj wśród osób prowadzących biznes.

W literaturze znajdziesz informację, że wewnętrzna stopa zwrotu to taka. przy której wartość bieżąca netto czyli NPV = 0. A zatem uwzględniwszy wartość pieniądza w czasie i stopę zwrotu wygląda to tak, że od przyszłych przepływów pieniężnych odejmujesz nakład inwestycyjny i wynik wynosi 0.

Najprościej to wytłumaczyć na przestrzeni 1 roku przy 10 % stopie zwrotu. Inwestujesz 1000 zł na rok na 10%. Po roku masz zatem 1100 zł. Czyli Twój dzisiejszy 1000 zł jest równy kwocie 1100 zł przy rocznej stopie zwrotu 10%. Inaczej mówiąc twoje przyszłe 1100 zł po roku inwestycji na 10% to jest to samo co 1000 zł dzisiaj.

Jeśli zatem zdyskontujemy 1100 zł przy 10% stopie dyskonta (czyli sprowadzimy je do wartości bieżącej) to otrzymamy 1000 zł. A 1000 – 1000 = 0. Czyli odejmując od zdyskontowanej wartości 1000 zł nakład inwestycyjny 1000 masz wynik 0.

Warto zapamiętać:

Wewnętrzna stopa zwrotu mówi o tym jak skuteczny był Twój biznes. Możesz ją analizować, gdy już biznes się zakończył i wszystkie przepływy są znane. Wyliczona wartość potrzebna jest Ci po to, aby ocenić sensowność twoich działań. Interpretując wewnętrzną stopę zwrotu IRR nie patrzysz tylko na cyfry. Powinieneś posiłkować się szeroką wiedzą biznesową i uwzględniać nie tylko zysk ale również ryzyko i nakład pracy.

Zagadnień związanych z obliczeniami Internal Rate of Return możesz nauczyć się na kursie. Nauczysz się liczyć stopę zwrotu a także poznasz Cash Flow od strony teoretycznej.

Ca$h Flow

Co musisz wiedzieć o nieregularnych przepływach w biznesie?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kurs składa się z następujących lekcji:
Lekcja nr 1 Wprowadzenie do operacji CASH FLOW
Lekcja nr 2 Identyfikacja funkcji Cash Flow kalkulatora: HP10BIIPlus
Lekcja nr 3 Jak liczymy Net Present Value (NPV)?
Lekcja nr 4 Jak liczymy Net Future Value (NFV)?
Lekcja nr 5 Jak liczymy Internal Rate of Return (IRR)?
Lekcja nr 6 Podsumowanie informacji

Jak postępować, gdy trudno obliczyć wewnętrzną stopę zwrotu?

Kilka pytań na początek

- *Czy słyszałeś już o zmodyfikowanej wewnętrznej stopie zwrotu?*
- *Czy spotkałeś się z różnymi stopami zwrotu w jednym projekcie biznesowym?*
- *Czy masz pomysł jak wyliczać zmodyfikowaną stopę zwrotu, aby ocenić swój biznes?*

Co nam mówi zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu w biznesie (Modyfied Internal Rate of Return MIRR)?

Czasem nie da się tak łatwo obliczyć wewnętrznej stopy zwrotu. Dzieje się tak kiedy biznes wymaga dodatkowego dofinansowania. Gdy otrzymujesz zwroty z inwestycji sprawa jest prosta. Realizujesz stopę zwrotu. Ale czasem musisz dopłacić, aby biznes mógł funkcjonować dalej. I wówczas, kiedy masz wpływy jest dodatnia stopa zwrotu, a gdy dopłacasz jest ujemna. Innymi słowy w różnych fazach projektu masz różne stopy zwrotu. Nie da się policzyć prosto wewnętrznej stopy zwrotu. Jeśli tak jest, to rozwiązania problemu będziesz musiał określić MIRR (Modified Internal Rate of Return) czyli zmodyfikowaną wewnętrzną stopę zwrotu.

Sytuacja może wyglądać tak:

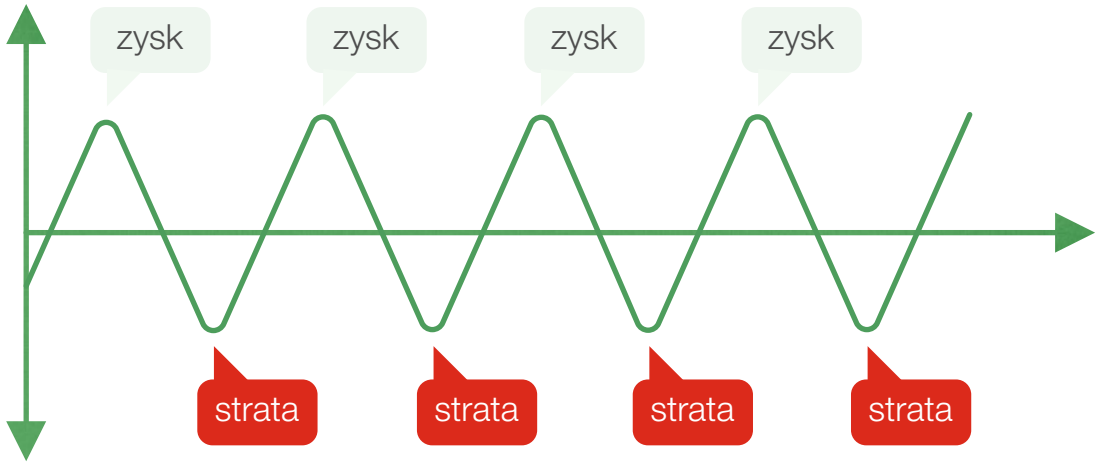

Jak widzisz masz tu raz zysk raz stratę. W zależności od tego w jakim momencie mierzysz stopę zwrotu może ona przybrać różne wartości.

Bardzo często w biznesie sprawy są bardziej pokomplikowane. W trakcie działań występować będą przepływy w różnych kierunkach i dlatego może się okazać, że znalezienie wewnętrznej stopy zwrotu jest niemożliwe, lub że istnieje kilka potencjalnych stóp zwrotu. W takiej sytuacji IRR, albo niewiele powie, albo nie przyda się w ogóle – bo jej nie będzie. Należy wówczas policzyć zmodyfikowaną stopę zwrotu Modified Internal Rate of Return MIRR.

Dom z remontami

Kupiłeś dom za 165 000 zł. W pierwszym roku wynająłeś go za 30 000 zł. W drugim roku wynająłeś za 28 000 zł. W 3 roku wydałeś na remont 16 000 zł. W 4 roku wynająłeś dom za 35 000 zł. W 5 wydałeś na remont 22 000 zł. W 6 roku dom stał pusty. Na początku 7 roku sprzedałeś dom za 257 000 zł. Ile zarobiłeś na tej transakcji zakładając, że alternatywna inwestycja może być oprocentowana na poziomie 9%? Twój poziom satysfakcji z inwestycji w dom to 13%.

Krok 1: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy

Początkowa inwestycja	Initial Cash Flow	INIT	- 165 000 zł
I przepływ – 1. Przychód	Cash Flow 1	FLOW 1	30 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
II przepływ – 2. Przychód	Cash Flow 2	FLOW 2	28 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
III przepływ – wydatek	Cash Flow 3	FLOW 3	- 16 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
IV przepływ - 3.przychód	Cash Flow 4	FLOW 4	37 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
V przepływ – wydatek	Cash Flow 5	FLOW 5	- 22000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
VI przepływ – zerowy	Cash Flow 6	FLOW 6	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
VII przepływ – sprzedaż	Cash Flow 7	FLOW 7	257 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
Roczne oprocentowanie	I%	I%	9%
Zmodyfikowana Wewnętrzna Stopa Zwrotu	MIRR%	MIRR%	?

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

- Aby obliczyć zmodyfikowaną stopę MIRR należy policzyć osobno negatywne przepływy przyjmując stopę oprocentowania alternatywnej inwestycji jako stopę bezpieczeństwa. Tyle przecież dałoby się zarobić na innej
- Dla tych obliczeń wszystkie przepływy pozytywne są zapisywane jako zero, a zerowe również jako zero.

- Przy tych danych obliczamy NPV dla negatywnych przepływów.
- Następnie należy obliczyć pozytywne przepływy licząc NFV przy zakładanej stopie satysfakcji z inwestycji.

Krok 2: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy negatywne
Aby obliczyć negatywne przepływy zamieniamy pozytywne w zerowe:

Początkowa inwestycja	Initial Cash Flow	INIT	- 165 000 zł
I przepływ – 1. Przychód	Cash Flow 1	FLOW 1	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
II przepływ – 2. Przychód	Cash Flow 2	FLOW 2	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
III przepływ – wydatek	Cash Flow 3	FLOW 3	- 16 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
IV przepływ - 3.przychód	Cash Flow 4	FLOW 4	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
V przepływ – wydatek	Cash Flow 5	FLOW 5	- 22 000 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
VI przepływ – zerowy	Cash Flow 6	FLOW 6	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
VII przepływ – sprzedaż	Cash Flow 7	FLOW 7	0 zł
Ilość razy	Times	TIMES	1
Roczne oprocentowanie	I%	I%	9%
Wartość bieżąca netto	NPV	NPV	?

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

NPV ujemnych przepływów wynosi przy stopie 9% -191 653,43. Zapisz tę wartość, bo będzie potrzebna do dalszych obliczeń.

Krok 3: Zidentyfikuj dane finansowe i pogrupuj przepływy pozytywne. Licząc NFV przyjmujemy założoną stopę satysfakcji z inwestycji. Tyle przecież zamierzamy zarobić. Dla tych obliczeń wszystkie przepływy negatywne są zapisywane jako zero, a zerowe również jako zero. Przy tych danych obliczamy NFV dla pozytywnych przepływów.

Początkowa inwestycja	**Initial Cash Flow**	**INIT**	**0 zł**
I przepływ – 1. Przychód	**Cash Flow 1**	**FLOW 1**	**30 000 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
II przepływ – 2. Przychód	**Cash Flow 2**	**FLOW 2**	**28 000 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
III przepływ – wydatek	**Cash Flow 3**	**FLOW 3**	**0 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
IV przepływ - 3.przychód	**Cash Flow 4**	**FLOW 4**	**37 000 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
V przepływ – wydatek	**Cash Flow 5**	**FLOW 5**	**0 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
VI przepływ – zerowy	**Cash Flow 6**	**FLOW 6**	**0 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
VII przepływ – sprzedaż	**Cash Flow 7**	**FLOW 7**	**257 000 zł**
Ilość razy	Times	**TIMES**	1
Roczne oprocentowanie	I%	**I%**	13%
Wartość przyszła netto	NFV	**NFV**	?

Przeliczenia dla modeli HP17BII+

Dla obliczeń można przepływ 6 i 7 zgrupować jako zerowy powtarzający się 2 razy. Po wpisaniu tych informacji możesz łatwo wyliczyć NPV negatywnych przepływów.

Wartość przyszła netto	Net Future Value	**NFV**	424 433,93 zł

Krok 4: Oblicz zmodyfikowaną wewnętrzną stopę zwrotu. Jak pamiętasz NPV ujemnych przepływów w tym przypadku wynosiło przy stopie 9% -191 653,43. NFV pozytywnych przepływów przy stopie 13% wynosi 424 433,93 zł. Przy pomocy tych wartości możesz obliczyć oprocentowanie biorąc pod uwagę cały okres 8 lat.

Częstotliwość płatności roku	Periods per Year	P/YR	1
Wartość początkowa (twoje NPV)	Present Value	**PV**	-191 653,43 zł
Płatność stała	Payment	**PMT**	0 zł
Wartość przyszła (twoje NFV)	Future Value	**FV**	424 433,93 zł
Ilość lat inwestycji	Number of period	**N**	6
Poziom oprocentowania	Interest	I%	?

Po wpisaniu tych informacji komputer pokazuje 14,17%. A zatem 14,17% to roczne oprocentowanie czyli zmodyfikowana stopa zwrotu MIRR. Zarabiałeś na swoim kapitale średniorocznie 14,17%. Stopa zwrotu IRR nie była możliwa do wyliczenia. Ale zmodyfikowana stopa zwrotu może uspokoić. Interes nie był najgorszy i powyżej alternatywnej stopy na rynku. Tamta bowiem wynosiła zaledwie 9%, a Twój poziom satysfakcji z inwestycji został ustalony na 13%.

Wewnętrzna zmodyfikowana stopa zwrotu może być obliczona dzięki zgrupowaniu negatywnych i pozytywnych przepływów. Z negatywnych przepływów liczysz NPV za pozytywnych przepływów liczysz NFV. Kiedy masz już obliczone NPV i NFV i znasz ilość okresów – możesz łatwo wyliczyć MIRR – zmodyfikowaną stopę zwrotu.

Zmodyfikowana stopa zwrotu (MIRR) daje szansę na obliczenie oprocentowania w przypadku wielokrotnych zmian znaków. W takiej sytuacji mogłoby istnieć kilka IRR. To tak z grubsza jak √4. Rozwiązaniem może być zarówno 2 jak i – 2. Kiedy IRR niewiele mówi bo ma dwa, kilka – lub w ogóle nie ma rozwiązania – należy policzyć zmodyfikowaną stopę zwrotu MIRR.

Procedura obliczenia MIRR upraszcza problem dzięki reinwestowaniu oraz uwzględnianiu kosztów kapitału. Ujemne przepływy MIRR są dyskontowane przy uwzględnieniu bezpiecznej stopy zwrotu rachunku na płynnym rachunku bankowym. Pozytywne przepływy MIRR są liczone przy stopie reinwestycyjnej jako wartość przyszła. MIRR pokazuje rzeczywisty zysk na inwestycji.

Warto zapamiętać:

Czasem wyliczenie wewnętrznej stopy zwrotu jest niemożliwe. Dzieje się tak wtedy, gdy w biznesie mamy częste zmiany kierunków w przepływach finansowych: zainwestowałeś, biznes daje już jakieś zyski, ale często musisz dopłacać, aby mógł funkcjonować dalej. Przykładem mogą być np. remonty przed kolejnym wynajęciem lokalu. Procedura MIRR pozwala zliczyć negatywne przepływy i uzyskać z nich NPV przy poziomie rynkowej alternatywnej stopy zwrotu. Następnie zliczasz pozytywne przepływy i liczysz NFV przy satysfakcjonującej cię stopie zwrotu. Gdy te dwie wartości są obliczone – łatwo przeliczasz oprocentowanie biorąc pod uwagę cały okres. Wynik to MIRR zmodyfikowana stopa zwrotu.

Zagadnień związanych z obliczeniami Internal Rate of Return możesz nauczyć się na kursie. Nauczysz się liczyć stopę zwrotu a także poznasz Cash Flow od strony teoretycznej.

Ca$h Flow

Co musisz wiedzieć o nieregularnych przepływach w biznesie?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kurs składa się z następujących lekcji:
Lekcja nr 1 Wprowadzenie do operacji CASH FLOW
Lekcja nr 2 Identyfikacja funkcji Cash Flow kalkulatora: HP10BIIPlus
Lekcja nr 3 Jak liczymy Net Present Value (NPV)?
Lekcja nr 4 Jak liczymy Net Future Value (NFV)?
Lekcja nr 5 Jak liczymy Internal Rate of Return (IRR)?
Lekcja nr 6 Podsumowanie informacji

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus. Jak działają Rejestry Pamięci?

Kurs Finanse Osobiste – Rejestry Pamięci HP10BIIPlus jest samodzielną częścią składową kursu Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus. Omawia funkcje pamięci – rejestry pamięci kalkulatora.

Kalkulator Finansowy
HP10BIIPlus

REJESTRY PAMIĘCI

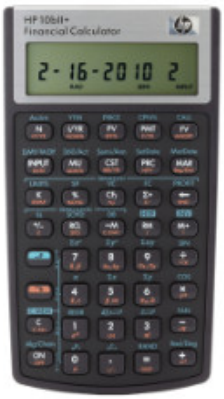

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus: Jak działają Rejestry Finansowe?

Kurs Finanse Osobiste – Rejestry Finansowe HP10BIIPlus omawia rejestry finansowe.

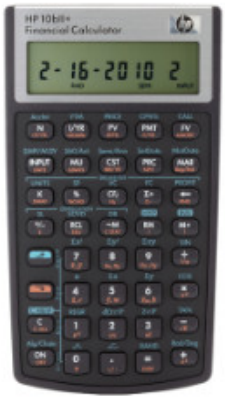

Kalkulator Finansowy
HP10BIIPlus

REJESTRY FINAN$OW€

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus: Jak działają Rejestry Pomocnicze?

Kurs Finanse Osobiste – Rejestry Pomocnicze HP10BIIPlus omawia funkcje pomocnicze – rejestry pomocnicze kalkulatora.

Kalkulator Finansowy
HP10BIIPlus

REJESTRY POMOCNICZE

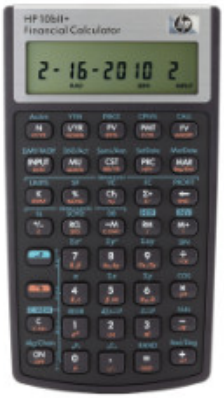

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Część IV
- Co mogłoby się wydarzyć w życiu finansowym?

Czy warto kształcić siebie i dzieci?

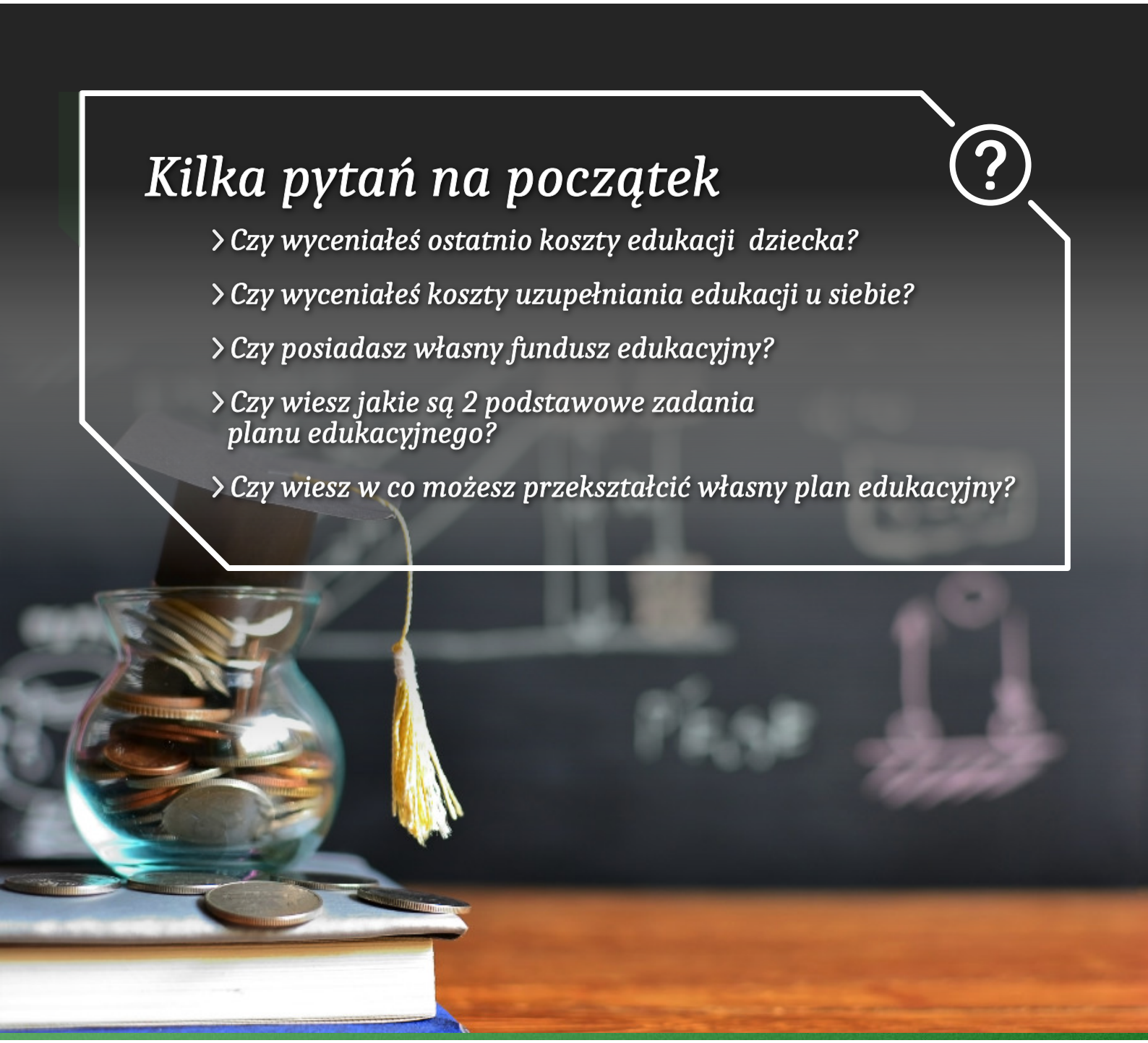

Kilka pytań na początek

- Czy wyceniałeś ostatnio koszty edukacji dziecka?
- Czy wyceniałeś koszty uzupełniania edukacji u siebie?
- Czy posiadasz własny fundusz edukacyjny?
- Czy wiesz jakie są 2 podstawowe zadania planu edukacyjnego?
- Czy wiesz w co możesz przekształcić własny plan edukacyjny?

W przypadku planu edukacyjnego masz 2 zadania do rozwiązania. Po pierwsze myślisz o tym jak zdobyć właściwą edukację. Po drugie zastanawiasz się nad sposobem sfinansowania edukacji. Z jakiego powodu potrzebny jest plan edukacyjny? Dzięki takiemu planowi możesz:

- zaplanować edukację dla dzieci
- obniżyć koszty edukacji dzieci

Ale także, co równie istotne:

- zaplanować własną edukację
- zaplanować własną karierę zawodową
- obniżyć koszty edukacji własnej

Przyjrzyjmy się na początek edukacji dzieci. Najczęściej też mówiąc o edukacji mamy na myśli dzieci. Wykształcenie jest jak paszport, który pozwala prowadzić lepszy biznes, zarabiać więcej, łatwiej wspinać się po szczeblach kariery. Jak wszystko w życiu oznacza też określone koszty. Nasz kraj chwali się bezpłatną edukacją. Ale wszyscy wiemy, że edukacja oznacza dodatkowe koszty począwszy od przedszkola. Dodatkowe zajęcia dla dzieci są z reguły płatne, czy to basen czy angielski, czy rytmika czy plastyka, taniec czy sztuki walki – zawsze jest to związane z kosztami. Największy wysiłek finansowy pojawia się na ostatnim szczeblu edukacji. Wykształcenie wyższe to bardzo często 2 rodzaje wydatków:

- utrzymanie studenta
- opłata za naukę.

Wykształcenie staje się coraz bardziej kwestią finansową. Dawniej student musiał wykazać się określonym poziomem, aby się dostać na studia. Dziś opłaca semestr i jeśli mu nie odpowiada poziom wymagań w jednej szkole wyższej – idzie do następnej. A szkół wyższych - ci u nas dostatek…

Semestr nauki kosztuje może kosztować kilka a nawet kilkadziesiąt tysięcy.

Przyjmijmy, że student mieszka poza domem rodzinnym w innym mieście, płaci za semestr nauki, płaci za mieszkanie. Potrzebuje telefonu i bilet sieciowy komunikacji miejskiej, raz na miesiąc jedzie do rodziców, co semestr potrzebuje jakieś ubranie, trochę pieniędzy potrzebuje na książki i podręczniki, dyski twarde i inne pomoce. Chciałby też mieć wakacje. Przyjrzyjmy się przykładowemu zestawieniu kosztów:

Rodzaj opłaty	Kwota jedn.	Ilość	Razem
Semestr	4000	10	40000 zł
Mieszkanie	1200	60	72000 zł
Wyżywienie	700	60	42000 zł
Transport	100	60	6000 zł
Komunikacja	80	60	4800 zł
Ubranie	700	10	7000 zł
Podróże	100	60	6000 zł
Pomoce	150	60	9000 zł
Wakacje	3500	10	35000 zł
		Razem:	221800 zł

Oczywiście poszczególne pozycje mogą się różnić w różnych miastach. Zapewne na wakacje lub ubrania może zapracować sam, ale nie zmienia to faktu, że wykształcenie studenta jest kosztowne. To wydatek na poziomie dobrego samochodu lub małego mieszkania. Studia mogą też trwać dłużej niż 10 semestrów, prawda?

Pytanie, kiedy czeka cię ten wydatek? Za kilka czy za kilkanaście lat? To najczęściej jest wydatek na poziomie średniej pensji. Zobacz jakby to wyglądało gdybyś wybrał opcję – prefinansowania. Żeby przez 5 lat wybierać z konta po 3000 zł potrzebujesz mniej niż 3000 zł x 60 = 180 000 zł. Przy różnych stopach procentowych jest to mniej.

5%	6%	7%	8%	9%	10%	11%	12%
158 972,12	155 176,68	151 505,98	147 955,30	144 520,12	141 196,11	137 979,10	134 865,12

Przyjmijmy średnia stopę zwrotu na poziomie 6% - 12 % w skali roku. Popatrzmy jakimi kwotami miesięcznymi można uzbierać na przestrzeni kilku lat kwotę 144 530,12 zł. Jest to średnia kwota potrzebna na finansowanie studiów. Jak się domyślisz będzie tego mniej niż 3 000 zł miesięcznie. Ale ile? Przyjrzyj się!

	Oprocentowanie	6%	8%	10%	12%
Ilość lat	5 lat	2061,22 zł	1953,99 zł	1851,00 zł	1752,17 zł
	10 lat	877,54 zł	784,78 zł	699,73 zł	622,07 zł
	15 lat	494,50 zł	419,90 zł	345,83 zł	286,44 zł
	18 lat	371,27 zł	299,06 zł	238,67 zł	188,82 zł

Jeśli porównasz takie wydatki z kwotą 3 000 zł zauważysz, że jest to o wiele mniej. Maksymalny wydatek to 69% a minimalny 6% z 3 000 zł. Innymi słowy możesz zaoszczędzić od 31% do 94% wydatków na ten cel. To chyba już całkiem racjonalne oszczędności, prawda?

To powinno przekonać do sensu planu edukacyjnego. Wybór, przed którym stoisz sprowadza się do 3 opcji:

1. Gdy nadejdzie czas wydajesz co miesiąc 3000 zł, czyli łącznie 180 000 zł

2. Wpłacasz jednorazowo kwotę 144 530,12 zł i pobierasz co miesiąc z konta 3 000 zł

3. Przewidujesz wydatki wcześniej i realizujesz projekt edukacji kwotami jak w tabelce. Ponieważ jest od 6% do 69% z kwoty 3 000 zł to znaczy, że łącznie wydasz od 10 800 zł do 124 200 zł

Idea stworzenia funduszu edukacyjnego staje się więc rozsądną alternatywą wobec oczekiwanego poziomu wydatków.

Gdy byłem dzieckiem w latach 50/60-tych XX wieku panował jak pamiętamy głęboki socjalizm. Docierały do nas informacje, że na zgniłym zachodzie jest tak źle, że rodzice zaraz po urodzeniu dziecka zaczynają oszczędzać na jego edukację. Nikt wówczas nie tłumaczył zagadnienia w kategoriach procentu składanego, tylko politycznej hucpy - zły zachód, dobry socjalizm. Czegóż to chora ideologia nie potrafiła wymyśleć?

Koszty wychowania dziecka badają często różni eksperci. Według tych z Centrum im. Adama Smitha koszt wychowania wyglądają następująco: jedno dziecka do osiągnięcia 20 roku życia to minimum ca 160 tys. zł. Dwójka dzieci to ca 280 tys. zł. Trójka to ca 376 tys. zł[1]. Te dane, mimo iż z 2008 r. – nie straciły na ważności. Ceny i koszty raczej wzrosły niż spadły.

Dla porównania w USA roczne koszty studenta wynoszą:

- na uczelni prywatnej $ 23 578
- na uczelni publicznej $ 9008

Zarobki rodziny są miedzy $ 39 100 a $ 65 800 dolarów (dane za rok 2001)[2]
[The consumer Expenditure Survey by the US Departmanet of Labor, (j.w.)]
Łatwo można sobie dodać klika procent inflacji rocznie, ale proporcje w porównaniu do Polski zostaną.

Z dotychczasowych rozważań wynika, że należy planować finansowanie edukacji a poziom wydatków można obniżyć o kilkadziesiąt procent. Nie ma chyba sensu dyskutować nad faktem, że edukacja jest potrzebna. Bez odpowiedniego wykształcenia kariera i dobre zarobki są mało możliwe.

[1] Koszty wychowania dzieci w Polsce a ponoszenie podatków pośrednich, pod kierunkiem prof. dr hab. Aleksandra Surdeja, Centrum im Adama Smitha Warszawa 2008
[2] The consumer Expenditure Survey by the US Departmanet of Labor, (j.w.)

Odbywałem kiedyś szkolenie finansowe prowadzone przez Financial Services Training College w Wyboston Lakes niedaleko Cambridge. W ośrodku szkoleniowym w hotelu na ścianach były bardzo inspirujące cytaty. Jeden z nich brzmiał:

> *W trakcie twojej kariery będziesz musiał 6 -7 razy uczyć wszystkiego od nowa. Takie jest tempo zmian współczesnego świata.*

Niestety to prawda, problemu edukacji nie da się rozwiązać jednorazowo ukończonymi studiami. Co jakiś czas konieczne jest uzupełnienie wiedzy, nowe kompetencje, nowa specjalizacja. Mimo tej ewidentnej konieczności chęć do nauki po zdobyciu formalnego wykształcenia nie jest szczególnie mocną stroną w naszym kraju.

Ministerstwo Edukacji stwierdza, że około 5,2% ludności – czyli poniżej 1 mln osób w wieku 25–64 lat bierze udział w edukacji i szkoleniach. Z tego powodu pośród krajów Unii Europejskiej Polska jest na najniższym poziomie uczestnictwa w kształceniu ustawicznym. Drugi problem jest taki, że ustawicznego szkolenia czy też podnoszenia swoich kwalifikacji unikają akurat te osoby, którym jest to najbardziej potrzebne. W najgorszej sytuacji na rynku pracy są:

- osoby bezrobotne,
- nisko wykwalifikowane,
- osoby starsze.

Poniższy cytat pochodzi z dokumentu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Program Operacyjny KAPITAŁ LUDZKI:

> *Polscy pracownicy w przeważającej większości nie widzą potrzeby ciągłego podnoszenia i uzupełniania swych kwalifikacji zawodowych. Nawyk dokształcania się po uzyskaniu wykształcenia formalnego nie jest rozpowszechniony.*[3]

Trochę lepiej wygląda sytuacja osób indywidualnych, wśród których zainteresowanie szkoleniami i podnoszenie kwalifikacji wzrasta. W 2000 r było to 31% a w 2006 już 45%. Osoby aktywnie planujące swoją karierę edukację dodatkową wiążą z:

- możliwym spodziewanym awansem,
- nadzieją na wyższe wynagrodzenie
- chęcią zmiany miejsca pracy na lepsze

Przed nami z pewnością nowe możliwości. Większą rolę będą odgrywały szkolenia on line wraz nowymi możliwościami technicznymi. Generalnie najchętniej uczymy się języków obcych, następnie poszerzamy specjalistyczne kwalifikacje zawodowe, rozwijamy umiejętności informatyczne, część osób poszerza kwalifikacje potrzebne do zdobycia określonej pracy.[4]

[3]Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Program operacyjny Kapitał ludzki, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, Warszawa, 7 września 2007.
[4]Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach w 2005 – 2006, publikacja pod redakcją dr Sławomira Pycińskiego i Aleksandra Żołnierskiego, PARP, Warszawa 2007.

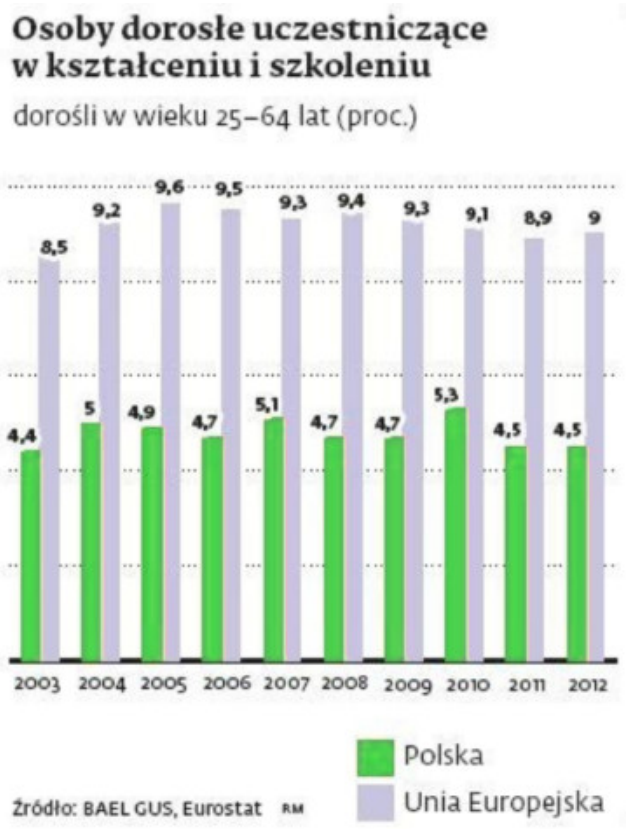

Jeśli popatrzymy na miejsce Polski wobec średniej Unii Europejskiej to można stwierdzić, że jesteśmy w 50% średniej.
Tendencja utrzymuje się od lat i nic nie wskazuje na to, aby w najbliższym czasie miało to ulec zmianie.

Wiedza wyniesiona ze szkół to jeden aspekt, ale również postawa w kierunku kształcenia jest istotna. W Polsce od lat toczy się dyskusja o roli postawy moralnej i przebiera postać budzącej emocji o dyskusji o roli religii.

Długoletni Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2015-2021) a następnie w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, znany i szanowany wszem i wobec poseł Zjednoczonej Prawicy Pan Jarosław Sellin stwierdził wyraźnie:

> *Religia jest jedną z najważniejszych rzeczywistości, w której funkcjonuje każdy człowiek, niezależnie od tego, czy się jest jej wyznawcą. To fenomen kulturowy. Jak ktoś nie chce uczęszczać na religię, to może wybrać etykę. Skoro ktoś chce wyprowadzać religię ze szkół, to czemu nie fizykę? To sprawa równorzędnie ważna.*

Nowy pełnomocnik Ministerstwa Edukacji i Nauki, dr Artur Górecki, twierdzi nawet, że rolą nauczycieli jest przygotowywanie uczniów do życia wiecznego.

W tym kontekście podręcznik do finansów jakim jest ten e-book nabiera nowego wymiaru. Daleki jestem od ideologicznych, teologicznych i politycznych dysput. Ale nawet w religiach podnoszona jest kwestia pieniędzy. Obol dla Charona, to jak wiadomo moneta, która trzeba zapłacić za przewiezienie do Krainy Zmarłych…

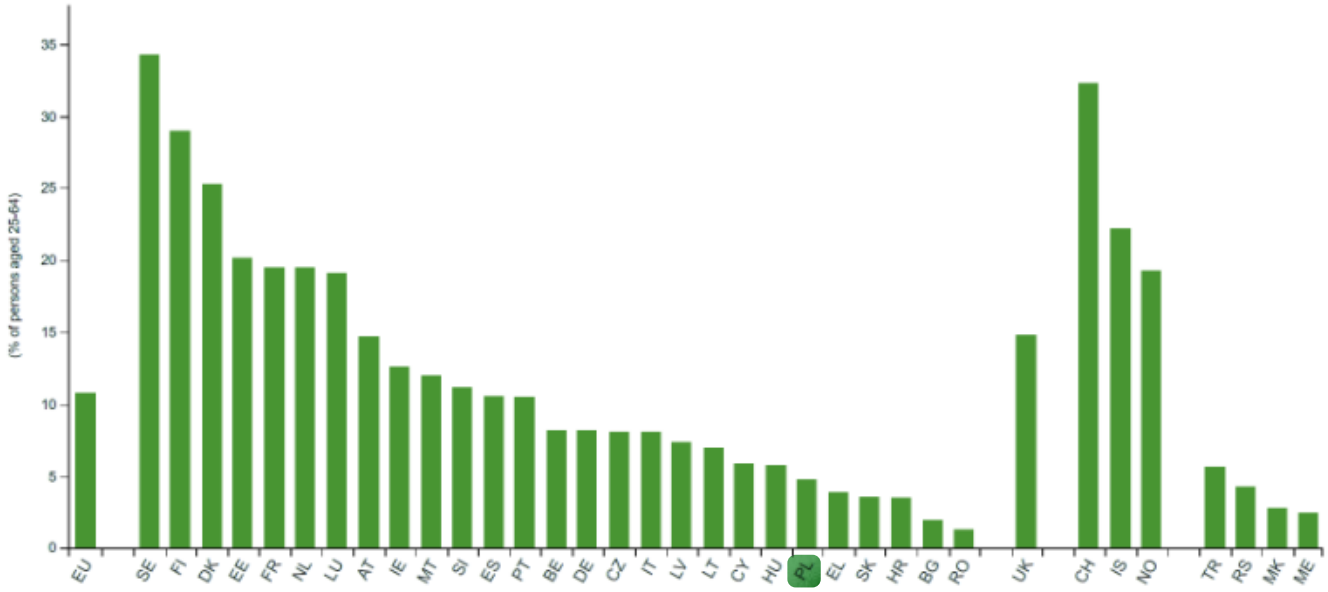

Jak wiadomo, o wiele łatwiej zarabiać z odpowiednim wykształceniem. Ale w porównaniu z krajami UE chyba bardziej staramy się o życie wieczne niż doczesne kompetencje. Jesteśmy w połowie średniej unijnej. W porównaniu z krajami przodującymi w edukacji, takimi jak Szwecja czy Finlandia mamy poziom 6-7 razy niższy. Takie zachowanie kształtuje nasze kompetencje niestety.

W krajach Unii ustawiczna edukacja ma wysoką rangę. Jest już oficjalną ideologią. Istnieje specjalny program sektorowy GRUNDTVIG który jest częścią programu „Uczenie się przez całe życie" (Lifelong Learning Programme - LLP) 2007 – 2013. Program Grundtvig dotyczy edukacji osób dorosłych w szeroko rozumianej formie. Skierowany jest zwłaszcza do organizacji działających w obszarze edukacji ludzi dorosłych. Idea ustawicznej edukacji jest wartością kulturowa i społeczną. Niemcy mają nawet stosowny znaczek pocztowy odnoszący się do tej idei.

W wolnym tłumaczeniu sens jest mniej więcej taki:

> *Uradzono więc w urzędzie:*
> *Każdy człek się uczyć będzie!*
> *Robić ma to należycie,*
> *dzięki Bogu – całe życie!!!*[5]

Jeśli zatem, myślisz o problemie edukacji to wykształcenie dzieci jest jedynie połowa problemu. Druga połowa jest taka, że sam potrzebujesz edukacji także. Potrzebujesz stałego podnoszenia własnych kwalifikacji.

[5](tł. AF)

Pamiętając hasło z ośrodka szkoleniowego w Wyboston Lake – co kilka lat potrzebujesz uzupełnić swoją wiedzę. A z tym wiążę się prosty fakt finansowy - potrzebujesz środków na ten cel.

Zobacz co możesz zrobić, aby samemu stworzyć sobie fundusz edukacyjny wartości 50 000 zł.

	Oprocentowanie	6%	8%	10%	12%
Ilość lat	5 lat	713,07 zł	675,98 zł	640,35 zł	606,16 zł
	7 lat	478,04 zł	443,02 zł	409,98 zł	378,85 zł

Przyjmijmy stopę zwrotu ma poziomie 10% rocznie dla Twojego funduszu edukacyjnego. Oznacza to, że utworzywszy taki fundusz przez następne 25 lat możesz sobie z niego pobierać co roku 4 000 zł. I przez 25 lat masz na podnoszenie kwalifikacji, kursy językowe w danym kraju oraz inne formy edukacji. A co najciekawsze, po 25 latach stan Twojego konta będzie wynosił 109 008,24 zł. To magia procentu składanego, którą wykorzystujesz dla siebie.

Kiedy już dojdziesz do końca Twojej aktywności zawodowej w wieku 67 lat 109 008,24 zł zasili Twój fundusz emerytalny. Jest to niewątpliwie ogromna dodatkowa zaleta Twojego własnego funduszu edukacyjnego. Możesz go przekształcić w fundusz emerytalne w stosownym momencie.

Przesłanki do posiadania planu edukacyjnego dla własnych dzieci i siebie samego są teraz chyba jasne, prawda?

Warto zapamiętać:

Plan edukacyjny to sposób na sfinansowanie edukacji własnej oraz edukacji dzieci. Dzięki temu, że przewidujesz wydatki edukacyjne – mogą one być o wiele niższe. Średnio dzięki takiemu planowi zaoszczędza się kilkadziesiąt procent kwoty potrzebnej na sfinansowanie edukacji. Własny fundusz edukacyjny ma jeszcze jedną dodatkową zaletę. Po zakończeniu kariery zawodowej może zostać przekształcony w plan emerytalny.

Jeśli chcesz regularnie oszczędzać, aby odkładać na edukację może przydać ci się kurs: Co daje regularne oszczędzanie?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Zagadnienia w kursie są omówione w 11 lekcjach.

Lekcja nr 1. Wprowadzenie do zagadnień inwestowania.

Lekcja nr 2. Jakie są podstawowe pojęcia?

Lekcja nr 3. Jak obliczyć spodziewaną kwotę brutto po zakończeniu oszczędzania (FV brutto)?

Lekcja nr 4. Jak obliczyć spodziewaną kwotę netto po zakończeniu oszczędzania?

Lekcja nr 5. Jak obliczyć oprocentowanie regularnego inwestowania?

Lekcja nr 6. Jak obliczyć okres oszczędzania na podstawie efektów?

Lekcja nr 7. Jak obliczyć wysokość regularnych wpłat w celu otrzymania założonego wyniku finansowego?

Lekcja nr 8. Jak obliczyć spodziewaną kwotę przy wpłacie jednorazowej i regularnym oszczędzaniu?

Lekcja nr 9. Jak obliczyć regularne płatności przy dodatkowej wpłacie jednorazowej?

Lekcja nr 10. Jak obliczyć dodatkową wpłatę jednorazowej przy regularnych płatnościach?

Lekcja nr 11. Regularne inwestowanie – Bank czy TFI?

Ile kosztują cię dobra nabywane na kredyt?

Kilka pytań na początek

- *Czy słyszałeś o kimś /widziałeś/spotkałeś kogoś, kto boi się kredytów?*
- *Czy znasz kogoś kto wszystko kupuje na kredyt lub kartę kredytową?*
- *Czy umiesz wyjaśnić różnicę pomiędzy ratą stałą a rata malejącą?*
- *Czy umiesz wyliczyć samemu różnicę w odsetkach kredytu z ratą malejącą i ratą stałą?*

Zapewne znasz poglądy, że kredyty trudno spłacać, bo są drogie. Za to na ogół łatwo je brać. Jest w tym część prawdy. Ale druga prawda mówi o tym, że nie wszystko można kupić za gotówkę. Czasem trzeba się posiłkować kapitałem obcym. Kredyt jako instrument finansowy jest idealnym i genialnym rozwiązaniem. Jest dźwignią czasową albo lepiej – pozwala podróżować w czasie. To na co trzeba by czekać wiele lat można zrealizować dzięki kredytowi już teraz. Jeśli dołożysz do tego jeszcze dźwignię na odsetkach, to masz nawet szansę na kredyt bez odsetek.

Aby pogodzić oba stanowiska te przestrzegające przed kredytami i te apoteozujące kredyty popatrzmy, jak patrzą doradcy finansowi. Doradcy rozróżniają 2 rodzaje kredytów:

- **kredyty dobre**
- **kredyty złe**

Co to są dobre kredyty. To takie, które generalnie służą do:

- wyjścia ze zdrowotnych problemów
- rozwiązania poważnego problemu życiowego,
- nabywania dachu nad głową,
- nabywania narzędzi pacy (np. samochód, komputer, maszyny)

Kredyt dobry to:

- kredyt hipoteczny na takie mieszkanie lub dom na które Cię stać
- kredyt na samochód, którym dojeżdżasz do pracy i zarabiasz dzięki niemu,
- kredyt na komputer, przy pomocy którego uczysz się lub którym zarabiasz,
- kredyt na narzędzia, maszyny, dzięki którym zarabiasz
- kredyt na edukację, aby zdobyć nowe kompetencje, nowy zawód

Kredyty złe, to:

- uleganie trendom konsumpcyjnym (bo jesteś tego warta)
- uleganie wpływom środowiska – bo sąsiedzi mają
- kredyty służące tymczasowym zachciankom
- kupowanie rzeczy nie mających dla nas tak naprawdę znaczenia, etc.

Jeden ze znanych Doradców Finansowych Alvin Hall w swoim programie telewizyjnym mówił:

> *Nie bierz kredytów, aby płacić za wakacje, święta, podarunki, nowe ubrania lub inne rozkoszne przyjemności*[1]

Kredyty złe to kupowanie rzeczy, na które Cię nie stać. To nadużywanie karty kredytowej, aby nabyć odzież lub inne rzeczy na wyprzedażach, wakacje lub dobra luksusowe, na które Cię nie stać, samochody na pokaz, domy lub mieszkania powyżej naszego standardu etc…

A zatem kupno mieszkania na kredyt hipoteczny może być zarówno dobrym jak i złym rozwiązaniem. Bardzo często podejmując decyzję kredytową ludzie rozumują następująco: zarabiam 4 000 zł to rata za 1 500 zł jest do udźwignięcia. Nikt nie patrzy w szerszej perspektywie na całokształt kosztów.

[1](Alvin Hall, What not to spend, Hodder and Stoughton, London 2004, ISBN 0 340 83603 2

W przypadku kredytów poniższa mapa informacji powinna ci pomóc:

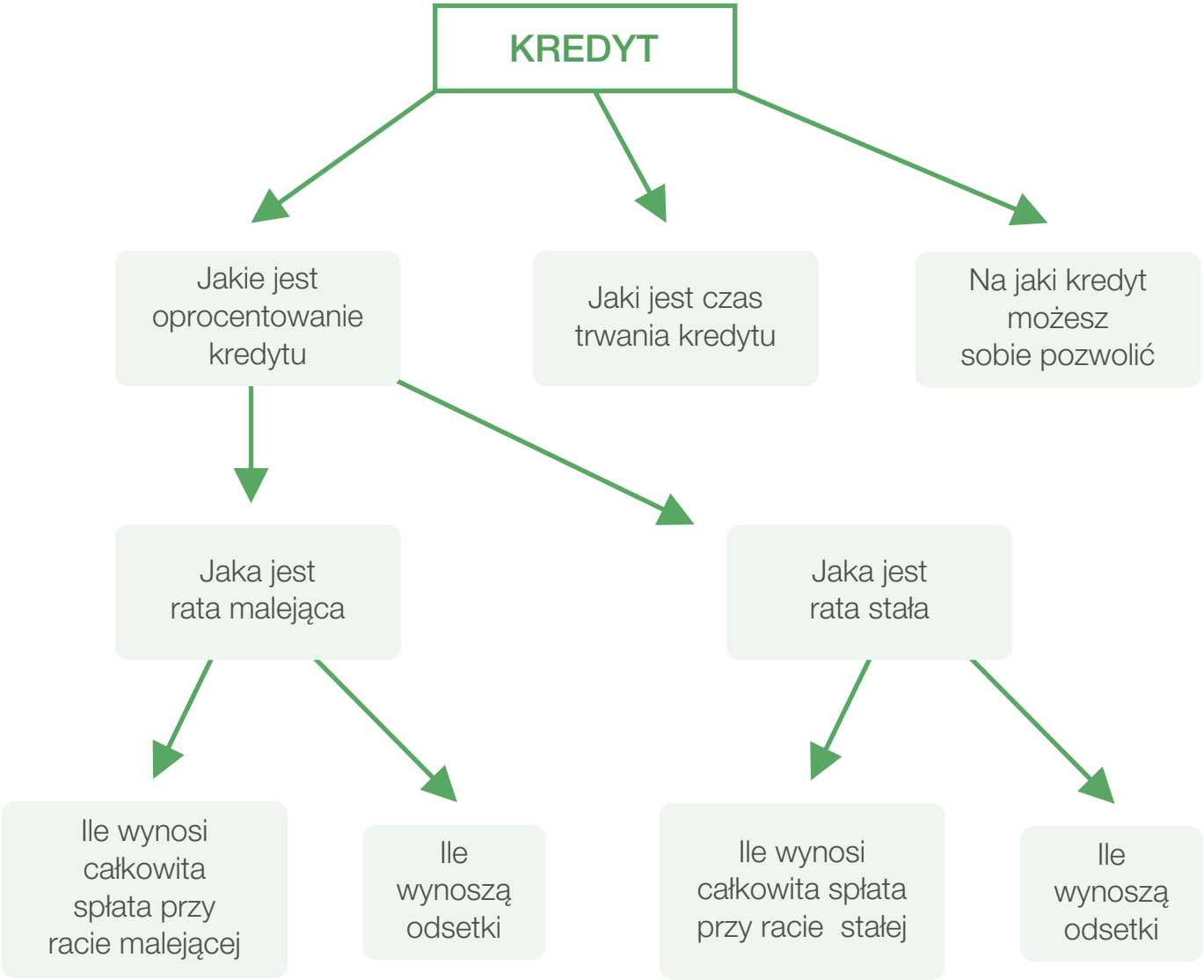

O wszystkie te rzeczy możesz dopytać w biurze kredytowym lub w banku. Problem jest tylko taki, że nie jesteś w stanie w żaden sposób sprawdzić tych informacji. Bardzo często dostaniesz wyliczenia z ukrytymi kosztami. To prawie nagminna praktyka w bankach. Jest tylko jeden sposób, aby być niezależnym. Musisz mieć komputer finansowy i umieć się nim posługiwać.

Wtedy sprawdzisz fakty finansowe dotyczące kredytu. Wcześniej bowiem poznałeś fakty marketingowe na temat tego kredytu. Aby przy pomocy komputera finansowego sprawdzać sobie dane o kredycie potrzebujesz kilku informacji:

- częstotliwość rat
- ilość lat
- oprocentowanie
- kwota kredytu
- wysokość raty

Jeśli posiadasz 4 z tych pięciu informacji zawsze znajdziesz tę szukaną ostatnią. Powyższe dane wystarczają, aby sprawdzić dane z kredytu. Przyjrzyj się poniższym przykładom.

Rata

N	25
P/YR	12
I/YR	5,3
PV	80 000,00
PMT	- 481,76 zł
FV	0
MODE	END

Kamil wziął 80 000 zł kredytu na 25 lat. Roczne oprocentowanie to 5,3% Ile wyniesie rata stała kredytu?

Po wprowadzeniu danych komputer pokaże 481,76. A zatem rata to 481,76 zł.

Oprocentowanie

N	25
P/YR	12
I/YR	?
PV	300 000,00
PMT	- 1 932,90
FV	0
MODE	END

Kinga płaci co miesiąc ratę równą w wysokości 1 932,90.zł Kupiła za 300 000 zł mieszkanie. Będzie spłacać 25 lat. Ile wynosi oprocentowanie kredytu?
Po wprowadzeniu danych komputer pokaże 6. A zatem oprocentowanie roczne kredytu to 6%.

Kwota kredytu

N	15
P/YR	12
I/YR	6,5
PV	?
PMT	- 2613,32
FV	0
MODE	END

Karol płaci co miesiąc ratę równą w wysokości 2 613,32. Kredyt wziął na 15 lat, Oprocentowanie wynosi 6,5% rocznie. Ile wziął kredytu?

Po wprowadzeniu danych komputer pokaże 300 000. A zatem jest to 300 000 zł.

Ilość lat

N	?
P/YR	12
I/YR	7,5%
PV	250 000,00
PMT	- 2 013,98
FV	0
MODE	END

Krystyna ma miesięczną ratę równą 2 013,98 zł. Wzięła 250 000 zł na 7,5%. Jak długo będzie musiała płacić?

Po wprowadzeniu danych komputer pokaże N = 240. A zatem jest to 240 miesięcy czyli 20 lat.

Całkowita spłata i odsetki

Krystyna będzie spłacać 2 013,98 x 12 miesięcy x 20 lat = 483 355,28
Tyle zapłaci łącznie razem.
Odsetki to 483 355,28 – 250 000 = 233 355,20 zł
Przy pomocy komputera finansowego możesz błyskawicznie mieć informacje. I wtedy możesz porównać ją z tą bankową. Przekonasz się wówczas, czy były jakieś ukryte koszty czy też nie.

Kredyty są koniecznością w dzisiejszych czasach i całe szczęście, że istnieją. Rozsądne korzystanie poprawia sytuację, pozwala realizować cele, marzenia, projekty, przedsięwzięcia biznesowe. Złe korzystanie wpędza w kłopoty i problemy. Niestety, niezależnie od tego jak bardzo popularny i potrzebny to produkt - bardzo niewiele osób potrafi obliczać sobie ratę, odsetki, kwotę pozostałą do spłacenia, relację pomiędzy kapitałem a odsetkami. Panuje słuszne na ogół przekonanie, że im niższe oprocentowanie – tym lepiej. Ale precyzyjnie niewiele osób potrafi ocenić ofertę i wybrać kredyt.

Przeanalizuj poniższy przypadek:

Kredyt samochodowy

Zamierzasz kupić samochód wart 50 000 zł. Masz 15 000 zł wkładu własnego, potrzebujesz zatem finansowania na 35 000 zł. Chciałbyś raty równe płatne co miesiąc. I teraz masz 2 dealerów.

- Dealer I oferuje 35 000 zł kredytu na 9,4%, na 4 lata. Musisz wykupić ubezpieczenie OC, AC i NW za 2 200 zł.
- Dealer II oferuje 35 000 kredytu na 11,1%, na 3 lata, oraz OC, AC i NW za promocyjną cenę 330 zł.

Jak się domyślasz, każdy zachwala swoją propozycję - bo jest „najlepsza" na rynku. Możesz to policzyć:

P/YR	12
FV	0
PV	35 000 zł
I%	9,4%
N	4
PMT	

Po wprowadzeniu tych informacji do komputera i naciśnięciu PMT otrzymujesz 877,64. Tyle wynosi rata.

Rata 877,64 zł x 48 = 42 126, 69 zł. Tyle zapłacisz łącznie dealerowi. Odsetki wynoszą zatem 42 126,69 – 35 000 = 7 126, 69 zł
Ubezpieczenie to 2 200 zł
Całkowity koszt odsetek i ubezpieczenia to 7 126,69 + 2200 zł = 9 326,69 zł

Dealer II

P/YR	12
FV	0
PV	35 000 zł
I%	11,1%
N	3
PMT	

Po wprowadzeniu tych informacji do komputera i naciśnięciu PMT otrzymujesz 1147,51. Tyle wynosi rata.

Rata 1147,51 zł x 36 = 41 310,48 zł. Tyle zapłacisz łącznie dealerowi. Odsetki wynoszą zatem 41 310,68 – 35 000 = 6 310,48 zł
Ubezpieczenie to 330 zł
Całkowity koszt odsetek i ubezpieczenia to 6 640, 48 zł

Porównaj teraz obie możliwości:

	Dealer I	Dealer II	Różnica
Odsetki zł	7 126,69	6 310,48	816,21
Ubezpieczenie zł	2 200,00	330,00	1 870,00
Razem zł	9 326,69	6 640,48	2 686, 21

Wychodzi na to, że oferta Dealera II mimo droższego kredytu jest lepsza. Jeżeli skorzystasz z jego propozycji zapłacisz 2 686,21 mniej.

Oczywiście przy założeniu, że stać cię na ratę o 269,87 zł droższą, (1147,51 - 877,64 = 269,87)

A zatem analiza pomaga. Możesz zaoszczędzić pieniądze. Jest to szczególnie ważne w przypadku kredytów hipotecznych, gdy kwoty są co najmniej 10x większe.

Pamiętaj, że przy spłacie kredytu zawsze istnieją 2 możliwości:

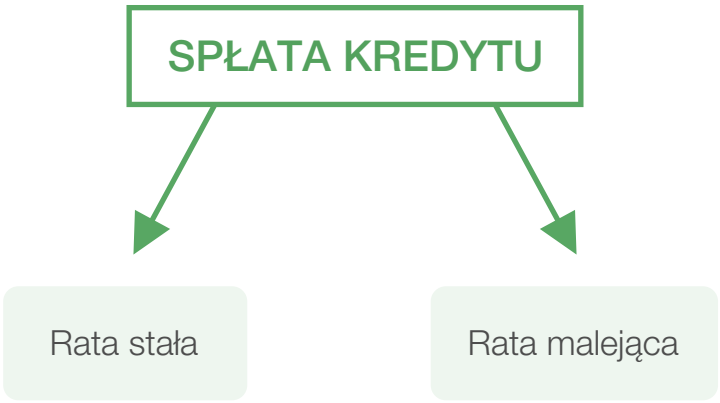

Każda z tych rat ma różną budowę. Istnieją też różne mechanizmy w obrębie tych rat. Inaczej układają się proporcje między odsetkami i kapitałem.

Z tego powodu ten sam kredyt będzie miał różną ilość odsetek, przy racie stałej więcej, przy racie malejącej mniej. A zatem różne też będą jego koszty. Kredyt z ratami malejącymi będzie tańszy. Kredyt z ratami stałymi będzie droższy.

Rata malejąca

- W przypadku rat malejących kwota kapitału jest stała a odsetki maleją.
- Wpłaca się coraz to mniejszą ratę.
- Odsetki maleją, a część kapitałowa pozostaje ciągle taka sama.

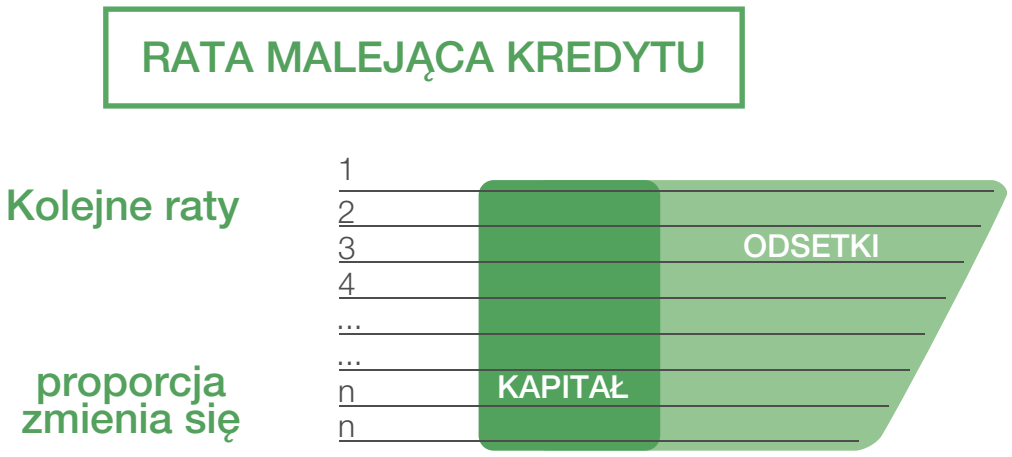

Rata równa (stała)

- W przypadku rat równych spłacasz ciągle taką samą kwotę
- W każdej racie proporcja pomiędzy częścią kapitałową a odsetkami zmienia się.
- Część kapitałowa rośnie a odsetki maleją.

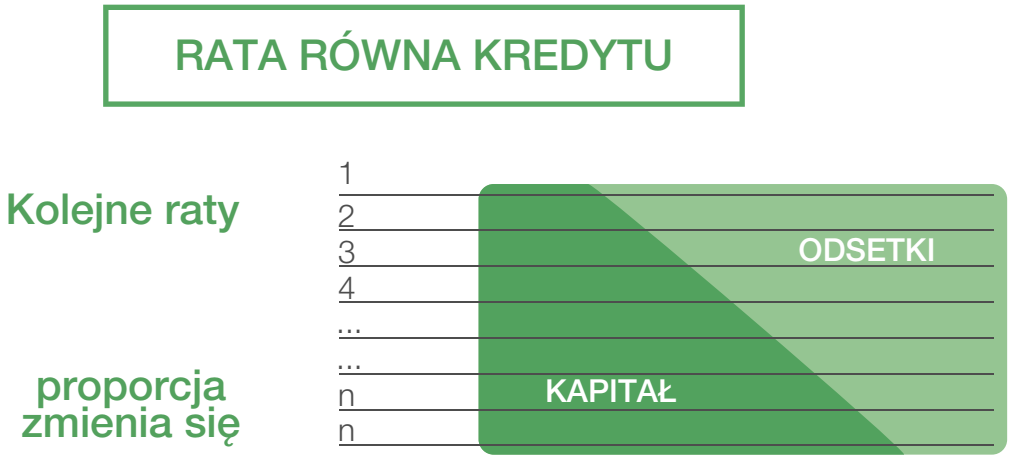

Popatrz na ten sam kredyt:

- 120 000 zł
- na 10 lat
- na 12 %

Rata malejąca

Rata malejąca pierwsza to 1000 zł kapitału + 1200 zł odsetek.
Rata malejąca ostatnia to 1000 zł kapitału + 10 zł odsetek
Łącznie odsetki to 72 600 zł, a zatem łączny koszt spłaty to 196 600 zł

Rata stała

Rata stała to 1721,65 zł.
W pierwszej racie kapitał to 521,65 zł a odsetki 1200 zł
W ostatniej racie kapitał to 1 704,60 zł a odsetki 17,05 zł
Łącznie odsetki to 86 598,17 zł a zatem łączny koszt spłaty to 206 598,17 zł

Różnica wynosi 13 998,17 zł, tyle więcej zapłacisz regulując zobowiązanie ratami równymi.

Nr Raty	Rata stała 2642,61		Rata malejąca		
	Kapitał	Kapitał	Kapitał	Odsetki	Razem
1	521,65	1200,00	1000	1200	2200
30	696,14	1025,51	1000	900	2100
60	938,30	783,35	1000	600	1600
67	1005,98	715,67	1000	530	1530
90	1264,68	456,97	1000	300	1300
120	1704,60	17,05	1000	10	1010

Dopiero 67 rata stała ma część kapitałową taką jak rata kapitałowa raty malejącej. Minęło już 5 lat i 7 miesięcy kredytu. Dlatego też odsetek jest więcej i kredyt jest droższy.

Przypomnij sobie kredyty samochodowe i 2 dealerów. Co by było gdybyś musiał wziąć kredyt w całości na samochód czyli 50 000 zł?

	Dealer I	Dealer II
Oprocentowanie	9,4 %	11,1%
Lata	4	3
Rata	1253,77	1639,30
Odsetki	10 180,08	9 014,97
Całkowita spłata	60 180,98	59 014,97
Za ile % ceny kupiłeś auto?	120,36%	118,03%

Gdybyś takie auto kupował na 5 letni kredyt na 8,95% to rata wynosiłaby 1 036,70 zł . Odsetki 12 202,29 zł, a auto kupiłbyś za 124,40%.

Warto zapamiętać:

Biorąc kredyt zastanów się czy będziesz spłacać ratą stałą czy ratą malejącą. Im niższe oprocentowanie tym lepiej, ale należy obliczać biorąc całokształt danych. Rata stała jest niższa niż malejąca, ale odsetki w sumie są wyższe. W przypadku raty malejącej jest na odwrót. Wynika to z budowy raty, a w szczególności realizacji między kapitałem a odsetkami. Kupując na kredyt pamiętaj, że zawsze płacisz kilkadziesiąt procent powyżej ceny.

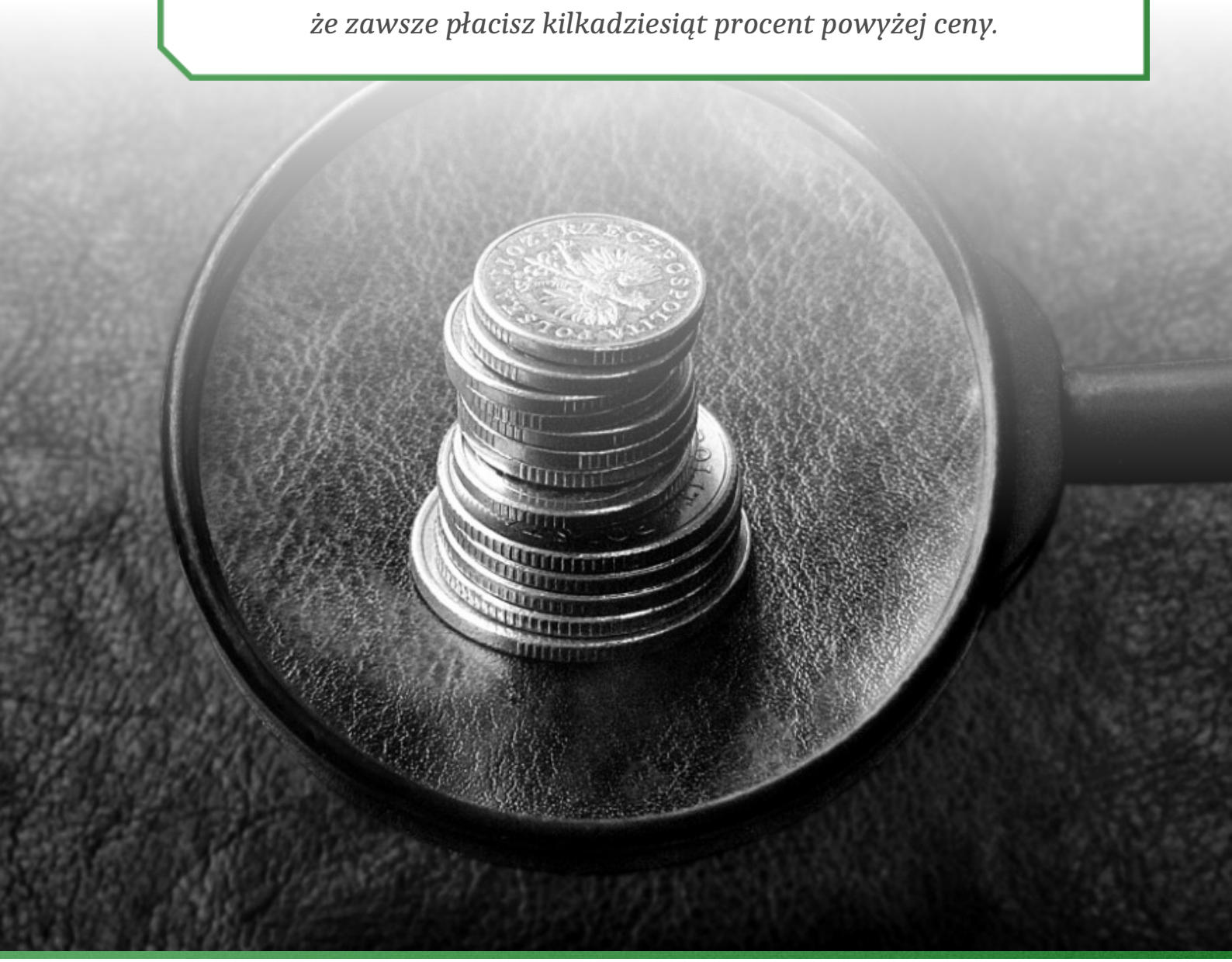

Jeżeli zastanawia cię problem, czy umiesz poradzić sobie z kredytem, to może zainteresuje Cię kurs: Jak liczyć zagadnienia związane z kredytem?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Każdy chce, żeby kredyt był szybki i tani.
Niewiele osób potrafi jednak policzyć sobie najważniejsze zagadnienia:

- Ile wynosi rata kredytu?
- Jak jest oprocentowany kredyt?
- Ile czasu trzeba spłacać kredyt (np. zadłużenie na karcie kredytowej)?
- Ile kredytu zostaje do spłacenia w dowolnym momencie?
- Jaka jest część kapitałowa dowolnej raty?
- Jaka jest część odsetkowa dowolnej raty?
- Jaka jest część kapitałowa w dowolnym okresie rat?
- Jaka jest część odsetkowa w dowolnym okresie rat?
- Ile wynoszą odsetki z całości kredytu?
- Jaki jest całkowity koszt spłaty kredytu?

Ile kosztuje nieruchomość na kredyt hipoteczny?

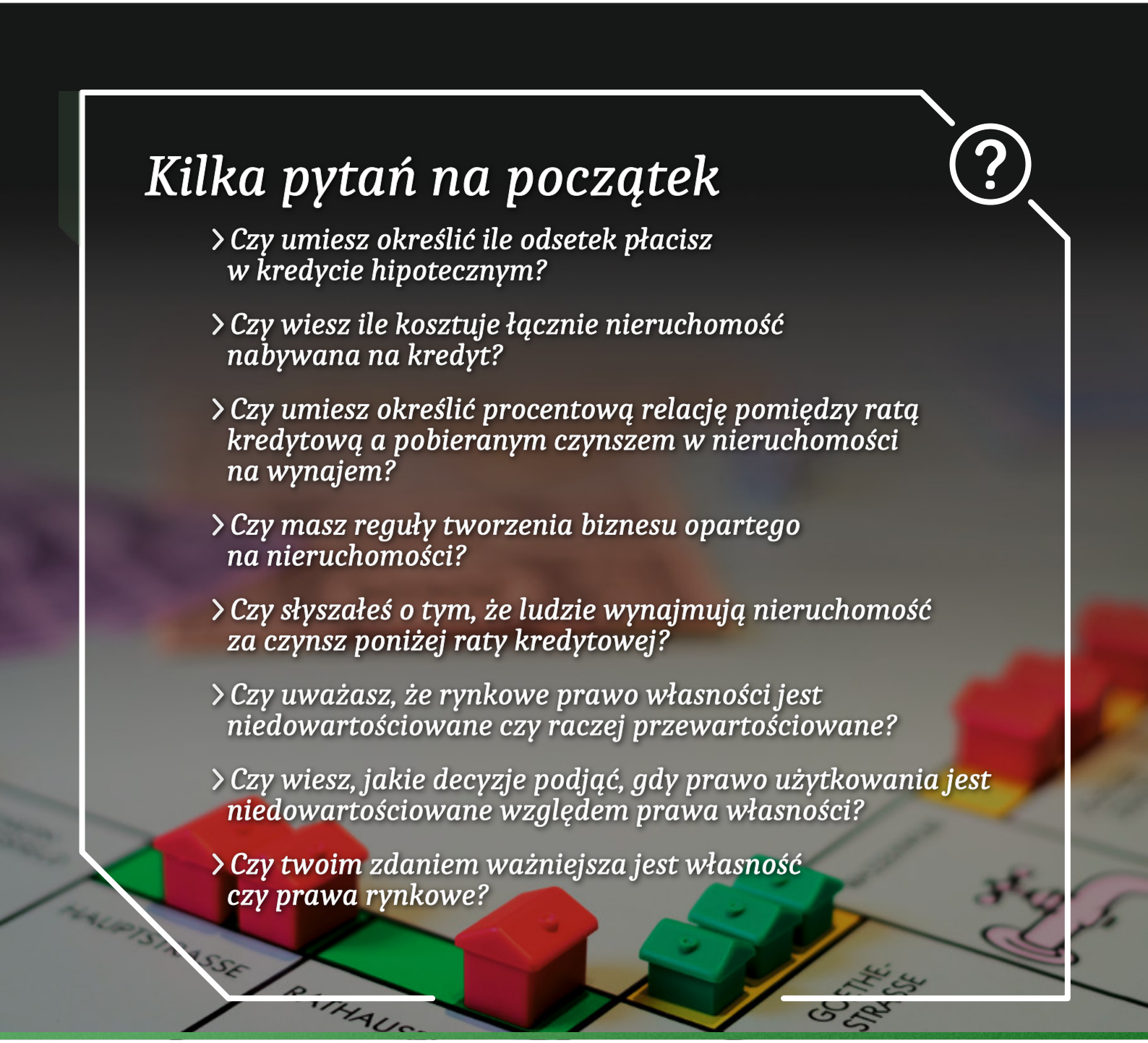

Kilka pytań na początek

- *Czy umiesz określić ile odsetek płacisz w kredycie hipotecznym?*
- *Czy wiesz ile kosztuje łącznie nieruchomość nabywana na kredyt?*
- *Czy umiesz określić procentową relację pomiędzy ratą kredytową a pobieranym czynszem w nieruchomości na wynajem?*
- *Czy masz reguły tworzenia biznesu opartego na nieruchomości?*
- *Czy słyszałeś o tym, że ludzie wynajmują nieruchomość za czynsz poniżej raty kredytowej?*
- *Czy uważasz, że rynkowe prawo własności jest niedowartościowane czy raczej przewartościowane?*
- *Czy wiesz, jakie decyzje podjąć, gdy prawo użytkowania jest niedowartościowane względem prawa własności?*
- *Czy twoim zdaniem ważniejsza jest własność czy prawa rynkowe?*

Mieszkać każdy gdzieś musi, nawet gdyby była to słynna „kurna chata", o której śpiewał w swym przeboju niezapomniany Jan Kaczmarek. Innymi słowy, każdy potrzebuje nieruchomości. I tym dobrem – w odróżnieniu np. od samochodu jest zainteresowany każdy. Każdy chce posiadać nieruchomość. Czy rzeczywiście może ją posiadać?

Jeśli nie interesowałeś się do tej pory zagadnieniem – zdziwisz się. Nigdy nie będziesz posiadać nieruchomości. Zdziwisz się jeszcze bardziej - bo przecież posiadasz nieruchomość! Otóż nie, nie posiadasz. To co posiadasz to prawo do użytkowania nieruchomości. Możesz w niej mieszkać, możesz nią władać, możesz czerpać z niej pożytki. Ale nieruchomości nie masz i nigdy mieć nie będziesz.

W przypadku nabywania praw do nieruchomości masz zawsze jedną z dwóch sytuacji:

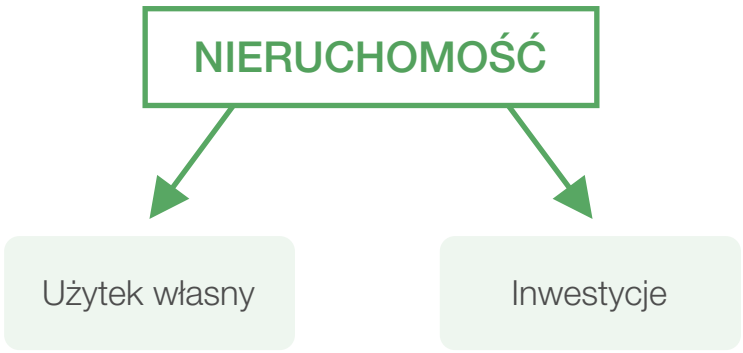

Każda z sytuacji generuje konieczność innych działań:

- W przypadku użytku własnego potrzebna jest dźwignia na kredycie aby odzyskać odsetki z kredytu.
- W przypadku wykorzystywania inwestycyjnego konieczny jest system biznesu opartego o nieruchomości

Problemem wspólnym dla obu sytuacji jest finansowanie – czyli kredyt hipoteczny.

Abyś był we właściwym nastroju policzymy 3 przypadki kredytu hipotecznego. Przyjmijmy dla przykładu 7 000 zł za m^2. Kredyt weźmiemy na lat 30. Sprawdzimy koszty przy całym spektrum oprocentowania kredytowego.

1. Kredyt oprocentowany na 5,5%
2. Kredyt oprocentowany na 8,5%
3. Kredyt oprocentowany na 11,5%

700 000 zł kredytu na 30 lat			
Oprocentowanie	**5,5 %**	**8,5%**	**11,5 %**
Rata	3 974,52	5 382,39	6932,04
Całkowita spłata	1 430 828,28	1 937 881,98	2 495 534,41
Odsetki	730 828,28	1 237 881,98	1 795 534,41
Cena nabycia nieruchomości	1 430 828,28	1 937 881,98	2 495 534,41
Cena, jako % wartości nieruchomości	204,40%	276,81%	356,50%

Wniosek z tego jest prosty, aczkolwiek nie jest radosny. Przeciętnie kupujesz nieruchomość za 200 % – 300% ceny lub więcej. A zatem płacisz 2 - 3 razy więcej niż jest ona warta.

Jako humanista z finansowymi kompetencjami zawsze patrzę okiem kulturoznawcy na działania ludzi. I w przypadku nieruchomości zauważam przeogromny wpływ polskiego romantyzmu, jako podstawę decyzyjną. A szczególnie negatywny wpływ Adama Mickiewicza z jego hasłami Ody do Młodości.

Jest tak:

Mierz siły na zamiary. Większość ludzi, kiedy myśli o nieruchomości działa według schematu:

- chcę nabyć prawa własności
- wyszukuję nieruchomość
- poszukuję kredytu
- zadłużam się na 30 lat
- uzależniony od wahań rynkowych męczę się ze spłatą
- w efekcie płacę 2-3 razy więcej za nieruchomość
- nie stosuję żadnej dźwigni finansowej, bo nie mam o niej pojęcia
- wolę stracić kilkaset tysięcy zł na odsetkach niż kilka tysięcy na Profesjonalny Plan Finansowy, który szczegółowo opisuje kupno nieruchomości
- wierzę w zdane: „w końcu to moja nieruchomość i nikt mi nic nie musi tłumaczyć, bo nieruchomość każdy umie kupić”

A mogłoby być tak:

Mierz zamiar podług sił. Zgodnie z zasadami planowania finansów osobistych sprawdzam na ile nieruchomości mnie stać, jako człowieka zdrowego finansowo.

- zamawiam Profesjonalny Plan Finansowy z dźwignią na nieruchomości
- analizuję parametry kredytu i obliczam ratę
- sprawdzam przepływy finansowe i wpływ raty
- ustalam proporcje finansowe
- sprawdzam ile nieruchomości kupię za kredyt
- kupuję nieruchomość
- łatwo i szybko spłacam
- podnoszę standard życia
- kupuję następną nieruchomość według tego samego schematu

Co to oznacza?

Słyszałeś pewnie nie raz, albo czytałeś o pętli kredytu, o tym jak „złe banki" wciskają kredyty, a ludzie mają problemy. Kredyt hipoteczny to rewelacyjna forma nabywania nieruchomości i ogromna pomoc ze strony banku. Oczywiście nie jest bezinteresowna, bank otrzymuje 2-3 razy więcej niż pożyczył. Z drugiej strony pomyśl sam – gdybyś dał komuś 500 000 zł i przez 30 lat je odbierał, zrobiłbyś to za darmo?

Najczęściej obiegowo słyszę opinię podawaną przez „ekspertów" o kredytach. W ich rozumieniu kredyt zły to drogi, kredyt dobry to tani, a oni są ekspertami dlatego, że mają tani do zaoferowania.

Jeśli przyjmiemy tę zasadę za regułę, to każdy kto wiezie w nocy taksówką dziecko do szpitala jest niewątpliwie głupi. Płaci 50 zł, a przecież następnego dnia mógłby to zrobić dziennym tramwajem lub autobusem za 3 zł. Każdy „ekspert od problemu drogi/tani" to zauważy. A każdy zdroworozsądkowy człowiek stwierdzi, że jest to bez sensu bo o zdrowie a nie o pieniądze tu chodzi.

Eksperci od drogich i tanich kredytów przekazują informację typu w moim ogródku jest najwięcej słońca. Zawsze? Cały czas? O północy też?

Jak można mieć najlepszą ofertę na dynamicznym rynku, gdy produkt trwa 30 lat?

Kredyt zły to kredyt służący do nabywania praw do takiej nieruchomości, której nie możemy utrzymać i spłacić, bo nas na to nie stać. Tani kredyt użyty w takim celu jest złym kredytem.

Kredyt dobry to taki, który pomaga sfinansować nieruchomość, na którą Cię stać. Kredyt, który jesteś w stanie spłacać bez problemu nawet gdy się pogorszy Twoja sytuacja finansowa lub podniesie oprocentowanie kredytu. Kredyt dobry to taki, który jesteś w stanie otrzymać spełniając określone warunki. Jeśli przy okazji jest nisko oprocentowany – tym lepiej. Im niżej – tym lepiej dla Ciebie.

Wyobraź sobie sytuację w której potrzebujesz 500 000zł na 30 lat:

- **Bank A proponuje 5,95 %**, ale umowa jest sztywna, opóźnienia w spłatach skutkują dużymi odsetkami, a przekroczenie 30 dni wypowiedzeniem kredytu
- **Bank B proponuje 7%**, masz prawo zawiesić raty na pół roku nie częściej niż raz na 3 lata, wypowiedzenie następuje dopiero po przekroczeniu 365 dni.

Bank A jest tańszy, wybierzesz go?

> *Warto zapamiętać:*
> *Jeżeli słyszysz od „eksperta" zdanie –*
> *„mamy najlepszą ofertę rynkową" – uciekaj natychmiast.*
> *W ogóle nie dyskutuj.*
> *To jeden z tych ekspertów, którzy mają najwięcej słońca w ogródku, nawet o północy....*

Oprocentowanie oczywiście jest ważne i daje wymierne efekty. Z pewnością słyszałeś, że kredyty są drogie, Wszystko ma swoją cenę. Ale warto też umieć policzyć te najważniejsze rzeczy. Popatrz co znaczy różnica 1% w oprocentowaniu kredytu.

Na przestrzeni 30 lat może to dać dużo:

Kredyt hipoteczny 300 000 zł na 30 lat				
Stopa %	Rata	Wpłacisz do banku	Ponad kredyt zapłaciłeś	O ile więcej oznacza 1%
5%	1 610,46	579 765,60	279 765,60	
6%	1798,65	647 514,57	347 514,57	67 747,22
7%	1 995,91	718 526,69	418 526,69	71 012,12
8%	2 201,29	792 465,74	492 465,74	73 939,05
9%	2 413,87	868 992,43	568 992, 43	76 526,69
10%	2 632,71	947 777,30	647 777,30	78 784,87
11%	2 856,97	1 028 509,27	728 509,27	80 731,97
12%	3 085,84	1 110 901,60	810 901,60	82 392,33

A zatem łatwo można zauważyć:

- kredyt na 6% zamiast na 5% jest drożysz o 67 747,22 zł więcej
- kredyt na 7% zamiast na 6% jest droższy o 71 012,12 zł więcej
- kredyt na 8% zamiast na 7% jest droższy o 73 939,05 zł, etc…

Warto zatem szukać niższego oprocentowania, ale nie może ono stanowić podstawy wyboru, są też inne kryteria.

Istnieje pewna reguła dotycząca zadłużenia. Ta Złota Reguła mówi, że nie należy się zadłużać na więcej niż 1/3 (dokładniej 38%) własnych przepływów. To oznacza, że jeżeli zarabiasz 10000 zł to możesz wydać na wszystkie kredyty tylko 3 800 zł. Na sam kredyty hipoteczny oczywiście mniej, ponieważ zapewne masz jeszcze inne oprócz hipotecznego, np. kartkę kredytową lub kredyt samochodowy. Jak wygląda Złota Proporcja Twoich pieniędzy – możesz sprawdzić i obliczyć samemu.

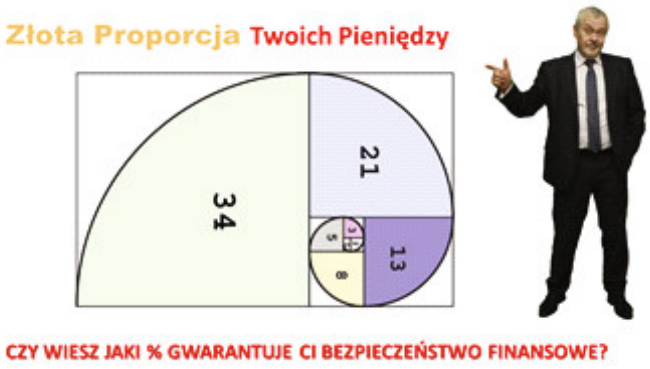

Wpisujesz swoje wpływy w aktywnych polach w formularzu Excela. Otrzymasz proporcję:

- wydatki a długi
- wydatki a inwestycje
- podział długów

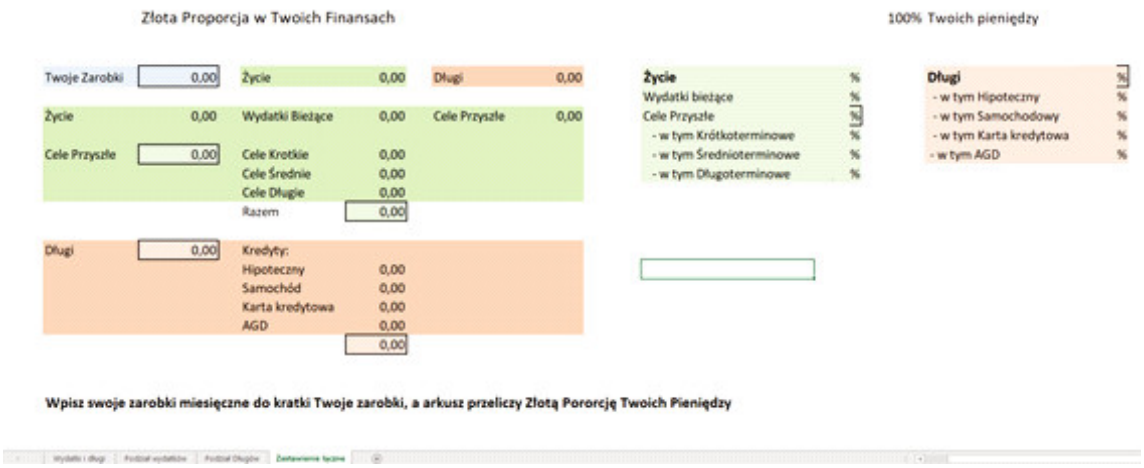

Informację o kursie możesz przeczytać pod linkiem:
Kurs: Jak Złota Proporcja dzieli twoje pieniądze? Kliknij.

Popatrz na przykładzie raty 1 000 zł na jaki kredyt możesz sobie pozwolić:

1000 zł raty, 30 lat kredytu hipotecznego, kwota kredytu przy oprocentowaniu						
4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%
209 461,24	186 281,62	166 791,61	150 307,57	136 283,49	124 281,87	113 950,82

Jeśli zarabiasz 3 000 zł to możesz spokojnie obsłużyć kwotę od 113 950,82 zł do 209 461,24 zł – w zależności od oprocentowania. Przyjmując średnią cenę 6 000 zł za m^2 można łatwo obliczyć, że za takie pieniądze wychodzi od 18,99 m^2 do 34,91 m^2 mieszkania. Niewątpliwie mało. Ale tu odpowiadamy sobie na pytanie jak wygląda zdrowie finansowe, a nie gdzie i jak kupić tanio nieruchomość.

Gdyby przyrównać zdrowie finansowe do funkcjonowania samochodu to można powiedzieć, że z niesprawnymi hamulcami, albo bez świateł też można jechać. W Kairze np. najważniejszy jest klakson. Widziałem samochody bez kierunkowskazów, szyb, świateł, maski, drzwi, dachu, siedzeń w środku, bagażnika. Ważne, żeby jechał i można było trąbić. Ale czy czułbyś się dobrze w takim samochodzie?

Z przepływów finansowych ma wynikać, że jesteś stanie je spłacać.
Popatrz jak rośnie twoja rata przy zamianie oprocentowania:

209 461,24 kredytu na 30 lat				
Oprocentowanie	4%	8%	12%	16%
Rata	1000 zł	1536,95 zł	2154,54 zł	2816,74 zł

Jeśli kredyt podrożeje o 100% czyli z 4% na 8% nadal możesz wpłacać ratę.
A teraz wariat taki, że wydajesz 1500 zł z twoich 3000 na ratę.
Dzięki temu wziąłeś więcej kredytu. Popatrz jak rośnie twoja rata przy zamianie oprocentowania:

314 191,86 kredytu na 30 lat				
Oprocentowanie	4%	7,3%	10,26%	11,03%
Rata	1500 zł	2154,54 zł	2816,74 zł	3000,00 zł

W pierwszym przypadku, gdy kredyt podrożeje o 100%, rata wrasta do połowy Twoich zarobków. W drugim przypadku od tego zaczynasz. Gdy kredyt podrożeje z 4% na 7,3%, czyli o 82,5%, osiągasz taki poziom rat jak przy 300% podwyżce w pierwszym przypadku.

Aby dobrze opanować materię kredytów musisz być w stanie:

- obliczać ratę kredytu stałą
- obliczać całkowity koszt spłaty
- obliczać odsetki
- obliczać na ile kredytu jesteś w stanie sobie pozwolić
- obliczać proporcję między kapitałem a odsetkami w racie
- obliczać ile pozostaje do spłaty w dowolnym okresie
- obliczać kapitał spłacony w dowolnym okresie
- obliczać odsetki w dowolnym okresie

Dopiero te umiejętności pozwolą ci zbudować dźwignię finansową, dzięki której odzyskasz stracone odsetki. Możesz zrobić tak, że nie stracisz pieniędzy na odsetki. Idea jest prosta. Zróbmy to na modelowym przykładzie nieruchomości na wynajem.
Przypomnijmy sobie tabelkę z oprocentowaniem:

Kredyt hipoteczny 300 000 zł na 30 lat				
Stopa %	Rata	Wpłacisz do banku	Ponad kredyt zapłaciłeś	Miesięczna cena wynajmu
5%	1 610,46	579 765,60	279 765,60	1 610,46
6%	1798,65	647 514,57	347 514,57	1798,65
7%	1 995,91	718 526,69	418 526,69	1 995,91
8%	2 201,29	792 465,74	492 465,74	2 201,29
9%	2 413,87	868 992,43	568 992, 43	2 413,87
10%	2 632,71	947 777,30	647 777,30	2 632,71
11%	2 856,97	1 028 509,27	728 509,27	2 856,97
12%	3 085,84	1 110 901,60	810 901,60	3 085,84

Jeśli to lokal 50 m^2 to pewnie da się wynająć za kwotę 1 500 zł - 2 000 zł brutto. A to oznacza, że możesz tylko brać kredyty poniżej 7%. Po uwzględnieniu wszystkich kosztów pewnie takie za 3,5% - 5%.
I tu się zaczynają problemy:

- albo nie ma takich kredytów
- albo nie uzyskasz odpowiednio wysokiego czynszu

I dlatego musisz nauczyć się tworzyć dźwignie finansową innymi sposobami:

- po pierwsze musisz odzyskać koszty
- po drugie musisz na tym zarabiać

A zatem potrzebujesz dodatkowych kompetencji. Musisz wiedzieć co zrobić, aby do spłaty kredytu wykorzystać procent składany, działający dla Ciebie a nie przeciw Tobie. Musisz widzieć jak składać razem produkty finansowe tak, aby produkowały Ci pieniądze. A co najważniejsze jakie proporcje zastosować i jak złożyć produkty finansowe tak, aby z perspektywy lat kredyty hipoteczny był za darmo?

To wszystko jest możliwe do wykonania. Wymaga tylko trochę większych kompetencji finansowych i przeliczeń przy pomocy komputera finansowego.

Warto zapamiętać:

Kupując prawa do nieruchomości przy pomocy kredytu płacisz 2- 3 razy więcej za nieruchomość niż wynosi jej rzeczywista cena. Większość ludzi nie wie o tym. Szukając finansowania koncentruje się na tym, żeby kredyt był tani Oprocentowanie jest ważne, ale większym problemem jest wyliczenie na jaki kredyt Cię stać. Jeśli masz odpowiednie kompetencje finansowe, to możesz sobie wszystko policzyć. Wówczas przepływy finansowe są bezpieczne.
Wiedza finansowa ponadto pozwala zbudować dźwignię finansową, dzięki której można odzyskać całe odsetki z kredytu.

Jeżeli chcesz więcej wiedzy na temat decyzji finansowych możesz się zapisać na Webinar:
Jak podejmować skuteczne decyzje finansowe?
Informacje i aktualne terminy znajdziesz pod tym linkiem – kliknij!

Czym są plany długo i średnioterminowe?

Większość ludzi robi różne plany. Najczęściej są one krótkookresowe albo dotyczą chwili. Chętnie planujemy coś co się ma wydarzyć niedługo i będzie trwało krótko. To co się wydarzy za kilkanaście lub kilkadziesiąt lat i będzie trwało długo, planujemy raczej niechętnie.

W naszym kraju nie ma tradycji robienia długjch planów finansowych. Dotyczy to zwłaszcza takich planów, w których mamy inwestować, oszczędzać, coś tworzyć, budować finansową przyszłość w oparciu o rezygnację z częściowej konsumpcji. W tej materii mamy nadzwyczaj dobrze rozwinięty zmysł przezorności:

- Nie wiemy jaka będzie przyszłość
- Nie można deklarować oszczędzania na kilkanaście lub kilkadziesiat lat bo można stracić pracę
- Nie wiadomo czy opłaca się inwestować bo mogą się zmienić stopy zwrotu, oprocentowanie, poziom zysku
- Złotówka może tracić na wartości do innych walut
- Nie wiadomo czy nie będzie większej inflacji
- Może być kryzys, etc.

To niewątpliwie słuszne i racjonalne poglądy, tyle tylko, że wypowiadane w niewłaściwym miejscu. A jak wiemy z logiki jeśli z prawdziwych przesłanek dochodzimy do niewłaściwych wniosków, to taka implikacja jest fałszywa. Ponieważ życie społeczne nie znosi próżni, powyższe poglądy są równoważone innymi. Mianowicie takimi:

- Wiemy, że przyszłość będzie wspaniała i przychylna nam
- Można spokojnie planować przepływy na przestrzeni 30 lat bo nie stracimy nigdy pracy
- Stopy procentowe nie zmienią się
- Złotówka nie będzie tracić na wartości do innych walut przez następne 30 lat
- Wiadomo, że nie będzie większej inflacji
- Nie będzie żadnego kryzysu, etc

Ten drugi zestaw poglądów otwieramy zazwyczaj jak parasol w potrzebie, szczególnie wtedy, gdy bierzemy wieloletni kredyt, np. hipoteczny. Wówczas wszytkie obawy co do przyszłośći przemijają i znikają…

W naszym kraju mało pisze się na temat planowania finansów osobistych. Podstawę do zarządzania i tworzenia można ująć w 3 punktach. Aby skutecznie zarządzać finansami osobistymi należy:

- pamiętać, aby mniej wydawać niż się zarabia
- pamiętać, aby pozwolić swoim pieniądzom pracować dla siebie
- pamiętać, aby mieć kapitał zapasowy na nieoczekiwane zdarzenia

Idee te można znaleźć w prasie poświęconej zasadom planowania finansowego[1]. Rozszerzając te idee możemy stwierdzić, że aby skutecznie zarządzać należy przestrzegać trzech generalnych działań:

A oto one:

1. Kontrola przepływów finansowych. Dzięki Kontroli codziennych wydatków umożliwiamy sobie rzeczy przynoszące satysfakcję i zabawę

2. Celowe działania finansowe. Wybór i świadome działanie, aby osiągnąć długoterminowe cele finansowe.

3. Budowanie zabezpieczenia finansowego. Zabezpieczenie jest po to, aby w razie trudnej sytuacji ochronić się przed finansowym nieszczęściem

[1]confe: Aaron Patzer, Three Principles of Personal Finance: All You Need to Know for Financial Success" www.mint.com

Aby zatem dobrze zrządzać swoimi finansami osobistymi potrzebne są średnioterminowe i długoterminowe plany finansowe. Będą one częściami składowymi Planu Finansowego Całego Życia. To nic innego jak szczegółowy plan finansowy. Składa się z kilkunastu elementów zawiązanych poszczególnymi planami:

Statystycznie patrząc:

- Nauka trwa do 25 roku życia
- Kariera zawodowa trwa około 40 lat do 65 (67, 70) roku życia
- Okres pozbawiania własnej emerytury za podjęcie dodatkowej pracy trwa od 67 do 85 roku życia

Długoterminowe plany będą dotyczyć zatem wydarzeń odległych 25 lub więcej lat. Do takich działań należy:

- Plan emerytalny
- Plan edukacyjny dla dzieci oraz własny ‘
- Plan pozyskiwania nieruchomości
- Plan niezależności finansowej
- Plan edukacyjny
- Plan ochrony życia

Z kolei **plany średnioterminowe** mają krótszą perspektywę, kilkunastu lat, czasem nawet kilku zaledwie:

- Plan optymalizacji kosztów bieżących
- Plan przepływów finansowych.
- Plan maksymalizacji dochodów (może też być długoterminowy)
- Plan minimalizowani podatków
- Plan budowy kapitału zapasowego

- Plan budowy Wartości Netto
- Plan ochrony ubezpieczeniowej majątku
- Plan programów inwestycyjnych
- Plan zarządzania długami
- Plan oszczędności i korzyści pracowniczych
- Plan osiągnięcia niezależności finansowej

Plany długoterminowe:

Plan emerytalny

Plan emerytalny służy przygotowaniu życia w okresie emerytury. Po 40 latach wpłacania składek Państwo będzie musiało zacząć płacić Tobie. Ponieważ Państwo niechętnie płaci będzie szukać pretekstu, aby nie płacić. Dlatego będziesz po ukończeniu 67 roku życia karany zawieszeniem emerytury za podjęcie pracy zarobkowej. Twój własny plan ma Ci pokazać jak w toku swego życia masz się uniezależnić finansowo na ostatnie 20 lat Twojej egzystencji.

Plan edukacyjny dla dzieci oraz własny

Plan edukacyjny składa się z kilku elementów. Informuje o tym jaka edukacja powinn być zdobyta. Pokazuje drogę dojścia do kompetencji. Pokazuje drogę finansowania i obniżania kosztów edukacji. Pokazuje również konieczność uzupełniania edukacji i kontynuowania jej wraz ze sposobami finansowania.

Plan pozyskiwania nieruchomości

Nieruchomość występuje na ogół w podwójnej roli, jako składnik majątku osobistego (ewentualny cel inwestycyjny) oraz jako dobro użytkowe. Jako produkt inwestycyjny powinna być nabyta tanio i dawać duże zyski, aby zoptymalizować biznes. Jako dobro na własny użytek (nieruchomość docelowa) powinna być sfinansowana przy pomocy dźwigni finansowej, aby odzyskać odsetki z kredytu.

Plan niezależności finansowej

Plan niezależności finansowej pokazuję sposób utrzymania się bez pracy, jedynie z własnych inwestycji oraz drogę dojścia. Aby był możliwy konieczne jest dobre określenie i podsumowanie kosztów oraz określenie poziomu życia z uwzględnieniem procesu inflacji. Plan ten ma dotyczyć całości naszej egzystencji więc ma charakter długoterminowy. Ale jego atrakcyjność wzrasta gdy czas dojścia do niezależności finansowej mieści się w ramach planu średnioterminowego.

Plan ochrony życia

Ten plan z natury rzeczy dotyczy całego życia. Specyfika produktów ubezpieczeniowych wymusza długoletnie działania. Ubezpieczenia na życie, są wtedy najtańsze i najbardziej efektywne pod względem korzyści finansowych. Dobry plan jest potrzebny, ponieważ w różnych etapach życia potrzebny jest różny poziom ochrony. Bez planu najczęściej, albo się niedopłaca do ochrony ryzyka, albo przepłaca.

Plany średnioterminowe:

Plan optymalizacji kosztów bieżących

Plan zakłada rozpoznanie kosztów czyli ich identyfikację. Analiza pozwala dokonać kwalifikacji i kwantyfikacji czy sprawdzić na co się wydaje, jak oraz ile. To pozwala wyciągnąć wnioski i sprawdzić konsekwencje postępowania poprzez symulację zdarzeń. Następnie wyszukane są źródła oszczędności i zastosowane.

Plan przepływów finansowych

Pokazuje Ci co powinieneś robić z własnymi pieniędzmi po podjęciu decyzji o zmianie. Ten plan jest ściśle połączony z planem optymalizacji kosztów. Po ustaleniu możliwych zmian plan pokazuje jak postępować z pieniędzmi z miesiąca na miesiąc. Jest ściśle powiązany z budżetem. Pokazuje elementy budowy zamożności finansowej.

Plan maksymalizacji dochodów

Plan ten może też być długoterminowy. Przez maksymalizację rozumie się tu nie tylko zarabianie pieniędzy poprzez lepszą pracę. To także nadzór i zmiana posiadanych produktów finansowych ze względu na możliwości wzrostu kapitału. Wybiera się te o większym potencjale wzrostu.

Plan minimalizowania podatków

Plan minimalizacji to zarówno dobra analiza własnych podatków z dochodu z pracy jak i podatku od zysków kapitałowych. W jednym i drugim przypadku można znacząco obniżyć podatki, przez co zostaje więcej kapitału, bądź na inwestycje.

Plan budowy kapitału zapasowego

Kapitał zapasowy jest rodzajem wentyla bezpieczeństwa. Chodzi o zgromadzenie kapitału na sytuacje związane z ryzykiem. Ryzyko można sobie wyobrazić, dzięki czemu da się nim zarządzać i można się do niego przygotować. Z reguły chodzi o środki potrzebne do usuwania skutków ryzyka, czyli pieniądze na przetrwanie.

Plan budowy Wartości Netto

Ten plan informuje o tym czy budujemy własny majątek, i w jaki sposób mamy budować własny majątek. Wartość netto jest rozumiana jako różnica pomiędzy tym co posiadasz, a tym co jesteś winien innym. Plan pokazuje co należy robić, aby majątek narastał i rozwijał się w trakcie kariery zawodowej.

Plan ochrony ubezpieczeniowej majątku

Plan ochrony ubezpieczeniowej majątku – pokazuje jak powinieneś zabezpieczyć to co posiadasz. Ponieważ majątek rośnie to plan powinien być często rewidowany. Oprócz zabezpieczenia posiadanego majątku pokazuje również jak się zabezpieczyć przed żądaniem osób trzecich z tytułu odpowiedzialności majątkowej.

Plan programów inwestycyjnych

Ten plan może także być równocześnie planem długoterminowym. W tym planie spotykają się wszystkie działania. Gdy tylko w innych planach pojawiają sie elementy budowy kapitału w celu osiągnięcia określonego celu – muszą mieć odzwierciedlenie w planie inwestycyjnym. Ten plan ujmuje zbiorczo rożne elementy celowego budowania kapitału.

Plan zarządzania długami

Ten plan jest jednym z kluczowych. Z natury rzeczy w przypadku większych długów wymaga średnich terminów – np. szybsze wyjście z kredytu hipotecznego. Jest istotny nie tylko z powodu istniejących zobowiązań. Pomaga również zaplanować celowe zadłużanie się, aby zrealizować cele przy pomocy obcego kapitału. A zatem oprócz części - jak wyjść z istniejących długów, ma również część - jak mądrze się zadłużyć?

Plan oszczędności i korzyści pracowniczych

Plan ten analizuje dodatkowe aspekty związane z miejscem pracy. Korzyści pacownicze dają wymierne efekty finansowe. Często otrzymywane świadczenia maja określoną wartość rynkową, a także i cenę. Ponadto zakład pracy może być też miejscem taniego pozyskania kapitału dzięki kasie zapomogowo pożyczkowej. Warunkiem skorzystania jest oczywiście wcześniejsza przynależność i opłacanie składek członkowskich.

Wszystkie te plany służą jednemu - lepszemu zarządzaniu swoimi pieniędzmi, aby podnosić standard życia i obniżać jego koszty. Osoba, która realizuje takie plany jest zdrowym finansowo człowiekiem. Koncepcję zdrowego finansowo człowieka przedstawiłem kiedyś wywiadzie dla Cashflow&You[2]:

> *Zdrowy człowiek posiada określone parametry życiowe, które wychodzą podczas badań. Ma właściwe tętno, wagę, strukturę krwi, jest zdolny do określonego wysiłku fizycznego i mentalnego. Prowadzi zdrowy i higieniczny tryb życia.*
>
> *Zdrowie finansowe można opisać w tych samych kategoriach. Zdrowy finansowo człowiek prowadzi zdrowy finansowy tryb życia. A to znaczy, że liczy, kalkuluje i układa plany. Najpierw tworzy swój budżet, potem go oblicza, kalkuluje i realizuje.<Pańskie oko konia tuczy> - czyli stała kontrola własnych finansów daje również efekty. Zdrowy finansowo człowiek tworzy własne plany i strategie finansowe dla siebie. Zawsze część pieniędzy inwestuje. Ponadto kształci się w sprawach finansowych oraz inwestycjach. Czyta na ten temat, uczęszcza na kursy. Zastanawia się jak zarobić, żeby zainwestować - a nie jak zrobić żeby wydać. Ogranicza koszty. Pozbywa się złych długów - bezsensownych zakupów kartą kredytową - bo było tanio. To takie proste. Kupisz tanio łopatę i kilof bo była przecena? Pewnie nie, bo nie jest Ci to potrzebne i to wiesz intuicyjnie. Ale jak zobaczysz ciuchy, płyty, lub <coś dla domu> - to raptem okazuje się, że zdrowy rozsądek gdzieś ginie. Niech każdy stanie przed własną szafą - to zobaczy ile racjonalnych i sensownych zakupów dokonał. A pozostałym życzę 3 przeprowadzek w roku. Wtedy przekonają się - ile mają tak naprawdę potrzebnych rzeczy, a ile potrzebnych inaczej...*

[2] http://www.kontabankowe.biz.pl/jak-zaplanowac-finanse-osobiste.html

Niewątpliwie plany finansowe prowadzą do zdrowia finansowego. Tego się nie da zaprzeczyć…

Warto zapamiętać:

Wielu ludzi planuje dość drobiazgowo krótkookresowe i nietrwałe zdarzenia takie jak Sylwester czy Święta. Natomiast długookresowych i trwających długo działań raczej nie planują. Dlatego niewiele osób posiada Finansowy Plan Całego Życia. Plan taki składa się z kilkunastu mniejszych planów średnio- i długookresowych. Plany te pozwalają uzyskać podstawowy efekt – podnoszą standard życia i obniżają koszty. Dzięki temu powstaje zdrowy finansowo człowiek. Zdrowy finansowo człowiek żyje z planami finansowymi, realizuje je i poprawia w bezpieczny sposób standard swojego ego życia.

Jeżeli potrzebujesz informacji o tym jak zrobić Plan Finansowy, możesz zapisać się na bezpłatny Webinar:
Jak podejmować skuteczne decyzje finansowe?
Możesz się zapisać tu - kliknj

Część V
Jak zmienić swój sposób zarządzania finansami na lepszy?

Co to jest indywidualna lista płac?

Kilka pytań na początek

- *Czy robiłeś kiedykolwiek strukturę swoich miesięcznych wydatków?*
- *Czy sprawdzałeś strukturę dla dłuższych okresów – kwartału lub roku?*
- *Czy odnalazłeś swoje miejsce w strukturze wydatków?*
- *Czy zastanawiałeś się jak uzasadnić swoje miejsce w strukturze?*

Istnieje takie obiegowe przekonanie, że rzeczy ważne należy robić na początku. Później można zająć się drobiazgami. Patrząc z tego punktu widzenia przeanalizujmy wydatki. Sprawdźmy na ile czujesz się ważny w swoich wydatkach.

Pamiętasz z rozdziału „Jak wydajemy pieniądze?" kategorie najważniejszych wydatków. Dla przypomnienia – były to następujące pozycje:

1. Kategoria Mieszkanie/Dom
2. Kategoria Wydatki Codzienne
3. Kategoria Kredyty
4. Kategoria Inwestowanie
5. Kategoria Komunikacja
6. Kategoria Ryzyko/ubezpieczenia
7. Kategoria Transport
8. Kategoria Przyjemności
9. Kategoria Wydatki Nieregularne
10. Kategoria starty/kary finansowe
11. Kategoria „Inne"

A jeśli prowadzisz działalność to jeszcze US oraz ZUS.

Lista ważniejszych od Ciebie:

1. Urzędnicy z Urzędu Skarbowego
2. Urzędnicy z ZUS
3. Ajent na stacji benzynowej
4. Browar
5. Elektrownia
6. Empik

7. Farmaceuta
8. Fryzjer
9. Gazownia
10. Gorzelnia
11. GSM
12. Kioskarz
13. Kosmetyczka
14. Lekarz
15. Mc Donalda
16. Mleczarz
17. Piekarz
18. Prezes PKP
19. Prezes supermarketu
20. Pub
21. Siłownia
22. Sklepikarz
23. Spółdzielnia mieszkaniowa
24. Telekomuniakcja
25. Właściciel budki z kebabem
26. Właściciel twojej drogerii
27. Właściciele twojej ulubionej gazety.
28. Wrigley Gum

Oni wszyscy są od Ciebie o niebo ważniejsi i nie dorastasz im do pięt w żadnym calu. I zawsze będą od Ciebie lepsi i ważniejsi. A wiesz skąd to wiem? Stąd, że tak wygląda Twoja lista płac.

Innymi słowy wiem to od Ciebie. Prawdopodobnie Twoja prawdziwa lista płac jest jeszcze dłuższa.

Po prostu tak działasz. Myślę, że winę za to ponosi Twoje dobre i prospołeczne wychowanie. Nauczono Cię starych wzorów działania i nadal w nich trwasz. Nauczono Cię, że najpierw należy popłacić wszystkie swoje zobowiązania, potem wydawać na normalne życie, a jak coś zostanie jeszcze to ewentualnie zaoszczędzić. I tak robisz. Dlatego nigdy nie będziesz mieć pieniędzy.

> ***Warto zapamiętać:***
> *Podstawowa reguła: umieść siebie na pierwszym miejscu Twojej listy płac !!!*

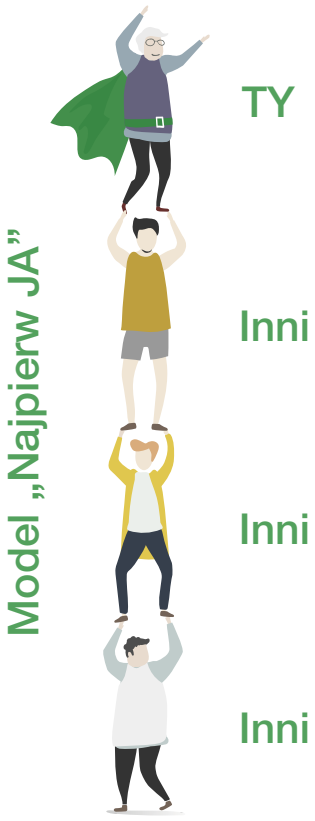

Każdy normalny rodzic zrobi wszystko co w jego mocy, aby uratować własne dziecko. A jak jest instrukcja dla matek z dziećmi w samolotach? Gdy wypadną maski tlenowe - najpierw włóż sobie, a dopiero potem dziecku. Powód jest banalnie prosty, próba ratowania dziecka bez powietrza skończy się tym, że obydwie osoby stracą przytomność, a nawet mogą umrzeć. Jeśli rodzic ma maskę, może spokojnie ratować dziecko.

Tylko takie gospodarowanie własnymi pieniędzmi da określone efekty i rezultaty. Zaraz powiesz - jak to zrobić, przecież najpierw trzeba zapłacić całe utrzymanie. No i właśnie tu jest pies pogrzebany – czy jak kto woli - tu jest właśnie sęk.

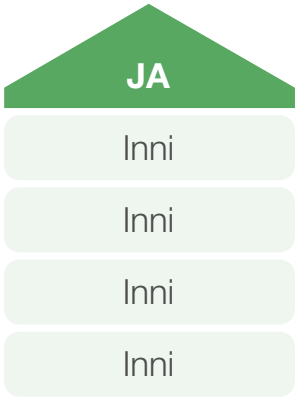

Twój stary model myślenia finansowego najpierw inni - a na końcu ja musi zostać zamieniony na nowy model myślenia. W nowym modelu myślenia finansowego ma być zupełnie na odwrót. Najpierw ja – a potem dopiero inni.

Zaprotestujesz zapewne i powiesz *- jak to, przecież muszę zapłacić podatki oraz opłaty do funduszu ubezpieczeń społecznych !!!*

To prawda, że musisz. Ale pytanie brzmi jak traktujesz finansowo siebie i jak innych. Polski model myślenia zakłada, że jak już się dostanie pensję to należy wszytko opłacić. Jeżeli uda się trochę oszczędzić to dobrze, jeżeli się nie uda to trudno – odłożymy na następny miesiąc, czyli ad Calendas Graecas, a zatem na święte nigdy.

Specjaliści od planowania finansowego mówią zupełnie odwrotnie. Na początek wpłać sobie jakąś stałą kwotę. To może być np. 10% zarobionych pieniędzy. Zapewne powiesz, że od kwoty netto, czyli od tego co masz na rękę.

Jeżeli uważasz, że urzędnicy ZUS-u i skarbówki są od Ciebie ważniejsi – to oczywiście tak. Ale jeśli uważasz, że Ty jesteś ważniejszy – to powinieneś od kwoty brutto. Dla przykładu - zarabiasz 3 000 zł brutto, na rękę dostajesz 2200. To znaczy, że 300 zł przelewasz sobie na konto inwestycyjne a za 1900 żyjesz płacąc różne swoje zobowiązania. Wtedy szybko zbudujesz swój kapitał.

Po 3 latach masz już 3 miesięczne swoje pensje odłożone. A jeżeli uwzględnisz procent składany np. 8% rocznie to w ciągu 10 lat uzbierasz prawie 55 000 zł, w ciągu 20 lat 177 000 zł, w ciągu 30 lat 450 000 zł, a wciągu 40 lat ponad milion, bo 1 054 000 zł.

Poniższa tabelka pozwoli Ci to wszystko łatwo przemyśleć i zrozumieć, dlaczego warto regularnie ustawiać się na pierwszym miejscu listy płac.

100 zł inwestowane miesięcznie									
Wydane	6 tys.	12 tys.	18 tys.	24 tys.	30 tys.	36 tys.	42 tys.	48 tys.	54 tys.
%	5 lat	10 lat	15 lat	20 lat	25 lat	30 lat	35 lat	40 lat	45 lat
5	6828,94	15592,93	26840,26	41274,63	59799,10	83572,64	114 082,6	153 237,8	203488,08
6	7011,89	16469,87	29227,28	46435,11	69645,89	100 953,76	143 183,39	200 144,82	276977,26
7	7201,05	17409,45	31881,12	52396,54	81479,71	122 708,75	181 156,08	264 012,48	381471,81
8	7396,67	18416,57	34834,51	59294,72	95736,66	150 029,52	230 917,50	351 428,12	530970,35
9	7598,98	19469,56	38124,38	67289,60	112953,04	184 447,41	296 384,79	471 643,02	746 041,51
10	7808,24	20655,20	41 792,43	76569,69	133789,03	229 932,53	382 827,67	637 678,02	1 056 985,59

Popatrzysz pewnie teraz i powiesz, że co Ci z miliona po 45 latach, pewnie nie będziesz go potrzebować.

Otóż będziesz potrzebować, bo nie będziesz mieć emerytury. Być może wierzysz w kłamstwo emerytalne rozpowszechniane przez ZUS jakobyś miał mieć stopę zastąpienia 50%? Więcej na ten temat znajdziesz w rozdziale o emeryturach.

A poza tym kto ogranicza Cię do 100 zł. Odłóż 300, albo więcej – będziesz mieć więcej pieniędzy!!!

Ważne terminy:

- Lista ważniejszych od ciebie
- Miejsce na liście płac
- Reguła własnego miejsca na liście płac
- Stary i nowy model myślenia finansowego

Ad futurum rei memoriam ...

Jak odpowiesz – łatwiej zapamiętasz i nauczysz się lepiej !!!

- Co to jest lista ważniejszych od ciebie?
- Co to jest własna lista płac?
- Co mówi reguła miejsca na liście płac?
- Na czym polega stary model myślenia finansowego?
- Na czym polega nowy model myślenia finansowego?

Warto zapamiętać:

Możesz oszczędzać z tego co zostanie – czyli postawić siebie na ostatnim miejscu swojej listy płac. Możesz także postawić siebie na pierwszym miejscu listy płac. Wówczas najpierw inwestujesz i oszczędzasz a dopiero resztę wydajesz i dajesz zarabiać innym.

Jeśli chcesz regularnie oszczędzać, aby odkładać na edukację może przydać ci się kurs: Co daje regularne oszczędzanie?

Opis kursu znajduje się pod tym linkiem kliknij!

Zagadnienia w kursie są omówione w 11 lekcjach.

Lekcja nr 1. Wprowadzenie do zagadnień inwestowania.

Lekcja nr 2. Jakie są podstawowe pojęcia?

Lekcja nr 3. Jak obliczyć spodziewaną kwotę brutto po zakończeniu oszczędzania (FV brutto)?

Lekcja nr 4. Jak obliczyć spodziewaną kwotę netto po zakończeniu oszczędzania?

Lekcja nr 5. Jak obliczyć oprocentowanie regularnego inwestowania?

Lekcja nr 6. Jak obliczyć okres oszczędzania na podstawie efektów?

Lekcja nr 7. Jak obliczyć wysokość regularnych wpłat w celu otrzymania założonego wyniku finansowego?

Lekcja nr 8. Jak obliczyć spodziewaną kwotę przy wpłacie jednorazowej i regularnym oszczędzaniu?

Lekcja nr 9. Jak obliczyć regularne płatności przy dodatkowej wpłacie jednorazowej?

Lekcja nr 10. Jak obliczyć dodatkową wpłatę jednorazowej przy regularnych płatnościach?

Lekcja nr 11. Regularne inwestowanie – Bank czy TFI?

Co daje niezależność finansowa?

Kilka pytań na początek

- Czy słyszałeś o ludziach, którzy są niezależni finansowo?
- Czy czytałeś już coś w prasie na temat niezależności finansowej?
- Czy znasz kogoś, kto jest niezależny finansowo?
- Czy umiesz podać definicję niezależności finansowej?
- Czy znasz drogę do osiągnięcia niezależności finansowej?

> *Wszechświat nie sprzyja chciwym, nieuczciwym złośliwym, choć powierzchownie możemy sądzić, że jest wprost przeciwnie. Pomaga uczciwym, wielkodusznym, cnotliwym.*[1]

Wiele osób marzy o tym, aby być niezależnym finansowo. Niektórzy nawet o tym rozmawiają. Niewielu robi cokolwiek w tym kierunku, aby tę niezależność osiągnąć. Znakomita większość natomiast nie jest w stanie nawet tę niezależność zdefiniować. Ale wszyscy mają jakieś własne wyobrażenia o tym – czym ta niezależność finansowa jest.

Na ogół większość osób uważa, że niezależni finansowo mają pieniądze. Po czym można poznać, że mają pieniądze? Po tym, że je spektakularnie wydają. W demostracyjny i często ekstrawagancki sposób. Ale czy ten kto demonstracyjnie wydaje rzeczywiście jest niezależny finansowo?

Celebrycka niezależność finansowa.

Bardzo wiele osób kształtuje swoje wyobrażenie na temat niezależności na podstawie medialnych doniesień. Zarówno plotkarskie drukowane tabloidy jak i podobne portale bardzo chętnie informują o różnych ekscesach celebrytów, gwiazd i gwiazdeczek. Ich styl życia dla wielu staje się godnym do naśladowania ideałem i oczywiście synonimem niezależności finansowej. Ekstrawaganckie wydatki, luksusowe przedmioty, drogi styl życia - tak większość rozumie i kojarzy należność finansową.

[1]James Allen

Taka celebrycka niezależność finansowa to nic innego jak spektakularne wydawanie. Nadmierne szastanie pieniędzmi i ekstrawagancki styl życia w efekcie prowadzą do bankructwa. Taki klasyczny przypadek można było zauważyć u Króla Popu Michaela Jacksona. Był miliarderem, ale pozostawił po sobie 240 milionów długu.

Celebrycka niezależność finansowa może być określona następująco:

- nie patrzeć na ceny
- nie liczyć się z kosztami
- wydawać pieniądze na wszystkie swoje zachcianki
- kupować w dowolnych ilościach
- kupować na co przyjdzie ochota
- nosić prestiżowe najdroższe ubrania
- pokazywać się kultowych drogich klubach
- jadać w najlepszych restauracjach
- jeździć najdroższymi samochodami
- pokazywać się w najdroższych hotelach
- nosić najdroższą biżuterię
- używać najnowszych gadżetów technicznych

Jeżeli się ma tyle pieniędzy, że nie jest się w stanie ich wydać - to może nie jest tak źle. Ale jak wiemy nawet wspomniany Michael Jackson popadł w ten sposób w kłopoty.

Niezależność finansowa jako czas.

Istnieje inne podejście do niezależności finansowej. Mniej jest tutaj fajerwerków i blichtru i spektakularnego działania. Niezależność finansowa jest rozumiana jako sytuacja, w której miesięczne przychody z własnych inwestycji są co najmniej równe wysokości miesięcznych kosztów życia. Mogą też być większe niż koszty. Innymi słowy nie stan konta jest tu ważny, lecz możliwość utrzymania się bez pracy. Jeżeli ktoś konsekwentnie pracował nad tym, aby regularnie budować swoją zamożność – może w konsekwencji uwolnić się od przymusu pracy.

Przyjrzyj się 2 poniższym sytuacjom:

Karol ma 31 lat i jest Korporacyjnym Menedżerem. Zarabia 14 000 zł miesięcznie. Żyje na luzie. Ma mieszkanie na kredyt oraz samochód BMW. Chętnie podróżuje chętnie, był w Izraelu, Indiach, Meksyku, Brazylii. Ma 3 karty karty kredytowe, na których jest łącznie około 25 000 zadłużenia. Może je spłacić 2 pensjami. Pod koniec miesiąca czasem pobiera z karty kilkaset złotych, czasem zostaje mu 500 zł. Oszczędzać na emeryturę zamierza później, na razie trzeba pożyć pełnią życia.

Robert ma 32 lata, pracuje u Prywatnego Przedsiębiorcy. Zarabia 8000 zł. 4000 zł regularnie inwestuje. Na życie i koszty kredytów zostaje druga połowa. Na swoim inwestycyjnym koncie ma około 500 000 zł. Konto przynosi miesięcznie 5 000 zł. Na razie nie wydaje tych pieniędzy. Trzyma je nadal na koncie. Zamierza być milionerem przed 40-stką. Wtedy będzie pobierać 5 000 zł z konta co miesiąc. Zamierza podróżować i przez następne 25 lat zwiedzić cały świat.

Jak widzisz Karol ma 75% więcej niż Robert. Ale chyba wolałbyś być w sytuacji Roberta, który jest już niezależny finansowo. Gdyby chciał – mógłby przestać pracować już dziś. U Karola jest natomiast zdecydowanie inaczej. W przypadku utraty pracy „wyluzowany styl życia" zamieni się koszmar. Skończą się zagraniczne wakacje, zniknie samochód, być może nawet mieszkanie na kredyt. Radosna postawa życiowa zamieni się pewnie w gorycz i niezadowolenie. W kręgach doradców finansowych i biznesowych mówi się, że sytuacja taka jak Karola to tzw. nowoczesne ubóstwo na wyższym poziomie finansowym. Nowoczesne ubóstwo finansowe na stosunkowo wysokim poziomie powstaje wtedy gdy obracasz rocznie dużymi kwotami, ale nie jesteś w stanie w żaden sposób zachować nawet części dla siebie. Karol ma rocznie do dyspozycji 168 000 zł. Z tej kwoty nie zostaje mu nic. Pieniądze przepływają przez jego ręce jak woda przez kran. Jeśli w którymś momencie ktokolwiek lub cokolwiek zamknie ten kran – wydarzy się z pewnością katastrofa finansowa. (Przypomnij sobie rozdział o current ratio!)

Po czym można poznać syndrom katastrofy? Ta sytuacja ma wiele swoich symptomów i wcześniejszych znaków. Katastrofa finansowa to taka sytuacja, w której:

1. Kręcisz się w miejscu ze swoimi finansami
2. Nie masz kontroli nad swoimi finansami
3. Nie masz żadnej zdolności kredytowej
4. Nie masz wystarczającej płynności finansowej
5. Nie rozwijasz swojej wartości netto
6. Najczęściej tracisz na swoich decyzjach finansowych
7. Masz niską wartość netto

8. Unikasz edukacji finansowej w ogóle
9. Unikasz analizy finansowej własnej sytuacji
10. Zwiększasz swój poziom zadłużenia

Katastrofy finansowe różnią się od siebie.

Totalna Katastrofa Finansowa występuje wtedy, gdy mamy do czynienia z wszystkimi elementami.

Częściowa Katastrofa Finansowa jest wtedy, gdy występuje kilka elementów.

Syndrom Nadciągającej Katastrofy Finansowej jest wtedy, gdy chociaż jeden z tych elementów występuje w twoich finansach osobistych.

Podobnie jak po ciężkich ciemnych chmurach możesz spodziewać się deszczu i burzy tak katastrofa finansowa ma swoje oznaki. Możemy przewidzieć, że katastrofa wisi w powietrzu nad Tobą. Wystarczy, żebyś przyjrzał się temu co robisz na co dzień. Twoje zachowanie finansowe; decyzje, wybory, pomysły, działania, albo programują Twój sukces finansowy w przyszłości, albo prowadzą do katastrofy finansowej.

Co prowadzi do katastrofy? Jeżeli w swoich codziennych działaniach:

- łudzisz się, że wszystko w finansach poukłada się samo
- łudzisz się, że zawsze będziesz mieć dobrze płatną pracę
- korzystasz nieświadomie z kredytów konsumenckich
- myślisz, że o twoją przyszłość finansową zadbają inni, rząd lub parlament
- nadużywasz swojej karty kredytowej
- nie znasz struktury wydatków

- nie kontrolujesz swoich finansów
- nie rozumiesz mechanizmów finansowych
- nie inwestujesz regularnie
- opierasz swoje życie finansowe na decyzjach partnera/partnerki
- unikasz zagadnień finansowych
- uważasz, że wiedza finansowa jest trudna
- zamiast specjalisty słuchasz porad koleżanki, kolegi, szwagra, sąsiada to katastrofa finansową jest kwestią czasu. Prędzej czy później się wydarzy.

Jeżeli jesteś średnio-statystycznym obywatelem czyli zarabiasz w granicach 3 000 - 6 000 zł to do niezależności finansowej potrzebujesz od 450 000 do 900 000 zł. Skąd to wiadomo? To proste:
3 000 zł miesięcznie to 36 000 zł rocznie. Przy 8% stopie zwrotu potrzebujesz 450 000 zł, aby mieć tyle odsetek rocznie.

6 000 zł miesięcznie to 72 000 zł rocznie. Przy 8% stopie zwrotu potrzebujesz 900 000 zł, aby mieć tyle odsetek rocznie.
Jaką kwotę należy miesięcznie odkładać, aby zdobyć 450 000 zł

		5%	6%	7%	8%	9%	10%
Ilość lat	**5 lat**	6 589,60 zł	6 417,67 zł	6249,09 zł	6 083,82 zł	5 921,85 zł	5 763,14 zł
	10 lat	2 885,92 zł	2 732,26 zł	2 584,80 zł	2 443,45 zł	2 308,10 zł	2 178,63 zł
	15 lat	1 676,59 zł	1 539,66 zł	1 411,49 zł	1 291,82 zł	1 180,35 zł	1 076,78 zł
	20 lat	1 09026 zł	969,09 zł	858,84 zł	758,92 zł	668,75 zł	587,70 zł
	25 lat	752,52 zł	646,13 zł	552,28 zł	470,04 zł	398,40 zł	336,35 zł
	30 lat	538,45 zł	445,75 zł	366,72 zł	299,94 zł	243,97 zł	197,43 zł

Oczywiście w przypadku zarobków na poziomie 6 000 zł potrzebujesz wyższej kwoty 900 000 zł. Oznacza to, że musisz pomnożyć wydatki x 2. Podwójna kwota spowoduje podwójny efekt. Wysiłek mimo wyższych kwot pozostaje wprost proporcjonalny: 538,45 zł to 18 % z pensji 3 000 zł tak samo jak 1 096,70 zł z pensji 6 000 zł.
Dobra wiadomość jest taka, że jak widzisz jesteś stanie być niezależnym finansowo najpóźniej po 30 latach, chociaż można osiągnąć to również o wiele wcześniej.

Zła wiadomość jest taka, że jeśli jesteś średnio-statystycznym Polakiem, to nie będziesz niezależny finansowo. Nie osiągniesz tego, co nie chcesz osiągnąć. A najlepszym dowodem na to czy chcesz czy nie - jest twoje działanie. Czy inwestujesz regularnie, aby osiągnąć niezależność finansową? Jeśli nie – to z pewnością niezależny finansowo nie będziesz.

Gdybyś jednak zamierzał osiągnąć niezależność finansową masz przed sobą kilka kroków:

1. Jakie są twoje przekonania na temat zamożności, dobrobytu i niezależności finansowej?
2. Czego tak naprawdę oczekujesz od życia, czego poszukujesz i pragniesz?
3. W jakim miejscu swego życia finansowego jesteś?
4. Jak możesz lepiej wyjść z długów?
5. Jakie plany finansowe powinieneś robić?
6. W jaki sposób możesz wprowadzić swoje plany w życie?
7. W jaki sposób masz kontrolować funkcjonowanie swoich planów?
8. Po czym poznasz, że osiągnąłeś niezależność finansową?
9. Co będziesz robić po osiągnięciu niezależności?

Krok 1 Twoje przekonania

Niezależność finansową możesz zdobyć tylko w świadomy sposób. Twoje przekonania dotyczące bogactwa i pieniędzy muszą być spójne. Twoje przekonania mają stanowić podstawę systemu wartości. System ten ma Ci pomagać w trudnych chwilach w koncentracji na celu.

Krok 2 Twoje pragnienia

Aby być niezależnym finansowo musisz tego pragnąć. Niezależność finansowa nie może być produktem ubocznym zbiegu okoliczności. Niezależność finansowa ma być efektem Twoich dążeń. Nie przebiegniesz maratonu dlatego, że ci się udało, przebiegniesz bo się przygotowujesz i trenujesz!

Krok 3 Twój obecny punkt.

Aby wiedzieć dokąd masz iść – musisz wiedzieć gdzie jesteś. Tak zachowujesz się w galerii handlowej lub muzeum. Gdy wiesz od czego masz zacząć – w twoim życiu finansowym wszystko może się zdarzyć. Potrzebujesz dokładnej analizy własnych finansów. Potrzebujesz wszystkich podstawowych wskaźników finansowych. Ta wiedza pozwoli ci precyzyjnie określić czas i sposób dojścia do niezależności finansowej.

Krok 4 Twoje długi

Być może nie masz żadnych kredytów, ale większość średnio statystycznych Polaków ma kredyty. Jeśli prowadzisz firmę powinieneś mieć kapitał obcy, czyli kredyt. Kredyt powinien być dźwignią do osiągnięcia twoich planów. Jeśli jesteś nadmiernie zadłużony – musisz zredukować długi. Podstawowym elementem niezależności finansowej jest wyjście z długów. Jeśli ma Ci zostawać w kieszeni cokolwiek – musisz zachowywać pieniądze dla siebie a nie tracić je. Dlatego szybko powinieneś zrestrukturyzować długi i pozbyć się ich.

Krok 5 Twoje plany

Jeżeli już wiesz dokąd chcesz iść oraz gdzie jesteś - możesz zaplanować swoją drogę dojścia do niezależności finansowej. Aby niezależność funkcjonowała w prawidłowy sposób musisz znać poziom i strukturę wydatków. Musisz też wiedzieć co zamierzasz osiągnąć bliższej i dalszej przyszłości.

Krok 6 Realizacja planów

Znasz powiedzenie lepszy wróbel w garści niż gołąbków sto na dachu. Niezrealizowany plan nic nie jest warty. Myślenie życzeniowe jest potrzebne bo projektujesz co się ma wydarzyć. Ale plan bez realizacji nie ma sensu. Dlatego plan musi być realny i wprowadzony w czyn. Realizacja planu jest warunkiem koniecznym powodzenia całości przedsięwzięcia.

Krok 7 Kontrola działania

Aby wiedzieć czy Twoje plany zbliżają Cię do celu musisz kontrolować działania. Potrzebny Ci system kontroli. Musisz kontrolować inflację, trendy rynkowe, stopy procentowe. Musisz sprawdzać, czy nie ma lepszej, bezpieczniejszej i szybszej drogi do osiągnięcia celu. Kontrolowanie powinno umożliwiać racjonalne podejmowanie decyzji.

Krok 8 Identyfikacja celu

Kiedy robiłeś plany musiałeś precyzyjnie ustalać cel w kategoriach ilościowych i jakościowych. Musisz precyzyjnie określić moment osiągnięcia celu. Twoje dane muszą się precyzyjnie opierać na datach i cyfrach. Precyzyjna identyfikacja przy pomocy czasu i liczb pozwoli Ci uniknąć stresu.

Krok 9 Świadome używanie

Francuskie przysłowie mówi: „Noblesse oblige" – czyli szlachectwo zobowiązuje. Gdy już będziesz zamożny coś będziesz robić dalej. Istnieje koncepcja światłego milionera – osoby zamożnej i zaangażowanej w pomoc i edukację innych. Dobre i szlachetne rzeczy powstają jedynie z bogactwa materialnego oraz bogactwa ducha. Samym duchem nie osiągniesz celu finansowego. Samymi pieniędzmi nie osiągniesz rozwoju duchowego. Jedynie harmonia w działaniu – sensowny i zaplanowany rozwój daje szansę na świadomego zamożności światłego milionera.

Jak zatem widzisz droga do niezależności finansowej jest możliwa dla każdego. Należy tylko podjąć decyzję i konsekwentnie działać.

Warto zapamiętać:

Niezależność finansowa jest często mylona z rozrzutnością i ekstrawagancją lansowaną przez plotkarskie media. Zarabianie pieniędzy i wydawanie pieniędzy nie jest synonimem niezależności finansowej. Niezależność jest wtedy, gdy nie musimy pracować i możemy się utrzymać ponieważ mamy przychody z własnych inwestycji. Niezależność finansową może zdobyć każdy. Jest to tylko kwestia decyzji i konsekwencji w realizacji planu. Podstawą tego planu jest analiza finansowa, określenie pułapu, który zamierzamy osiągnąć, zachowywanie części zarobionych pieniędzy i inwestowanie ich w celu pomnożenia. Konsekwentna realizacja tych punktów daje niezależność finansową.

Do niezależności finansowej swej prowadzą skuteczne decyzje finansowe. Masz szansę dowiedzieć się więcej na webinarze:
Jak podejmować skuteczne decyzje finansowe?
Możesz zapisać się tutaj! Kliknij.

Dlaczego potrzebujesz dźwigni finansowych?

Kilka pytań na początek

- *Czy zastanawiałeś się kiedyś nad tym, że dobrze byłoby kupić rzeczy taniej?*
- *Czy zauważyłeś jaki jest twój cykl zużywania rzeczy?*
- *Czy umiesz przewidzieć, ile dóbr materialnych będziesz potrzebować w najbliższych 10 latach?*
- *Czy oszczędzałeś kiedykolwiek na jakieś zakupy?*
- *Czy zauważyłeś, że rzeczy kupione na kredyt są na ogół droższe?*
- *Czy zdarzyła ci się kiedyś seria awarii urządzeń domowych?*

Rzeczy mają tendencję do psucia się. My mamy jeszcze większą tendencję do psucia rzeczy. Czasem narzekamy z tego powodu, ale z drugiej strony zamiana starego na nowe to przypływ nowej energii. Minęły już bezpowrotnie obyczaje z poprzednich epok. Jeszcze w XIX w można było odziedziczyć w spadku meble oraz ubrania z kilku pokoleń. Świadczy to niewątpliwie lepiej o jakości produktów wyrabianych przez rzemieślników. Ale też tempo zmian było wolniejsze, a dyktatorzy mody nie istnieli. Dziś meble z pewnością nie wytrzymają okresu kariery zawodowej a okresu życia człowieka ca 85 lat - w ogóle nie można brać poważnie pod uwagę. Poza tym kto chciałby chodzić z dumą ciuchach sprzed 5 lat? Może jeszcze „chłopy", ale „baby" z pewnością nie! Tak więc kupujemy co jakiś czas różne produkty, aby zaspokoić nasze potrzeby.
Dźwignia finansowa powoduje, że rzeczy kupuje się taniej. Płacimy wprawdzie normalną cenę, ale nasz wysiłek finansowy jest mniejszy właśnie dzięki dźwigni. Potrzebne są 3 kroki:

- Identyfikacja własnych potrzeb
- Wprowadzenie idei prefinansowania
- Zastosowanie produktu finansowego

Możesz być na takim etapie życia, że wszystkie sprawy są poukładane i nie masz żadnych potrzeb. Ale zawsze może być też tak, że któraś z poniższych potrzeb dotyczy ciebie lub kogoś bliskiego. Przyjrzyj się poniższej tabelce i zastanów, czy opisane tam sytuacje:

- kiedykolwiek w przeszłości dotyczyły Ciebie
- dotyczą Ciebie obecnie
- mogą dotyczyć Ciebie w przyszłości
- mogą dotyczyć dzieci
- mogą dotyczyć osób bliskich

Sytuacja życiowa	Było	Jest	Może być	Dotyczy bliskich
Choroba/rekonwalescencja				
Czesne za naukę				
Dzieci idą do komunii				
Dzieci mają obóz integracyjny ze szkoły				
Finansowa pomoc bliskim				
Kuchenka				
Mieszkanie dla dziecka				
Meble				
Modernizacja domu				
Opłaty semestralne				
Operacja				
Podróż				
Pogrzeb				
Rozwód – konieczne mieszkanie				
Samochód				
Ślub dziecka				
Ślub				
Urlop				
Urodziło się dziecko, potrzebne większy dom				
Wymiana telewizora				
Zepsuła się lodówka, potrzebna jest nowa				

Teraz zastanów się chwilę:

- Jeżeli byłeś takiej sytuacji – to jak ją finansowałeś?
- Jeżeli jesteś w takiej sytuacji – to jak ją finansujesz?
- Jeżeli możesz być w takiej sytuacji – to jak zamierzasz ją finansować?
- Jeżeli bliscy będą w takiej sytuacji – to jak ją sfinansują?

Jeśli nie zastanawiałeś się nad zagadnieniem to przyjmij za pewnik:

- samo się nie ułoży
- za wszystko będziesz musiał zapłacić
- cele/zamiary rodzinne nie osiągną się same, konieczne jest planowanie finansowe

Jeżeli zastosujesz strusią politykę i schowasz głowę w piasek wydarzy się jedna z możliwości:
- sytuacja Cię zaskoczy i nie zrealizujesz potrzeby
- sytuacja Cię zaskoczy i zapłacisz za dużo

A z pewnością nie wykorzystasz dobrodziejstwa dźwigni finansowej, aby obniżyć koszty. Zwykle masz 3 możliwości:
Możliwość nr 1. Płacisz z zarabianych na bieżąco pieniędzy, a zatem jest to zawsze 100% ceny
Możliwość nr 2. Płacisz kredytem, czyli pieniędzmi, których nie posiadasz, a zatem więcej
Możliwość nr 3. Stosujesz dźwignie przez prefinansowanie, jeżeli wiesz jak

Jak pamiętasz z rozdziału *4 - Ile kosztują cię dobra nabywane na kredyt* – jest to zawsze kilkadziesiąt procent więcej

Pewnie wszytko wydaje ci się oczywiste oprócz jednego. Skąd masz wiedzieć, kiedy zepsuje się pralka, rozlecą się meble, albo zniszczy ubranie? Właściwie to nie wiadomo, poza tym, że wiadomo, że tak będzie. I dlatego tę datę musisz ustalić samemu! Nie przewidziałeś się. To jedna z podstaw planowania finansowego.

Planowanie z grubsza polega na tym, że:

- wiesz o tym, że sprzęt (lub coś innego) będzie potrzebny
- nie wiesz kiedy
- ustalasz szacunkowy czas, kiedy to może być
- przygotowujesz finanse
- czekasz
- jeśli się nic nie dzieje, tym lepiej
- jeśli się przytrafi – jesteś przygotowany

Dla przykładu, założyłeś, że pralka działa 10 lat. Jesteś już przygotowany na kupno nowej. Masz pieniądze, A pralka raptem wytrzymuje lat 14. Jedyne co się wydarzy to tylko to, że masz prze 4 lata odsetki od kwoty a w efekcie kupisz nowszy model pralki.

Poniższa tabelka pokazuje średnie wartości jako przykład żywotności różnych rzeczy w dzisiejszych czasach.

Sprzęt	Średni okres użytkowania	Przez 60 lat ilość sztuk	Twój okres użytkowania	Twoja ilość sztuk
Aparat fotograficzny	10	6		
Kamera	6	10		
Kino domowe	5	12		
Komputer	4	15		
Kuchenka	10	6		
Lodówka	10	6		
Meble	10	6		
Pralka	8	8		
Rower	15	4		
Samochód	8	8		
Telefon GSM	2	30		
Telewizor	5	12		
Ubranie	3	20		
Wieża HiFi	5	12		
INNE ???				

Oczywiście twoja tabela może wyglądać inaczej, dlatego masz miejsce aby ją uzupełnić.

A teraz zastanówmy się czy serie awarii to wielki, ogromny pech. Znasz to pewnie, albo z opowiadań, albo przeżyłeś sam. Zaczyna się na początku listopada:

- psuje się lodówka, za parę dni
- psuje się pralka, za parę dni
- psuje się zmywarka, za parę dni
- psuje się kuchenka,

a jak będziesz miał pecha to za parę dni jeszcze telewizor przed Bożym Narodzeniem. Tajemnicza pechowa seria ma najczęściej prozaiczną i logiczną przyczynę. Jak się urządzałeś/sprowadzałeś to kupiłeś wszystko nowe. No i właśnie wypełniły się dni… sprzęt oddaje ducha.

Można było przewidzieć – ale trzeba było zaplanować. Kto planuje, że mu się zepsuje pralka? Każdy porządny Doradca Finansowy, ponieważ planuje zdarzenia, które mogą mieć wpływ na finanse.

Załóżmy zatem, że Doradca Finansowy zaplanował już 10 lat temu, że potrzebujesz 10 000 zł na pralkę, lodówkę, zmywarkę i kuchenkę. I zmusił cię do oszczędzania. Wiesz bowiem dobrze, że finansując wszystko na kredyt zapłacisz około 140% ceny czyli całe 14 000 zł. Jakie efekty da oszczędzanie na ten cel?

10 000 zł uzbierane przez 10 lat					
%	Kwota	Razem	% sumy	% zysku	Kwota zysku
3%	71,56 zł	8587,29 zł	85,87 %	14,13 %	1412,71 zł
4%	67,91 zł	8149,42 zł	81,49 %	18,51 %	1850,58 zł
5%	64,40 zł	7727,86 zł	77,28 %	22,72 %	2272,14 zł
6%	61,02 zł	7322,46 zł	73,22 %	26,74%	2677,54 zł
7%	57,58 zł	6933,02 zł	69,33 %	30,67%	3066,98 zł
8%	54,66 zł	6559,31 zł	65,59 %	34,41 %	3440,69 zł
9%	51,68 zł	6201,09 zł	62,01 %	37,99%	3798,91 zł
10%	48,82 zł	5858,09 zł	58,58 %	41,42 %	4141,91 zł
11%	46,08 zł	5 530,00 zł	55,30%	44,70 %	4470,00 zł
12%	43,47 zł	5 216,51 zł	52,16 %	42,84 %	4783,49 zł

A zatem wróćmy do naszych 3 możliwości
Możliwość nr 1. Płacisz gotówką 100 ceny.
Możliwość nr 2. Płacisz kredytem od ca 120 % do ca 140 % ceny.
Możliwość nr 3. Jak widać z tabelki płacisz od 52% do 85% ceny.
I masz to samo czego chcesz, ale o wiele taniej.

Ten efekt daje rozłożenie wydatku w czasie. Większość ludzi rozkłada wydatki w czasie, ale większość robi to post fatum. Biorą kredyt i płacą więcej.

Jeśli zrobią to *ante factum* – zapłacą mniej. Proste, ale niewielu tak robi.

Aby było miejsce na dźwignie finansowe i przyszła konsumpcję po korzystniejszych cenach – schemat musi wyglądać tak:

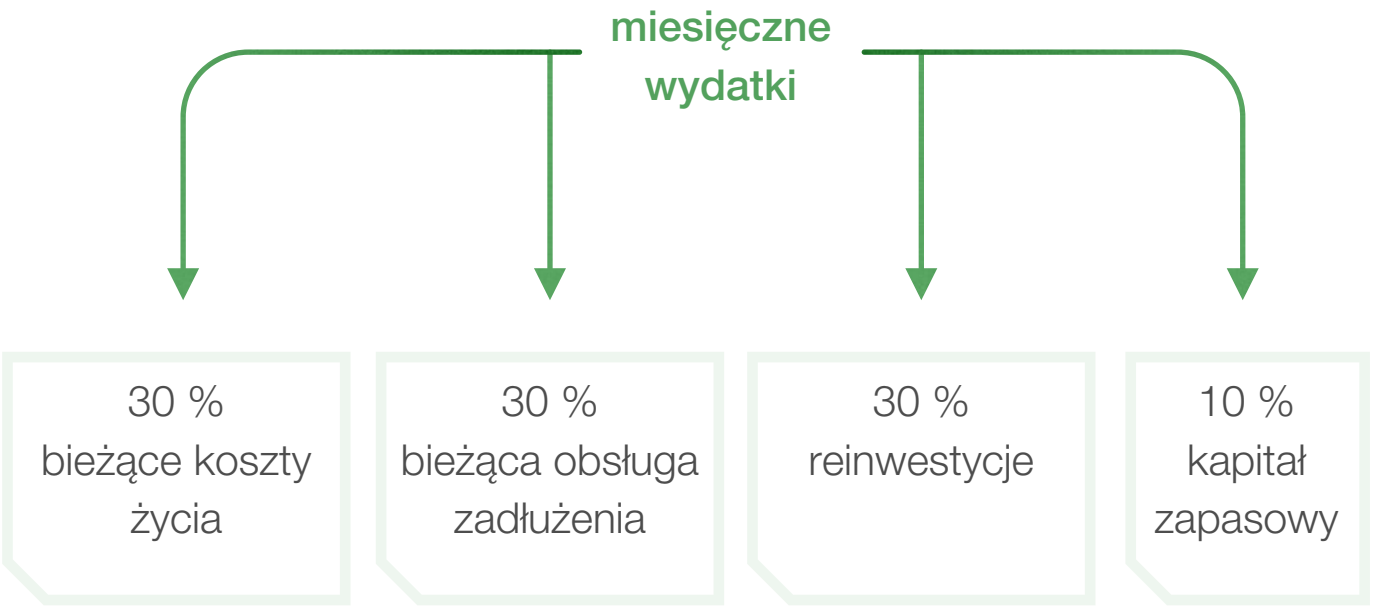

Model finansowy łatwo policzyć. Załóżmy, że zarabiasz 6 000 zł Wówczas 1 800 zł jest na bieżące życie. 1 800 zł jest na obsługę rat kredytowych. 1 800 zł to właśnie inwestycje wszelkiego rodzaju (w tym na przyszłą konsumpcję) i 600 zł powinno zostać na to kapitał zapasowy.

A zatem jak widzisz dzięki dźwigniom finansowym opartym o procent składany możesz finansować swoje wydatki taniej i mniejszym kosztem.

Warto zapamiętać:

Dźwignia finansowa pozwala nam zdobyć pieniądze. Jeśli wykorzystamy ją do wydatków życia codziennego znacząco obniżymy koszty. To co jest finansowane kredytem za i kosztuje 140% może być dzięki dźwigni kupowane za 2/3 a nawet za pół ceny. Dźwignie tego rodzaju nie są przypadkiem. Należy je dokładnie zaplanować i zrealizować. Aby to było możliwe należy najpierw dokonać analizy potrzeb. Kiedy już wiadomo, jak wygląda struktura potrzeb trzeba oszacować średni czas użytkowania przedmiotów/rzeczy/produktów. Wówczas można konstruować dźwignie oparte o procent składny. Aby to było możliwe należy zmienić strukturę budżetowania.

Bardziej precyzyjne omówienie podziału pieniędzy znajdziesz w Kursie: Jak Złota Proporcja bezpiecznie dzieli Twoje Pieniądze?

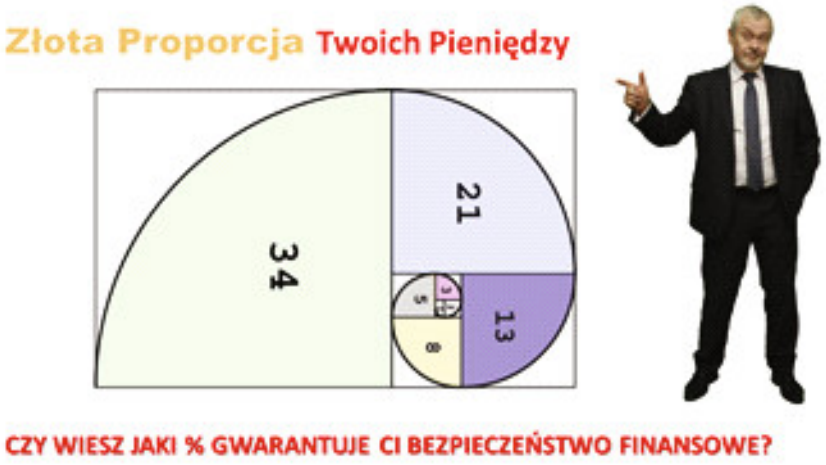

Informację o kursie możesz przeczytać pod linkiem:
Kurs: Jak Złota Proporcja dzieli twoje pieniądze? Kliknij.

Co to są dobre obyczaje finansowe w wychowywaniu dzieci?

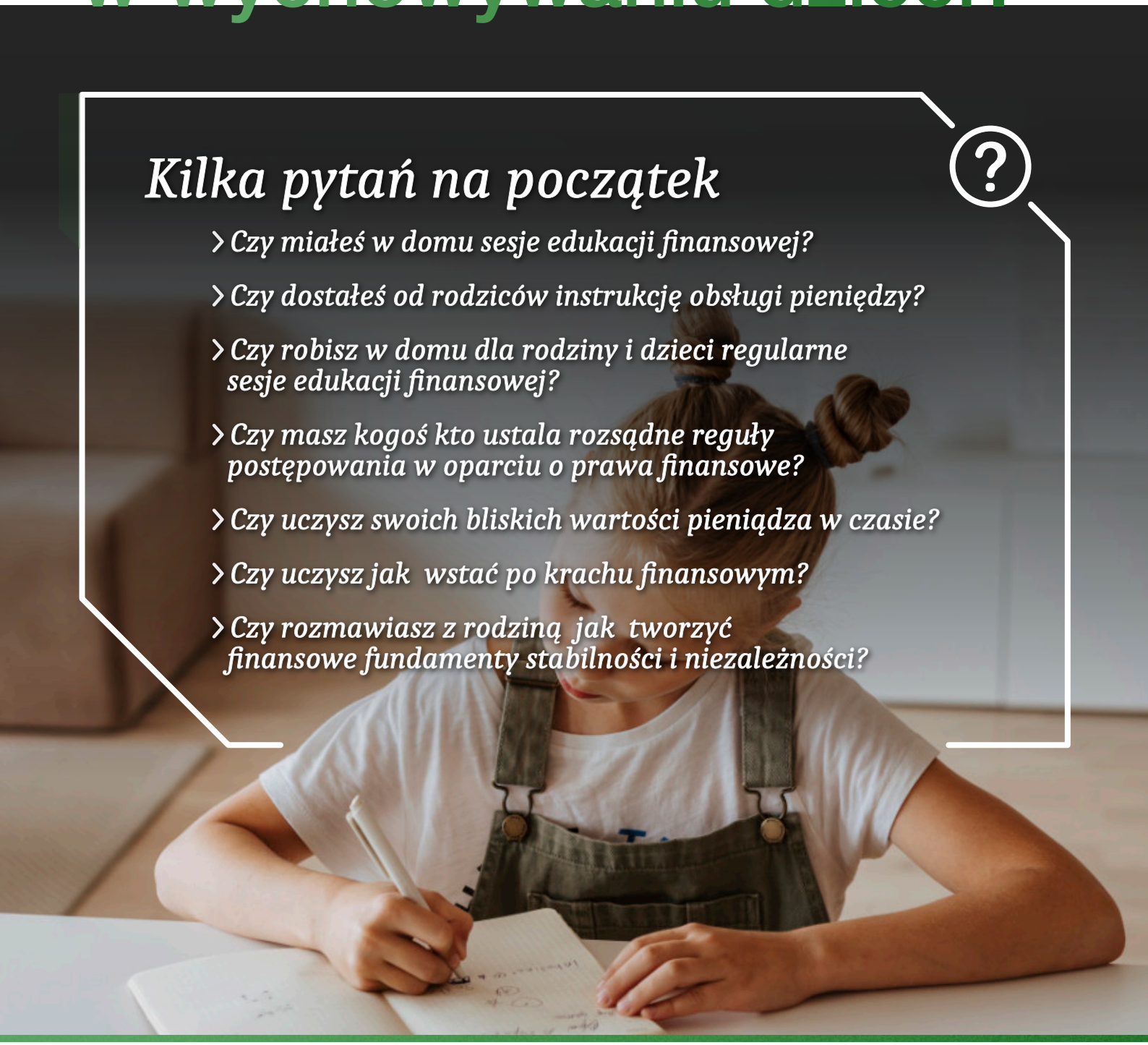

Kilka pytań na początek

- Czy miałeś w domu sesje edukacji finansowej?
- Czy dostałeś od rodziców instrukcję obsługi pieniędzy?
- Czy robisz w domu dla rodziny i dzieci regularne sesje edukacji finansowej?
- Czy masz kogoś kto ustala rozsądne reguły postępowania w oparciu o prawa finansowe?
- Czy uczysz swoich bliskich wartości pieniądza w czasie?
- Czy uczysz jak wstać po krachu finansowym?
- Czy rozmawiasz z rodziną jak tworzyć finansowe fundamenty stabilności i niezależności?

Zapewne należysz do osób, które otrzymały edukację finansową w domu. W domu odbywały się regularne sesje coachingu finansowego. Uczestniczyłeś jako dziecko w finansowych naradach. Rozmawiałeś z rodzicami o pieniądzach. Nauczyli Cię procentu składanego i obsługi komputera finansowego. Wiesz jak robić dźwignie finansowe. Otrzymałeś kompletną instrukcję obsługi pieniądza i tak wyposażony poszedłeś w życie zdobywać świat….

Ja takiego szczęścia nie miałem. A jeżeli ty też „nie za zbytnio" – jak się to obiegowo mówi - to tu znajdziesz kilka pomysłów jak rozmawiać z rodziną o finansach.
Jeśli już zdecydowałeś się zrobić sobie i bliskim plany finansowe to muisz je kontrolować w co najmniej dwóch aspektach:

- kontrola finansowa
- kontrola czasowa

Obydwie te kontrole można robić razem z dziećmi, aby przyzwyczajać je do spraw związanych z pieniędzmi. Oczywiście wszystko zależy od wieku dziecka. Wspólne działania mają być zabawą a nie mordęgą.

Aby wszystko to było możliwe należy stworzyć **Dobre Zwyczaje Finansowe.**

Kontrola finansowa to kontrola merytoryczna. Jeśli ją robisz, to musisz znaleźć odpowiedź na pytania:

- Czy bieżącymi działaniami realizujesz swoje cele finansowe?
- W jakim stopniu realizujesz cele bieżącymi działaniami?
- Czy aktualnymi działaniami zbliżasz się czy oddalasz od celu?
- Czy tempo realizacji celu jest właściwe?

Rozmowy na ten temat raczej można prowadzić z dziećmi w wieku szkolnym. Chociaż mam znajomych, którzy zabierają dzieci przedszkolem na jarmarki, w trakcie których dzieci pomagają sprzedawać i wydawać resztę. Taka forma nauki jest bardzo skuteczna, ale jest jeden dość poważny problem. Nie każdy zajmuje się sprzedażą, więc nie ma naturalnych warunków do edukacji w ten sposób. Musi zatem edukować w domu przy pomocy rozmów, gier i zabaw. Ze starszymi dziećmi można rozmawiać. Z młodszymi najlepiej bawić się i grać. Najłatwiej do tego celu wykorzystywać zabawy w labirynt, lub ciągnięcie nitek z kartkami.

Labirynt.
Gdy dziecko jest w stanie znaleźć prostą drogę należy rozbić labirynty z celami finansowymi i tłumaczyć o co chodzi.

Nitki.
Do nitek są przywiązane różne kartki z np. z obrazkiem jabłka i obrazkiem klocka. Celem jest zebranie w kilku ciągnięciach np. 5 jabłuszek. Dziecko, które zdobyło wymaganą ilość dostaje nagrodę - np. pieniążek.

Kontrola czasowa jest prostsza, ponieważ z pomocą przychodzi nam kalendarz. Wykorzystujemy normalny podział czasu: dzień, tydzień, miesiąc, kwartał i rok.

Kategoria Dzień

Dzienna kontrola pozwala nam stworzyć pierwszy Dobry Zwyczaj Finansowy (DZF)

I DZF to Kolekcjoner Dokumentów Finansowych

Codziennie gdzieś wydajesz pieniądze. Ty i Twoja rodzina. Twoja dzienna kontrola polega na prostej czynności. Zbierasz wszystkie możliwe paragony i kwity kasowe z każdego wydatku.

Bierz po prostu dokumenty finansowe za wszystko co kupujesz. Nawet za drobiazgi takie jak gazeta, guma do żucia, bilet na tramwaj czy autobus. Notuj wydatki. Możesz mieć notatnik, albo robić notatki elektroniczne. Jeśli masz telefon, to ma on dyktafon. Nagraj po wyjściu z sklepu tekst: *artykuły spożywcze 52 zł 30 gr.*

Paragony i kwitki z całego dnia zbieraj do dużego szklanego słoja. Nagrania z telefonu przepisuj na kartkę i dokładaj do słoja. W miarę zapełniania się słoja będziesz widział co dzieje się Twoimi pieniędzmi.

W tych czynnościach mogą i mają Ci towarzyszyć dzieci. Chodzi o wyrobienie nawyku kontrolowania pieniędzy. Razem też powinniście omawiać jak wydane zostało kieszonkowe. Dobrze byłoby zaprowadzić takie małe słoiczki dla dzieci na ich kieszonkowe. I razem spisywać na kartkach na co zostały wydane pieniądze. I każde dziecko otrzyma tytuł Kolekcjonera Dokumentów Finansowych

Kolejnym terminem jest **Kategoria Tydzień**
Ta kategoria wymaga wprowadzenia dwóch nowych Dobrych Zwyczajów Finansowych :

II DZF to Analityk Dokumentów Finansowych

Zebrane papierki trzeba przeanalizować. Dopóki nie zostaną przeanalizowane i uporządkowane wyglądają jak sterta śmieci. Tak reaguje na ich widok większość ludzi. Być może widziałeś mnie w telewizji (TVN CNCB. TVN 24, TVPII) z takim słoikiem i widziałeś reakcję redaktorów i gości w studio. Wszyscy się dziwią. A mnie najbardziej dziwi jedno: Skąd masz mieć wiedzę o swoich wydatkach jeśli nie z paragonów zakupu?

Rodzaj kategorii	Kolor
Kategoria Mieszkanie/Dom	Brązowy
Kategoria Wydatki Codzienne	Czerwony
Kategoria Kredyty	Czarny
Kategoria Inwestowanie	Zielony
Kategoria Komunikacja	Fioletowy
Kategoria Ryzyko/ubezpieczenia	Niebieski
Kategoria Transport	Pomarańczowy
Kategoria Przyjemności	Żółty
Kategoria Wydatki Nieregularne	Srebrny
Kategoria starty/kary finansowe	Różowy
Kategoria „Inne”	Morski

Jeśli dzieci nie potrafią jeszcze czytać potrzebujesz kredki lub pisaki i kotylion.

Najpierw ustalasz system oznakowania. W rozdziale 1 *Jak wydajemy pieniądze?* miałeś kategorie wydatków: Poniżej propozycja kolorów. Jeśli masz mniej kredek możesz oznaczać 2 kolorami np. czerwonym i zielonym.

Gdy już masz system ozdabiasz dziecko kotylionem. Dziecko podaje ci paragon a ty oznaczasz określonym kolorem. Następnie sortujesz i zapisujesz na papierze lub komputerze. Gdy dziecko już umie pisać może pomagać oznaczać i przepisywać.

III DZF to Partner Rozmów Finansowych

Gdy już przeanalizowałeś/przenalizowaliście wydatki należy je omówić. Twój partner życiowy powinien brać w tym udział. Dla zabawy możecie wszyscy mieć kotylion Partner Rozmów Finansowych. Rozmowa powinna być krótka i sensowna. Pamiętaj, że dziecko/dzieci też mają się wypowiadać niezależnie od tego na jakim poziomie rozumieją zagadnienie. Cała zwyczajowa narada nie powinna trwać dłużej niż kilkanaście minut do pół godziny, chyba że jakieś nadzwyczajne wydarzenia finansowe wymagają tego dłużej. Ale wówczas pamiętaj o tym, żeby uwolnić dzieci. Ma to być dla nich przyjemne a nie nudne.

Cel i sens rozmowy:

- Czy poziom wydatków jest taki jak założyłeś/założyliście?
- Czy jest może superata?
- Czy wydałeś/wydaliście może więcej niż zaplanowane?

IV DZF to Segregator Przepływów Finansowych

Segregator ma służyć zebraniu podsumowanych informacji. Nie wszystkie paragony należy przetrzymywać. Z pewnością dowody zakupów sprzętu, zwłaszcza przy gwarancji są ważne. Ale także kwity ze wszelkich instytucyjnych wpłat. Wiele instytucji (w tym ZUS i US) po kilku latach żądają na nowo wpłat typu 20 zł + 50 zł odsetek za kilka lat. Jak nie masz dowodu, że zapłaciłeś wytoczą proces. Większość ludzi macha ręką i wpłaca kilkadziesiąt złotych dla świętego spokoju. W ten sposób instytucje legalnie okradają. Pisała na ten temat prasa i portale internetowe. Płacić różne opłaty należy, ale przestępstwem finansowym przeciwko Twoim pieniądzom i Twojemu dobrobytowi jest płacić podwójnie lub płacić za coś, za co się nie należy.

Kategoria Miesiąc

Podstawa działań jest IV DZF czyli Segregator Przepływów Finansowych
Co miesiąc sprawdzasz czy wydatki w skali miesiąca są realizowane zgodnie z planem. Sprawdzasz też czy na konta inwestycyjne wpłynęły składki. W tym terminie – co warto zauważyć - mija bezpowrotnie 1/12 możliwości danego roku. W trakcie analizy może się okazać że:

- wszystko idzie zgodnie z planem
- jesteście pod kreską
- jest superata / nadzwyczajny zysk / dodatkowe pieniądze.

Jeśli jest superata (nagroda, 13 pensja etc.) to część możesz wydać na konsumpcję, ale lwią część należy zainwestować!!!

Na kolejne miesiące powinieneś wyciągnąć wnioski, zwłaszcza gdy jesteś pod kreską:

- Co doprowadziło do braku/strat?
- Czy założenia były dobre?
- Czym, był spowodowany dodatkowy wydatek?
- Czy dodatkowy wydatek jest jednorazowy czy nosi cechy stałe?
- Czy dodatkowy wydatek to niekontrolowana konsumpcja?
- Czy potrzebna jest korekta planu wydatków na następny miesiąc.

Kategoria Kwartał

Minęła właśnie ¼ możliwości danego roku. Nadal pracujesz z Segregatorem Przepływów Finansowych. Analiza i rozmowy obejmują kwartał

W przypadku nadwyżek pamiętaj o konieczności inwestowania. W przypadku strat:

- Oszacuj czy będą w przyszłym kwartale (np. w grudniu stwierdzasz wyższe koszty ogrzewania. Do marca niewiele się zmieni. Ale jeśli jest po zimie, to do czerwca będzie już inaczej)

- Pamiętaj, że zmiana kwartału to zawsze inny rodzaj wydatków. Nadchodzą wakacje, albo święta, albo rok szkolny, dopłaty etc…

Kategoria Rok

Rok to istotny przedział czasowy. Minęła 1/40 tego co w Twoim zawodowym życiu może się zdarzyć. Pracujesz nadal z Segregatorem Przepływów Finansowych. Do podsumowania roku i przygotowania noworocznych postanowień najlepszy jest czas pomiędzy Bożym Narodzeniem a Sylwestrem.

V DZF to Własny Audytor Finansowy

Jak wiesz audyt to poważna sprawa. W segregatorze masz informacje z całego roku. Pytanie czy ten rok przybliżył do osiągnięcia finansowych celów czy nie? Co masz do zrobienia?

- Sięgasz do rozdziału 1 *Czym jest wartość netto?* i obliczasz ją.
- Sięgasz do rozdziału 1 *Co to jest współczynnik płynności Current Ratio?* i obliczasz współczynnik
- Dyskutujesz z partnerem życiowym i dziećmi

Wprowadzasz kolejny nowy zwyczaj:

VI DZF to Roczne Sprawozdanie Finansowe

- To ma być coś, co pomaga, krótkie zwięzłe zestawienie.
  Nie pisz kolejnej pracy magisterskiej
- Opisz co udało się zrealizować
- Opisz czego się nie udało
- Podaj przyczyny problemów
- Podsumuj stan inwestycji
- Wyciągnij wnioski na kolejny rok

VII DZF to Wykres Kondycji Finansowej

- Przypomnij założenia dotyczące celów finansowych
- Sprawdź i jeśli trzeba skoryguj plany na następne lata

- Zrób wykres (lub dorysuj do istniejącego dane z roku)
  > Wartość netto Net Worth
  > Wskaźnik płynności Current Ratio
- Omów z partnerem i dziećmi plany na następny rok a także na następne lata

We wszystkich czynnościach mogą i powinny pomagać Ci dzieci. Jeśli są jeszcze małe – niech będzie kilka minut zabawy z kotylionem. Możesz porobić zdjęcia z rodzinnych konferencji finansowych z udziałem dzieci. Jeśli potrafią już liczyć i czytać – proś o pomoc, uzasadnij czemu jest ważna, dziękuj po każdej sesji i pilnuj systematycznych działań. Tak przygotowane dzieci do spraw finansowych otrzymają od Ciebie pełną instrukcję obsługi pieniędzy. Jeśli jeszcze nauczysz je korzystać z komputera finansowego dostaną więcej niż po studiach na uczelni.

Warto zapamiętać:

Na ogół większość z nas nie miała edukacji finansowej w domu. Wiedzę o pieniądzach zdobywaliśmy jak wiedzę o seksie – po kryjomu, a na dodatek ucząc się na własnych błędach. Aby temu przeciwdziałać musiz wprowadzić własne Dobre Zwyczaje Finansowe.(DZF) Te zwyczaje to:

- *I DZF to Kolekcjoner Dokumentów Finansowych*
- *II DZF to Analityk Dokumentów Finansowych*
- *III DZF to Partner Rozmów Finansowych*
- *IV DZF to Segregator Przepływów Finansowych*
- *V DZF to Własny Audytor Finansowy*
- *VI DZF to Roczne Sprawozdanie Finansowe*
- *VII DZF to Wykres Kondycji Finansowej*

Wprowadzając te zwyczaje pracuj z dziećmi i partnerm życiowym. W przypadku dzieci należy pamiętać, aby na początku była to interesująca zabawa, a nie nudny przymus. Gdy będą starsze proś o pomoc w przeliczeniach i analizie. Naucz dzieci obsługi komputera finansowego. Dzięki tym działaniom dasz dzieciom instrukcję do obsługi pieniędzy na całe życie.

Część VI
Jak możesz realizować drogę rozwoju świadomości finansowej?

Jak możesz lepiej zarządzać finansami, żeby realizować swoje cele?

Celem edukacji finansowej jest umiejętność poprawy sytuacji dzięki kompetencjom i wiedzy. W wielu moich książkach odwołuję się do dowcipów i humoresek żydowskich. Jest tam największy zbiór anegdot o tematyce finansowej. Najwięcej ich można znaleźć w książkach Horacego Safrina. Oto zatem stosowna anegdota z antologii „Przy szabasowych świecach":

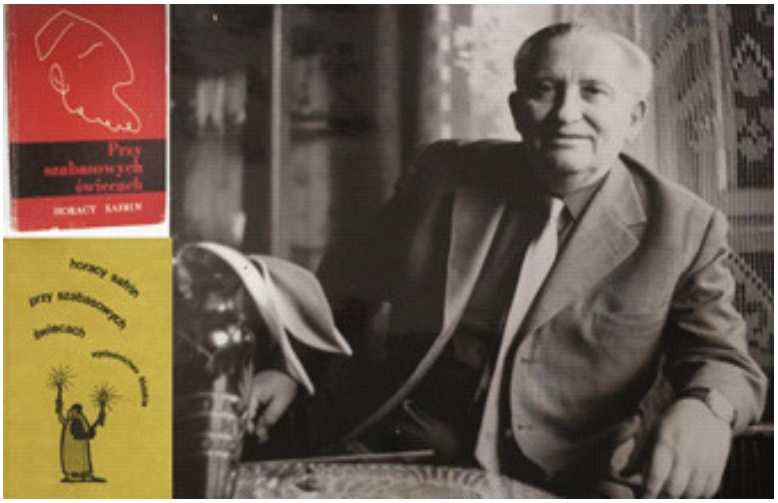

Icek i Mosiek idą przez las. Droga jest pusta, ale nagle zza krzaków wyskakują zbójcy. - *Pieniądze, albo życie.* Icek wyciąga z żalem swój pugilares, wyjmuje 3 banknoty po 50 zł i oddaje bandytom. Wtedy Mosiek wyciąga z kieszeni banknot 100 zł i odzywa się do Icka. - *Wiesz Icek, ja na śmierć zapomniałem, że ja ci jestem winien całe 100 zł. To ja przy okazji ci oddaję.* I wręcza banknot Ickowi…

Umiejętność finansowego wykorzystania okazji zakłada wiedzę i kompetencje. Przede wszystkim wiedzę potrzebną do zrozumienia problemu możliwość szybkiego oszacowania a nawet policzenia skutków. Większość problemów sprowadza się do zarzadzania pieniędzmi i do budżetowania.

Dlatego warto zastanowić się nad istotnymi punktami związanymi z zarządzeniem pieniędzmi. To podstawowa kwestia związana z budżetowaniem. Zarabianie dużej ilości pieniędzy nie gwarantuje zamożności. O zamożności świadczą bowiem nie przepływy finansowe tylko wartość netto.

Często w Internecie są publikacje na temat wszelakich gwiazd, które zbankrutowały. Zbankrutowały nie dlatego, że zarabiały mało. Zarabiały miliony. Ale sposób zarządzania pieniędzmi był niewłaściwy i to co zarobiły to straciły. Ograniczę się do 3 przykładów:

- Michael Jackson, zarabiał setki milionów rocznie, gdy zmarł miał dług 400 milionów dolarów
- Mike Tyson, zarobił 700 mln, Net Worth 10 mln
- Charlie Sheen, zarobił ponad 150 mln dolarów, obecnie ma mniej niż 10 mln

Jak widać, w przepływach finansowych tych gwiazd nie brakowało pieniędzy. Ale hulaszczy tryb życia pozbawił ich majątku.

Ważniejsze jest, jak zarządzasz niż ile zarabiasz!

Na kolejnych stronach masz Kroki Milowe Świadomości Finansowej. Możesz iść krok po kroku, lub przeskakiwać do kolejnych elementów. Zależy to tylko od tempa nauki, poziomu zaufania i twoich chęci.

Co daje Złota Proporcja w zarządzaniu finansami?

Złota Proporcja daje wszystko to, czego potrzebujesz. A czego potrzebujesz? To dość proste:

1. pieniędzy na życie bieżące
2. pieniędzy na spłatę kredytów
3. pieniędzy na przyszłe cele

Jeżeli te elementy są zachowane – masz stosunkowo harmonijne życie, ponieważ w finansach jest porządek.

Są tu z grubsza patrząc 3 obszary życia. Ale to nie znaczy, że każdy z nich to 33,33% twoich pieniędzy. Oczywiście te 3 główne elementy dzielą się dalej. Najlepiej to wyjaśnić na podstawie kredytów. Większość osób ma:

- kredyt hipoteczny,
- kredyt samochodowy,
- kredyt AGD,
- kredyt konsumpcyjny,
- kartę kredytową, (lub nawet 2).

Między tymi obszarami jest ważna zależność procentowa. Jaka? No właśnie taka, wynikająca z reguł Złotej Proporcji. A Złota Proporcja wynika z twoich przepływów finansowych.

Do wyliczania tych proporcji, w oparciu o twoje przepływy służy specjalny kurs: **Jak Złota Proporcja bezpiecznie dzieli Twoje pieniądze?**

> ***Bardzo ważne:***
> *Kurs zawiera aktywne formularze - wpisujesz swoje dane. Możesz uwzględnić też swojego partnera życiowego lub osobę, z którą prowadzisz wspólnie gospodarstwo domowe. Otrzymujesz wynik zarówno w procentach jak i kwotowo.*

Ten kurs to 6 lekcji:

1. Co to jest Złota Proporcja?
2. Jak Złota Proporcja dzieli Twoje miesięczne dochody na wydatki i obsługę długów?
3. Jak powinny dzielić się wydatki życiowe?
4. Jaka powinna być bezpieczna struktura długów
5. Co powinieneś zapamiętać?
6. Informacje dodatkowe

Po tym kursie już na zawsze będziesz wiedzieć jak bezpiecznie dzielić swoje pieniądze! Regularna cena to 49 zł.

Jedyna szansa na spokojną realizację własnych zamiarów finansowych to Złota Proporcja!

Każdy powinien ją mieć i podzielić pieniądze na życie i długi. Pieniądze na życie podzielić na wydatki bieżące i wydatki przyszłe. A długi podzielić na wszystkie rodzaje. Ale łączną sumę wydatków na długi trzymać w nieprzekraczalnej proporcji w relacji do miesięcznych zarobków.

A teraz niespodzianka

Dla Czytelników e-booka ten kurs jest za 29 zł!

Kliknij tu

Informacje o kursie: **Jak Złota Proporcja bezpiecznie dzieli Twoje pieniądze?** znajdziesz też na stronie *andrzejfesnak.pl* oraz na *Platformie Edukacyjnej Fortis*

Ale tylko tu

masz możliwość zakupu za 29 zł!

Kliknij tu

Jak Złoty Pakiet ustawi na zawsze twoje budżetowanie?

Złoty Pakiet jest zestawe kursów dla osób, które chcą mądrze i zgodnie z regułami Planowania Finansowego:

- Zaplanować Wydatki Codzienne
- Zbudować Niezależność Finansową.
- Zaplanować Zakup Samochodu

Dzięki tej wiedzy poznasz zasady Złotego Podziału w tych trzech aspektach życia finansowego. Jeśli zgodnie z tymi regułami rozplanujesz swoje przychody zawsze będziesz mieć pieniądze na wszystko to co zaplanowałeś. Niespodziewane wydatki nie będą już więcej żadnym zaskoczeniem. Tylko wtedy, gdy planujesz budżet domowy ze Złotą Proporcją wystarczy na wszystko. A Niezależność Finansową zbudujesz przy okazji.

Pakiet zawiera następujące kursy:

1. **Jak Złota Proporcja bezpiecznie dzieli Twoje pieniądze?**
2. **Jak masz obliczyć swoją niezależność finansową?**
3. **Jak możesz kupić samochód zgodnie z regułami bezpieczeństwa finansowego?**

> *Niezależność finansowa to nie tylko postawa, przekonanie, dążenie, praca i kreatywność.*
> ***To także konkretne liczby.***

Niezależnym finansowo może być każdy. To kwestia ustalenia czasu i przepływów finansowych.
Do niezależności finansowej:

- potrzebujesz konkretnej kwoty – **ile?**
- potrzebujesz jej w konkretnym momencie – **kiedy?**
- masz do niej dojść inwestując miesięcznie – **jak dużo?**
- potrzebujesz oprocentowania – **jakiego?**

Czy umiesz sobie odpowiedzieć konkretnie na te pytania?
Precyzyjnie, przy pomocy liczb? A ten kurs porusza właśnie te zagadnienia w prostych lekcjach.
Zawiera formularze Excel, w które wpisujesz własne dane i otrzymujesz precyzyjne informacje dotyczące Ciebie.

Po tym kursie już będziesz precyzyjnie wiedzieć jakiego oprocentowania, ile pieniędzy oraz na kiedy potrzebujesz?
Zdobędziesz po raz pierwszy precyzyjny ogląd sytuacji, bo do tej pory to jedynie słyszałeś, że trzeba się starać o niezależność finansową. Ale jeszcze nikt Ci tego nie policzył. To policzysz sobie sam!

- Część 1. Celebrycka niezależność finansowa.
- Część 2. Niezależność jako czas.
- Część 3. Katastrofa finansowa.
- Część 4. Kroki do niezależności.
- Część 5. Jakiej kwoty potrzebujesz do niezależności finansowej?
- Część 6. Jakiego potrzebujesz czasu do zdobycia niezależności finansowej?
- Część 7. Ile musisz miesięcznie inwestować, aby zdobyć niezależność finansową?
- Część 8 Zobacz wszystkie dane twojej niezależności finansowej!
- Część 9. Co warto zapamiętać?

Ten kurs jest w oparciu o książkę promowaną przez portfelpolaka.pl

Samochód to podstawowe narzędzie pracy dzisiejszego współczesnego Europejczyka. A ponieważ w Polsce był kiedyś symbolem luksusu – Polacy często mają lekko irracjonalny stosunek do samochodu.
Ale decyzje o zakupie można policzyć.

> *Większość osób kupuje taki samochód na jaki ich stać, a nie taki, który jest bezpieczny finansowo!*

W tym kursie: Jak możesz kupić samochód zgodnie z regułami bezpieczeństwa finansowego? jest 9 części:

- Część 1. Polaków samochód: Chciejstwo czy rozsądek?
- Cześć 2. Jaki problem bezpieczeństwa finansowego widzą doradcy finansowi?
- Część 3. Bezpieczeństwo finansowe przy zakupie za gotówkę.
- Część 4. Bezpieczeństwo finansowe przy zakupie na kredyt.
- Część 5. Utrata Wartości samochodu.
- Część 6. Do jakiej ceny możesz kupować auto na kredyt?
- Część 7. Poznaj ideę kupowania zgodnego z bezpieczeństwem finansowym!
- Część 8. Co musisz skalkulować, zanim podejmiesz decyzję?
- Część 9. Co warto zapamiętać?

Bardzo ważne:

Kurs zawiera aktywne formularze - wpisujesz swoje dane. Możesz uwzględnić też swojego partnera życiowego lub osobę, z którą prowadzisz wspólnie gospodarstwo domowe. Otrzymujesz wynik zarówno w procentach jak i kwotowo.

Jeśli zachowasz te reguły, unikniesz wielu kłopotów finansowych.

Złoty Pakiet to łącznie 3 kursy zawierające aktywne formularze do indywidulanego wykorzystania. Materiał został tak podzielny, że każdy kurs jest odrębnym tematem i można do niego w każdej chwili wrócić. **Łącznie są to 24 lekcje.**

Regularna Cena Złotego Pakietu to 177 zł

A teraz niespodzianka

Dla Czytelników e-booka ten kurs jest za 119 zł!

Kliknij tu

Co daje Ogólna Wiedza Finansowa w życiu?

Wiedza Finansowa – Podstawa to wprowadzenie do zagadnień finansowych. Jest to fundament wiedzy finansowej, który ułatwia rozumienie zawartych w kursach treści. Ten pakiet pozwala na uporządkowanie wiedzy od ogółu do szczegółu a w konsekwencji do lepszego i szybszego przyswojenia wiedzy zawartej w pozostałych kursach i finansach. Wiedza podstawowa w połączeniu z kursami specjalistycznymi daje kompletną wiedzę na temat konkretnego zagadnienia finansowego. W konsekwencji tak zdobyta wiedza pozwala na podejmowanie świadomych decyzji finansowych. Świadome decyzje finansowe to takie, które są podejmowań w oparciu o dokładne wyliczenia, natomiast źródłem dokładnych wyliczeń jest umiejętność analizy i umiejętność liczenia.

Sens takiej ogólnej wiedzy najlepiej oddać przy pomocy analogii. Jest taki amerykański film Karate Kid[1]. Szykanowany chłopak trafia do mistrza karate Miyagi. Chce się nauczyć bić, żeby już nie być ofiarą. Ale mistrz uczy go filozofii życia, oraz idei karate do samoobrony. Zanim do tego dochodzi, chłopak musi malować płot, polerować podłogę, polerować samochody. Na dodatek określonymi ruchami. Kiedy po kilku dniach się buntuje, bo oczekiwał techniki zadawania ciosów – okazuje się, że praca wykonana przy pomocy dokładnie określonych ruchów wyrobiła w nim nawyki ruchowe prawie jak naturalne odruchy. A stąd do techniki obrony była już krótka droga…

[1]Karate Kid (ang. The Karate Kid), 1984, amerykański film obyczajowy, reżyseria John G. Avildsen,
Na zdjęciu filmowy Dabniel La Russo (Ralph Machio),

Wiedza Finansowa Ogólna - to informacje potrzebne do rozwiązywania dowolnych problemów finansowych przy pomocy kalkulatora finansowego HP10BIIPlus oraz arkusza kalkulacyjnego Excel. Dzięki wiedzy finansowej rozwiązuje się problemy łatwiej i prościej, ponieważ wiedza ta umożliwia uporządkowanie i analizę zagadnienia. Niewłaściwie analiza uniemożliwia prawidłowe obliczenia finansowe.

Kurs Wiedza Finansowa Ogólna jest samodzielną częścią składową kursu Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus. Omawia podstawowe założenia do analizy problemu finansowego. To podstawa do liczenia i do sprawnej obsługi kalkulatora finansowego. Wiedza ta płynie z obserwacji i przeszkolenia ca 3 000 osób z zakresu obsługi kalkulatora finansowego oraz możliwości zastosowania obliczeń w planowaniu finansowym.

Jest tam szereg informacji (w poszczególnych lekcjach) ułatwiających zrozumienie filozofii działania kalkulatora. Efektywna praca wymaga wiedzy o sposobie graficznego przedstawiania przepływów finansowych, umiejętności przyjmowania punktu widzenia oraz znajomości podstawowych mechanizmów finansowych, zwłaszcza dla regularnych przepływów finansowych TVM. Po opanowaniu tych umiejętności można przejść do kursu o finansach osobistych oraz kursu o finansach w biznesie.

Filmy i lekcje z serii: Wiedza finansowa ogólna.

- Lekcja nr 1. Jak przedstawiać graficznie zagadnienia finansowe?
- Lekcja nr 2. Co to jest linia czasu?
- Lekcja nr 3. Co to jest punkt widzenia?
- Lekcja nr 4. Jakie są główne mechanizmy finansowe?
- Lekcja nr 5. Jak działają 3 mechanizmy procentu składanego?
- Lekcja nr 6. Jak działają 4 mechanizmy dyskontowania?
- Lekcja nr 7. Jak działa NIKPRO® w praktyce?
- Lekcja nr 8. Jak przedstawiać graficznie lokatę?
- Lekcja nr 9. Jak przestawić graficznie kredyt?
- Lekcja nr 10. Jak przestawić graficznie leasing?
- Lekcja nr 11. Co to jest regularne oszczędzanie?
- Lekcja nr 12. Jak przedstawiać graficznie rentę kapitałową?
- Lekcja nr 13. Jak przedstawiać graficznie inflację?

Cena regularna kursu
Wiedza Finansowa ogólna to 379 zł

A teraz niespodzianka

Dla Czytelników e-booka ten kurs jest za 189 zł!

Kliknij tu

Jeśli kupujesz przez stronę *fortis.moodle.org.pl* to należy podać Kod Rabatowy: Przyrzeczenia.

Co to jest Wiedza Finansowa Podstawa?

Pakiet Wiedza Finansowa Podstawa to wprowadzenie do zagadnień finansowych z różnych punktów widzenia. Dzięki tej wiedzy uczestnik przygotowany zostaje do wprowadzenia w rolę współczynników finansowych pomagających zrozumieć idee planowania finansowego. Ten pakiet pozwala na porządkowanie wiedzy od ogółu do szczegółu. Zapewne chcesz pochwalić się swoją wiedzą finansową i rozmawiać z innymi. Porozmawiaj o grzechach finansowych!

Zapewne nie raz słyszałeś, jak ktoś narzekał, że bank pomniejsza zdolność kredytową. A wiesz, że powinieneś być dla siebie gorszy niż twój bank? Zapewne chciałbyś mieć szerszą perspektywę i spojrzenie na sprawy finansowe, a może zostać swoim własnym Guru finansowym?

PAKIET: Wiedza Finansowa - Podstawa składa się następujących kursów:

1.	Czy są grzechy finansowe?	(6 lekcji)	7 zł
2.	Dlaczego musisz być dla siebie gorszy niż Twój Bank?	(5 lekcji)	29 zł
3.	Jak Złota Proporcja bezpiecznie dzieli Twoje pieniądze?	(5 lekcji)	49 zł
4.	Jak masz obliczyć swoją niezależność finansową?	(9 lekcji)	79 zł
5.	Jak w 7 dni raz na zawsze zostać Guru swoich finansów?	(6 lekcji)	49 zł
6.	Wiedza Finansowa Ogólna	(13 lekcji)	379 zł

A teraz niespodzianka

Dla Czytelników e-booka ten kurs jest za 383 zł!

Kliknij tu

Jeśli kupujesz przez stronę *fortis.moodle.org.pl* to należy podać Kod Rabatowy: Przyrzeczenia.Możliwe są nawet raty od 10 do 36 zł miesięcznie.

Co jest ważne w Finansach Osobistych?

Proponowany z pakiecie zestaw kursów jest wiedzą praktyczną. Ta wiedza nie tylko pomoże zrozumieć mechanizmy rządzące Finansami Osobistymi, ale pozwoli dokładnie wyliczać wszelkie Parametry Twojego Bezpieczeństwa Finansowego. Na stan finansów osobistych ma wpływ wiele czynników. Na jedne sami mamy wpływ natomiast na pozostałe nie, są poza naszym zasięgiem. Planując własne Bezpieczeństwo Finansowe należy je wszystkie uwzględnić a to jest trudne bez odpowiedniego narzędzia. Dlatego proponowany Pakiet kursów o finansach osobistych pokazuje i uczy w jak prosto i łatwo można swe cele życiowe dokładne wycenić - uwzględniać elementy, na które nie mamy wpływu. Pakiet kursów o finansach osobistych pokazuje metody w jaki sposób można te cele zrealizować szybciej i mniejszym kosztem.

Pakiet Finanse Osobiste to zestaw wszystkich tych kursów, które dotyczą podstawowych produktów i mechanizmów finansowych. To produkty finansowe, których potrzebuje każdy. Umiejętne posługiwanie się nimi to duża część sztuki zarządzania finansami osobistymi.

Pakiet składa się następujących kursów z działu Finanse Osobiste:

1. Lokaty - co powinieneś wiedzieć, żeby nie tracić? (7 lekcji), cena 199 zł
2. Inflacja - jak możesz kalkulować i przeciwdziałać? (7 lekcji), cena 199 zł
3. Kredyty - co musisz wiedzieć o kredytach zanim się zadłużysz? (20 lekcji), cena 588 zł
4. Renta kapitałowa - czyli co prowadzi do niezależności finansowej? (8 lekcji) 239 zł
5. Stopy nominalne i efektywne - jak je rozróżniać i kalkulować? (4 lekcje) 111 zł
6. Regularne inwestowanie - czyli jak kalkulować drogę do wolności finansowej? (11 lekcji) 303 zł

Wartość łączna wszystkich kursów to 1639 zł

A teraz niespodzianka

Dla Czytelników e-booka ten kurs jest za 852 zł!

Kliknij tu

Jeśli kupujesz przez stronę *fortis.moodle.org.pl* to należy podać Kod Rabatowy: Przyrzeczenia. Możliwe są raty od 21 do 79 zł miesięcznie.

Jakiej wiedzy finansowej potrzebujesz w biznesie?

Prawda jest taka: nie każdy, kto potrafi robić biznes i zarabiać posiada niezbędną wiedzę finansową. Przez jakiś czas może to nawet funkcjonować dobrze, ale w długiej perspektywie zemści się. Brak stosownej wiedzy finansowej w biznesie doprowadzi w końcu do problemów.

Niestety w tej materii jest przysłowiowa „Brazylia". Z jednej strony luksus a z drugiej potworne slumsy i nędza. Podobnie jest w przypadku świadomości finansowej wśród ludzi uprawiających biznes w Polsce. Z jednej stronu absolwenci MBA w finansach i wysoko kwalifikowani specjaliści finansowi. Z drugiej strony osoby po szkołach zawodowych, technikach lub nawet po studiach wyższych. Ale wszyscy z kompletnym brakiem finansowej wiedzy.

Każdy prowadzący biznes musi podejmować decyzje finansowe i korzystać z finansowych produktów.

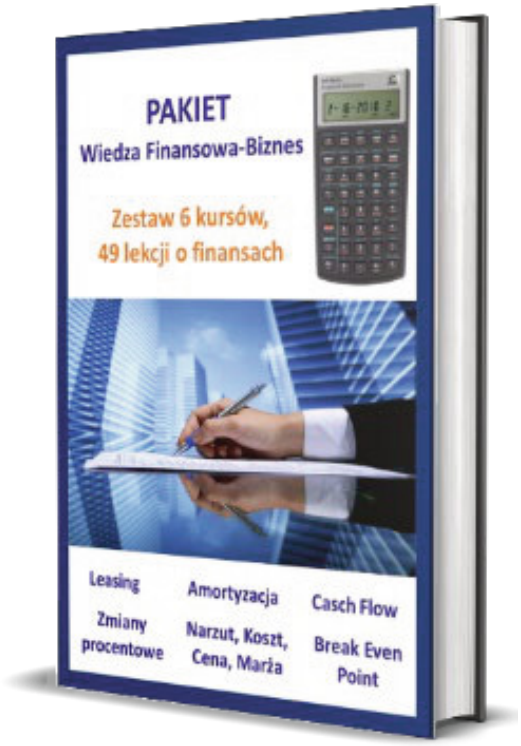

Pakiet Wiedza Finansowa Biznes to zebrana w jednym miejscu wiedza finansowa dotycząca prowadzenia biznesu. Bez względu na to czy przedsiębiorca reprezentuje tzw. small biznes czy ogromną korporację zasady prowadzenia biznesu są takie same. Różni je tylko skala. Dlatego poznanie reguł rządzących finansami przedsiębiorców jest niezbędne.

Kursy właśnie są taką bazą wiedzy. Dzięki temu przedsiębiorca zdobywa narzędzie do rozwiązywania problemów finansowo – biznesowych. Taka wiedza pozwoli przedsiębiorcy przeanalizować obecny stan finansów firmy oraz wdrożyć działania naprawcze, jeśli jest taka potrzeba. Z drugiej strony wiedza finansowa pozwoli zaplanować działania na przyszłość, dokładnie przewidzieć i wyliczyć jakie koszty związane z realizacja celów należy ponieść.

Dokładne obliczenia dostarczą wiedzy jakie profity przyniesie zaplanowane działanie. Niestety potrzebna wiedza jest rozproszona. A przedsiębiorca musi wiedzieć jakie są koszty leasingu, jak kalkulować punkt opłacalności, jaki sposób amortyzowania przyjąć. W praktyce niestety jest to tak, że osoby prowadzące biznes zdają się na mniej lub bardziej przyzwoitych doradców, a także mniej lub bardziej wykształconych w tej materii pośredników czy księgowych. To może zakrawać na groteskę, ale większość przedsiębiorców podejmuje decyzje kredytowe na podstawie opinii przysłowiowego „szwagra przy wódce” lub na podstawie informacji pośredników kredytowych. Ale absolutnie nie są w stanie sprawdzać wiarygodności takich porad…

Pakiet Finanse Biznes to zestaw wszystkich tych kursów, które z przynależą do sztuki zarządzania finansami firmy. Z natury rzeczy dotyczy funkcjonowania podstawowych mechanizmów finansowych w biznesie oraz podstawowych produktów finansowych. Pakiet składa się następujących kursów z działu Finanse Biznes:

Wartość łączna wszystkich kursów to 1414 zł

1. **Cash Flow** - jak wycenić wkład inwestycyjny i obliczyć wewnętrzną stopę zwrotu? (6 lekcji) 177 zł
2. **Break Even Point** - jak obliczyć punkt opłacalności w biznesie? (6 lekcji) 179 zł
3. **Narzut, Koszt, Cena, Marża** - jak kalkulować? (8 lekcji) 219 zł
4. **Zmiany procentowe** - jak liczyć szybko i wygodnie? (4 lekcje) 111 zł
5. **Amortyzacja** - jak wybrać optymalną metodę? (14 lekcji) 399 zł
6. **Leasing** - jak obliczyć realny cały koszt leasingu? (11 lekcji) 329 zł

A teraz niespodzianka

Dla Czytelników e-booka ten kurs jest za 989 zł!

Kliknij tu

Jeśli kupujesz przez stronę *fortis.moodle.org.pl* to należy podać Kod Rabatowy: Przyrzeczenia

Możliwe są raty od 25 do 92 zł miesięcznie.

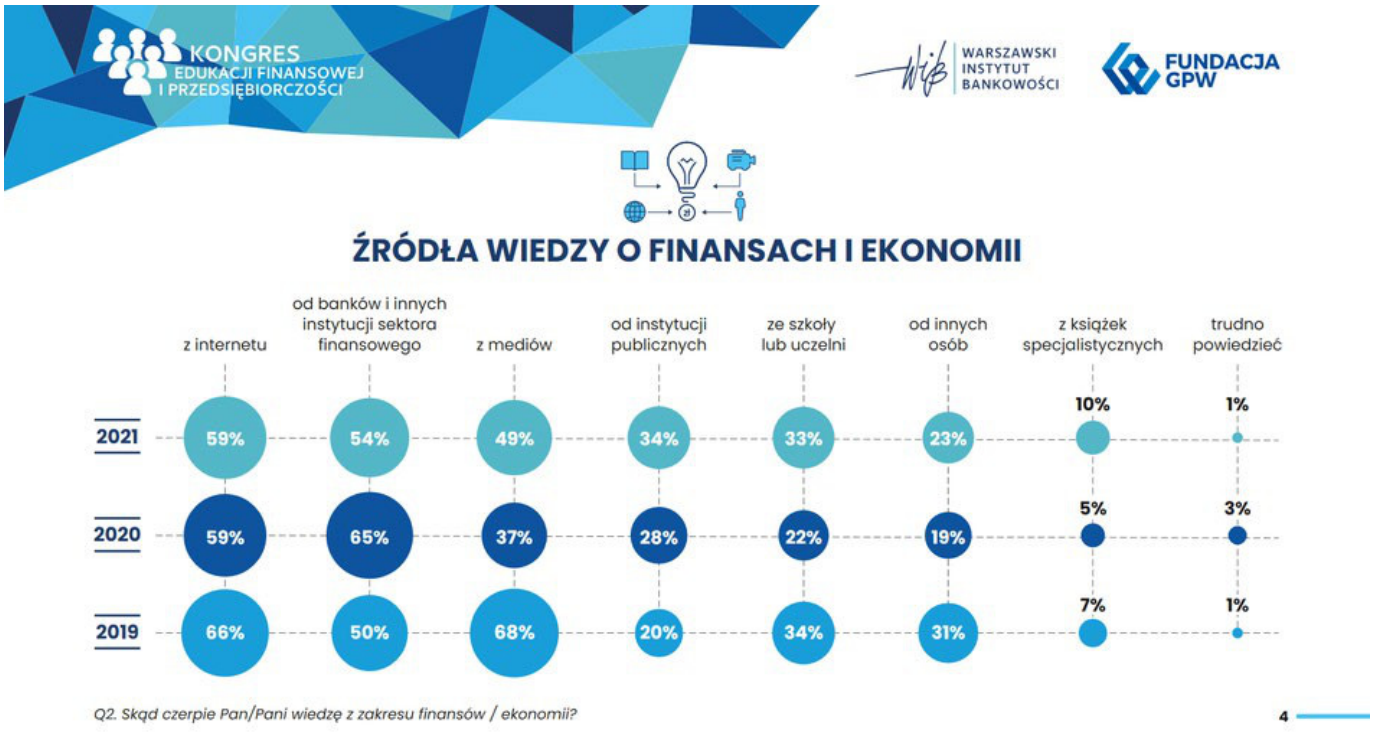
KONGRES
EDUKACJI FINANSOWEJ
I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
FUNDACJA GPW
ŹRÓDŁA WIEDZY O FINANSACH I EKONOMII
z internetu
od banków i innych instytucji sektora finansowego
z mediów
od instytucji publicznych
ze szkoły lub uczelni
od innych osób
z książek specjalistycznych
trudno powiedzieć
2021
59%
54%
49%
34%
33%
23%
10%
1%
2020
59%
65%
37%
28%
22%
19%
5%
3%
2019
66%
50%
68%
20%
34%
31%
7%
1%
Q2. Skąd czerpie Pan/Pani wiedzę z zakresu finansów / ekonomii?
4

Co daje Universum Wiedzy Finansowej w życiu?

Jak sama nazwa wskazuje – proponowany jest tu zestaw całej niezbędnej wiedzy finansowej potrzebnej do sprawnego zarządzania finansami i podejmowania skutecznych decyzji finansowych.

Statystycznie każdy z nas ma następujące problemy do ogarnięcia:

- musi rozumieć świat finansowy
- musi rozumieć mechanizmy finansowe
- musi rozumieć działanie produktów finansowych
- musi umieć liczyć swoje finanse uwzględniając wartość pieniądza w czasie
- musi umieć korzystać ze współczesnej technologii dedykowanej finansom

Niestety nigdzie nie ma tak zebranej kompleksowo wiedzy, na dodatek w sposób encyklopedyczny. Mało kto ma czas, aby przez kilka lat studiować finanse na uczelniach.

NAUKA 3/2007 • 131-149

STANISŁAW STACHAK

Typowe błędy w tekstach ekonomicznych

1. Istota błędów redakcyjnych

Podręczniki akademickie oraz sylabusy (plany zajęć) mają na ogół 2 wady:

1. bardzo często wyjaśniają „ignotum per ignotum” czyli nieznane przez nieznane, co oznacza że musisz „mozaikowo” skakać po innych podręcznikach, żeby zrozumieć o co chodzi,
2. najczęściej stanowią liniową kontynuację, co oznacza, że nie możesz rozwiązać danego zagadnienia jeśli wcześniej nie przerobisz dużej ilości materiałów.

O tych problemach piszą nawet sami naukowcy zauważając niejasność tekstów ekonomicznych, co widzisz na obrazku obok.

Życie ma jednak charakter encyklopedyczny a nie powieściowy. To znaczy, że stajesz przed koniecznością rozwiązywania problemów wtedy gdy się pojawiają, a nie wtedy gdy po określonych doświadczeniach mógłbyś być gotowy do ich rozwiązania. Dlatego potrzebna jest wiedza ułożona tak encyklopedycznie, żeby z łatwością znaleźć rozwiązanie kolejnego problemu.

Tak tworzone są wszystkie moje kursy, a zestaw Universum daje dostęp do wszystkich ważnych zagadnień finansowych. Proponowany pakiet to dostęp do wszystkich kursów. Innymi słowy jest to rodzaj encyklopedycznego ujęcia wszystkich istotnych zagadnień oraz swoista nawigacja po problemach finansowych. Dzięki temu przed podjęciem istotnej decyzji finansowej możesz:

- poznać elementy zagadnienia
- poznać przykład funkcjonowania
- nauczyć się jak policzyć efekty/skutki danego problemu finansowego

Przy takim podejściu podejmowanie skutecznych decyzji finansowych będzie o wiele łatwiejsze. Twój supermarket finansowy złożony jest z 21 działów, zawiera łącznie 14 różnych produktów.

To dokładne omówienie w formie lekcji 215 problemów o tematyce finansowej w postaci filmów oraz opisów. To jest właśnie to, co powinien wiedzieć dorosły, a zarazem świadomy finansowo człowiek. Ten pakiet to kompendium wiedzy finansowej. Fakty, kompetencje i doświadczenia, czyli wiedza, którą każdy powinien znać i zdobyć już w szkole. Niestety jak wiemy - edukacji finansowej nikt z nas nie otrzymał! Podstawa programowa edukacji finansowej nie przewiduje! A obecnie

koncentruje się raczej na przygotowaniu do .. życia wiecznego! W doczesnych finansach pozostawia każdego samemu sobie. Niestety nie da się odrobić niezapłaconych podatków, ani długów w żadnym niebie czy też piekle. Finanse są ważne w życiu doczesnym, jakkolwiek by o tym nie myśleć.

Finanse osobiste 96 lekcji, omawiająca następujące zagadnienia:

Finanse osobiste: Lokaty - co powinieneś wiedzieć, żeby nie tracić?	7 lekcji	199 zł
Finanse osobiste: Inflacja - jak możesz kalkulować i przeciwdziałać?	7 lekcji	199 zł
Finanse osobiste: Kredyty - co musisz wiedzieć o kredytach zanim się zadłużysz?	20 lekcji	588 zł
Finanse osobiste: Renta kapitałowa - czyli co prowadzi do niezależności finansowej?	8 lekcji	239 zł
Finanse osobiste: Stopy nominalne i efektywne - jak je rozróżniać i kalkulować?	4 lekcji	111 zł
Finanse osobiste: Regularne inwestowanie - czyli jak kalkulować drogę do wolności finansowej?	11 lekcji	303 zł
Finanse osobiste: Kredyty	20 lekcji	588 zł
Jak masz obliczyć swoją niezależność finansową?	9 lekcji	29 zł
Dlaczego musisz być dla siebie gorszy niż Twój Bank?	5 lekcji	49 zł
Jak Złota Proporcja bezpiecznie dzieli Twoje pieniądze?	5 lekcji	49 zł
Jak możesz kupić samochód zgodnie z regułami bezpieczeństwa finansowego?	9 lekcji	49 zł
Jak w 7 dni raz na zawsze zostać Guru swoich finansów?	6 lekcji	49 zł

Wiedza finansowa - biznesowa- 63 lekcje,

Biznes. Nierówne przepływy finansowe - Cash Flow.	6 lekcji	177 zł
Biznes: Punkt opłacalności w biznesie - Break Even Point	6 lekcji	179 zł
Biznes: Narzut, Koszt, Cena, Marża.	8 lekcji	219 zł
Biznes. Zmiany procentowe	4 lekcji	111 zł
Biznes. Jak amortyzować?	14 lekcji	399 zł
Biznes. Jak wyliczyć prawdziwe koszty leasingu	11 lekcji	511 zł
Biznes. Dźwignia w biznesie	14 lekcji	732 zł

Wiedza pomocnicza/techniczna – 55 lekcji wspomagająca obie sfery finansowe

Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus. Rejestry Pamięci	13 lekcji	319 zł
Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus: Rejestry Finansowe	10 lekcji	287 zł
Kalkulator Finansowy HP10BIIPlus: Rejestry Pomocnicze	19 lekcji	513 zł
Wiedza Finansowa Ogólna	13 lekcji	335 zł

Cały Pakiet Universum to 215 lekcji zebranych w 21 kursach.

Wartość łączna wszystkich kursów to 8303 zł
Regularna cena Pakietu 5940 zł

A teraz niespodzianka

Pakiet UNIVERSUM MA 70% rabatu jest za 1782 zł!

Kliknij tu

Jeśli kupujesz przez stronę *fortis.moodle.org.pl* to należy podać Kod Rabatowy: Przyrzeczenia

Możliwe są raty od 44 do 165 zł miesięcznie.

Ile tracisz bez Profesjonalnego Planu Finansowego?

Nawet jeżeli się „pali i wali" – musisz poczekać, ponieważ wykonanie Profesjonalnego Planu Finansowego trwa kilka tygodni. To Dokument na Całe Życie, musi zatem być precyzyjnie wykonany.

Na ten temat piszę od lat, więc może już słyszałeś o czymś takim jak Profesjonalny Plan Finansowy. Mogłeś to czytać też w którymś e-booku. Ale tej edukacji nigdy nie jest za dużo – dlatego tu też przypomnę. Jak wiadomo taki plan to obszerny dokument, który opisuje, jak możesz zrealizować swoje cele życiowe. Ujmuje około 60 aspektów życia w 8 głównych działach. Profesjonalny Plan Finansowy:

- po pierwsze pomaga zrealizować te cele życiowe,
- po drugie – pokazuje jak możesz osiągnąć to o wiele taniej niż płacąc 100% ceny.

Wiadomo, że bez planów ludzie tracą równowartość dochodów z ca 9 lat.

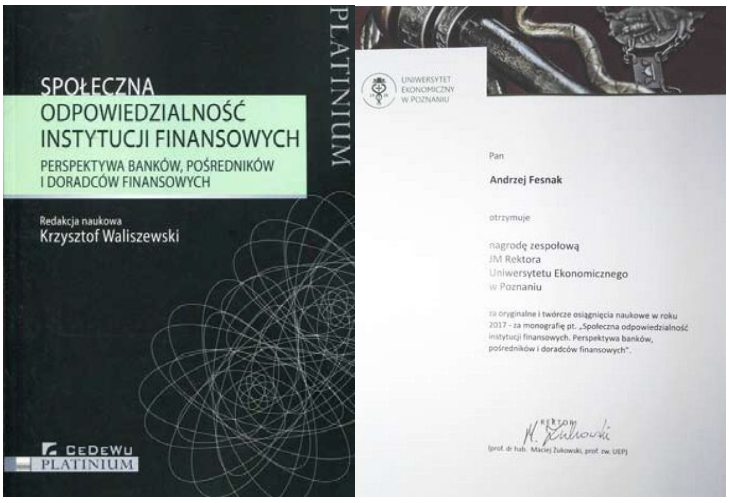

Najszerszy mój opis Planu Finansowego znajdziesz w książce pod redakcją prof. Waliszewskiego. Na ponad 60 stronach opisuję wszystkie zasadnicze aspekty Planu. Z przyjemnością pochwalę się też, że moja publikacja nie tylko została dobrze oceniona przez recenzenta naukowego prof. dra hab. Włodzimierza Szpringera ze Szkoły Głównej Handlowej oraz Wydziału Zarządzania UW. Profesor Jan Żukowski, ówczesny Rektor Uniwersytetu Poznańskiego przyznał wszystkim autorom nagrodę za publikację!

Bardzo się cieszę, że moja idea Planuj Finansowego została tak doceniona!

Jeśli interesuje cię struktura Planu – możesz poczytać na: *www.andrzejfesnak.pl* Informacja o Planie Finansowym jest w pierwszej zakładce. Dodam jeszcze, aby nie było nieporozumień, że Licencjonowany Doradca Finansowy to w Krajowym Standardzie Kompetencji Zawodowych zawód nr 241202. Tylko doradcy wyższego stopnia EFC® (European Finanacial Consultant®) mają prawo pisać Profesjonalne Plany Finansowe. Doradcy EFG® (European Finanacial Guide®) nie mają takich uprawnień.

Pośrednik finansowy (często mylnie nazywany doradcą) to grupa zawodowa 331103. Różnica jest oczywista – pośrednik sprzedaje produkt finansowy (np. kredyt lub ubezpieczenie). Doradca robi Plan Finansowy, jak osiągnąć cele. Też może sprzedać produkt, ale nie musi. Pośrednik natomiast nie ma prawa pisania Planu Finansowego.

Kliknij na obrazek, aby obejrzeć film!

Poznaj kilka osób z grupy, która takie profesjonalne plany pisze.

dr Andrzej Fesnak, EFC®

Marianna Garus, EFC®

Bogdan Drewnowski, EFC®

Każdy z tego zespołu jest w stanie napisać ci opowiadanie finansowe o tobie na ponad 100 stron. Ponad 60 aspektów życia wymaga trochę miejsca. I to wcale nie jest za dużo. Chciałbyś zrealizować tylko jedno marzenie, czy wszystkie swoje cele? A Doradca Finansowy wie jakie cele będziesz mieć na przestrzeni 85 lat życia. Nawet jeśli ty ich dzisiaj nie dostrzegasz! EFC® – to obecnie to najwyższy poziom Profesjonalnego Doradztwa Finansowego w Polsce.

Planu Finansowego potrzebuje na razie 50% małżeństw w Polsce. Z jakiego powodu równo połowa? Bo tylko tyle się rozwodzi. I wówczas powstają problemy finansowe. A ta druga połowa, która pozostaje w związku – osiągnęłaby łatwiej i taniej cele, gdyby miała Profesjonalny Plan Finansowy!

Plan Finansowy jest to opracowanie, które zawiera uporządkowany zbiór informacje na temat sytuacji finansowej osoby, dla której został skonstruowany. To doku-

ment, w którym opisane są finanse osobiste klienta, oraz pokazana jest droga jak można zrealizować swoje własne plany życiowe taniej i bardziej skutecznie.

W naszej koncepcji Plan Finansowy ujmuje około 60 różnych aspektów życia w 8 głównych działach. Te główne działy Planu Finansowego to:

1. Analiza współczynników finansowych
2. Elementy Inwestycyjne planu
3. Elementy ochronne planu
4. Elementy edukacyjne planu
5. Elementy zarządzania długami
6. Elementy dotyczące nieruchomości
7. Elementy dotyczące zdrowia
8. Elementy AI

Najważniejsza część Planu Finansowego to dokładne zdefiniowanie sytuacji finansowej w tym momencie życiowym, w którym kładzie się nacisk na:

- określenie jakimi dysponujesz aktywami
- jakie posiadasz zobowiązania
- jakie posiadasz przepływy miesięczne i roczne
- w jaki sposób zarządzasz przychodami
- jakie są wzajemne relacje między aktywami i pasywami
- jaka jest przeszłość finansowa
- jakie są cele na przyszłość
- określenia zakresu Planu Finansowego poprzez zdefiniowanie osób, które należy w Planie ująć

Te aspekty pozwalają na dokonanie niezależnej, zewnętrznej oceny sposobu zarządzania własnymi pieniędzmi. Pozwala wstępnie ocenić i zdiagnozować przyczyny ewentualnych problemów finansowych. Plan Finansowy dokonuje aktualnej oceny

stanu finansów osobistych takie jakimi one są. Ocenia w jaki sposób traktowane są pieniądze. Jest to podstawa i punkt wyjścia do budowania przyszłości finansowej opartej o planowanie finansowe zgodnie z propagowanymi zasadami Złotej Proporcji.
Zadanie Licencjonowanego Doradcy Finansowego polega na tym, aby pokazać jak małymi krokami i sumami można:

- **po pierwsze** zabezpieczyć w ogóle realizację danego elementu można np. tylko czytać Inwokację – „Panno święta, co Jasnej bronisz Częstochowy i w Ostrej świecisz Bramie!" albo samemu postawić świeczkę pod obrazem w Ostrej Bramie, pomedytować, pomodlić się etc...
- **po drugie** zabezpieczyć realizację o wiele taniej niż za 100% aktualnej ceny.

Jest to możliwe dzięki wykorzystaniu mechanizmów finansowych. Można wówczas realizować cele za 7 % - 80% ceny, podczas gdy większość ludzi realizuje cele za 140% - 300% ceny.

Przeciętna większość zaoszczędza dzięki Planowi Finansowemu około 100-krotność miesięcznych dochodów. Jest to w zasadzie niezależne od poziomu zarobków.

Gdy ktoś zarabia 4 000 PLN to zaoszczędzi dzięki planowi około 400 000 PLN.
Gdy ktoś zarabia 15 000 PLN to zaoszczędzi około 1 500 000 PLN.
Standardowa Cena Planu Finansowego to 6000 zł netto a zatem razem z VAT jest to 7380 zł.

A teraz niespodzianka
Dla Czytelników e-booka Plan Finansowy jest za 5682 zł!
Kod Kuponu: Przyrzeczenia Kliknij tu

Ale sam zakup nie gwarantuje posiadania Planu. To jedynie kaucja.
Po zakupie odbywają się konsultacje, w trakcie których ustalany jest zakres Planu i warunki współpracy.

- Może się okazać, że potrzebny jest tylko fragment Planu wówczas cena jest niższa. Wtedy część kwoty jest zwracana.
- Może się też okazać, że nie dojdziemy do porozumienia.
  Wówczas cała kwota jest zwracana.

Aby wpłacić kaucję musisz: Założyć konto na Platformie Edukacyjnej Fortis Platforma Edukacyjna. Wejść w zakładkę Kursy Finansowe / Plan Finansowy Zakup
Możesz też dokonać zakupu na raty. Raty są od około 140 zł wzwyż.
A tu możesz sobie pobrać piosenkę *„Plan Finansowy”*:

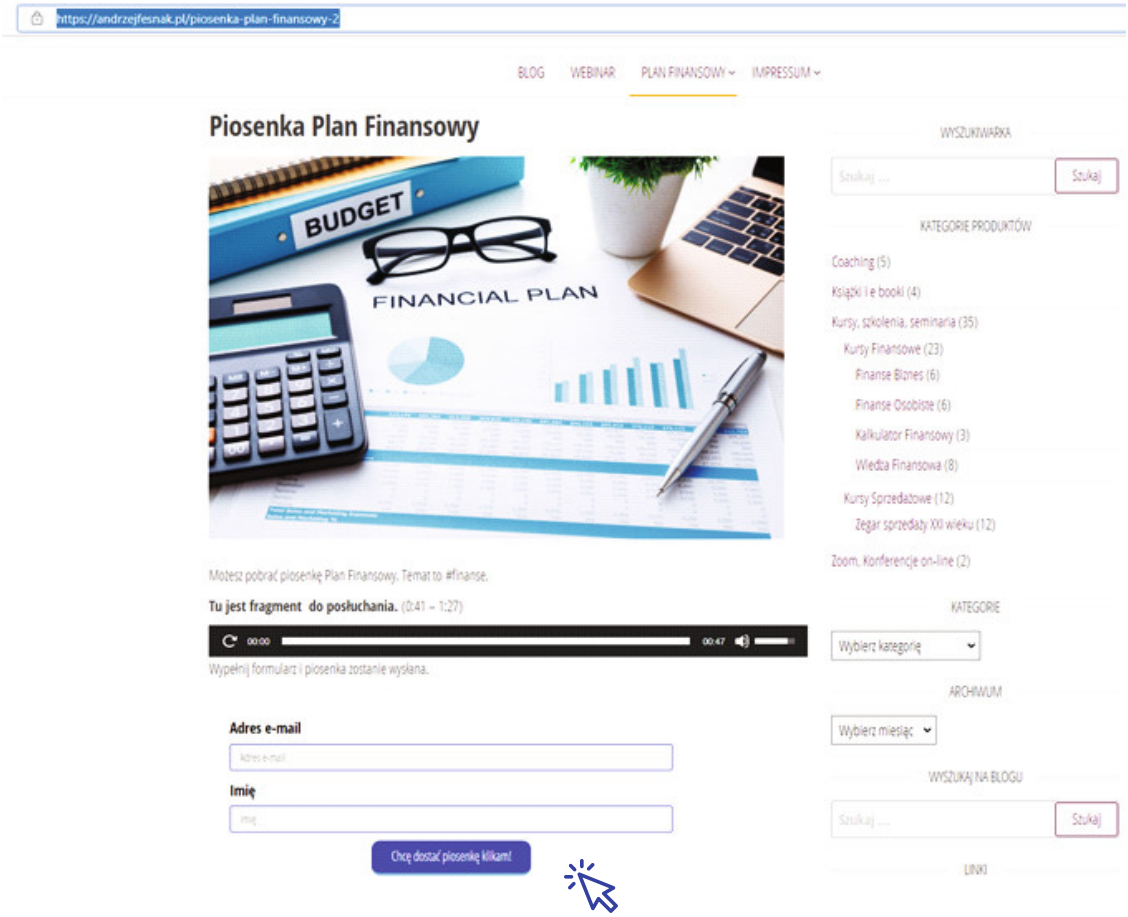

Część VII
Zakończenie

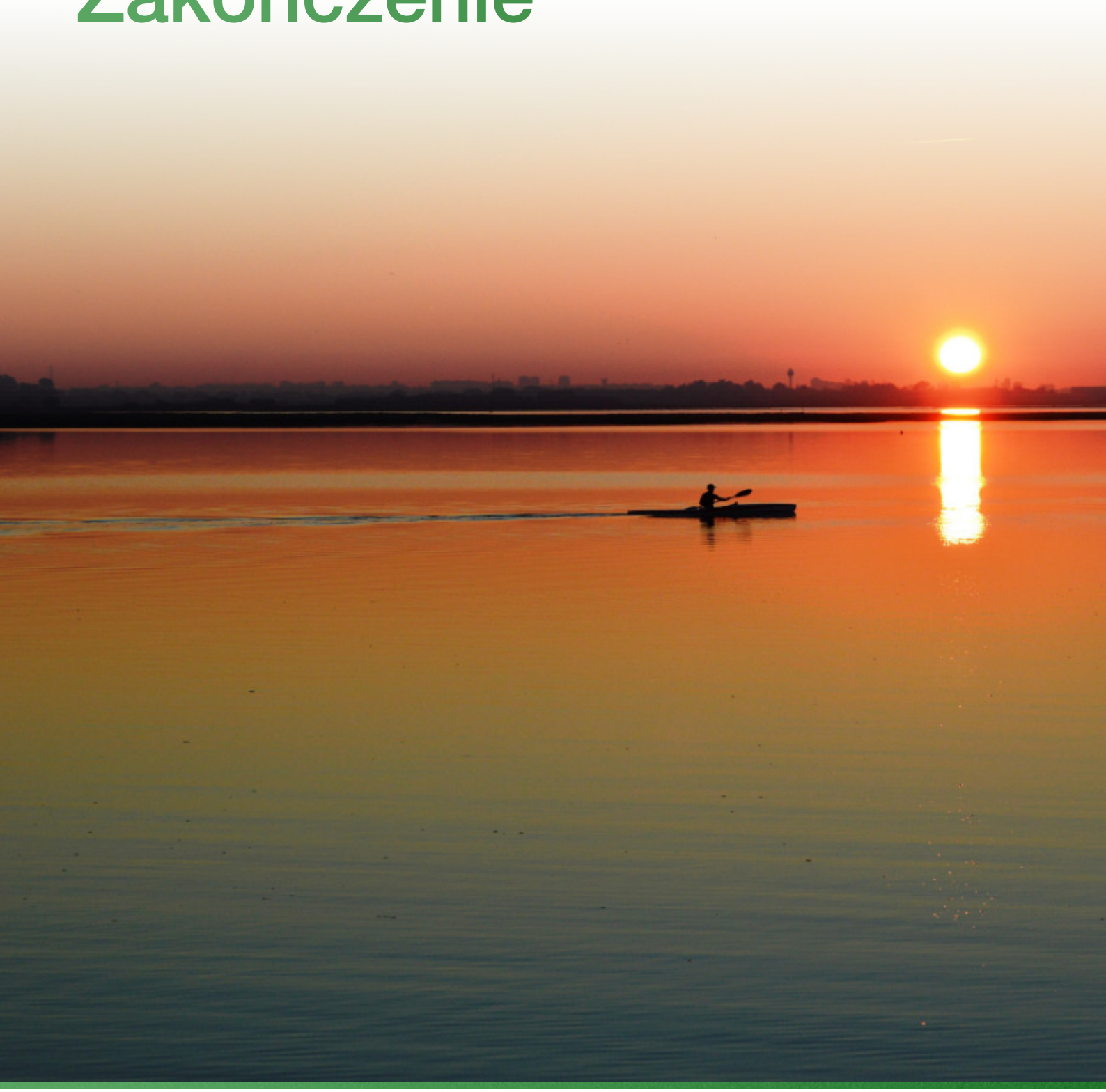

Gdzie jeszcze możemy się spotkać?

Jak wiesz życie jest wielowymiarowe i wielowątkowe. Dlatego oprócz pisania i kręcenia filmów dydaktycznych zajmuję się różnymi projektami.

Możesz poszperać po różnych moich pomysłach. A tych mi raczej nie brakuje.

Jeżeli znasz moje publikacje elektroniczne – to możesz znaleźć tam informacje o moich rozmaitych projektach. Są opisane w różnych e-bookach, a tych już napisałem kilka. Informacje znajdziesz w mojej notce biograficznej w następnej części napisanej przez Ilonę Dzwonnik.

Po rozwodzie, czyli jak z 50% dochodów finansować 100% celów?

Jak organizować finanse po rozwodzie? To pytanie zadaje sobie jak wiesz tylko 50% rodzin. Finanse po rozwodzie są trudniejsze i dla niej i dla niego.

- Ona najczęściej ma mniej czasu na zarabianie, ponieważ opiekuje się dziećmi.
- On najczęściej ma mniej pieniędzy, bo płaci alimenty.

Tak wygląda sytuacja bez przesądzania czyja wina, dlaczego etc… Obu stronom przydaje się wówczas plan. Ponadto, zdarza się, że część „panien i kawalerów z odzysku" zakłada nowe związki. Wtedy potrzebny jest Kontrakt Partnerski.

Pomagamy rozwiązać te problemy. Potrzebna jest wiedza w takiej sytuacji. A tę wiedzę moż na znaleźć w 12 częściach opisujących różne fazy i problemy związane z rozstawaniem. Wszystko jest na stronie ***www.finanse-po-rozwodzie.pl***

Znajdziesz tam artykuły oraz porady w 12 działach Zegara Rozwodowego.

Jakiej wiedzy potrzebuje sprzedawca?

Nie każdy jest sprzedawcą. Wielu nie lubi. A niektórzy muszą.

Wiedza potrzebna jest szeroka, zarówno sprzedażowa jak i interpersonalna. Ale jest jeszcze drugi problem. Sprzedawca potrzebuje kompetencji, konkretnej umiejętności działania. Problem polega na tym, że w większości przypadków oferty szkoleniowe ograniczają się do wiedzy, czyli aspektu kognitywnego.
Ale są jeszcze inne aspekty:

- afektywne, czyli praca nad emocjami
- psychomotoryczne, czyli umiejętności działania
- kontekstualne, czyli umiejętność adaptowania działań we własnym środowisku

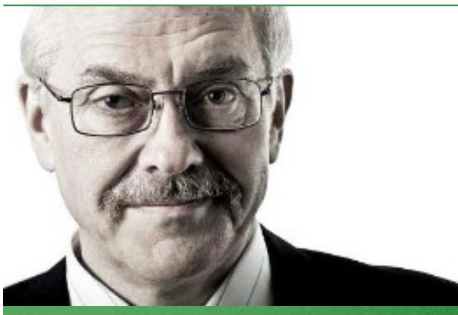

Nie da się przenieść w 100% amerykańskich lub niemieckich sposobów sprzedaży na polski rynek

Możesz o tym poczytać na stronie andrzejfesnak.pl w zakładce: ***kursy sprzedażowe***

Znajdziesz tam wiele aspektów sprzedażowych, które może cię zainspirują!

> *Wiedza sprzedażowa to przede wszystkim wiedza o interesujących i udanych kontaktach interpersonalnych.*

A najistotniejsze jest to – jeśli uczysz się umiejętności interpersonalnych, albo sprzedażowych to uczysz się zawsze w formie aktywnej, w formie warsztatów.

To mogą być spotkania na sali w małych grupach. Wówczas nagrywam zachowania sprzedażowe KAŻDEGO UCZESTNIKA podczas ćwiczeń. Nie ma obserwowania bez zaangażowania. Jest interaktywny coaching. Każdy dzieli się spostrzeżeniami z innymi i sam przyjmuje spostrzeżenia od innych. Ćwiczymy rozmowę telefoniczną, style rozmowy handlowej, argumentację, sposoby zamykania rozmowy. I ćwiczymy wzajemny coaching.

To mogą być także spotkania on-line. Wówczas pracujemy metodami dostosowanymi do technologii on-line. Ale coaching i zaangażowanie występują zawsze. Możesz poznać opinie osób po szkoleniu on-line.

Opinie po szkoleniu rozmowa telefoniczna Kliknij.

Rozwiązaniem problemów interpersonalnych i sprzedażowych jest

Pakiet Zegar Sprzedaży XXI wieku!

Pakiet to 12 godzin – tematów dotyczących wiedzy i kompetencji interpersonalnych związanych z zagadnieniem szeroko pojętego cyklu sprzedaży.

Cykl sprzedaży, to zespół powtarzających się czynności doprowadzających do sprzedaży. Sama sprzedaż rozumiana jest szeroko. Przedmiotem sprzedaży mogą być o być produkty, usługi lub jedno i drugie razem.

Poniżej godziny Zegara Sprzedaży.

1. Planowanie
2. Prospectig
3. Podejście
4. Recherche
5. Oferta celowa
6. Rozmowa telefoniczna
7. Atmosfera kupna
8. Rozmowa handlowa
9. Sygnały kupna
10. Propozycja
11. Wzmocnienie po sprzedaży
12. Monitoring

Każda godzina składa się z jednej do kilkunastu lekcji. Łącznie jest ich ponad 70.

Kliknij na obrazek, aby obejrzeć film!

Pakiet znajduje się na Platformie Edukacyjnej https://fortis.moodle.org.pl

Wartość wszystkich części całego Pakietu 2877 zł
Cena Pakietu to 1974 zł

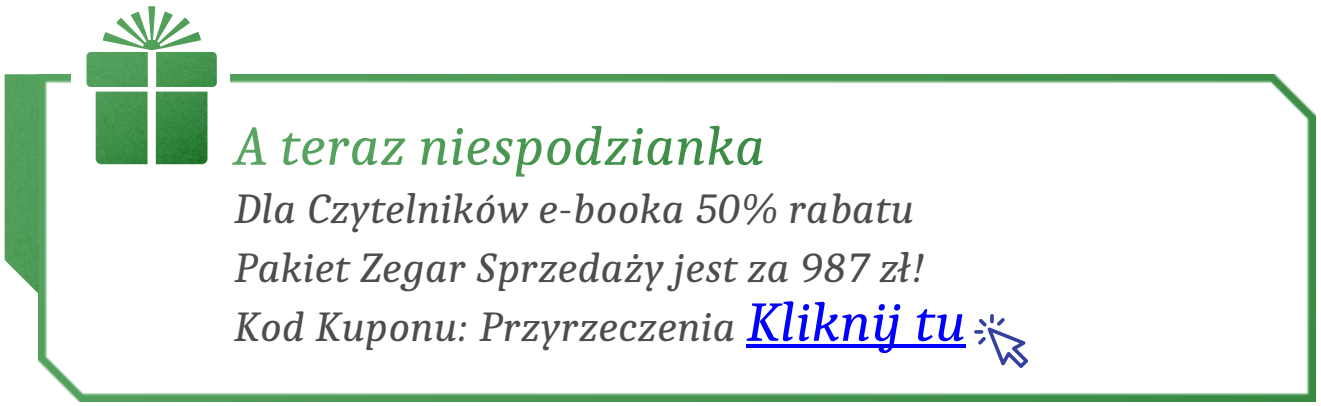

Możliwe są raty od 24 do 91 zł miesięcznie.
Uczestnicy mają zagwarantowane 2 sesje coachingowe on-line do wybranej godziny Zegara.

Jak automatyzacja pozwala lepiej zarabiać poprzez dropshipping?

Jednym z częstych marzeń jest to, że chcemy więcej (lepiej) zarabiać. I oczywiście mniej pracować w tym celu.

Wiem, że zabrzmi to jak sarkastyczna i katastroficzna wizja rodem z horroru science fiction – ale na razie możesz jeszcze zatrudniać algorytmy i roboty do pracy jak niewolników w XVIII wieku. Jak długo – tego nie wiemy, ale znając zapędy regulacyjne wszystkich rządów na świecie – że chcą one kiedyś „położyć łapę" i na tym! Tak więc żyjemy w pionierskim czasie, kiedy każdy może „wywalczyć" sobie internetowe prawa nabyte i zasiedziane. Możesz wykorzystać mechanizmy globalizacji i realizować swoje marzenie i cel – zarabiać więcej.

Jeśli masz jakieś produkty, które są uniwersalne – tym lepiej. Ale nawet jeśli nie masz nic – to możesz mieć sklep internetowy i sprzedawać dzięki wykorzystaniu algorytmów do automatyzacji.

Zacznijmy od przypomnienia czym jest współczynnik korelacji β w gospodarce.

To sposób korelacji firmy z rynkiem. Znasz zapewne przysłowie: Przypływ podnosi wszystkie łodzie. Innymi słowy gdy jest hossa, to na ogół jest tak, że wszystkie firmy zyskują, gdy współczynnik korelacji β z rynkiem jest dodatni. Przy ujemnym będzie dokładnie odwrotnie. Współczynnik ß pokazuje, które firmy z danej branży silniej, a które słabiej reagują na określone zmiany w porównaniu ze średnimi zmianami typowymi dla danego rynku. Dlatego mówimy tu o prostym porzekadle uogólniają-

cym. Dla przykładu – jeżeli produkujesz np. płaszcze deszczowe w Arlit (szóste co do wielkości miasto w Nigerze) to masz współczynnik β korelacji z rynkiem ujemny. Producenci okularów słonecznych mają dodatni. Czyli jak świeci słońce, to oni sprzedają, a jak pada to interes robisz ty. Zważywszy na fakt, że roczne opady wahają się tam na poziomie 20-50 mm, to raczej robisz kiepski interes. Dla porównania opady w Polsce w zależności od miejsca wahają się między 500 a 1400 mm. Innymi słowy tam pada ca 2 cm deszczu a w Polsce od pół do prawie półtora metra rocznie.

Jeśli zatem masz jakikolwiek produkt, który jest standardowy możesz podłączyć się do ogólnych lub specjalistycznych rozwiązań opartych o „dropshipping". To taki model logistyczny sprzedaży przez Internet.

Jednym z częstych marzeń jest to, że chcemy więcej (lepiej) zarabiać. I oczywiście mniej pracować w tym celu. Zobaczmy jak to można zrealizować.

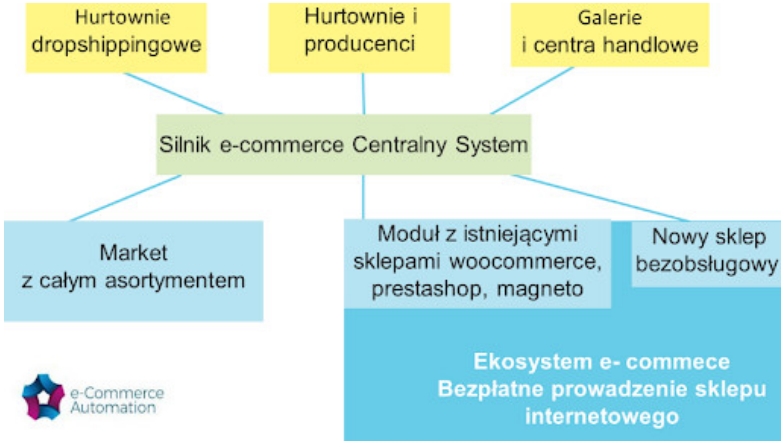

A teraz najważniejsze. Nie musisz mieć żadnych własnych produktów. W ten sposób możesz stać się hurtownią innych produktów **nie angażując kapitału w ich zakup**. W ten właśnie sposób zatrudnisz sobie algorytmy oraz roboty do zarabiania.

Więcej szczegółów znajdziesz na stronie **https://andrzejfesnak.pl** Tu chodziło jedynie o zapoznanie ciebie z ideą automatyzacji jaką daje Internet.

Dropshipping - pośrednictwo w sprzedaży produktów rzeczywistych

Dropshipping to idea połączenia sklepu internetowego z hurtowniami. Nie musisz mieć magazynu i towaru. Musisz mieć tylko stosowną aplikację. Dropshipping polega na zbieraniu zamówień, a cała reszta jest przejęta przez system. Jako właściciel sklepu, zbierasz jedynie zamówienia, a następnie przesyłasz je do hurtowni. Hurtownia posiada towar i na podstawie zamówienia wysyła swój towar do klientów.

Właściciel sklepu w systemie dropshoppingu musi jedynie pilnować przepływu danych między sklepem, a hurtownią. Końcowy klient nie wie nawet, że towar otrzymuje z hurtowni. Najczęściej jest przekonany, że dostał go właśnie bezpośrednio ze sklepu.

Biznes działa w kilku krokach:

- wybierasz hurtownię z asortymentem, który cię interesuje
- kupujesz lub bierzesz abonament ze stosowną aplikacją
- łączysz swój sklep z hurtownią obsługującą dropshipping
- ustalasz politykę cenową,
- ustalasz regulamin
- zajmujesz się marketingiem
- realizujesz zamówienia i zarabiasz

Oczywiście musisz choć trochę lubić pracę przy komputerze. Ale to wynika z idei pracy on-line. Jeżeli jesteś zainteresowany zaimplementowaniem takiego sklepu obejrzyj katalog sklepów: **katalog.ec-at.com**

A teraz niespodzianka

Firma BUSINESS DREAMS Sp. z o. o. specjalnie dla Czytelników e-booka przygotowała 10% rabat. Jeśli kupujesz, to po przejściu do płatności zastosuj specjalny kupon: ***fesnak***

To rozwiązanie jest dla każdego, niezależnie od tego czy jesteś prezesem spółki akcyjnej, osobą na etacie, czy też prowadzisz małą jednoosobową działalność gospodarczą. Generalny problem jest taki, że większość osób nie chce poświęcić niezbędnego czasu.

Ale nawet przy małej działalności z efektów działania skorzystałbyś bardzo chętnie. Wyobraź sobie, że masz dostęp do tzw. Big Data, czyli pozyskiwania i przetwarzania danych takich jak: segmentacja, analiza, wnioskowanie, a nawet prognozowanie. Dla każdego biznesu badania statyczne grupy docelowej są ważne. Niektóre biznesy są bardzo uzależnione od danych demograficznych takich jak: wiek, płeć, miejscowość, wielkość miasta. Tak jest np. w przypadku sklepów spożywczych – trudno liczyć na wielkie obroty, gdy mieszkańców jest 150-ciu. Dla innych ważne są dane behawioralne i kontekstowe. To czego klient poszukuje, z jakich aplikacji korzysta, jakie płaci rachunki i za co.

Badania publiczne, społeczne i komercyjne umożliwiają bezpośredni i spersonalizowany sposób dotarcia do klienta z kampanią reklamową dostosowaną do położenia geograficznego. Bez takiej wiedzy są czasem problemy. Dla lepszego zrozumienia podam 2 przykłady, które znam osobiście.

W latach 90-tych XX wieku Towarzystwo Ubezpieczeniowe Wüstenrot ze Stuttgartu rozpoczęło ekspansję na Europę Środkowo-Wschodnią. Pojawiło się również w Polsce. Jak kraj długi i szeroki – piękne bilbordy z dominacją czerwieni pojawiły się na drogach całej Polski. Reklamy były także we wszystkich znaczących i poczytnych tygodnikach.
Problem polegał jedynie na tym, że czytałeś w Wałbrzychu lub Suwałkach informację o nowym Towarzystwie Ubezpieczeniowym, które miało swoją siedzibę działa-

nia i agentów tylko w Warszawie. Czy to coś dało? Jak się domyślasz niewiele, a jeżeli już, to wkurzonych klientów.

Drugi przykład dotyczy też problemu marketingowego związanego z geolokalizacją. Pewna firma, której nazwę pominę w związku z rozpoczęciem działalności wystartowała kampanię marketingową w Internecie. Był to rok 2001 i wiedza o mechanizmach marketingu internetowego nie była jeszcze tak bardzo powszechna. (Dziś też nie jest, ale świadomość uczestników rynku jest już zdecydowanie większa). Jacyś „specjaliści" obiecali pół miliona wejść na stronę. Nawet przy błędzie statystycznym 0,2% robi to wrażenie. 500 000 x 0,2% = 1000 klientów. Firma „dotrzymała" słowa. W ciągu tygodnia na stronie było 500 000 unikatowych i jednorazowych wejść. 390 000 wejść z Indii, 105 000 wejść z Chin, Indochin, Australii i Nowej Zelandii. 4300 wejść z Europy i aż 700 osób z Polski. Statystyka zadziała tylko trochę, bo wprawdzie 700 x 0,2% =1,4, ale niestety nie było nawet „półtora" klienta.

e-Commerce Automation

ECAT e-Commerce Automation analizuje dane. Dobierając hurtownię możesz opierać się na tym co lubisz, lub na danych statystycznych i wziąć do sprzedaży to, czego najczęściej szukają ludzie.

Żeby zobaczyć działający sklep w systemie ecat popatrz na **https://food-good.pl**

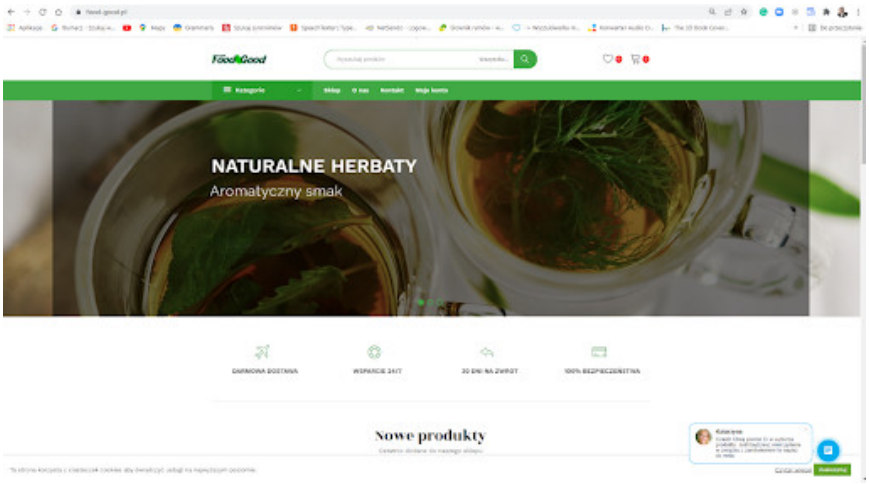

Miałem okazje być przy procedurze instalacji sklepu dla użytkownika końcowego. Właściciel wskazał sklep i kilkadziesiąt sekund później sklep zaistniał w sieci.**Food-good.pl** to sklep dedykowany zdrowej żywności. Gdy został zainstalowany pojawiły się kategorie: herbaty, przyprawy, nasiona, zioła, suplementy, kawy ziarniste, yerba mate, kawy mielone, bakalie, przekąski, żywność bio. W sklepie pojawiły się także towary. W każdej kategorii po kilka - kilkanaście. Jest to łącznie około 200 produktów. Wszystkie oczywiście z opisem i zdjęciami. Właściciel sklepu może w każdej chwili dodać dodatkowe. Ma do dyspozycji około 700 000 produktów ze 150 hurtowni. Nie tylko zdrową żywność, ale także inne produkty. Dzięki różnym mechanizmom współpracującym (tzw. wtyczkom) pobieranie towarów z hurtowni oraz dodawanie jest uproszczone i przyśpieszone. Można dodać po kilkadziesiąt towarów jednorazowo i tym samym zwiększać asortyment. Ponadto sklep stanowi trampolinę do aukcji na Allegro. Jego silnik jest tak skonstruowany, że nie wszystkie towary musza być widoczne w sklepie, ale mogą lądować na aukcjach Allegro niejako z zaplecza, z magazynu sklepowego.
Wirtualny świat wygląda tak oto:

- na aukcji Allegro jest produkt ze zdjęciem.
- ten produkt został umieszczony w sklepie właściciela w magazynie
- jego źródło jest u hurtownika lub wytwórcy.

Właściciel płaci za towar. Gdy klient kupuje na Allegro informacja ląduje natychmiast w Ecat i u hurtownika. Pracownicy Ecat pilnują, czy hurtownik otrzymał zamówienie i pieniądze. Hurtownik wysyła klientowi produkt. Zysk to różnica między ceną zakupu u hurtownika a ceną sprzedaży na Allegro. Przepływ pieniędzy jest prosty. Klient płaci za towar cenę aukcyjną. Hurtownik otrzymuje cenę hurtową. Allegro pobiera swoje opłaty, a zysk brutto dzielony jest między Ecat i właściciela sklepu. Dźwignia na czasie ludziach i pieniądzach. Właściciel sklepu nie płaci za produkt a otrzymuje prowizję ze sprzedaży.

Jak możesz wykorzystać społecznościowy program partnerski?

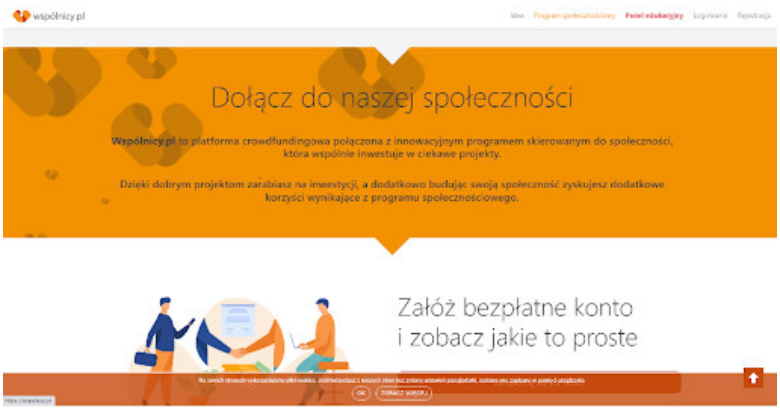

Wspólnicy.pl to platforma wspólnego zarabiania i edukowania. Stwarza możliwość wykorzystania programu partnerskiego. Można to łatwo przetestować. Wystarczy założyć konto i pobrać link partnerski. Nie musisz, ale możesz zbudować sobie swoją społeczność. Jeśli ktoś z twojego polecenia:

- regularnie oszczędza
- inwestuje
- edukuje się i kupuje kursy

wtedy za każdym razem nalicza się pieniądze dla ciebie. Regulamin na stronie tłumaczy w jaki sposób.

Konto łatwo zarejestrujesz pod tym linkiem: *Kliknij tu!*

Podsumowanie głównych tez!

Część I - Jak myślisz gdzie jesteś?

Czym jest Wartość Netto

- Wartość Netto to po angielski Net Worth
- Jeżeli od całości majątku odejmie się całość długów to wynik jest Wartością Netto czyli Net Worth
- Aby obliczyć Wartość Netto należy zrobić zestawienie posiadanego majątku.
- Możesz wykorzystać zestawienia z rozdziału lub stworzyć własne.
- Jeżeli Wartość Netto jest ujemna to masz tylko długi
- Jeżeli Wartość Netto jest dodatnia to masz jakiś majtek.
- Wartość Netto należy obliczać na przestrzeni lat i sprawdzać trend (maleje czy rośnie).

Co to jest współczynnik Current Ratio?

- Current Ratio to współczynnik płynności.
- Jest to wynik działania matematycznego.
- Aby obliczyć Current Ratio należy podzielić płynne zasoby przez płynne zobowiązania.
- Current Ratio informuje o możliwości spłacenia zobowiązań.
- Z Current Ratio wynika jak łatwo lub jak trudno możesz spłacić swoje zobowiązania.
- Istnieją różne wartości współczynnika Current Ratio:

1. Current Ratio jest wyższy niż 3. Taka sytuacja jest rewelacyjna. Po spłacie zobowiązań zostaje jeszcze 2 razy więcej pieniędzy niż wartość spłaty.
2. Current Ratio jest w przedziale 1,25 – 3, Po spłacie zostaje trochę środków. Jest to około 20% tego co było.
3. Current Ratio jest w przedziale 1- 1,25 to sytuacja nie jest zła. Spłata jest możliwa. Po spłacie zostaniesz wprawdzie bez długu, ale też i bez pieniędzy.
4. Current Ratio jest mniejszy niż 1. Mamy problem i to wcale nie mały. Nie jesteś niestety w stanie spłacić jednorazowo swoich zobowiąz

Jak wydajesz pieniądze?

- Należy zbierać paragony i je analizować.
- Paragony finansowe to nic innego jak naoczny dowód tego, jak nasze życie finansowe rozmienia się na drobne.
- Należy budżetować.
- Podsumowania wydatków należy ujmować w tabelkach.
- Tabelki pozwalają ci sprawdzić:
  - na co wydajesz?
  - ile wydajesz?
  - jak często wydajesz?
  - gdzie wydajesz?
- Najważniejsze wnioski z Twojej analizy budżetu powinny być następujące:
  1. Wydajesz wszystko co zarabiasz
  2. Wydajesz więcej niż zarabiasz
  3. Wydajesz mniej niż zarabiasz

- Budżet realizowany – i to jest ten, który wynika z realizowanych przez ciebie wydatków
- Budżet planowany – to ten, który chciałbyś mieć, powinieneś dążyć do niego, aby uporządkować własne życie finansowe.

Dlaczego w polskich finansach jest jak za Króla Ćwieczka?

- Komputer finansowy to narzędzie, które jest dedykowane do zagadnień finansowych i biznesowych.
- Komputer (kalkulator finansowy) oblicza:
  - > stopy procentowe
  - > lokaty i depozyty
  - > inflację
  - > efekty regularnego inwestowania
  - > zagadnienia kredytowe
  - > leasing
  - > rentę kapitałową
  - > nierówne przepływy Cash Flow (NPV, IRR, NFV, MIRR)
  - > deprecjację środków trwałych (amortyzację) , SL, DB, SOYD
  - > zagadnienia handlowe, marża, narzut, cena
  - > zmiany procentowe
  - > Break Even Point - punkt opłacalności biznesu
  - > obligacje
  - > zagadnienia statystyczne (mediana, odchylenie standardowe, mediana)
- Niestety komputer (kalkulator finansowy) jest mało znany i mało popularny
- Komputer (kalkulator finansowy) umożliwia obliczanie zagadnienia finansowego w sekundach

Część II Co jest w życiu konieczne

Skąd wziąć emeryturę?

- Emerytura zyskała status świadczenia
- Emerytura stając się świadczeniem straciła status prawa.
- Twoja emerytura z ZUS-u będzie miała stopę zastąpienia w stosunku do zarobków na poziomie 20-30%
- Reforma emerytalna została zniszczona
- Najlepiej będzie jeśli sam zadbasz o poziom swojej emerytury
- Podstawą do własnej emerytury jest renta kapitałowa

Czy wiesz jak zabezpieczyć siebie?

- Nie każdy umiera w porę, większość za wcześnie, część za późno
- Istnieje możliwość maksymalnego planu ochrony
- Istnieje możliwość minimalnego planu ochrony
- Należ zabezpieczyć zdrowe i życie
- Należy pamiętać także o możliwości utraty zdolności do wykonywania zawodu

Czy wiesz jak zabezpieczyć swój majątek?

- Żyjemy w Epoce Informacyjnej, które produkuje ryzyko
- Styl życia wnosi określony poziom ryzyka
- Ryzyko majątku to ryzyko straty tego co posiadasz
- Ryzyko odpowiedzialności to ryzyko szkód powstałych w wyniku twoich działań najczęściej nieumyślnych.
- Zegar przestępczości mówi o częstotliwości zdarzeń - a z tego wynika prawdopodobieństwo.

Czy rozumiesz co znaczy inflacja?

- Inflacja powoduje wzrost cen
- Inflacja powoduje zwiększenie ilości pieniędzy w obiegu
- Aby zrozumieć właściwą wartość pieniądza należy doprowadzić sytuację do porównywalnych parametrów.
- Obliczanie inflacji to problem procentu składanego oraz odwrotności tego procesu czyli dyskontowania.
- Problem pierwszy to w jaki sposób obliczyć ekwiwalent dzisiejszego kapitału po latach działania inflacji, aby zachował taką samą wartość nabywczą jak teraz.
- Problem drugi to jaka będzie siła nabywcza określonej dzisiejszej kwoty po latach działania inflacji, jeśli kwota ta nominalnie się nie zmieni?
- Niska inflacja 2%-4% w okresie pokolenia zmienia wartość o ca połowę.

Część III Jak ułatwić sobie biznes?

Czy rozumiesz jak działa kapitalizacja?

- Istnieją 2 stopy procentowe nominalna i efektywna
- Przy 1 kapitalizacji w roku obie stopy są równe
- Większa częstotliwość kapitalizacji zmienia stopę nominalną na wyższą efektywną
- Stopa efektywna jest ważniejsza niż stopa nominalna
- Im częstsza kapitalizacja – tym lepiej gdy oszczędzasz
- Im częstsza kapitalizacja – tym gorzej gdy spłacasz kredyt
- Czasem niższa stopa nominalna daje większe efekty ze względu na częstotliwość kapitalizacji

Dlaczego warto wyceniać biznes metodą dynamiczną?

- Cas Flow to inaczej nieregularne przepływy finansowe.
- Wycena projektów metodą dynamicznych przepływów finansowych pozwala podejmować skuteczne decyzje.
- Do wyceny potrzebna jest wartość bieżąca netto NPV (Net Present Value)
- Wartość bieżąca netto (NPV) to suma wszystkich przyszłych przepływów sprowadzonych do wartości teraźniejszej
- Wartość przyszłą netto (NFV) - czyli sumę wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem wartości pieniądza w czasie

Co nam mówi wewnętrzna stopa zwrotu w biznesie?

- Wewnętrzna stopa zwrotu to IRR (Interanl Rate of Return)
- Wewnętrzna stopu zwrotu to wskaźnik dotyczący przeszłości. Mówi z jakim finansowym efektem inwestowałeś.
- Na podstawie stopy zwrotu nie projektujesz przyszłości. Stopa zwrotu mówi o tym jak było w przeszłości.
- Sens IRR jest taki, że możesz ją porównać z innymi dostępnymi informacjami, aby ocenić biznes.

Jak postępować, gdy trudno obliczyć wewnętrzną stopę zwrotu?

- Gdy nie możesz wyliczyć IRR musisz policzyć MIRR
- MIRR (Modyfied Internal Rate of Return) to zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu
- MIRR wylicza się wtedy, gdy przepływy się równoważą
- Zmodyfikowana stopa zwrotu (MIRR) daje szansę na obliczenie oprocentowania w przypadku wielokrotnych zmian kierunku przepływów pieniężnych.

- Procedura obliczenia MIRR upraszcza problem dzięki reinwestowaniu oraz uwzględnianiu kosztów kapitału.

Część IV Co mogłoby się wydarzyć w życiu finansowym?

Czy warto kształcić siebie i dzieci?

- Samodzielne kształcenie ustawiczne jest obecnie obowiązkiem osoby czynnej zawodowo. Jeśli zaplanuje się takie kształcenie - jest ono o wiele tańsze.
- To samo dotyczy wykształcenia dzieci, finansowanie powinno zacząć się zaraz po urodzeniu. Wtedy jest o 60% tańsze.
- Plan edukacyjny dzieci powinien wystartować po urodzeniu a zacząć działać już w przedszkolu.
- W krajach Unii ustawiczna edukacja ma wysoką rangę. Jest już oficjalną ideologią. Istnieje specjalny program sektorowy GRUNDTVIG, który jest częścią programu „Uczenie się przez całe życie" (Lifelong Learning Programme - LLP)

Ile kosztują cię dobra nabywane na kredyt?

- Czasem trzeba się posiłkować kapitałem obcym. Kredyt jako instrument finansowy jest idealnym i genialnym rozwiązaniem.
- Kredyt jest dźwignią czasową. To na co trzeba by czekać wiele lat można zrealizować dzięki kredytowi już teraz.
- Jeśli dołożysz do kredytu dźwignię na odsetkach, to masz nawet szansę na kredyt bez odsetek.
- Kredyty mogą być dobre lub złe
- Kredyty złe to kupowanie rzeczy, na które cię nie stać.
- Biorąc kredyt zastanów się czy będziesz spłacać ratą stałą czy ratą malejącą.

- Im niższe oprocentowanie tym lepiej, ale należy brać pod uwagę całokształt danych.
- Rata stała jest niższa niż malejąca, ale odsetki w sumie są wyższe. W przypadku raty malejącej jest na odwrót.
- Kupując na kredyt pamiętaj, że zawsze płacisz kilkadziesiąt procent powyżej ceny.

Ile kosztuje nieruchomość na kredyt hipoteczny?

- Nie możesz posiadać nieruchomości, posiadasz jedynie prawo do jej użytkowania.
- Większość ludzi mierzy siły na zamiary - najpierw kupuje a później męczy się z kredytem.
- Zgodnie z zasadami planowania finansów osobistych powinno się najpierw sprawdzić na ile nieruchomości mnie stać, jako człowieka zdrowego finansowo.
- Kredyt nie jest dobry tylko dlatego, że jest tani. Musisz uwzględnić więcej faktów.
- Pośrednicy kredytowi zawsze zapewniają, że mają najlepszą ofertę. Nie można mieć ciągle najlepszej oferty na dynamicznym rynku, gdy produkt trwa 30 lat.
- Zanim podejmiesz decyzje kredytową- policz wszystko. Najlepsza reguła, która pomoże oszacować skutki to Złota Proporcja.

Czym są plany długo i średnioterminowe?

- Większość ludzi robi różne plany krótkookresowe, a mało osób ma Profesjonalny Plan Finansów Osobistych na całe życie.
- W Polsce nie ma tradycji robienia długich Planów Finansowych, a istniejący zwyczaj funkcjonuje w specyficzny sposób.

- Jeśli chodzi o oszczędzanie i inwestowanie lub kapitałowe ubezpieczenie na życie - to zgodnie z istniejącymi poglądami, długotrwała umowa nie ma sensu, bo oprocentowanie może się zmienić i przyszłość jest niepewna.
- Jeśli chodzi o kredyt, to wiadomo, że przyszłość jest oczywista i kredyt zostanie bez problemu spłacony.
- Aby skutecznie zarządzać finansami osobistymi należy bezwzględnie przestrzegać 3 reguł:
  - > mniej wydawać niż się zarabia
  - > pozwolić swoim pieniądzom pracować dla siebie
  - > mieć kapitał zapasowy na nieoczekiwane zdarzenia
  - > Należy dbać o to, aby być Zdrowym Finansowo Człowiekiem

Część V Jak zmienić swój sposób zarządzania finansami na lepszy?

Co to jest indywidualna lista płac?

- Sprawdź, na ile czujesz się ważny w swoich wydatkach
- Ustal listę ważności w sprawie twoich pieniędzy.
- Postaw siebie na pierwszym miejscu listy
- Twój stary model myślenia finansowego najpierw inni - a na końcu ja musi zostać zamieniony na nowy model myślenia. Najpierw ja – a potem dopiero inni.
- Powinieneś płacić sobie na początku licząc od kwoty brutto, wtedy szybko zbudujesz kapitał.

Co daje niezależność finansowa?

- Wiele osób marzy o tym, aby być niezależnym finansowo.
- Niewielu robi cokolwiek w tym kierunku, aby tę niezależność osiągnąć.

- Znakomita większość osób nie jest w stanie nawet zdefiniować niezależność finansową.
- Większość osób uważa, że niezależność finansowa to spektakularne wydawanie. To tzw. celebrycka niezależność finansowa.
- Twoja niezależność finansowa jest uzależniona od twoich przepływów finansowych. Ma mieć twoje imię i nazwisko, twój adres, twoje linie papilarne.
- Niezależność finansową może zdobyć każdy. Jest to tylko kwestia decyzji i konsekwencji w realizacji planu.
- Niezależność finansową możesz pojmować jako czas - ile możesz utrzymać się bez pracy.
- Musisz uważać, aby nie znaleźć się w sytuacji katastrofy finansowej.
- Twoje zachowanie finansowe; decyzje, wybory, pomysły, działania, albo programują twój sukces finansowy w przyszłości, albo prowadzą do katastrofy finansowej.

Dlaczego potrzebujesz dźwigni finansowych?

- Dźwignia finansowa powoduje, że rzeczy kupuje się taniej.
- Płacimy wprawdzie normalną cenę, ale nasz wysiłek finansowy jest mniejszy właśnie dzięki dźwigni.
- Do dźwigni potrzebne są 3 kroki:
  - > Identyfikacja własnych potrzeb
  - > Wprowadzenie idei prefinansowania
  - > Zastosowanie produktu finansowego
- Jeżeli zastosujesz strusią politykę i schowasz głowę w piasek wydarzy się jedna z możliwości:
  - > sytuacja cię zaskoczy i nie zrealizujesz potrzeby
  - > sytuacja cię zaskoczy i zapłacisz za dużo

Co to są dobre obyczaje finansowe w wychowywaniu dzieci?

- Dobre obyczaje to różne sesje edukacji finansowej.
- Celem jest instrukcja obsługi pieniądza.
- O pieniądzach należy rozmawiać z dziećmi, aby je przyzwyczajać do spraw finansowych.
- Jeśli podejmujesz tematy finansowe z dziećmi, to wspólne działania mają być zabawą a nie mordęgą.
- Najlepiej jest stworzyć **Dobre Zwyczaje Finansowe**.
- Kontrola finansowa to kontrola merytoryczna.
- Kontrola czasowa wykorzystuje normalny podział czasu: dzień, tydzień, miesiąc, kwartał i rok.
- Możesz zacząć od wspólnego sortowania paragonów z dziećmi.
- Warto mieć Segregator Przepływów Finansowych.
- Ty jesteś odpowiedzialny, aby dać dzieciom instrukcję do obsługi pieniędzy na całe życie.

Zakończenie

Nieodżałowany bluesman Tadeusz Nalepa w swoim kultowym największym przeboju „Kiedy byłem małym chłopcem śpiewał takie oto słowa:

> *Kiedy byłem, kiedy byłem małym chłopcem, hej*
> *Wziął mnie ojciec,*
> *Wziął mnie ojciec i tak do mnie rzekł*
> *Najważniejsze co się czuje*
> *Słuchaj zawsze głosu serca, hej*
>
> *Kiedy byłem, kiedy byłem dużym chłopcem hej*
> *Wziął mnie ojciec,*
> *wziął mnie ojciec i tak do mnie rzekł*
> *Głosem serca się nie kieruj*
> *Tylko forsa ważna w życiu jest!*

I te 2 strofy najlepiej pokazują antypody postawy wobec pieniędzy. Z jednej strony mamy kogoś, dla kogo nie stanowią one nic, z drugiej kogoś dla kogo są one wszystkim.

Z końca lat 80-tych, czasu tego dużego kryzysu z inflacją kilkuset procentową pamiętam zdarzenie opisywane przez media. Matka kupiła dziecku czekoladę w sklepiku. Była to prawdziwa czekolada z Zachodu. Dziecko rozpieczętowało i … z czekolady wypadł banknot 100 dolarowy. Była to jakaś akcja promocyjna wytwórcy. Sklepikarka gdy to zobaczyła wyrwała dziecku czekoladę i zabrała banknot a w to miejsce dała inną….

Dziś nikt by się nie błaźnił dla 300 zł. Wtedy miało to wartość 12% Małego Fiata, bo samochody te kosztowały 800$. Czyli inaczej, była to kilkumiesięczna pensja. Przeciwieństwem tej postawy była emigracja wewnętrzna polegająca na pomstowaniu na rząd i przepijaniu wszystkich wolnych pieniędzy. Na szczęście czasy się zmieniły, ale pytanie o właściwą relację do pieniędzy pozostało.

Prawda jest chyba arystotelesowska – leży gdzieś w złotym środku. Nie kochamy pazernych i chciwych ludzi, dla których liczy się tylko szmal. Ale tez niewiele możemy zrobić z uczuciowymi fujarami, które nie dbają o pieniądze. Ktoś taki u boku to czysta katastrofa życiowa.

> ***Przyjmijmy inną metaforę. Masz 2 nogi, którymi stąpasz po Matce Ziemi. Ta lewa od serca to uczucia, ta prawa to logika i rozum. Tymi dwoma umiejętnościami należy kierować się w przypadku pieniędzy.***

Z kart książki mogłeś wywnioskować, że masz być minirobotem perfekcyjnie sterującym swoimi finansami. Myślę, że bardziej stosowne określenie jest takie: powinieneś być „finansoidem" istotą ludzką, ale też patrząca przez logikę finansową na pieniądze. Czasem trzeba stracić w imię relacji, przyjaźni lub innych powodów. Czasem trzeba dać zarobić innym. Ale tylko czasem. Najważniejszym twoim klientem i zleceniodawcą jesteś ty sam. I w imieniu tego klienta masz budować zamożność i niezależność finansową ze wszystkich sił.

Pieniądze - jak niektórzy twierdzą nie dają szczęścia. Horacy Safrin wśród swoich niezliczonych żydowskich anegdot podaje taką oto. Icek spotyka Mośka, który stoi przed bankiem i sprzedaje lody. *Nu, jak interes? Świetnie. Oj jak to dobrze, to ty mnie Mosiek pożycz 100 zł. Ja bardzo bym chciał, ale ja wcale nie mogę! Jak to nie możesz? Widzisz, ja mam umowę z bankiem. Jaką umowę? Nu, ja nie pożyczam pieniędzy, a bank nie sprzedaje lodów!*

Patrząc przez tę poetykę na wcześniejsze obiegowe stwierdzenie dostrzegam w nim raczej obiegową głupotę - bo nie nazwę tego mądrością. Pieniądze nie dają szczęścia. A szczęście daje pieniądze? A jeśli tak to ile? I co trzeba zrobić, żeby być szczęśliwym na 150 000 zł, a co aby być szczęśliwym na 3 miliony? Myślę, że można rzec tak: pieniądze tak dają szczęście, jak szczęście daje pieniądze!

Pieniądze nie są do mierzenia szczęścia, ani dawania szczęścia. Służą do wolności wyboru. A wolność dla wszystkich jest szczęściem. Nawet egzystencjaliści piszący o przekleństwie wyboru i jego konieczności nie zamienili by egzystencjalnej wolności na sowieckie kołchozy, radość szariatu czy północno-koreański robotniczy raj na ziemi!

Zachowaj zatem mądrość w kwestii finansów osobistych.
Przeczytanie książki to wiedza.
Być może pragniesz rozwoju kompetencji?

Masz taką możliwość. Zapraszam cię na Webinar: **Jak Skutecznie podejmować decyzje finansowe?**

W trakcie webinaru dowiesz się, czy:

- potrzebujesz konkretnej wiedzy (kursu), żeby rozwiązać problem
- potrzebujesz coachingu, żeby naprowadzić się na właściwy trop postępowania
- Potrzebujesz Osobistego Planu Finansowego, aby uporządkować wszystkie najważniejsze aspekty życia

Uczestnicy webinaru mają możliwość zapisania się na bezpłatne konsultacje. Bezpłatne – nie znaczy, że bez Cash Flow! Wpłacasz kaucję 200 zł albo 100 zł. Jeśli nie podejmiemy współpracy – kaucja jest zwracana. Jeśli podejmiemy – jest wliczona w cenę ewentualnych usług. Z jakiego powodu 200 zł alb 100 zł? W trakcie webinaru podaje nazwę kuponu, który redukuję kaucję o 50%. Jeśli nie masz hasła kaucja wynosi 200 zł.

Zapisy na Webinar są tutaj: *Kliknij tu!*

Gdybyś szukał więcej informacji to na stronie https://andrzejfesnak.pl znajdziesz aktualności o różnych możliwościach edukacyjnych. Na pewno mam prośbę, o której wspomniałem: zostaw swoją opinię o tym e-book na stronie. Pod tym linkiem możesz zostawić opinię. Otworzy się opis e-booka, więc przejdź do zakładki opinie.

Mam nadzieję, że się jeszcze spotkamy na webinarze lub seminarium.

Ja w każdym razie bardzo Ci dziękuję, za przeczytanie tej książki. Jak pamiętasz - poeta się cieszy, gdy książki trafiają pod strzechy. Tym bardziej gdy pisze o finansach i pomaga w budowaniu niezależności finansowej….

Pozdrawiam i życzę sukcesów.
dr Andrzej Fesnak, EFC®

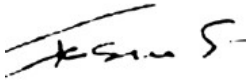

CREDO Dla Sióstr Feministek

Nota Stała We Wszystkich Publikacjach AF

Na jednym z moich szkoleń (a było to w Świętochłowicach) Siostry Feministki poinformowały mnie, iż stosuję końcówki męskoosobowe w tekstach i wypowiedziach. Chodziło o zwroty typu: będę się angażował w ćwiczenia, będę okazywał szacunek uczestnikom szkolenia etc. Ponadto Siostry Feministki zauważyły, że w pisemnych przykładach stosuję także tylko końcówki męskoosobo we typu: nauczyłeś się, otrzymałeś etc… Tak samo było z prezentacjami w PowerPoint. Z tych działań Siostry Feministki wyciągnęły wniosek, iż jest to przejaw męskiej dominacji nad kobietami z mojej strony. Świadczy dobit nie o szowinistycznym a nawet mizoginicznym usposobieniu typowego macho.

Dlatego też – świadom praw i obowiązków wynikających z bycia Trenerem, Coachem, Wykładowcą oraz Autorem uroczyście oświadczam:

*Ja Andrzej Fesnak urodził**am** się mężczyzną i nigdy nie miał**am** problemów z identyfikacją płciową. Ponadto chodził**am** do Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Gustawa Morcinka w Opolu i tam uczęszczał**am** na lekcje języka polskiego. Na tych lekcjach poznał**am** podstawy gramatyki języka polskiego. Nauczył**am** się, że język polski jest językiem koniugacyjnym i trzeba odmieniać przez osoby. A ponadto nauczył**am** się, że w języku polskim istnieją końcówki męsko-osobowe i żeńsko-osobowe.*

- *Gdy grupa jest żeńsko- nijaka (kobiety i dzieci) – to stosuje się końcówki żeńsko-osobowe.*
- *Gdy grupa jest męsko-mieszana (sami mężczyźni lub mężczyźni i kobiety lub mężczyźni i dzieci, lub mężczyźni i kobiety i dzieci) – to stosuje się końcówki męskoosobowe.*

*Kiedy później studiował**am** językoznawstwo jako specjalizację na kulturoznawstwie zauważył**am**, że składnia zgody co do rodzaju, czasu, aspektu i liczby obowiązuje we wszystkich językach słowiańskich.*

Tak więc przepraszam zaangażowane, aczkolwiek bardzo niedouczone Siostry Feministki za stosowanie poprawnych gramatycznie form. Przepraszam także za to, że zawsze będę mówił jak mężczyzna i ten tekst też tak napisałem.
Tego nie zmieni ani najpoprawniejsza poprawność polityczna ani żaden ruch ideowy.Ani Siostry ze Świętochłowic ani Siostry z innego dowolnego zakątka tego świata!
Howgh!!!

Pozdrawiam
dr Andrzej Fesnak, EFC®

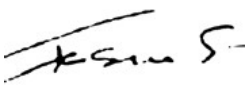

O autorze

Jeśli znasz jakieś publikacje Andrzeja, to pewnie czytałeś już ten życiorys. Występuję bowiem w wielu jego publikacjach, nieomalże jak biograf. Ale jeśli nie miałeś okazji zapoznać się z piórem Andrzeja to z przyjemnością przedstawiam sylwetkę twórcy.

Znam AF „od podszewki", „z każdej strony", („jak zły szeląg" – jeśli ktoś tak lubi) i z wielu wspólnych działań szkoleniowych i biznesowych. Nie raz miałam okazję dzielić z Nim scenę jako „cotrainer" czy trener – i były to wspaniałe przeżycia. Miałam też okazję przeczytać wszystkie jego prace.

Dr Andrzej Fesnak, EFC®, Licencjonowany Doradca Finansowy Euro pean Financial Consultant® (licencja nr PL08EFC00039), licencjonowany obrotu nieruchomościami (Licencja zawodowa nr 5974), felietonista piszący w Polsce i za granicą, autor książek, master trener, moderator, speaker, autor wielu programów edukacyjnych

Posiada międzynarodowe certyfikaty LIMRA International, Instytut Dale Carnegie, Financial Services Training College (FSTC), Anthony Robbins. Jako pierwszy w Polsce trener prowadził licencjonowany kurs Dale Carnegie Association „Lider wśród managerów".
Od wielu lat zajmuje się edukacją sprzedażową i finansami. Był agentem ubezpieczeniowym w firmie Sicherheit & Capital w Berlin (West). Ta dziwna pisownia obowiązywała, kiedy były 2 państwa niemieckie i 2 Berliny:

- Berlin Zachodni popularnie zwany Westberlin oraz
- Berlin Hauptstadt der DDR, stolica NRD

Sprzedawał wówczas różne produkty finansowe i ubezpieczenia; majątkowe i życiowe. Dziś jest Doradcą Finansowym EFC®, robi plany finansowe, wypromował jako promotor ponad 100 magistrów i dyplomantów, a kolejne dziesiątki są w trakcie.

Doświadczenie zawodowe zdobywał w Niemczech, USA. Dzielił się swoimi umiejętnościami w Serbii, gdzie dla Towarzystwa Dunav Osiguranje w ramach restrukturyzacji prowadził projekt szkoleniowy i wypromował kilkudziesięciu trenerów. Z tym epizodem dr Fesnak łączy zabawną historyjkę dotyczącą globalizacji w 2 aktach:

- **Akt I:** polski trener, na zlecenie kanadyjskiej firmy, szkoli w Serbii, w języku angielskim.
- **Akt II:** polski adiunkt na anglojęzycznych zajęciach Euroclasses, rozmawia z Chińczykiem, w języku serbskim.

Przez jego ręce trenera przeszło kilkadziesiąt tysięcy osób. Pracował również jako trener w Nationale Nederlanden, a także jeszcze w jednym Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie. W tej drugiej firmie współpracował – jak twierdzi – z Bardzo Ważnym Prezesem. Z tego okresu i z tej współpracy pochodzi większość piosenek Kabaretu Ubezpieczeniowego, o którym pisała Polityka Nr 20 (2756) z 15 maja 2010.

Andrzej współustala standardy kształcenia Doradców Finansowych w Polsce. Zajmuje się też pracą na rzecz środowiska w branży ubezpieczeniowej i finansowej. Z efektów Polskiej Izby Po średników Finansowych i Ubezpieczeniowych, w której jest wiceprezesem korzysta już cały kraj. To właśnie Izba sprzeciwiła się ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym zakazują-

cym istnienia małych agencji. Dzięki temu nadal można kupić w jednym miejscu kilka ubezpieczeń i je porównać. Innym ważnym osiągnięciem Izby była inicjatywa Komitetu Razem. Wywalczyła od pisy podatkowe na przyszłe cele emerytalne. Andrzej w ramach PIPUiF wielokrotnie moderował konferencje MDRT Milion Dollar Round Table. Pisał konferencyjne reportaże w Gazecie Ubezpieczeniowej, a także publikował wywiady z prezydentami tej międzynarodowej organizacji.

Jako wolny dziennikarz jest autorem ponad 200 artykułów o tematyce finansowej, ubezpieczeniowej, sprzedażowej. Część z nich można przeczytać na portalach takich jak **www.gu.com**, **www.bankier.pl** czy nawet www.interja-360.pl (niestety nie istniejąca już platforma dziennikarstwa społecznego)

Publikował w takich czasopismach jak: *Rzeczpospolita, Życie Warszawy, Gazeta Ubezpieczeniowa, Manager, Gazeta Bankowa, Asekuracja&Re, Twój Pieniądz, Bizneswoman, Pieniądz, Puls Biznesu, CashFlow & You, Twoja Firma* i wielu innych czasopismach oraz wewnętrznych magazynach firmowych. Jego artykuły ukazywały się w Anglii w *Dzienniku Polskim, Metropolii, Cool turze* oraz w Serbii w czasopiśmie *Osiguranje*.

W *Gazecie Ubezpieczeniowej* jako stały felietonista, napisał ponad 130 artykułów. Oprócz artykułów w prasie pisał opracowania i rozdziały w pracach zbiorowych oraz w poradnikach:

- Doradca Dyrektora Personalnego Wydawnictwo „Wiedza i Praktyka", Warszawa 2002:
  - > Przejęcie Zespołu, P 06/01, Aktualizacja czerwiec/lipiec 2002/6,
  - > Budowanie skutecznego zespołu, B 02/01, Aktualizacja kwiecień/lipiec 2002/6

- Poradnik Menedżera, Wydawnictwo „Wiedza i Praktyka”, Warszawa 2002:
- Tworzenie zespołu, Aktualizacja 12 czerwiec/lipiec 2003(12),
- Doradztwo finansowe (193–208) w: Ubezpieczenia w polskim obszarze rynku europejskiego,
- Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa, 2003
- Doradztwo finansowe (101–118) w: Złota Księga Ubezpieczeń. Warszawa, OPOKA, 2003

Opublikował następujące pozycje zwarte (książki):

1. *Grasz swoimi pieniędzmi czy pieniądze grają tobą?* Poltext, marzec 2015

2. *Jak skutecznie zmieniać nawyki i dotrzymywać postanowień nie tylko noworocznych?* Studio Corner/ Fundacja „FORTIS”, Katowice 2014, Wydanie II poprawione ISBN 978-83-934475-1-0, wydanie XI

3. *Pies Ogrodnika, czyli refleksje o sprzedaży*, Fundacja Fortis, 2012

4. *Hydraulik finansowy*, Fundacja Fortis, 2012

5. *Jakie decyzje finansowe podejmują bogaci i dlaczego biedni robią błędy działając inaczej*, Złote Myśli, Gliwice 2011, ISBN 978-83-7701-229-1

6. *Finanse dziecka,* Złote Myśli, Gliwice 2011, ISBN 978-83-7701-246-8
7. *Godna emerytura,* Złote Myśli, Gliwice 2011, ISBN 978-83-7701-250-5
8. *Planowanie finansów osobistych, Jak planować swoje finanse*, Złote Myśli, Gliwice 2011, ISBN 978-83-7701-247-5
9. *Jak szkolić sprzedawców ubezpieczeń*, Poltext, Warszawa 1998, ISBN 83-86890-41-X
10. *Czy chcesz mieć tylko rację, czy tak rozmawiać, żeby być szczęśliwym?*, Katowice 2016, Wydanie III, poprawione uzupełnione, ISBN 978-83-914682-1-0

Napisał scenariusze, reżyserował oraz wystąpił jako aktor w filmach dydaktycznych:

- *Cykl Finanse Osobiste*, (ca 300 filmów) projekt otwarty
- *Cykl: Zegar Sprzedaży XXI wieku*, (74 filmy), 2020
- *CellReset – 28 dni, które zmieniają twoje myślenie, zdrowie i życie*, 2014
- Reportaże z MDRT m in. *W jaki sposób zarobić 1 mln zł rocznie?* MDRT, 2008
- *Jak podejmować skuteczne decyzje finansowe,* 2007
- *Profesjonalna rozmowa telefoniczna,* 2000

Występował w TNV CNBC, w TVN24, TVN Bis, w Pytaniu na śniadanie TVP2, Bankier TV, Radio Londyn, III PR Polskiego Radia, Radio Infor.

Jest autorem merytorycznym wielu projektów finansowych, wymienię te kilkuletnie:

- Akademia Ubezpieczeniowa
- Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Finansowej
- Finansowa Edukacja Andrzej Fesnak na You Tube
- Portal Edukacji Finansowej

Prywatne lubi film, jogging, morsowanie, języki obce, dobrą kuchnię i gotowanie, kabaret (twórca kabaretowych piosenek ubezpieczeniowych). Najbardziej lubi „nic nie robić", ale na to z reguły – jak twierdzi – nie ma czasu. A ponieważ tysiące razy szkolił sprzedawców to uczył jak radzić sobie z obiekcjami. Jego różne cięte riposty: damsko-męskie, polityczne, religijne, można przeczytać na www.sztuka-riposty.pl oraz na FB – strona Dobra Riposta.

W ramach relaksu pisze także słowa do przebojów jazzowych dla Dixie Warsaw Jazzmen oraz teksty dla Sławomira Zygmunta. Sam ponadto gra na różnych instrumentach szarpanych i dętych drewnianych, a najbardziej lubi ukulele i banjolele, które wykorzystuje w procesach dydaktycznych. Napisał w celach dydaktycznych kilkadziesiąt piosenek „biznesowych, ubezpieczeniowych, finansowych", także do obsługi komputera finansowego…
Inne informacje można zdobyć pod adresem www.andrzejfesnak.pl

Opr. Ilona Dzwonnik, Doradca Finansowy EFG®, Absolwentka Akademii Medycznej w Poznaniu, o specjalizacji anastezjolog, naturopata i konsultant medyczny oraz … finansistka.